

473553

Pill, Johannes.

Pundurvad lisad:

nr. nr. 3, 4, 6, 7, 9, 10, 14, 17,
19 - 26, 28, 30.

H.B.

Auhinnatöö

473553

7742

Andmeid Rakvere linna tervishoidlistest oludest.

[4.]

Lisad.

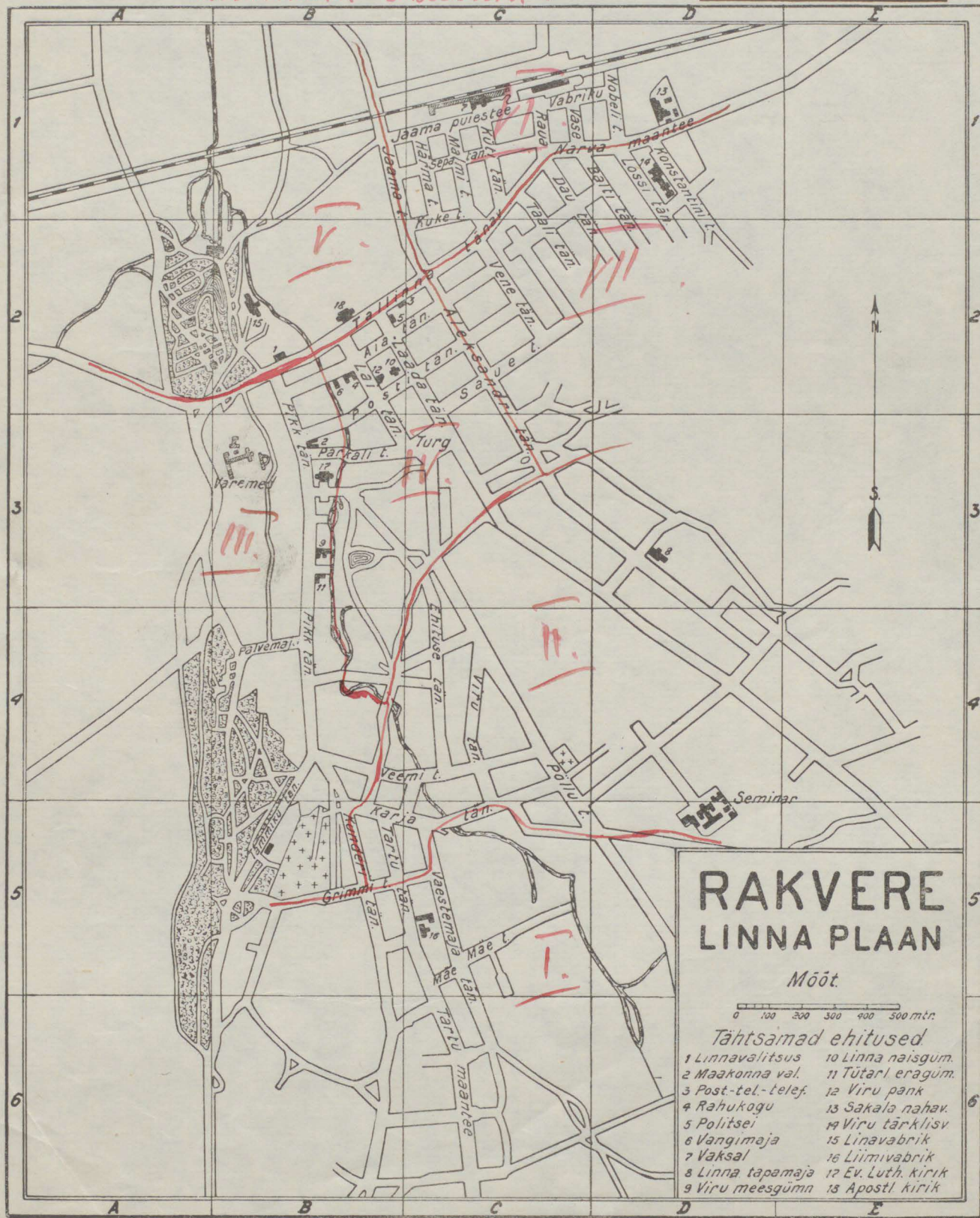
Antor: Stud. pharm. J. Põll.

1. Linna plaan (tervishoidl. raioonide äratšhend.)
2. Sundmäärus jalutuskohtades heakorra alalhoidmise kohta.
- 3. " moototsõidu ja veoriistade tarvitamise kohta. (fundab)
- 4. " jalgrattapidamise ja sõidu kohta. (fundab)
5. " veovoormeeste äri pidamise kohta.
- 6. " sõidu ja veolude korraldamise kohta. (fundab)
- 7. " juukselõikamise ja habemeajamise äride kohta. (fundab)
8. " ehituste kohta.
- 9. Tehnilised tingimused elektri sisseseadete ehitus- ja ühendustööde kohta. (fundab)
- 10. Tapamajas lihatabeldamiseks tarvitavate templite jäljendid. (fundab)
11. Sundmäärus korra kohta tapamajas, majahoovides, uulitsatel j.n.e.
12. " turul kauplemise kohta.
13. Linna plaan (kaevude äratšhendusega, millede vett analüüsitud.)
- 14. Rakvere Ühise Haigekassa käsiraamat. (fundab)
15. " " " aruanne 1929.a. kohta.
16. " " " abiraha normid ja arstiabi määrused.
- 17. Leping Rakv. Üh. Haigekassa ja Rakvere Arstide seltsi vahel. (fundab)
18. Rakvere Ühise Haigekassa kassaosaliste arstimistühete, retseptiblankettide ja ~~arstide~~ vormid.
- 19. Diagrammid Rakv. Ühise Haigekassa tulude ja kulude kohta 1925 - 1929.a. (fundab)
- 20.)
- 21.)
- 22.) Linna uue ehitatava haigemaja plaanid. (fundab)
- 23.)
- 24.)
- 25. Virumaa Tiisikuse vastu võitlemise seltsi nõuande koha haiguslehtede, teadaannete j.n.e. vormid (kokku 8. lehel) (fundab)
- 26. Virumaa Lastekaitse Ühingu suvekolonias 1930.a. suvel olnud laste nimekiri ja muudatused nende tervislises seisukorras. (fundab)
27. Loomakaitse määrus.
- 28. Komblusvalve koha registreerimise raamat (fundab)
29. Tabelid N.N 1 - 32.
- 30. Album 48. pildistusega. (fundab)

2
Tartu Ülikool
Raamatulugu

473 553

*Andmeid ravu linna tervishoiulistat oludest
Tervishoiu varuomid. Lisa N. 1.*



Sundmäärus

awalikkudes jalutuskohtades heakorra alalhoidmise kohta

Rakvere linnas.

(Avaldatud Riigi Teatajas Nr. 55 1926. a.)

(Antud linnaseaduse prg. 108 p. 7 põhjal).

Prg. 1. Käesolewa fundmääruse alla kuuluvad Rakvere linna piiris asuvad ja üldiseks tarvitamiseks avatud: 1) Tammit, 2) Wallimägi, 3) Kunderi ja Tammitu uul. ääres olevad muruplatsid, 4) Rahvaaed, 5) Tuletõrje aed, 6) furnuaiad, 7) mälestusjamba ja spordiplats ja 8) kõik teised paigad, mis edaspidi avalikult jalutuskohtadeks avatakse. Need kohad nimetatakse selles määruses edaspidi lühidalt „jalutuskohtad“.

Prg. 2. Jalutuskohtades on keelatud igasuguseid jäätiseid (paberitükid, paberosfi otsad, toidujäänused j. n. e.) maha jätta või visata. Need tuleb panna selles määratud kohtadesse ehk kus niisugused puuduvad, siis kaasa võtta.

Prg. 3. Jalutuskohtades on keelatud pintide, aedade, jätiistekaktide ja muude ehituste kui ka wanade mälestusmärkide rikkumine lõhkumise, lõikamise, määrimise, ümberpaigutamise või mõnel muul teel. Samuti on keelatud sinna kariloomade lastmine, rohu, lillede, okste, lehtede, õite ja puude tikkumine, murdmine ja lõikamine ning puudele ja aedadele ronimine.

Märkus: Surnuaedades ja Rahvaaias on keelatud rohu peal kõndimine ja lamamine väljaarvatud eriti selles lubatud kohtades; samuti on keelatud sinna koeri kaasa võtta.

Prg. 4. Jalutuskohtades ja üldse kõnniteedel on keelatud igasuguste sõiduriistadega sõitmine ja ratsutamine. Kõnniteedel on lubatud ainult lapsewanakrite ja -jaanide ajamine.

Prg. 5. Rahvaaias tiikides on keelatud hobuste ja sõiduriistadega ujutamine ja pesemine, samuti ka hobustega ja sõiduriistadega tiikidesse sisse sõitmine.

Prg. 6. Selle määruse vastu ehitab võetakse vastutusele mõnede seaduste ja fundmääruste rikkumise eest määratavate administratiiv karistuste seaduse (R. T. Nr. 183—184 — 1925 a.) põhjal, kui korrasaadetud süütegu mõne erilise karistuse alla ei läi.

Prg. 7. See määrus hakkab maksma peale „Riigi Teatajas“ avaldamist.

Linnapea **A. Pääro.**

Sekretääri abi **A. Karofeldt.**

Rakvere linna wolifogu poolt 10. mail 1921. a. vastu woetud

sunduslik määrus weewoorimeeste äri pidamise kohta Rakvere linnas.

(Awaldatud „Riigi Teatajas“ 14. juunil 1921. aastal Nr. 47).

1. Iga täiealine forraliku elukombetega isik võib Rakvere linnas weewoorimehe äri pidada, milleks linnawalitsusest sellekohane luba wälja antakse.

2. Luba wõtmise juures on ettewõtja kohustatud linna wolifogu poolt määratud linna maksu wastawa poolaasta eest linnawalitsuse kassasse ära maksuma, maksu kwitungi peale märgitakse ka woorimehe number ülesse.

3. Linnawalitsusest tähendatud numbri peab weewoorimees looga paremal otsal tagumise ja pahemal otsal esimese küljele musta põhja peale walge wärwiga wärwima, mitte vähem kui 3¹/₂ tolli pikkuste numbritega.

4. Keelatud on weewoorimeestel ilma numbrita teenistuse otstarbel wälja sõita.

5. Weewoorimehele wälja antud luba on isiklik ja seda ei tohi ilma linnawalitsuse nõusolekuta teisele isikule edasi anda.

6. Weewoorimehed on kohustatud oma äripidamise juures järgmisi nõudmisi täitma:

- a) weoriiistad peawad kõwad ja wastupidamad olema;
 - b) keelatud on wigaseid ja nõrku hobuseid weewotstarbel pidada;
 - c) keelatud on liiga suurt koormat peale panna ja hobustega toorelt ümberkäia;
 - d) rege ja wanarit peab tarwtama wastawalt teele;
 - e) Hobused peawad alati suuraudades olema;
 - f) keelatud on mitut hobust ja koormat ühel isikul juhtida, niisama on keelatud käigul koorma juurest eemale minna, hobust juhtimata jättes;
 - g) keelatud on hobust kõnniteelt juhtida;
 - h) hoida alati paremal pool teed ja ühes reas, möödaajamine käigu peal üksteisest on keelatud;
 - i) palgid, lauad ja latid tulewad nõnda koorma peale laduda, et nende otsad maha ei puuduks;
 - j) rauda tuleb kõra ära hoidmiseks finni pafitult wedada;
 - k) jõnnikut võib ainult finni kaetud koormates wedada, niisama tuleb lubja, gipsi, jahu j. m. n. wedamise juures tolmamise eest hoidmiseks abinõud tarwitusele wõtta;
 - l) keelatud on ilma kellegi järewalwe alla andmata hobust uulitsale jätta;
 - m) elanikkudega ümberkäimises peawad weewoorimehed wastutulelikud ja wiisakad olema.
7. Tuleõnnetuste forral on weewoorimehed kohustatud wastawa tasu eest ilmuma lähema priitikuuri juure oma hobustega tulekustutamise riistade ja wee wedamiseks.
8. Käesolewa määruse maksuma hakkamisega kaotab oma maksuise wolifogu sellekohane sunduslik määrus 29. weebruarist 1912. a.
9. Käesolewa määruse vastu esijad wõetakse kohtulikule wastusele Rkf. tr. seaduse § 29 põhjal.
10. Käesolew määrus hakkab maksuma „Riigi Teatajas“ kuulutamise päewast arwates.

Linnapea: **A. Pääro.**

Sekretäär: **Joh. Kadaja.**

Andrusid Raruu Linnas
Terristhialistat oludut

Lina A 8.

SUNDMÄÄRUS

**EHITUSTE KOHTA
RAKVERE LINNAS.**



Avaldatud R. Teat. Nr. 92 — 1929 a.
Rakvere linnavolikogu poolt 25. juulil ja
22. augustil 1929 a. vastu võetud

SUNDMÄÄRUS EHITUSTE KOHTA RAKVERE LINNAS.

(A l u s : Linnaseaduse § 108 p. 3.)

I. Ehitusloa nõutamisest.

§ 1. Uute ehituste püstitamine ja igasuguste ümberehituste tegemine Rakvere linna piirides võib sündida ainult linnavalitsuse loal ja tema poolt kinnitatud plaani järgi.

a) Hoonete ümberehitamise, tänava-poolsete fassaadide muutmise ja tuleasemete kui ka korstnate ümberpaigutamise loa saamiseks peavad esitatud plaanidel olema selgitavad läbilõiked.

b) Loa nõutamisel uulitsäärsete aedade ja plankude tegemiseks, kaevude, keldrite, väljakäigukohtade ja nende aukude asetusel, kui ka vee juurde- ja ära-

„Ühistrükikoda Rakveres.“

juhtimise korral on tarvilik vähemalt asetusplaani esitamine ühes seletuskirjaga.

§ 2. Ehitamisluba antakse kahe aasta peale. Väljaantud luba kaotab oma maksuse nende kavatsatud tööde kohta, mille teostamiseks selle aja jooksul ei ole algust tehtud.

§ 3. Ehitustöö loa saamise sooviavalduses ehituseomaniku allkirjaga olgu tähendatud:

- a) omaniku nimi ja asukoht,
- b) uulits ja nr.,
- d) mis kavatsetakse ehitada või ümber ehitada,
- e) seinte, treppide ja katuste materjal.

II. Projektide valmistamisest.

§ 4. Igal ehitustööde projektil peab olema linnaplaanile vastav asetusplaan, millel olgu tähendatud uued kavatsesetavad, kui ka olemasolevad ja ümberehitatavad hooned, niisamuti ka kõik sama krundi peal asuvad lammutamisele määratud hooned, kaevud, keldrid, väljakäigukohad ja üldse kõik andmed, et otsustada võiks uue hoone seadusliku paigutamise üle. Asetusplaani olgu tähendatud krundi külge

puutuvate uulitsate nimetus, naabrikruntide nimetus ja nende peal asuvad hooned kuni 6 m kauguseni piirist. Arvudega tähendatagu hoonete kaugused üksteisest ja krundi piirist.

§ 5. Ehitusprojektile olgu tähendatud:

a) kõigi kordade (ka keldrikorra) plaanid ühes treppidega, korstnatega ja iga-sugu lõõri ja õhukihtidega, kõigi vastavate materjalide tähendamisega värvides, ja ruumide otstarb,

b) hoone lõiked ja lõiked läbi treppide,

d) uulitsapoolsed fassaadid,

e) hoonete kõrgus, pikkus, laius ja ruumide kõrgus olgu arvudega tähendatud.

Projekti peale olgu kirjutatud:

omaniku nimi, uulitsa nimetus, maja ning krundi nr. ja ehitatava või ümberehitatava hoone nimetus.

§ 6. Asetusplaan, projekt ja kõik muud andmed, mis tarvis lähevad kavatsesetavate ehitustööde selgitamiseks, tuleb esitada kahes eksemplaris, kokkupandud lehtedena, mõõtudes 21×30 sm. Esitatavad projektid peavad olema tugeval joonistuspaberil läbipaistval lõuendil või val-

guskoopia kujul. Joonestused vastaku mõõtudele: asetusplaanid 1:500 kuni 1:1000, fassaadid ja lõiked 1:100, detail joonestused 1:20.

Ehitusmaterjalid tähendatagu joonestuste peal vesivärvidega järgmiselt:

uued telliskiviosad — tsinoobriga,
vanad telliskiviosad — karminiga,
uus paekivi — sinakashall (tuššini-sega),
vana paekivi — karminiga,
uued puuosad — kroomkollane,
vanad puuosad — põletatud sienna,
malmosad — neutraaltint,
raud- ja terasosad — preisisinine värv,
betoon — rohekashall.

Hoone osad, mis lammutamisele määratud, tuleb katta heleda läbipaistva tuššiga ja varustada pealkirjaga „lammutamisele“.

Siin mitte ette toodud materjalide ja konstruktsioonide ülestähendamine sünnib värvidega, mille seletus tehakse joonestuse äärele.

§ 7. Kõik esitatavad joonestused ja andmed olgu varustatud ehitusprojekti kokkuseadja ja ehituse omaniku allkirjaga.

III. Ehituste asetamisest.

§ 8. Uulitsa osa, mis tellingute püstitamiseks ja materjalide paigutamiseks kinni pannakse, võib ulatuda kuni $\frac{1}{3}$ uulitsa laiuseni, milgi juhtumisel aga mitte nii, et see takistaks vaba läbisõitu. See eraldatud koht peab olema siledapinnalise plankaiaga ümbritsetud, mille kõrgus mitte alla 2 meetrit ei oleks. Pikuti aeda peab tehtama laudadest kõnnitee. Nimetatud plankaed peab tooresehituse lõpul või ehitustööde pikemal katkestamisel linnavalitsuse nõudmise põhjal kõrvaldatama.

Enne ehituse lõpulikku ülevaatamist olgu ka kõrvaldatud ehituste telingud.

§ 9. 1) Peale alusmüüride rajamist, 2) peale tooresehituse lõpetamist, s. o. peale seinte püstitamist ühes katuse katmisega, ja 3) peale ehituse ja kõigi sismiste tööde lõpetamist peab majaomanik või vastutav tööde juhataja igakord teatama linnavalitsusele sellest, et tähendatud töid võiks üle vaadata õigeks ja kinnitatud projektile vastavaks tunnistamiseks. Ilma niisuguste tõendusteta ei ole majasse asumine lubatud. Ülevaatamise üle tehakse

omavalitsuse poolt projektile vastav märkus. Omanikule välja antud kinnitatud ehitusprojekt peab hoitava ehituse paigal kogu tööde täideviimise kestvusel.

Enne ehitustööde algust peab ehituse omanik linnavalitsusele teatama vastutava tööjuhataja nime.

§ 10. Avaliku uulitsa või platsi äärde püstitatav hoone peab vastama Rakvere linna kinnitatud ehitusplaani nõuetele. Igasugused puuehitused peavad asuma naabrinkruntide piiridest vähemalt 4,30 m kaugusel. Ehitusi võib naabripäärile ka lähemale asetada, kuid siis peavad need olema varustatud tulemüüriaga.

§ 11. Ehituste vahel, mis ei liitu ühel ja samal krundil vahetult üksteise külge, peab olema kuie — kui mõlemad hooned kivist — vähemalt 4,30 m, kui üks hoone kivist, teine puust — 6,45 m ja 8,60 m puu- või segahoonete, või omavahel mistahes kaugusel asetatud nende hoonete rühmade vahel, kui iga rühm üksikult ühes temasse kuuluvate hoonete vahedega ei ole üle 25,5 meetri pikk.

Märkus: § 11 tähendatud kuied

on sunduslikud ainult uute ehituste püstitamisel ja kapitaalsel ümberehitamisel ühes välisseinte uuesti püstitamisega olevatel hoonetel, mis on asetatud mittevastavalt nimetatud paragrahvi reeglitele.

§ 12. Kruntidele, mis ei asu avaliku platsi või uulitsa ääres, võib hooned ehitada, kui nende juurdepääsemise tee on vähemalt 4 m lai.

§ 13. Uulitsates, kus linna plaani järgi majadel eesaiad ette nähtud, peab uulitsa ja maja vaheline maa uulitsast eraldatud olema korralikult ehitatud 1—1,5 m kõrguse aiaga või põetud lehtpuu-hekiga. Maja ja heki vahelist maad (eesaeda) võib tarvitada ainult iluaiaks. Uulitsäärsed aiad tuleb hoida alati korras.

Märkus: Keelatud on linna ehituspiirides okastraati aedade ehitamise juures madalamal kui 2 m tarvitada.

§ 14. Igal üksikul krundil ei tohi hoovi pindi olla alla 140 ruutmeetri. Linnavalitsuse erilise loaga võib krundi iseäraldusi silmas pidades väiksemate mõõtudega hoovi teha, kuid mitte alla 91 m².

IV. Ehitustehnilised tingimused.

§ 15. Välisseinad paekivist olgu vähemalt 0,70 m paksud ühes $\frac{1}{2}$ telliskivi paksuse voodri ja õhuvahega eluruumides, telliskivi välised seinad koos õhuvahedega vähemalt 0,55 m paksud.

§ 16. Paekivist tulemüür olgu vähemalt 0,55 m paks. Pööningutel ja katuste peal võib tulemüüri paksus olla 0,40 m. Tulemüürid peavad ulatuma üle kaasolevate katuste kõrguse vähemalt 0,45 m.

§ 17. Uuesti ehitatavate puust hoonete teises korras olgu väljapääsemiseks igast korterist kaks iseseisvat üksteisest võimalikult kaugemale asetatud treppi. Trepi laius ei või olla alla 1 m, astme sügavus alla 0,25 m ja kõrgus üle 0,18 m. Erandid tähendatud mõõtudest on lubatud ainult pööningu ja keldri treppidele.

Iga trepp peab asuma ruumis, mis vahetult on piiratud kas sisemiste, vähemalt 0,1 m paksuste prussidest seintega või vähemalt 0,125 m paksuste väliste palk- või telliskividega täidetud sõrestikseintega.

Kui hoone alumine kord on kivist, peavad olema trepp ja trepikoda tulekindlast

materjalist. Kui ülemise korra elukorteri põranda pind ei tõuse üle 55 ruutmeetri, võib olla ka üks puust trepp.

§ 18. Uuesti püstitatavates kivist eluhoonetes peavad uulitsalt või õuest korterite juurde viivad trepid olema ehitatud mittesüttuvast materjalist ja asuma kivi-seintega piiratud ruumides. Nendel ruumidel peavad olema mittesüttuvast materjalist laed, võlvid ja podestid.

§ 19. Puust elumajades lubatakse kahe puutrepi asemele ehitada üks kivitrepp, mis ümbritsetud tulekindla lae ja -seintega nii, et igast korterist, mis asuvad teisel korral, mesoniinis või mansardis, oleks otsekohene väljapääs niisuguse trepi kivist podestile, kusjuures trepi astmete pikkus oleks vähemalt 1,2 m.

§ 20. Uulitsäärsetel uutel ehitustel on lubatud sissekäigu ette kõnniteele asetada ainult üks 0,3 m laiune ümmardatud nurkadega aste.

Märkus: Praegu olemas olevad astmed, mis üle 0,3 m kõnniteele ulatuvad, peab hoone kapitaalremondi korral selles paragrahvis nõutud laiuseni tagasi tõmbama.

§ 21. Keelatud on linna plaanis ette nähtud kivehituste raioonides puuehituste püstitamine lähemale kui 20 m uulitsa piirist. Sepi- ja autode paranduse töökodasid on lubatud sisse seada ainult tulekindlast materjalist ehitustesse.

M ä r k u s: Olemas olevate puuehituste remonteerimine neis raioonides on lubatud.

§ 22. Uulitsäärsete ühekordsete puust elumajade ehitamisel peab olema katusealune kasutamine ärkli- või mansardtubadena ette nähtud, kusjuures majade pikkus ei või olla vähem kui 12,5 m. Erandid selles võib teha linnavalitsuse igakordse loaga ainult kitsamatel uulitsatel.

§ 23. Kõnnitee kohta ulatuvaid rõdusid ja teisi väljaehitusi on keelatud ehitada madalamale kui 3 meetrit. Niisugused väljaehitused ei tohi ulatuda milgi tingimusel sõidutee kohta.

Keelatud on aknavarje (markiise) ja ärisilte kõnnitee kohale asetada nii, et nende alumine äär ulatub madalamale kui 2 m kõnnitee pinnast.

§ 24. Keelatud on linna ehitusraiooni-

des igasuguste ehituste katmine õlg-, pilbas-, sindel- või laudkatusega.

M ä r k u s 1: Olemasolevate keelatud materjalist katuste laiaulatuslik parandamine samasuguse materjaliga on keelatud.

M ä r k u s 2: Kõik olevad keelatud materjalist katused peab vastava materjaliga ümber kaetama kümne aasta jooksul, selle sundmääruse väljakuulutamise päevast arvates.

§ 25. Kõlbmatuks muutunud elumajad ja kõrvalhooned peab ära lammutatama ühe aasta jooksul vastavate asutuste poolt kõlbmatuks tunnistamise päevast arvates.

§ 26. Uulitsäärsete hoonete aknad, mille asetus madalamal kui 2 m kõnnitee pinnast, ei või käia väljapoole lahti. Samuti ei või väljapoole lahtikäivaks teha väravaid. Avalikkude hoonete ja autokuuride ukсед peavad olema väljapoole lahtikäivad, kuid sarnase ehitusviisiga, et nad oleksid lahtitehtult täiesti vastu seina lükatud.

M ä r k u s: Olevate majade akende kapitaalremondi puhul tuleb väljapoole

lahtikäivad aknad § 26 kohaselt ümber teha.

§ 27. Uulitsäärsed ehitused peavad olema varustatud tulekindlast materjalist veerennidega uulitsa pool küljes ja veetoru-dega, mille alumine ots uulitsa pinnast ei või olla kõrgemal 0,3 m.

§ 28. Igal õuel peab olema ühendus uulitsaga, kusjuures läbisõidu laius peab olema vähemalt 2,5 m.

§ 29. Uuesti ehitatavate eluruumide kõrgus põrandalt kuni laeni peab olema vähemalt 2,60 m. Mansardide ja mesoniinide juures võib eluruumi kõrguse alammää-raks olla 2,45 m.

§ 30. Uute ja olevate majade keldri-ruumid, mis on määratud elamiseks, pea-vad vastama järgmistele reeglitele:

a) põrand ja seinad peavad olema kui-vad,

b) keldri põrand ei tohi olla üle 1,20 m kõnniteest või ümbritsevast maapinnast sügavamal,

d) keldrite eluruumid ja nende juurde viivad koridorid peavad olema eraldatud teistest ruumidest kiviseintega ja kaetud mittesüttuvast materjalist lagedega,

e) akende kõrgus peab olema vähemalt 0,75 m ja akna ülemine äär peab olema vä-hemalt 0,75 m kõrgemal kõnniteest või ümbritsevast maapinnast.

§ 31. Väljakäigukohad elumajades pea-vad asuma hoone välisseina ääres. Välja-käigukoha ruum peab olema vähemalt 1,2 m pikk ja 0,9 m lai. Veeklosette võib ase-tada ka mitte välisseina ääres asuvasse ruumidesse, kui nendes ruumides on venti-latsiooni sissesead. Väljaspoole võib väl-jakäigukohti ehitada ainult linnavalitsuse igakordse loaga.

§ 32. Väljakäigukoht, mis asetatud väljaspoole elumaja, peab olema tarvilise valgustusega kindel ehitus. Haisu kõrval-damiseks peab olema kindla kaanega iste-koht ja õhupuhastusatoru, mis algab mus-tuseaugust ja ulatub üle katuse.

§ 33. Mustuseaugu seinad ja põhi pea-vad olema betoonist või kividest veekind-lalt tehtud. Põhi ja seinad tuleb seestpoolt tsemendiga siledalt krohvida. Mustuseauk tuleb katta õhukindla kaanega ja varus-tada õhutõmbetoruga mustuseaugust köögi suitsulööri kõrval olevasse õhulööri. Mus-

tuse väljavõtmise avaus peab olema väljaspool väljakäigukohta.

§ 34. Tallid, looma- ja sealaudad, pesuköögid ja puukuurid peavad asuma krundi sees, aga mitte uulitsa või platsi joonel. Solgi-, prügi-, sõnniku- ja väljakäigukoha kaevud peavad olema naabripiirist ja uulitsast vähemasti 2,25 meetri kaugusel, veekaevudest aga vähemasti 5 m kaugusel.

V. Määruse maksmahakkamisest.

§ 35. Süüdlased käesoleva määruse rikkumises võetakse vastutusele R. n. s. § 29 põhjal, kui süütegu ei kuulu mõne teise seaduse normi alla.

§ 36. Käesolev sundmäärus astub jõusse kaks nädalat pärast Riigi Teatajas avaldamist, millisest ajast maksvuse kaotavad Rakvere linnavolikogu poolt ehituste ja katusematerjalide kohta antud sundmäärused, välja arvatud 23. augustil ja 26. oktoobril 1928 a. vastu võetud ja Riigi Teatajas 99 — 1928 avaldatud täiendus kivi-ehituste raioonides puuehituste remonteerimise kohta, mis jääb maksvusele.

Linnapea as. A. MÄRK. S.

Sekretär J. KADAJA.

Andreas Laurin Lina Surin hoilistut oludut
Lina A. M.

Обязательныя постановленія

Везенбергской Городской Думы

отъ 7 Февраля и 24 Марта 1905 года

объ убоѣ скота и торговлѣ мясомъ

и отъ 27 Юня 1905 года

о мѣрахъ для соблюденія чистоты.



Везенбергъ.

Печатано въ типографіи М. Левманъ.

1906 г.

Обязательныя постановленія.

I. Постановленія общія.

§ 1. Пригоняемый въ черту города торгово-промышленный (гуртовой) скотъ, съ цѣлью ли убоя, купли-продажи, или иныхъ цѣлей, долженъ быть вгоняемъ владѣльцемъ, или его приказчикомъ на скотопригонный дворъ при скотобойнѣ для надлежащаго ветеринарно-санитарнаго осмотра.

Прим. 1. Всякій, пригнавшій скотъ на скотопригонный дворъ, обязывается немедленно объявить въ конторѣ бойни о количествѣ пригнаннаго скота.

Прим. 2. Помѣщать неосвидѣтельствованный ветеринарнымъ врачомъ скотъ на частныхъ дворахъ воспрещается.

§ 2. Животныя, остающіяся по распоряженію ли ветеринарнаго врача, или по желанію скотовладѣльцевъ на скотопригонномъ дворѣ, или въ хлѣвахъ, должны по прошествіи 6 часовъ быть накормлены за счетъ владѣльца, долѣе 3 сутокъ подъярьдъ скотъ не долженъ оставаться въ хлѣвахъ, или на скотопригонномъ дворѣ безъ особаго на то согласія Управленія бойни. Скотъ, который по истеченіи этого срока, по состоявшемся предложеніи, не будетъ удаленъ изъ хлѣвовъ, можетъ быть помѣщенъ за счетъ владѣльца въ другое мѣсто.

Прим.: Кормъ и постилка для скота доставляются или скотовладѣльцами, или Управленіемъ бойни по существующимъ цѣнамъ.

§ 3. Входъ въ скотобойню постороннимъ лицамъ, безъ разрѣшенія Управленія бойни, воспрещается. Посѣщеніе-же бойни лицами, достигшими 15 лѣт. возраста, во время убоя вовсе не допускается.

Прим.: Стрѣго воспрещается вводить въ бойню собакъ и курить въ зданіяхъ бойни.

§ 4. Пользующіяся бойнею лица подчиняются безпрекословно всѣмъ вообще изданнымъ для бойни распоряженіямъ, Лицъ, не желающихъ подчиниться этимъ распоряженіямъ, Управленіе вправе удалить изъ бойни.

§ 5. Убойное производство въ городской скотобойнѣ совершается ежедневно, исключая воскресныхъ и праздничныхъ дней: съ 1 апрѣля по 30 Сентября съ 4 до 8 часовъ пополудни и съ 1 октября по 31 марта съ 2 до 6 час.

Прим.: Въ экстренныхъ случаяхъ допускается, съ разрѣшенія Управленія бойни, владѣльцамъ колбасныхъ заведеній и мясныхъ консервовъ, въ видѣ изыятія, убой также внѣ означеннаго времени.

§ 6. Исслѣдованіе привознаго мяса производится постоянно по рыночнымъ днямъ на городской скотобойнѣ съ 6 до 10 час. утра, а также въ назначенное для убоя время.

§ 7. Животныя, признанныя ветеринарнымъ врачомъ:

1) здоровыми, по уплатѣ городского сбора, клеймятся установленнымъ городскимъ управленіемъ клеймомъ въ знакъ безпретятвеннаго пропуска для предназначенныхъ цѣлей;

2) подозрительными въ зараженіи или заболѣваніи повально-заразительными болѣзнями, подлежатъ ограничительнымъ мѣрамъ, на основаніи подлежащихъ узаконеній.

§ 8. За пользованіе городской скотобойнею, скотопригоннымъ дворомъ, хлѣвами, вѣсами и другими приспособленіями для убоя, изслѣдованія мясныхъ тушъ, частей и органовъ ихъ, взвѣшыванія и пр. взимается въ пользу городской кассы плата по таксѣ, установленной Городскою Думою и выставленной въ конторѣ бойни.

Прим. Слѣдуемая плата вносится во всѣхъ случаяхъ обязательно впередъ.

§ 9. Принадлежащіе бойнѣ утварь и инвентарь воспрещается уносить изъ бойни. Равнымъ образомъ воспрещается зажиганіе и тушеніе лампъ, открываніе паровыхъ и водопроводныхъ крановъ лицамъ, не уполномоченнымъ на то управленіемъ бойни. Всякое поврежденіе собственности бойни обязываетъ виновнаго ко возмѣщенію убытковъ.

§ 10. По двору бойни разрѣшается ѣздить только шагомъ.

II. Объ убоѣ скота.

§ 11. Въ чертѣ города Везенберга убой какъ крупнаго рогатаго такъ и мелкаго скота (волковъ, быковъ, коровъ, телятъ, овецъ, козъ, свиней и поросятъ), предназначеннаго въ пищу людямъ, а равно и всякая обработка тушъ и органовъ сихъ животныхъ должны производиться въ городской скотобойнѣ, или въ устроенныхъ частными лицами, съ разрѣшенія Губернскаго Начальства, согласно техническимъ и санитарнымъ требованіямъ, бойняхъ, состоящихъ подъ наблюденіемъ ветеринарнаго врача.

Прим. Нарушеніе сего постановленія удостоверяется порядкомъ, указаннымъ въ ст. 1224 уст. угол. суд. Императора Александра II.

§ 12. Всѣ животныя, предназначенныя для убоя на мясо, подлежатъ обязательно до и послѣ убоя ветеринарно-санитарному освидѣтельствованію, на основаніи правилъ о браковкѣ мясныхъ продуктовъ, утвержденныхъ Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ 21 сентября 1904 года.

Прим.: Уничтоженіе мясныхъ продуктовъ и кожъ сопровождается обязательно составленіемъ акта за подписью ветеринарнаго врача, смотрителя бойни и представителя полиціи.

§ 13. Убой рогатого скота, закалывание свиней, равно и убой мелкого скота, производится въ особыхъ для каждого изъ сихъ родовъ животныхъ назначенныхъ помѣщеніяхъ.

§ 14. Приведенное въ бойню животное убивается въ той очереди, въ которой оно поступило.

§ 15. Всякій убой долженъ совершаться по предварительному оглушенію животного молотомъ.

§ 16. Весь убитый скотъ, по окончаніи кровотеченія, обрабатывается немедленно и безъ перерыва.

§ 17. До ветеринарнаго изслѣдованія убитого скота и заклеиванія, таковой не долженъ быть удаленъ съ мѣста убоя. За исполненіемъ сего долженъ слѣдить мясникъ бойни.

§ 18. Потроха въ убойномъ отдѣленіи не опараживаются, а переносятся въ предназначенныя для этой цѣли помѣщенія.

§ 19. Лица, производящія убой, должны быть опрятно одѣты, съ бѣлыми передниками и во всемъ соблюдать безукоризненную чистоту. Они обязаны кровь собирать въ особые сосуды, густые нечистоты и отбросы уносить въ предназначенныя для этого мѣста, а инвентарное имущество, бывшее въ употребленіи, тщательно очищать.

§ 20. Мясо можетъ храниться въ бойнѣ бесплатно до полудня слѣдующаго послѣ убоя дня. За храненіе мяса въ теченіе слѣдующихъ сутокъ взимается плата согласно таксѣ за убой подлежащаго рода скота, а за третьи сутки — въ двойномъ размѣрѣ. По истеченіи трехъ сутокъ управленіе бойни въ правѣ, по извѣщеніи о томъ владѣльца, распорядиться публичною продажей мяса.

§ 21. Убойные отбросы, какъ то: кровь, рога, копыта, щетина, клыки и пр., которые не уносятся собственникомъ въ тотъ же день до закрытія бойни, поступають въ безвозмездное распоряженіе администраціи бойни.

§ 22. Перевозка мяса изъ бойни въ городъ должна совершаться въ чистыхъ ящикахъ, обитыхъ внутри цинкомъ и покрытыхъ сверху чистыми холщевыми брезентами. Сидѣть на товарѣ во время перевозки строго воспрещается.

III. О ветеринарно-санитарномъ надзорѣ за привознымъ мясомъ.

§ 23. Всякое привозимое въ городъ Везенбергъ мясо и части тушъ всѣхъ безъ исключенія убойныхъ животныхъ, а равно и птицъ, какъ заклеиванное и запломбированное, такъ и неосвидѣтельствованное прежде поступленія въ продажу, или для какого либо мѣстнаго употребленія въ парномъ, или солено-копченномъ видѣ, должны быть доставляемы въ городскую скотобойню для предварительнаго ветеринарнаго изслѣдованія.

§ 24. Ввозъ мяса крупнаго рогатого скота дозволяется не мѣнѣе какъ четвертями, свинины, кромѣ ветчины, половинами и мелкаго скота и птицъ въ цѣломъ видѣ, при чемъ сердце, легкія, печень и почки должны находиться въ естественной связи съ убитымъ животнымъ.

Прим.: Мясо же, полученное изъ благоустроенныхъ скотобоенъ, съ правильно организованномъ ветеринарнымъ надзоромъ, можетъ быть привозимо безъ внутреннихъ органовъ, но съ непремѣннымъ условіемъ, чтобы оно было заклеивано, или запломбировано и снабжено свидѣтельствомъ ветеринарнаго врача бойни.

§ 25. Если въ предѣлахъ города Везенберга найдено будетъ при перевозкѣ, въ продажѣ или въ храненіи мясо, не заклеиванное установленнымъ городскимъ управленіемъ клеймомъ или пломбою, то таковое немедленно отправляется, въ случаѣ надобности, при содѣйствіи полиціи, за счетъ владѣльца, на городскую скотобойню для освидѣтельствованія и заклеиванія или запломбированія съ возвращеніемъ собственнику, по уплатѣ имъ въ кассу скотобойни сбора въ двойномъ размѣрѣ противъ существующей таксы.

Прим.: Мясные продукты, оказавшіеся негодными въ пищу, подлежатъ уничтоженію по указанію ветеринарнаго врача порядкомъ, указаннымъ въ прим. къ § 13 постановленій объ убоѣ скота.

§ 26. Привозное мясо, признанное ветеринарнымъ врачомъ негоднымъ къ употребленію, подвергается по его распоряженію уничтоженію такимъ же порядкомъ какъ и мясо, найденное негоднымъ при убоѣ въ городской скотобойнѣ.

IV. О торговлѣ мясомъ.

§ 27. Въ помѣщеніяхъ, назначенныхъ для продажи мяса, дозволяется торговать мясомъ, всѣхъ сортовъ и мясными продуктами, а также молокомъ, яйцами, коровьимъ масломъ и зеленью.

§ 28. Величина помѣщенія для торговли мясомъ и мясными продуктами должна быть не менѣе 3 кв. сажень, полы должны быть изъ цемента или чисто обтесаннаго камня, залитаго цементомъ, стѣны општукатурены и окрашены свѣтлою масляною краскою и помѣщеніе должно имѣть вентиляцію. Крючья для вѣшанія мяса должны быть полужены и отстоять отъ стѣнъ помѣщенія не мѣнѣе двухъ вершковъ.

§ 29. Прилавокъ долженъ быть обитъ листовымъ цинкомъ или же покрытъ полированной плитою.

§ 30. Всѣ инструменты для раздробленія мяса должны быть постоянно въ чистомъ состояніи. Продавцы мяса должны быть опрятно одѣты и съ бѣлыми передниками.

§ 31. Городскою Думою выбирается лицо, которое вмѣстѣ съ ветеринарнымъ врачомъ обязано осматривать помѣщенія для продажи мяса не менѣе одного раза въ мѣсяцъ.

§ 32. Лица, желающія торговать мясомъ и мясными продуктами, обязаны до открытія торговли заявить о томъ Городской Управѣ.

Прим.: Передъ открытіемъ каждой мясной лавки таковая осматривается уполномоченнымъ Городскою Думою лицомъ при участіи ветеринарнаго врача.

§ 33. Торговля соленымъ и копченымъ мясомъ, а также мясными консервами можетъ производиться кромѣ специальныхъ мясныхъ лавокъ и въ другихъ торговыхъ помѣщеніяхъ.

§ 34. Не дозволяется выставлять мясо и мясные продукты на дверяхъ и на дверныхъ косякахъ.

§ 35. Разносная торговля мясомъ допускается при слѣдующихъ условіяхъ:

- а) лица, желающія производить торговлю мясомъ въ разносъ, обязаны заявить о томъ Городской Управѣ;
- б) разноска мяса должна производиться только въ чистыхъ лоткахъ, сдѣланныхъ изъ дуженой жести или цинка и покрытыхъ холстомъ;
- в) разносчики мяса должны быть опрятно одѣты и съ бѣлыми передниками;
- г) разносчики обязаны разъ въ мѣсяцъ представлять назначенному Думою лицу лотки для осмотра.

V. О колбасныхъ заведеніяхъ.

§ 36. Приготовленіе колбасы и мясныхъ консервовъ разрѣшается только въ специально для этой цѣли приспособленныхъ помѣщеніяхъ, величиною не менѣе 4 кв. саж. Въ каждомъ помѣщеніи долженъ быть котель, дуженый, съ краномъ, для варки колбасъ и особый шкафъ для копченія продуктовъ. Полы должны быть изъ цемента, или залитыхъ цементомъ гладко обтесанныхъ плитъ и снабжены стокомъ для воды; стѣны општукатурены и окрашены свѣтлою масляною краскою.

§ 37. При производствѣ колбасы и прочихъ мясныхъ продуктовъ должна быть соблюдаема безусловная чистота; какъ сама помѣщенія, такъ и вся утварь и предметы, находящіеся въ нихъ и употребляемые при работѣ, должны также содержаться въ безусловной чистотѣ; рабочіе должны быть чисто одѣты и съ бѣлыми передниками.

§ 38. При колбасныхъ заведеніяхъ, для стока употребляемой при производствѣ воды, должны быть плотно закрываемыя сверху приемныя ямы, стѣнки и дно которыхъ сдѣланы изъ непроницаемыхъ для жидкостей матеріаловъ. Ямы эти должны быть еженедѣльно очищаемы и дезинфицируемы.

§ 39. Мясные продукты, употребляемые на изготовленіе колбасъ и мясныхъ консервовъ, должны быть свѣжіе и, до переработки, освидѣтельствованы на бойнѣ.

§ 40. Означенныя заведенія подлежатъ ветеринарно-санитарному освидѣтельствованію на общемъ основаніи.

§ 41. Настоящія обязательныя постановленія вступаютъ въ законную силу съ 1 Октября 1905 г. („Губ. Вѣд.“ № 16).

ТАКСА

Везенбергской Городской скотобойни и скотопригоннаго двора.

Плата за пользованіе скотопригоннымъ дворомъ за помѣщеніе скота, который не подлежитъ убою:

- а) крупнаго скота въ сутки по 10 коп.
- б) мелкаго скота " 5 "

II. Плата за взвѣшиваніе:

- а) живаго крупнаго скота свыше 15 пуд. по 15 коп.
- б) " " " до 15 " " 10 "
- в) " мелкаго " " 5 "
- г) битаго за каждое отдѣльное взвѣшиваніе " 3 "

III. Плата за пользованіе хлѣвами на ночь:

- а) крупнаго скота въ сутки или менѣе по 10 коп.
- б) мелкаго " " " " " " 5 "
- в) свиней " " " " " " 8 "

IV. Плата за пользование бойней на убой скота :

а) крупного скота, болѣе 15 пуд. живаго вѣса по 1 р.	25 к.
б) " " до 15 " " " " 1 " "	— "
в) яловаго скота и откормленныхъ телятъ " — " "	50 "
г) мелкаго скота " — " "	30 "
д) свиней болѣе 4 пуд. живаго вѣса " — " "	80 "
е) " до 4 " " " " — " "	50 "
ж) поросятъ " — " "	20 "

V. Плата за пользование городскими сооруже́ніями для освидѣтельствованія привознаго мяса :

а) крупнаго скота за каждую четверть	по 25 коп.
б) мелкаго " " " "	" 20 "
в) свиней вѣсомъ свыше 4 пуд.	" 50 "
г) " " до 4 " "	" 30 "
д) поросятъ	" 20 "
е) ветчины и окорока	" 10 "
ж) окорокъ овецъ (соленый и копченый)	" 5 "

VI. За убой животныхъ состоящихъ при бойнѣ мясникомъ установлена надбавка :

къ IV. а) въ	50 коп.
б) " "	40 "
в) " "	30 "
г) " "	20 "
д) " "	40 "
е) " "	30 "
ж) " "	15 "

Инструкція для Везенбергской Городской скотобойни.

§ 1. Дѣйствующія лица городской скотобойни слѣдующія :

- 1) инспекторъ бойни ветеринарный врачъ ;
- 2) смотритель бойни ветеринарный фельдшеръ, онъ-же помощникъ инспектора;
- 3) мясникъ бойни, на котораго кромѣ убоя животныхъ возлагаются обязанности машиниста;
- 4) сторожъ бойни, онъ-же истопникъ.

§ 2. Правленіе бойни состоитъ изъ членовъ, избираемыхъ Городскою Думою и инспектора бойни.

§ 3. Общій надзоръ за городской скотобойней принадлежитъ Городской Управѣ, а санитарный надзоръ инспектору бойни, которому подчинены всѣ служащіе при бойнѣ.

Счетоводство, выдача убойныхъ квитанцій и пріемъ платежей возлагается на смотрителя бойни, подъ контролемъ Городской Управы и инспектора бойни. Правленіе обязывается ежемѣсячно представлять Управѣ отчетъ о дѣятельности бойни и расчетъ поступившимъ сборамъ. Поступившія деньги должны вноситься въ Городскую Управу еженедѣльно.

§ 4. Надзоръ за пріемомъ и выдачею скота, уходомъ за нимъ и кормленіемъ его, выставкою на скотопригонномъ дворѣ для продажи и содержаніе въ чистотѣ стонлъ возлагается на смотрителя бойни.

Чтобы городская скотобойня могла въ дѣйствительности приносить всю пользу въ ветеринарно-санитарномъ отношеніи, Господиномъ Губернаторомъ издано слѣдующее обязательное постановленіе :

„Въ окрестностяхъ города Везенберга, расположенныхъ на разстояніи пяти верстъ отъ города, убой крупнаго и мелкаго гуртоваго скота (волово, быковъ, коровъ, телятъ, овецъ, козъ, свиней и поросятъ) съ промышленными цѣлями, а равно всякая съ такою же цѣлью обработка тушъ и органовъ сихъ животныхъ должны производиться только на бойняхъ, устроенныхъ съ разрѣшенія Губернскаго Начальства, согласно техническимъ и санитарнымъ требованіямъ и находящимся подъ наблюденіемъ ветеринарнаго врача.



Обязательное постановленіе

отъ 25 Іюня 1905 г.

I. Отхожія мѣста.

- § 1. При каждомъ домѣ должно быть, по крайней мѣрѣ, одно отхожее мѣсто.
- § 2. Выгребныя ямы снаружи должны быть плотно закрыты
- § 3. Всѣ неисправныя выгребныя ямы должны быть приводимы въ порядокъ по требованію санитарной комиссіи и въ указанный послѣдней срокъ.
- § 4. Отхожія мѣста должны очищаться по мѣрѣ дѣйствительной надобности.
- § 5. Очистка отхожихъ мѣстъ можетъ производиться только лицами, получившими на то разрѣшеніе Городской Управы, при чемъ нечистоты разрѣшается вывозить только въ герметически закрытыхъ бочкахъ.
- § 6. Послѣ очистки выгреба подлежатъ дезинфекціи негашеною известью или другими дезинфекціонными средствами.
- § 7. Нечистоты изъ выгребовъ подлежатъ исключительно свозу на указанное городомъ свалочное мѣсто, гдѣ тотчасъ же прикрываются слоемъ земли. Спускъ нечистотъ въ рѣчку строго воспрещается.
- § 8. Во время эпидеміи отхожія мѣста подлежатъ частой дезинфекціи негашеною известью или другими обеззараживающими средствами. Бѣднѣйшимъ жителямъ города известь будетъ отпускается Городскою Управою бесплатно.
- § 9. Вывозъ нечистотъ разрѣшается съ 1 Мая по 1 Августа съ 11 часовъ вечера до 6 часовъ утра.

II. Помойныя ямы.

- § 10. Для cadaго дома или для нѣсколькихъ смежныхъ домовъ одного домовладѣльца должна быть устроена по меньшей мѣрѣ одна помойная яма.
- § 11. Помойныя ямы слѣдуетъ устраивать по возможности дальше отъ улицъ и жилыхъ помѣщеній, и въ особенности отъ колодцевъ и иныхъ источниковъ полученія воды.
- § 12. Сверху помойныя ямы должны быть снабжены плотными крышками.
- § 13. Стокъ жидкостей изъ помойныхъ ямъ во дворы, рѣчку, канавы и на улицы воспрещается.
- § 14. Помойныя ямы должны очищаться по мѣрѣ дѣйствительной надобности или по первому требованію санитарной комиссіи и послѣ каждой очистки дезинфицированы.
- § 15. Жидкія нечистоты, а равно подвергающіеся гніенію отбросы могутъ быть вывозимы только въ герметическихъ бочкахъ на свалочное мѣсто и тамъ покрываться слоемъ земли.
- § 16. Навозъ и сухой мусоръ могутъ вывозиться на поля въ обыкновенныхъ телѣгахъ или саняхъ, аккуратно нагруженныхъ, дабы при перевозкѣ не могли просыпаться на улицахъ.

III. Дворы.

- § 17. Всѣ дворы должны содержаться опрятно.
 - § 18. Неровные дворы, на которыхъ застаивается вода, должны быть распланированы и засыпаны пескомъ или замощены.
 - § 19. Выбрасывать на дворы нечистоты, выливать помой и свозить съ улицы грязь и всякаго рода мусоръ строго воспрещается.
 - § 20. Дворы при гостинницахъ, трактирахъ и постоянныхъ дворахъ, а также при торговыхъ помѣщеніяхъ, на которыхъ допускается стоянка лошадей лицъ, пріѣзжающихъ въ городъ, должны быть вымощены. Во дворахъ этихъ должны быть устроены отхожія мѣста для пріѣзжающихъ.
- Прим.: Въ тѣхъ дворахъ, гдѣ по удостовѣреніи въ томъ санитарной комиссіи, является опасность порчи воды въ колодцахъ отъ близости отхожихъ мѣстъ или другихъ причинъ, выгребныя ямы должны быть устроены съ непроницаемыми стѣнками.

IV. Конюшни и хлѣва.

- § 21. Конюшни и хлѣва должны содержаться опрятно и не распространять зловонія.
- § 22. Стокъ жидкихъ нечистотъ изъ конюшенъ и хлѣвовъ во дворы и на улицы не допускается.

V. Правила для лицъ, занимающихся вывозомъ нечистотъ.

- § 23. Вывозомъ нечистотъ изъ ретиратовъ можетъ заниматься всякій, получившій на то разрѣшеніе Городской Управы.
- § 24. Вывозъ нечистотъ разрѣшается производить только въ плотныхъ бочкахъ, снабженныхъ герметическими крышками и окрашенныхъ снаружи сѣрою масляною краскою. До употребленія обозъ осматривается уполномоченнымъ Городской Управы или членомъ санитарной комиссіи.

§ 25. Свозъ нечистотъ разрѣшается только на отведенное городомъ для сего свалочное мѣсто, причемъ нечистоты послѣ выгрузки тотчасъ же покрываются слоемъ земли или песку достаточной толщины.

§ 26. Ассенизаціонный обозъ съ принадлежностями долженъ содержаться исправно и подлежить періодическому осмотру уполномоченными Городской Управы или членами санитарной комиссіи.

§ 27. При очисткѣ выгребовъ строго воспрещается проливать нечистоты.

§ 28. Плата за очистку выгребовъ производится по добровольному соглашенію домовладѣльцевъ съ лицами, занимающимися очисткою выгребовъ.

VI. Ключи и колодцы.

§ 29. Ключи и колодцы въ городѣ должны быть устроены такъ, чтобы въ нихъ не могла стекать или просачиваться вода съ поверхности земли и съ верхняго слоя почвы.

VII. Жилища.

§ 30. Стѣны и потолки въ квартирахъ, занимаемыхъ бѣднымъ классомъ населенія, слѣдуетъ возможно часто бѣлить известью; во время эпидеміи, лицамъ неимущимъ известъ отпускается бесплатно Городскимъ Управленіемъ.

VIII. Улицы.

§ 31. Выливать на улицу грязную жидкость и выбрасывать всякаго рода нечистоты воспрещается.

§ 32. Каждый домовладѣлецъ, по мѣрѣ дѣйствительной надобности, обязанъ мести тротуаръ и улицы около своего дома.

§ 33. Подметаніе тротуаровъ и улицъ слѣдуетъ производить съ 10 часовъ вечера до 6 часовъ утра, послѣ же этого времени мести улицы дозволяется лишь послѣ надлежащей поливки ихъ водою.

§ 34. Настоящее обязательное постановленіе вступаетъ въ законную силу черезъ двѣ недѣли по опубликованіи въ „Эстляндскихъ Губернскихъ Вѣдомостяхъ“.

Обязательное постановленіе это напечатано въ № 29 „Эст. Губ. Вѣд.“ 1905 года.

Rakvere linnavolikogu poolt 6. detsembril 1928 a.
vastu võetud

Sundmäärus kauplemise aja kohta Rakveres.

(Antud Linnaseaduse § 108 p. 26 põhjal).

Avaldatud „R. T.“ Nr. 6 1929 a.

§ 1. Kõigis kauplustes, ladudes ja kaubakontorides, mille kohta järgmistes paragrahvides erandit ei ole tehtud, on lubatud kauplemine ja töötamine ainult äripäevadel: 1. septembrist kuni 1. juulini kella 8 homm. kuni kella 6 p.l. ja 1. juulist kuni 1. septembrini kella 8 homm. kuni kella 5 p.l.

Märkus. Laadapäevadel, kevade- ja jõulupühade eelsel nädalal on lubatud kaubelda neis kauplustes kuni kella 8-ni õhtul; kevade-, suviste- ja jõulupühade laupäeval ja 31. detsembril suletakse need kauplused kell 4 p.l.

§ 2. Kauplustes, kus müüakse väljaviimiseks toiduaineid: liha, lihasaadusi, kala ja konserve või piima ja piimasaadusi, saia, leiba, juur- ja aedvilja, ja neis koloniaalkauplustes, kus linnavalitsuse loal müüakse leiba või piima, on lubatud kauplemine äripäevadel kella 7 homm. kuni kella 7 õhtul ja pühapäevadel ja pühadel 7—9 hommikul.

§ 3. Pagari- ja kondiitriärides, kus omavalmistatud saadusi müüakse väljaviimiseks ja ka kohaltarvitamiseks, on lubatud kaubelda äripäevadel kella 7 homm. kuni kella 8-ni õhtul ja pühapäevadel ja pühadel kella 7—9 homm. ja kella 3—6 p.l.

§ 4. Tee- ja söögimajades, kohvikutes, võõrastemajade ja sissesõiduhuovide alkoholi- einelaudades on lubatud kaubelda äripäevadel kella 7 homm. kuni kella 10-ni õh-

tu ja pühapäevadel ja pühadel kella 8—10 homm. ja kella 1—10 p.l.

§ 5. Ajalehtede ja ajakirjade müümine kioskides on lubatud äri- ja pühapäevadel ja pühadel kella 7—11 homm. ja kella 3—11 p.l.

§ 6. Kaubasaunad võivad avatud olla äripäevadel kella 9 homm. kuni kella 12 öösel, kevade-, suviste- ja jõulupühade laupäevadel ja 31. detsembril aga kuni kella 8 õhtul.

§ 7. Rakvere vabastamise päeval, 12. jaanuaril, on kõik selles määruses nimetatud kauplused, välja arvatud kaubasaunad, kella 11—1 suletud.

§ 8. Kevade-, suviste- ja jõulupühade esimesel päeval on kõik kaubanduslikud ettevõtted ilma erandita suletud.

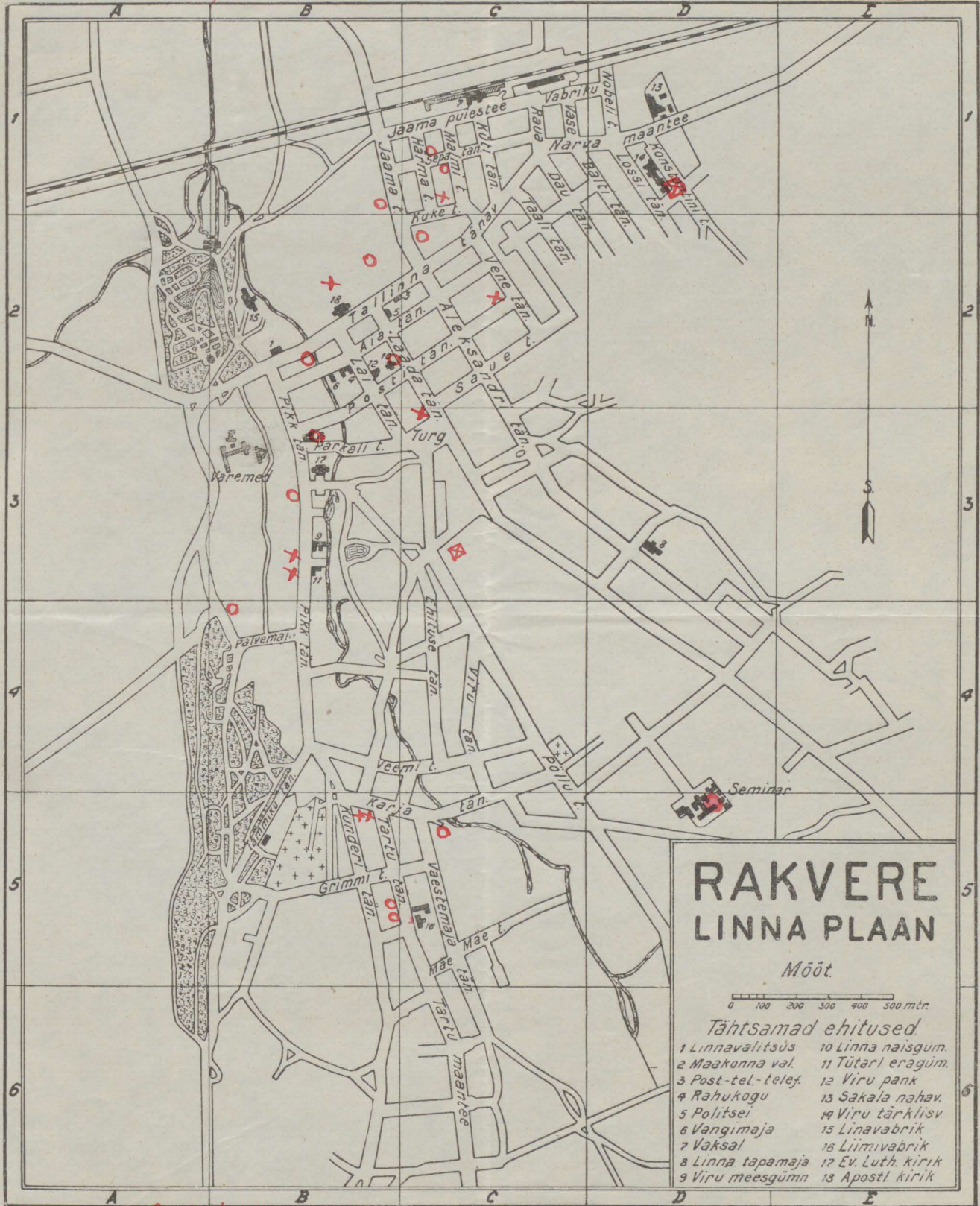
§ 9. Käesoleva sundmääruse vastu eksi- jaid karistatakse R. n. s. § 29 põhjal.

§ 10. Käesoleva sundmääruse maksma- hakamisega kaotab oma maksvuse linnavoli- kogu poolt 11. oktoobril 1922 a. vastu võetud ja Riigi Teatajas nr. 135—1922 a. avaldatud „Sunduslik määrus kaubandusliste ja tööstusliste ettevõtete äritundide kohta Rakvere linnas“.

§ 11. Käesolev sundmäärus astub seadu- sejõusse kaks nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Linnapea **A. Pääro.**

Sekretär **Joh. Kadaja.**



*○ - 1930a. suvel võetud proovid.
 X 1928a. 18/17
 □ 1930a. uueaadel*

Trükikoda Ed. Bergmann, Tartus.

*Andmeid Rannu linna tervishoiu- ja
ohudr. Lina # 15.*

Rakvere Ühise Haigekassa

ARUANNE

tegevuse, rahaliste läbikäikude ja kantselei töö kohta.

1929. aasta oli haigekassale majandusliselt väga raske. Raske mitte ükski Rakvere haigekassale, vaid kõikidele — Eestis. Ainult mõni üksik haigekassa on omaga väljatulnud, suurem osa tegutsesid puudujääkidega, s. o. olid sunnitud kulude katteks tagavara kapitalist lisa võtma.

Raskuste peapõhjuseks oli möödunud kevadel grippitauud ja selle järelhaigused. Masseliste haigestumiste tagajärjel ei tõusnud ükski kulud (abirahad, arstiabi, rohud, haigemajades ravimine jne.), vaid vähenesid ka haigekassa sissetulekud, sest kassaliige haiguse aja kestel liikmemaksu ei maksa, mille tagajärjel vabaneb ka tööandja oma maksudest haigestunud liikme kohta. Seega kulud suurenesid, kuna sissetulekud vähenesid, mille tulemuseks oli toetusrahade kärpimine haigekassa peakoosoleku poolt möödunud aasta 29. sept. kuu päeval.

Haigekassale allus 140 tööasutust. Nendelt tulevad haigekassamaksu arvelehed igalt ühelt keskmiselt kaks korda kuus, mis teeb aasta kohta 3360 arvelehte. Need vajavad kontrollimist ja raamatutesse laiali kandmist ja jälgimist, et need korralikult ja kõik sissetuleksid.

Õnnetusjuhtumiste kordadel ettevõtte töös ehk selle tagajärjel saadud haiguste ravimine sünnib tööandja kulul, mispärast iga retsept, visiit, haigem. rav. jne tuleb kanda vastava ettevõtte arvele ja hoolitseda, et need kulud haigekassale tagasi tuleks — tööasutusi allub haigekassale 140.

Politsei kaudu on haigekassa maksusi 1929. a. jooksul sissenõutud 1.242.786 senti — nõudmisi on esitatud sada kolmel korral.

Iga kassaliige ja tema perekonnaliikmed vajavad täpset registreerimist ja arvestamist. Kassaliikmete läbikäik oli 1929. a. 2498. Perekonnaliikmete läbikäik 1863. Nendest on peale liikmeks registreerimise 1542 liiget ühes 930 perekonnaliikmega välja registreeritud. See on kokku 6833 arvestamist — raamatutesse sissekandmist ja isikliste kaartide väljakirjutamist.

Haigekassa peakoosoleku poolt on perekonnaliikmetele arstimistähtede arv piiratud. Iga väljaantud arstimistäht peab arvele võetama. Kui arvestada 1929. a. kohta keskmiseks vi-

aasta, missuguste puudujääkide katteks haigekassa peakoosolek oli sunnitud viimastel aastatel järjekindlalt teisi toetusrahasi kärpima, vähendama ja piirama.

Praegusel ajal haigekassa ei suuda maksta haigestunud liikmetele abiraha pühade, pühapäevade ja töö seisaku päevade eest; kui haigus kestab vähem kui neli päeva, siis haigusraha üldse ei makseta; kui haigus vähemalt neli päeva kestab, siis maksetakse haigusraha kolmandast päevast alates; haigemajas ravitsedes maksetakse abiraha kõigest üks kolmndik palgast jne.

Need on kõige väiksemad normid, mida seadus üldse lubab haigestunud liikmele maksta. Seesugune olukord on tingitud kassaliikmete ravimiskapitali puudujääkidest ja ei tohi kaua kesta.

Olukorra parandamiseks tuli kassaliikmete ravimise ümberkorraldamisele asuda, milleks haigekassa peakoosolek 29. sept. 1929. a. juhatusele korralduse tegi ja täielised volitused andis.

Haigekassa juhatuse algas läbirääkimisi Rakvere arstkon-naga kohe. Maksev haigekassa ja arstkonna vaheline leping öeldi üles tähtajaga 1. jaan. 1930. a.

Läbirääkimised kestsid väikeste vaheaegadega kolm kuud, kuid ilma tagajärgedeta.

Arstkonna nõudmine oli kindel tasu visiidi pealt ja kollek-tiivne leping, mille juures nad nõus olid visiidi tasu kuni 15% alandama.

Haigekassa oli kollektiivse lepinguga nõus, kuid pakkus arstkonnale tasu üldsummas, teatud kindel osa haigekassa tulu-dest, ilma et arvesse saaks võetud visiitide arvu. Sellega oleks saanud huvitada arstisi haigete rutulisest terveks saamisest, oleks ära hoitud kunstlik visiitide arvu suureks ajamine, oleks arstkonna produktiivsus tõusnud, mille tagajärjel omakord oleks tõusnud visiidi tasu.

Peale selle kindlustas haigekassa arstkonnale iga aastase kassaliikmete ravimiskapitali võimaliku ülejäägi.

Et kummaltki poolt järelandmisi ei järgnenud, lõppes le-pingu vahekord Rakvere arstkonna ja haigekassa vahel 1. jaan. 1930. a. ja algas nii nimetatud „arstide streik“.

Haigekassa juhatusel oli kavatsus oma ambulatooriumi avada. Kuigi Rakvere arstkont ajakirjanduses, kuulutuste kaudu, hoiatas kõiki Eesti arstisi Rakvere haigekassaga lepingu vahetada astumast, oli haigekassal siiski 3 arsti teadupärast, kes oleksid nõus olnud haigekassa poolt avatavas ambulatooriumis töötama — teiste haigekassade poolt otsitud ja soovitatud. Ka oleks Tallinna haigekassa nõus olnud oma palgaliste arstide hulgast mõnd kas või ajutiselt Rakverre saatma.

Ambulatooriumi avamine jäi teostamata sellep., et Rak-vere arstkont hakkas kassaliikmeid erahaigetena vastu võtma riigiteenijate takside järele, mis võrdlemisi mõõdukas ja haige-

kassale täiesti jõukohane. Ambulatooriumi vajadus langes seega esialgul ära.

Haigekassa esitaja, 2. märtsil 1930. a. Tallinnas, Eesti-maa Haigekassade Liidu juhatuse koosolekul, esines aruandega, mis järgmise kokkuvõttega lõppes:

„Rakvere arstkonna streik jätkub. Kumbki pool ei ole läbirääkimiste uuesti algamise katsed teinud. Haigekassa ma-jandusline seisukord paraneb silmnähtavalt. Haigekassa tun-neb ennast seisukorra peremehena.“

Arstkont muidugi ei jätnud kasutamata igasugusi või-malusi, et haigekassat raskustesse viia. Nii kohalikes kui ka pealinna lehtedes kutsuti kogu Eesti arstkonnda üles Rakvere haigekassat boikoteerima. Samuti avaldati avalik seletus aja-kirjanduses haigekassa ja arstkonna vahelise konflikti tekki-mise põhjuste üle, millest lugejad pidid järeldama, et Rakvere arstkont kõik on teinud haigekassaga kokkuleppe saavutami-seks, on nõus poolenisti tasuta kassaliikmeid vastu võtma ja igasuguseid muid järelandmisi tegema. Ühe lausega — süüdi on haigekassa, kes arstkonna poolt pakutud soodsaid tingimusi vastu ei võta.

Kui haigekassa juhatuse ühes kohalikus lehes vastuseletu-sega tahtis esineda, siis selgus, et ajalehe veerud on haigekas-sale suletud. Lehe aktsionäärid-arstid ei jätnud oma peremehe õigust lehe juures kasutamata.

Haigekassa juhatuse loobus katsetest teiste lehtede juures, olles kindel, et töölistkont ise oskab hinnata arstkonna sihilikku seletust.

Et siiski võimalikka arusaamatusi ärahoida ja läbirääki-mistest selgemat pilti anda, toome allpool haigekassa vastu-seletuse:

1. Rakvere arstkonna ja haigekassa vahelise se-nise lepingu lõpetamise põhjuseks ei ole mitte arstiabi kapitali puudujääk, vaid selle puudujäägi iga-aastane suurenemine, mis käesoleval aastal tõuseb ligi miljon sendini.

Teatavasti on haigekassa ainukeseks sissetulekuks teatav protsent liikme teenistusest. Et töölistkonna pal-gad on väikesed, on ka haigekassa tulud väikesed, mis-pärast arstiabi kapitali puudujääk on saanud harilikuks nähtuseks mitte ükski Rakveres, vaid igal pool Eestis. Sellel puudujäägil peab aga piir olema, millele tegevus-kapitali tuludest ülejäägid ja tagavara kapital vastu suudavad pidada.

2. Võib olla, et arstkonnal ei ole „juttu“ olnud 1½ kuni 2 kroonilisest visiidi hinnast kassaliiketele (siin ei ole arstkont otsekohene — juttu on siiski olnud), kuid tegelikult on haigekassa haigetelt 2 kr. arsti juures ja 3—4 kr. haige juures visiidi eest võetud. Vastavad all-

kirjad haigekassa blanketil on haigekassa kantseleis olemas.

Peame aga juure lisama, et enamus arstkonnast siiski riigiteenijate taksist kinni peavad.

3. On õige, et senise lepingu lõpetamise algatajaks polnud arstid, vaid Rakvere Ühise Haigekassa Juhatus. Samuti polnud arstid läbirääkimiste algatajaks uue lepingu sõlmimiseks, vaid Rakvere Ühise Haigekassa Juhatus. Viimase asjaolu jättis arstikond targu nimetamata, mis ometi küllalt oluline.

4. Arstkonna nõusolek senist tasu veelgi 15% võrd vähendada, ei väärinud vastuvõtmist sellep., et visiidihinna vähendamine ei hoiä ära visiitide arvu suurenemist — seega arstide vastutulek haigekassa majanduslist seisukorda ei kindlusta.

Kui haigekassa on põhjendamata jätnud süüdistuse, et mõned arstid on kunstlikult püüdnud suurendada visiitide arvu, siis on see sündinud delikaatsuse pärast üksikute arstide vastu. Dr. C. Prima — Põltsamaalt — kirjutab arstide ajak. „Eesti Arst“ artikli pealkirja all: „Miks labaneb meil arstline mõtlemisviis.“ Muu seas märgib tema, et haigekassade ja sotsiaalkindlustuste kaudu asetatakse arstikond saagihimust tekitatud demoralisatsiooni ja korrupsiooni õhkkonda. Tähendab, arstid ei ole vabad „mammona“ himust.

Mis puutub arstide poolt väljatöötatud süsteemisse, millega oleks kunstlik visiitide arvu suurendamise võimalus ära hoiatud, siis ei vasta see süsteem tegelikule elule. Miks hinnata arsti tööd ja aega kolmes väärtuses: esimene visiit — 75 senti, teine visiit 50 ja kolmas, neljas, viies jne. visiidid võib juhtuda ilma tasuta? Juba loogiliselt ei ole see õige.

Haigekassa on arstkonnale esitanud lepingu kavasi mitu. Arstidele tasumaksmise viisid on esitatud arstkonnale mitmes ja mitmes variatsioonis. Haigekassa arvepidamine (raamatud ja dokumendid) on arstkonna käsutuses seisnud. Arstide esitajad on isiklikult arvelaudadel raamatutest kokkuvõtteid teinud haigekassa kantseleis. Haigekassa ei ole saladiplomaatiat läbirääkimistel ajanud. Küll aga arstikond soomustas ennast juba läbirääkimiste algul (sept. kuul) streigi juhuseks streigimurdjate vastu, võttes kõikidelt arstidelt vastavad töötused — allkirjad.

Arstikond leidis alati põhjust haigekassa poolt esitatud lepingukava üksikuid punkte „parandada“, unustades sealjuures ära, et leping kui seesugune on tervik ja et ühe punkti muutmine tingib ka teise punkti muut-

mist, sest leping on rajatud vastavalt kalkulatsioonidele.

Tehniliselt olid läbirääkimised arstkonnaga raskendatud, sest nende esitajatel puudusid igasugused volitused. Esituse kaudu võis haigekassa Rakvere arstkonnaga ainult „juttu“ ajada, kuna kaugemale ulatuvaids otsusi ega kokkuleppeid teha oli võimata. „Parandused“ haigekassa ettepanekutes tehti arstide üldkoosolekul, kuhu haigekassa esitajat ei kutsutud, mispärast puudus võimalus nende „paranduste“ vastu vaielda ja vajalikka seletusi anda.

5. Mis puutub arstide kongressi résolutsioonis 1. sept. 1929. a. Võrus, milles Eesti arstikond eitab sotsiaalset kindlustust ja eriti sund-haiguskindlustust ja millega Rakvere arstikond ennast solidaarseks tunnistas, siis võime ainult kahetseda Rakvere arstkonna tagurlust ja omakasupüüdlikku silmaringi. Meile on see résolutsioon hästi tuttav — tema looja on Dr. M. Nõges Viljandist.

Kui väga teadusemehelikud Dr. M. Nõgese „seisukohad“ on, seda iseloomustavad juba niisugused hooplaused, nagu „rahvaste õnne ja hüve“, „kogu rahvale kurb ja õnnetu“, „haiguskindlustus võimaldab ulaelu“ j. n. e.

Sotsiaalkindlustusel (haiguskindlustus on osa sellest) on oma ajalugu, on oma literatuur, mispärast Eesti arstikond ei tohiks nii tähtsas küsimuses pealiskaudselt hindajaks olla — eriti haiguskindlustuse hinnangut siduda oma leivaküsimusega. 50 aastat tagasi esitas tuntud riigimees Bismark esimesena parlamendile seaduse eelnõu sotsiaalse kindlustuse alal. Ometi oli Bismark üks truimatest monarhistidest, kelle pilt ka mõnel Rakvere arstil ilustab saali seina.

Arstiabi kapitali puudujäägi põhjuseks ei ole mitte vastava seaduse puudulikkus, vaid töölikonna — kassaliigete — madalad palgaolud.

R. Ü. Haigekassa Juhatus.

Haiguslehtede täitmine pandi arstkonna poolt seisma, et sellega raskendada kassaliikmetel haigekassast toetusraha saamist ja tekitada nende hulgas arusaamatusi ja rahulolematusi haigekassa vastu.

Tasu vastuvõtte tõendustes (allkirjades) ei märgita haiguse nimetust jne.

Erilist tähelepanu väärrib Rakvere arstkonna organiseerimine, sest arstide seltsi asutamine langeb ühte arstkonna ja haigekassa vahelise konfliktiga. Asutatud seltsi tuleb võtta kui

arstide ametiühisust, mille sihiks haigekassat oma võimkonda haarata.

Need asjaolud kõik kohustuvad tööliiskonda, eriti kassaliikmeid, valvel olema. Tuleb saavutada haigekassale äärmist kokkukohoidu arstiabi ja arstirohtude tarvitamisega. Tähtsuseta ja tühiste hädade ja vigastuste kordadel haigekassa arvel arsti tülitamine on raiskamine, mis lubamata.

Mida otstarbekohasemalt ja kokkuhoidlikumalt kassaliikmed haigekassat kasutavad, seda suuremal määral ja laiaulatuslisemalt suudab haigekassa tõsiste hädade ja raskemate haiguste kordadel kassaliikmeid ravitseda ja toetusrahasi maksta.

Kassaliikmete üksmeelne kokkukohoid ja otstarbekohane haigekassa kasutamine kindlustab haigekassale rutulise võidu Rakvere arstkonna üle ja võimaldab väärilise tasumaksmise arstidele, mille vastu haigekassa millaski ei ole vaielnud.

Õnnetusjuhusete kordadel on kassaliikmetele 1929. a. toetusrahasi ja ravimist võimaldatud üldsummas 568.765 senti.

Seega on haigekassa toetusi jaganud igasugusel kujul 1929. a. üldsummas kokku 4.748.628 s. Arstikond on sellest summast omale saanud 1.008.200 senti.

Haigekassa valitsemise kulud on 1929. a. kohta 605.904 senti, mis teeb 11% üldkuludest.

Kassaliikmed maksid liikmemaksu 1929. a. haigekassale

	1.513.493 senti
tööandjad — juurem. . .	1.517.331 „

Seega tegevuskap. tulu	3.030.824 senti
millele juure arvatud . . .	126.640 „

apteekidest saadud hinnaalandused.

Sularaha läbikäik oli 1929. a. 1610 väljamineku dokumendi järele 4.649.214 senti. Sissetulek 975 dokumendi järele — 4.564.999 s.

Memoriali järele oli 1929. a. tingitud väärtuste läbikäik 1771 dokumendi järele 10.622.412 s. Seega üldine arvete läbikäik 4356 dokumendi järele 19.836.625 s., mis nõudis üksi pearaamatus 8712 sissekannet, rääkimata teistest abiraamatutest ja arvestamistest.

1929. a. on väljasaadetud 1614 kirja. Iga kirja kokkuseadmine võtab aega ja mõtlemist.

Kõigele lisaks tuleb ametnikkudel harutada, vaielda haigekassa asjus kassaliikmete, perekonnaliikmete, tööandjate kui ka arstidega. Kassaliikmed nurisevad kui nad abi sel määral ja viisil ei saa, kui nad vajavad ja meele järele on. Tööandjad leiavad haigekassa maksud ja teised kohustused liig koormavad oma kohta olema. Arstidele ei meeldi mõnesugused juhatuse määrused ja korraldused nende kohta. Kõik need vaielused ja jutuajamised takistavad ametnikkudel töösse süveneda. Alali-

sed eksitamisid, telefoni kõlisemine jne., mis siiski paratamata, silmaspidades haigekassa laialdast tegevuse ala. Vaimlise töö eksitamine pole millaski hea — juhtuvad raamatutes eksitused, missuguseid peab punase tindiga parandama.

Haigekassas tuleb tegemis teha haigete, murest puretud ja kas kassaosalist või selle perekonnaliiget tabanud haiguse läbi erutatud inimestega. See nõuab ametnikult kannatust ja tasakaalu. Ta peab inimesi mõistma, väikestest ja väiklastest pistetest üle olema, peab arvestama kassaosaliste massi tasapinnaga, nende ümbruskonnaga, haridusega, kasvatusesega ja — hädadega.

Seesugustel asjaoludel tuleb tihti haigestunud kassaliikme hädaldamisi ja kurtmisi kannatlikult kuulata, seda mõista ja arusaada, kuigi kiire ja hädaline töö ootab. . .

Juhatuse koosolekuid peeti aruande aasta jooksul 51. Otustati 725 küsimust. Seega langeb iga koosoleku peale keskmiselt 14 asjaarutamist.

Volinikkude peakoosolekuid peeti aruande aastal 2.

Revisjoni komisjon korraldas kaks revideerimist. Aasta aruande ja tegevuse revideerimise juures kasutati asjatundjaraamatupidaja kaasabi. Peale selle korraldas põhjaliku revideerimise III. jsk. tööinspektor.

Nimetamist väärrib veel Aseri tsemendi vabriku juures asuva haigekassa liitumine Rakvere Ühise Haigekassaga. Esiimeselt võeti üle 139.336 senti sularahas, raud-rahakapp, kontori kapp ja mõned toolid. Liitumine on kohtu lahendada Riigi-kohtus.

Haigekassa juhtimine on senini kannud juhuslist iseloomu. Toetusrahasi on makstud suuremal määral ja arstiabi on korraldatud soodsatel tingimustel nii kaua kui tagavara-kapitali jätkus. Nüüd kus kassa tühi ja tagavarad otsas — vähendati abiandmised kõige väiksemate normideni, et jälle tagavara-kapitali koguda, mis võimaldaks lühema või pikema aja järele jälle kõrgemate normide juure tagasi pöörata, et kogutud tagavarade abil vähe lahendamalt, kas või lühikest aega, elada.

Endine haigekassa majapidamise juhtimise viis edasi kesta ei või, mispärast haigekassa ongi kassaliikmete ravimise ümberkorraldusele asunud. Eelarve piirides ei pea püsima mitte üksi valitsemise kulud, vaid ka kassaliikmete ravimine, nende abirahad, samuti ka perekonnaliikmete toetamine.

Tegevuskapitali

Tulude nimetus.

Kinnitusmaksud:

Kassaosanikkude liikmeraha:

a) mehed . . .	Kr. 13.334 33			
b) naised . . .	„ 1.800 60			15.134 93

Omaniku juurdemaks 15.173 31 30.308 24

Muud tulud:

Perekonnaliikm. rohtude p. hinnaaland. 1.266 40

31.574 64

aruanne.

Kulude nimetus

Toetusrahad kinnitatuile:

Haigusrahad meesliikmetele	7.899 14		
„ naisliikmetele	1.414 27		
Meesliikmete matmiseks	<u>711 50</u>		10.024 91

Perekonnaliikmetele toetusr. ja arstim. kulud:

Matmise kuludeks	233 25		
Arstiabi: a) arstid	3.533 21		
„ b) hambaarstid	512 50		
„ c) masseerijad ja ämmaem.	285 —		
Arstirohud	6.497 48		
Haigemajas ravimine	65 50		
Muud ravimise kaasas käivad kulud	<u>15 —</u>		11.141 94

Valitsemise kulud:

Kantseleikulud	509 37		
Teenijate palgad	3.540 —		
Üür, küte ja valgustus	701 26		
Mitmesugused kulud	321 05		
Ruumide korrashoid	96 —		
Kassa juhatuse ja rev. kom. tasu	214 30		
Trükikulud	511 96		
Sõidu- ja päevarahad	<u>165 10</u>		6.059 04

Muud kulud:

Eestimaa Haigekassade Liidu liikmem.	109 18		
„Töö ja Tervis“ toetus	<u>50 —</u>		159 18

Tagavara kapitali juure arvatud:

Sissemaksudest ja juurdemaks. 5%	1.515 41		
1929. a. tegevuskapitali ülejääk	<u>2.674 16</u>		4.189 57

31.574 64

Kassa varanduslikkude läbikäikude aruanne.
Arvete läbikäik ja seis.

Arve nimetus	Ülejääk 1. jaan. 1929 a.		Läbikäik 1929 a.		Ülejääk 31. dets. 1929 a.	
	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit	Deebet	Kreedit
1. Kassa arve	1.078 47	—	45.649 99	46.492 14	236 32	—
2. Panga arve	190 —	—	5.578 37	4.947 05	821 32	—
3. Kreditoride arve	—	6.081 54	19.579 95	23.530 96	—	10.032 55
4. Deebitoride „	2.745 40	—	5.687 65	5.990 38	2.442 67	—
5. Tagavara kapitali arve	—	7.461 37	10.513 90	6.077 29	—	3.024 76
6. Tegevuskapitali arve	—	—	31.574 64	31.574 64	—	—
7. Kassaliikmete arstiabi kap. arve	—	—	20.631 78	20.631 78	—	—
8. Kinnistumaksu arve	3.889 51	—	41.963 39	40.444 —	5.408 90	—
9. Väärtpaberite arve	100 —	—	—	—	100 —	—
10. Vallasvara arve	1.266 72	—	—	—	1.266 72	—
11. Hinnaalanduse arve	—	—	3.353 45	3.353 46	—	—
12. Inventari kapitali arve	—	226 —	—	63 33	—	289 33
13. Ambulantsi arve	—	—	202 91	60 30	142 61	—
14. Kahtlaste võlgnikkude arve	745 18	—	2.028 —	2.773 06	—	—
15. Poliitsei kaudu nõuet. summ. arve	3.753 63	—	11.602 21	12.427 86	2.927 98	—
	13.768 91	13.768 91	198.366 25	198.366 25	13.346 64	13.346 64

Kassaliikmete arstiabi kapitali aruanne.

Tulude nimetus	
Ettevõtjatelt	11.740 26
Apteekidelt saadud hinnaalandus	2.087 06
Tagavara kapitalist	6.804 46
	<u>20.631 78</u>

Kulude nimetus	
Kinnitatuile arstiabi: a) arstiabi	5.875 74
b) hambaarstid	738 —
c) masseerijad ja ämmaem.	21 —
„ arstirohud	10.693 28
„ haigemajas ravimine	3.028 71
„ muud ravitsuse kaasas käivad kulud	275 05
	<u>20.631 78</u>

Tagavarakapitali aruanne.

Tulude nimetus.	
Kassa seis 1. jaan. 1929. a.	7.461 37
Liikmemaksudest ja juurdemaksudest 5%	1.515 41
Aruande-aasta ülejääk	2.674 16
Viivitusrahad	480 62
Aseri tsem. vabr. juures as. haigek. ülevõetud	1.393 36
Panga % 1929. a.	13 74
	<u>13.583 66</u>

Kulude nimetus.	
Arstiabi kapitali puudujäägi katteks	6.804 46
Tagavara kapitali reguleerimiseks vastavalt Kinnistuse nõukogu seletusele — kahtl. võlgnikud kust.	3.709 44
Kassa seis 31. dets. 1929. a.	3.024 76
	<u>13.583 66</u>

Deebitoride arve.

Tulude nimetus.	
Kinnitusühisuselt (tööõnnetuste puhul makstud abirahad ja ravimine)	4.235 12
Tööasutustelt (peale ülalnimetatud veel uute töölarstl. läbiv.)	1.724 62
Haigusjuhused, missugused arvestatud õnnetusj., ettevõtte töös, kuid hiljem selgus, et harilik haigus	30 64
Saldo	2.442 67
	8.433 05

Kulude nimetus.

Saldo	2.745 40	
Kinnitusühisuse ja tööasutuste arved:		
Toetusrahad tööõnnetuste korral:		
Haigusrahad meesliikmetele	4.116 44	
„ naisliikmetele	147	4.264 26
Arstim. kulud tööõnnetuste korral:		
Arstiabi	674 75	
Arstirohud	327 —	
Haigemajas ravimine	281 40	
Muud ravimise kaasas käiv. kulud	38 95	1.322 10
Mitmesug. kulud tööasut. arvel:		
Uute tööliste arstlik läbiv.	88 75	
Eriarved	12 54	101 29
		8.433 05

Eelarve 1930. a. peale.

Tulud

Kinnitusmaksud:	
Kassaosanikkude liikmemaksud 1100 liiget à Kr. 15	16.500 —
Ettevõtjate juurdemaks 2% palgast	16.500 —
Kassaosaliste ravimiskuludeks	12.000 —
Muud tulud:	
Viivitusraha %%	600 —
Hoiusummade %%	50 —
Hinnaalandus apteekidelt	3.350 —
	49.000 —

Kulud

Tagavarakapitali juurde arvatud	1.650 —
Kassaosanikkude abirahad	11.500 —
Kassaosanikkude ravimiskulud	18.000 —
Perekonnaliikmete toetus ja ravimine	10.500 —
Vallasvara muretsemine	150 —
E. Haigekassade Liidu liikmemaks	250 —
Valitsemise kulud:	
Kantselei kulud	400 —
Teenijate palgad	3.800 —
Üür, küte, valgustus	720 —
	46.970 —

	ülekanne	46.970 —
Ruumide korrashoid		120 —
Kassa juhat. ja rev. kom. tasu		250 —
Trükikulud		300 —
Sõidu- ja päevarahad		200 —
Kirjanduse muretsemiseks		50 —
Ettenägemata kulud		2 34 —
„Töö ja Tervis“ toetuseks		50 —
Teenijate pensioni kassa maks		76 —
Ülejääk		750 —
		<hr/>
		49.000 —
		<hr/> <hr/>

Haigekassa Juhatusesimees: **J. Aboh.**

Abiesimees: **F. Vendt.**

Liikmed: **F. Meister, K. Rink ja J. Udik.**

Revisjoni komisjoni esimees: **R. Varts.**

Liikmed: **A. Kertsel ja M. õunapuu.**

Asjaajaja: **V. Luksepp.**

Audmehid Narveri linna tervishoiuliseks alandus
Rakvere Ühise Haigekassa *Lisa №16.*

**volinikkude peakoosolekul 23 märtsil 1930 a. vastu-
võetud.**

Kassaosalistele ja nende perekonnaliikmetele maksetavate abirahade normid ja arstiabi tarvitamise määrused.

Rahaline toetus kassaosalistele.

1. Haiguse korral maksetakse haigusabiraha:

- a) kodus ravitsedes pool palgast, haigemajas ravitsedes üks kolmandik, suvekoloniis ja sanatooriumis viibimise puhul üks neljandik palgast.

T ä h e n d u s: Sanatooriumis ja suvekoloniis ravitavad kassaosalised, kellede ülespidamisel perekonnaliikmed puuduvad, haiguse abiraha ei makseta.

- b) Kui haigus kestab vähem kui neli päeva, siis haigusraha ei makseta;
c) kui haigus vähemalt neli päeva kestab, siis maksetakse haigusraha kolmandast päevast alates;
d) pühade, pühapäevade ja tööseisaku päevade eest haigusraha ei makseta;
e) haigusraha väljaarvamise juures võetakse arvesse ainult terved töölt äraoldud päevad;
f) kui kassaosaline tööandjalt täie palga haig. aja eest on saanud, siis haiguse raha ei makseta;
g) haigekassa majanduslist seisukorda arvesse võttes võib juhatus keelduda kassaosalistele sanatooriumis, suvekoloniis, Kuresaares, Haapsalus jne. ravimise võimaldamisest.

2. Tööstuse töö juures õnnetujuhtumise läbi vigasaanutele maksetakse haigusraha kaks kolmandikku palgast kõikide haiguse päevade, ka pühapäevade ja pühade eest, kui need on haiguse aja sees, selle peale vaatamata, kas haiget kodus või haigemajas ravitakse.

3. Raskejalgsuse ja sünnitamise korral maksetakse sünnituse raha terve palga suuruses, kui sünnitaja kodus viibis. Sünnituse puhul kliinikus olnud päevade eest maksetakse sünnituse raha poole palga suuruses. Sünnitusraha maksetakse 2 nädalat enne ja 4 nädalat peale sünnitust ka pühade, püha ja tööseisaku päevade eest, kui need nimetud nädalate sees on.

Sünnituse raha maksetakse ainult neile kassaosalistele, kes enne sünnitust vahetpidamata kolm kuud kassaliikmed on olnud.

4. Matuseraha maksetakse 30. kordse päevapalga suuruses.

5. Üldmäärused:

- a) Toetusrahade väljaarvamise juures võetakse aluseks kuni nelja kuu palk, kõikidel nendel kassaosalistel, kelle palk lühendatud tööpäeva, tükitöö, ületunni tasu ehk muudel põhjustel kõikuv on olnud.
b) Töölt lahkunud kassaosalistele jäävad kõik kassaliikme õigused alles ühe kuu jooksul viimast tööpäevast arvates.
c) Kassaosalistel, kes vähem kui kaks nädalat kassaliikmed on olnud, ei ole õigust haigekassalt pääle töölt lahkumise mingisugust arstlist abi ega toetusraha saada.

Kassaliikmeks olemine lõpeb:

1. Kassaosalise mõne teise haigekassa liikmeks astumisega ehk kui kassaosaline teenistusse astub ettevõttesse, missugune ei kuulu haigekassa alla.

2. Töötaoleku korral 30. päeva möödumisel peale viimast tööpäeva haigekassa alla kuuluvast ettevõttes.

3. Kui haigus vahetpidamata kestab üle 26 nädala, ehk kui haigus vaheaegadega kestab ühes aastas üle 30 nädala.

4. Kassaosalise surmaga.

Kassaosaline, keda arst haiguse pärast tööst vabastab, on kohustatud tööasutusest hiljemalt 48 tunni jooksul haiguslehe välja võtma. Erandid on lubatavad ainult suurte pühade ajal. Vältava haiguse korral tuleb haiguslehte iga kuu möödumisel uuendada.

Kassaosalised, kes haiguse pärast tööst vabastatud, on kohustatud haiguslehte haigekassale ära tooma kolme päeva jooksul peale töövõimuliseks tunnistamist, ehk töösse astumist, väljaspool Rakvere elavad kassaliikmed aga ühe nädala jooksul. Selle määruse täitmata jätmise korral võib juhatus kassaosalist haiguse abirahast osaliselt ehk täiesti ilma jätta. Viivitab aga kassaosaline haiguslehte haigekassale saatmisega üle 4 nädala, kaotab ta abiraha saamise õiguse.

Elukoha muutmisest tuleb haigekassale 3 päeva jooksul teatada, väljaspool Rakvere asuvad kassaosalised aga ühe nädala jooksul.

Haigekassa juhatusel on õigus kassaliiget, kes peakoosoleku otsuseid ja määruseid, samuti ka haigekassa juhatus ja ravijate isikute korraldusi ei täida, rahalisest toetusest täielikult ehk osaliselt ilma jätta ja haigekassa arvel ravimist katkestada — lõpetada.

Loetletud toetusraha normid ja allpool järgnevad määrused on maksvad 23. märtsist 1930 a. alates.

Arstiabi määrad ja haigete kohta määrused.

Haigekassa võimaldab arstiabi ainult neile kassaosalistele, kellede tööandjad maksavad haigekassale arstiabi maksu ja on allakirjutanud sellekohase lepingu arstiabi korraldamise asjus.

Teised kassaosalised on õigustatud arstiabi ja ravimist saama tööandja korraldusel ja kulul.

Perekonnaliikmed, kes on haigekassas registreeritud, saavad arstiabi ja toetust ühesugusel alusel, sellepeale vaatamata kas tööandja arstiabi korraldust haigekassa kätte on annud või mitte.

Arstiabi. Haigekassa võimaldab kassaosalistele täielise arstiabi, mis koosneb järgmistest osadest:

- a) ambulatoorne ravimine;
- b) kodus arstimine;
- c) haigemajas ravimine ühes haige täieliku ülespidamisega ja
- d) sünnituse abi.

Hammaste ravimist ja plombeerimist võimaldatakse ja prillid antakse välja kassaosalistele, kes vahetpidamata vähemalt kuus kuud kassaliikmed on olnud ehk kes ühes aastas vaheaegadega üheksa kuud on töötanud haigekassa alla kuuluvates ettevõtetes.

Prillid antakse dioptria 1,5 alates. Prillide kestvuseks arvatakse 2 aastat ja enne seda tähtaega uusi ei anta.

Haigekassa võimaldab haigemajalist ravimist ainult Tartu Ülikooli kliinikutes III klassis.

Kui haige soovib ennast arstida erakliinikus, siis maksab haigekassa esitatud arve põhjal Tartu Ülikooli kliinikute taksi järele tõelikult kliinikus viibitud päevade eest.

Haigemajas ravimine võib sündida ainult haigekassa teadmisel ja nõusolekul ja kui arst seda tarvilikuks on tunnistanud.

Mitme arsti tarvitamine ühe ja sama haiguse puhul on ainult haigekassa nõusolekul ja ravitseva arsti soovitusel lubatud.

Haige sõidukulusi, samuti ka arsti sõidukulusi haige juure haigekassa ei tasu.

Juhusel, kui haigekassal üksikute arstidega ehk kogu arstkonnaga lepingu vahetõttu lõpeb ja haigekassal võimalik pole kassaliikmetele ja perekonnaliikmetele arstiabi korraldada, tasub haigekassa arstimis kulud esitatud arvete põhjal „Riigi Teataja“ Nr. 66, 1928 a. avaldatud haigekassa takside järele.

Ühes arstiabiga antakse ka rohud, sidematerjal ja muud arstimise vahendid haigekassa arvel.

Patent rohtudest võimaldatakse ainult need, missugused on haigekassa arvel lubatud patent rohtude nimekirja ülesvõetud.

Kassaosalise perekonnaliikmetele antava arstiabi ja rahalise toetuse normid.

Abisaamise õiguslikeks perekonnaliikmeks loetakse kassaliikme naine, lapsed, kasulapsed ja vae-sedlapsed, õed ja vennad kuni 17 aasta vanuseni (17. a. väljaarvatud), isa 60. eluaastast ja ema 55. elu-aastast peale.

Eelpool loetletud isikud registreeritakse perekonnaliikmetena ainult siis, kui nemad kassaosalise juures ja temalt täielise ülespidamise saavad ja kui nendel selle juures muid sissetuleku allikaid ja kapi-tali pole.

Kui naiskassaosalisel on töö võimeline mees, siis ei registreerita tema lapsi perekonnaliikmetena.

Kassaosaliste perekonnaliikmetele võimaldatakse ravimist ja arstirohte üldiselt neil samul alustel, kui kassaosalistele.

Arstiabi ja abirahade saamise õigused omavad perekonnaliikmed peale seda, kui kassaliige kuu aega on töötanud haigekassa liikmena, ehk kui perekonnaliikme haigekassas registreerimisest kuu aega on möödunud.

Perekonnaliikmetele väljakirjutatud rohtude nimelisest hinnast maksab rohtutarvitaja ise 10%. Ülejääva osa tasub haigekassa.

Kassaosalise perekond võib ühe aasta jooksul arstiabi tarvitada järgmiselt: esimene perekonna-liige võib kasutada aasta jooksul kuni 15 arstimis tähte, 2 perekonnaliiget kokku kuni 20 arstimistähte, 3 perekonnaliiget kuni 25 arstimistähte ja 4 ehk rohkem perekonnaliiget kokku mitte üle 30 arstimistähe aasta jooksul. Arstimistähti antakse välja ainult selle mürd osa suuruses perekonna aastast arstimis-tähtede normist, mis vastab perekonnaliikmeks registreerimisest möödunud ajale.

Iga arstimistäht võimaldab üks kord arsti abi kasutada, mille juures arsti tasu ei või üle kahe krooni tõusta. Juhtumisel, kui arstitasu tõuseb üle 2 kr., peab abitarvitaja summale vastavalt arsti tähti andma, arvates iga täht 2 kr.

Arstimistähtede arvel võimaldatakse perekonnaliikmetele ka haigemajalist ravimist kui see arstide poolt vajalik leitakse olema.

Perekonnaliikme haigemajas ravimise kulude katteks maksab haigekassa, ettepanud arve põhjal, vastavalt perekonna kohta saada olevate arstimistähtede arvule, arvates iga täht 2 kr.

Kui perekonnaliige sünnitab, siis maksetakse kassaosalisele ämmaemanda kulude katteks ettepan-dud arve põhjal, kuni 20 krooni ja ainult neile, kes vähemalt kolm kuud kassaliikmeks on olnud.

Matuseraha maksetakse kuni 10. aastaste laste matmiseks 10. kordse päevapalga suuruses, 10—16 aastaste laste ja täiskasvanud perekonnaliikmete matmiseks 15 kordse päevapalga suuruses.

Perekonnaliikmed kaotavad arstiabi ja rahalise toetuse saamise õiguse kaks nädalat peale kassa-osalise viimast tööpäeva. Haigestunud liikme perekonna kohta see määrus maksev ei ole.

Andmeid Naarve liima tevivhoialistat oludest
Lina N 18.

Naarve ühine Naigenana kannaaliste
arutmistehete ja utreptilamettide vormid.
(2 lehte).

Haige visiit arsti juurde argipäeval
vastuvõtmise tundidel on **kaks korda oda-**
vam kui visiit pühapäeval või öösi.

Visiit $\frac{\text{arsti}}{\text{haige}}$ juures $\frac{\text{päeval}}{\text{öösel}}$ kr. s.

Visiit kliinikus " " "

Operatsioon " " "

Sidemed " " "

Rohud " " "

..... " " "

..... " " "

..... " " "

Kokku kr. s.

Kas haiguse pärast tööst vabastatud?

.....

..... 193 a.

Dr.

Arsti visiid haige juurde päeva ajal
on kaks korda ja öösi neli korda kal-
lim kui haige visiit arsti juures argipäeval
vastuvõtmise tundidel.

Rakvere Ühine Haigekassa.

Haigek. arvel
lubat. minna Dr. juure.

Haigekassa sissetulekud on piiratud.

Kassaosalise arstimisetäht.

Välja antud

Rakvere Ühise haigekassa poolt.

Eesnimi

Perekonnanimi

Isanimi Vanus a.

Töoasutus

Aadress

Diagnoos (Eesti keeles)

Arstimistäht, mille väljaandmisest üle nädala mööda, ei ole maksev, — Iga arstiabi tarvitamise korral jääb üks arstimistäht arsti kätte,

**Ärge võimaldage õigustamata ja
liialdatud haigekassa kasutamisi.**

Kassaliige! Arstimistäht visiidil algul kohe arsti kätte anda.

Kassaliige! Arsti kutsudes ära viivita arstimistähte arsti kätte andmisega.

RAKWERE ÜHINE HAIGEKASSA. (2)

Haigekassa sissetulekud
on piiratud.

Perekonna nimi.....

Eesnimi

Töösutus

Diagnoos (Eesti keeles)

Kas haiguse pärast tööst vabast.?

Kirjutas arst

Rohu hind Kr..... s..... (ilma 0/0⁰,0)

Kuu päew

Apteeki tempel ja Rp. Nr.....

Ärge wõirnaldage õigustamata
ja liialdatud haigekassa
kasutamisi.

Rakwere Ühise Haigekassa arst
(kassaliikmele)

Andmeid Rauru linna turvahoialistat
olendist - Lisa 1927.

Rakvere linnavolikogu poolt 30. mail 1929 a. vastuvõetud

LOOMAKAITSE MÄÄRUS.

(„Riigi Teataja“ 1929 a. Nr. 79.)
(Alus: Linnaseaduse § 108 p. 24.)

§ 1. Loomade piinamise ärahoidmiseks on keelatud:

I. Hobused ja teised veoloomad:

- 1) haigeid, vigaseid ja jõuetuid loomi tarvitada veoks, tööks ja sõiduks: haigusetunnustega loomi võib tööle tarvitada loomaarsti loaga;
- 2) silmanähtavalt ülejäu käivaid koormaid vedama sundida;
- 3) keppide, nuiade ja raud- või terariistadega peksta või liikumisele sundida;
- 4) pea, kõhu, jalgade, seljale neerude kohale võisuguosade peale lüüa ja toorelt ohjadest kiskuda;
- 5) rakked lamavat looma sundida üles tõusma löökidega;
- 6) nüris rauas looma tarvitada veoks ja sõiduks libedal teel;
- 7) looma pikemaks ajaks riidega katmatult seisma jätta uulitsale, platsile või õuele lumesaju ja külma puhul;
- 8) koorma või hobuse juhil täiele koormale istuma jääda vastumäge käigul.

II. Kariloomad:

- 1) loomade ajamisel tarvitada löömiseks keppe või kaikaid;
- 2) looma sabaroo murdmise abil sundida käima;
- 3) käima sundida looma, kes haige või kelle liikumine on milgi põhjusel nähtavasti takistatud;
- 4) loomade vedamisel veoriistadel neid veoriistadele nõnda asetada, et nad lamades üksteisele vaeva ja piina sünnitavad, või niiviisi kõita, et loomadel on hingamine takistatud, või neid muul viisil niisugusesse seisukorda panna, mis loomale piinav või valu valmistab;
- 5) veetavate loomade peal istuda või nende peal lamada.

III. Sulgloomad – linnud:

- 1) tõsta jalgadest või üles riputada tiibu- või jalgupidi, ja
- 2) asetada nõudesse, kastidesse, kottidesse jne., kus loomadel-lindudel pole küllalt õhku või kus nad on liiga kokkusurutud;
- 3) vigastada lindusid ja lõhkuda lindude pesi, välja arvatud röövlindude pesad.

IV. Koerad ja kassid:

- 1) lüüa või peksta uulitsatel või muudes avalikkudes kohtades, välja arvatud inimesele kallale tungimise juhtudel;
- 2) nõõri otsa siduda ilma sellekohase kaelarihmata.

V. Igasugused loomad:

- 1) jätta toidu, joogi või inimhooleta, ja
- 2) haigeid või vigaseid loomi jätta uulitsale või mõnda teise avalikku kohta.

§ 2. Käesoleva sundmääruse vastu eksijaid karistatakse Mõnede seaduste ja sundmääruste rikku-
mise eest määratavate administratiiv-karistuste seaduse põhjal.

§ 3. Käesolev määrus astub jõusse kaks nädalat peale tema avaldamist „Riigi Teatajas“.

Linnapea aset. AUGUST MÄRK. S.

Sekretär JOH. KADAJA.

Tabelite nimekiri.

1. Arkna põllutöökooli meteoroloogiliste vaatluste keskmised 1/VII.1928 - 1/VII 1929.
2. Rahvaarvu liikumine Rakvere linnas 1881.a. - 1930.a.
3. Sündinud ja suremus Rakvere linnas 1923 - 1929.a.
- 3-a. Surnult sündinute arv, rinnalaste suremus ja surmapõhjused 1923 - 1929.a.
4. Tähtsamad surma põhjused Rakvere linnas 1923 - 1929.a.
5. Elumajade üldarv Rakvere linnas 1881.a., 1922.a. ja 1930.a. kevadel
6. Kortrite arv Rakvere linnas 1881.a., 1922.a., ja 1930.a.
7. Keskmise elektrivoolu tarvitus Rakvere linnas ühe el.kohta aastas 1924 - 1929.a.
8. Rakvere tapamajast läbikäinud loomade arv 1920 - 1930.a.
9. Rakvere tapamaja liha üldtoodang ja keskmise norm ühe el.kohta päevas 1920-1929.a.
10. Rakv. tapamajast läbikäinud haigustenahtudega loomade arv 1920 - 1930.a.
11. Piima ja või uurimise tulemused Rakvere linna laboratooriumis I poolaastal 1930.
12. Rakvere Riigiviina kauplusest müüdud viina ja piirituse liikumine 1925 - 1929.a.
13. Rakv. linna kaevuvete analüüside andmed.1930.a.suvel võetud veeproovid.
14. Üldandmed Rakvere koolide kohta 1928/30 õpeaastal.
15. Kooliruumid Rakvere linnas üksikute koolide järele.
16. Klassiruumid Rakvere algkoolis. (6 algkooli, kokku 25 klassiruumiga)
17. Klassi mööbel Rakvere algkoolis.
18. Rakvere linnas alg- kesk- ja kutsekoolide 1929/30.a.läbivaadat.õp.tervisl.seisuk.
19. Rakvere Ühise Haigekassa rahaline läbikäik 1925 - 1929.a.
20. Rakvere Ühise Haigekassa kassa- ja perekonnaliigete ravimine 1925 - 1929.a.
21. Tööstusettevõtete nimekiri Rakvere linnas 1.juulil 1930.a.
22. Rakvere linnas asuvate haigemajade tegevus 1929.aastal.
23. Kohtumeditiiniline tegevus Rakvere linnas 1929.a.
24. Rakvere Tiisikuse vastuvõtlemise seltsi nõuande koha tegevus 10/VIII 1926-1/IV.30.
25. Virumaa Lastekaitseühingu suvekolonii tegevus Narva-Jõesuus 1922.a. - 1928.a.
26. Virum.Lastekaitseüh. Narva-Jõesuu suvekolonii mõju laste tervisele 1923-1928.a.
27. Virum.Lastek.üh.emade ja laste nõuande punkti tegevus 1926 - 1928.a.
28. Rakvere linnas asuvate Virum.apteegi ja Rakvere linna apteegi tegevus 1925-1928.a.
29. Rakvere linna vaesteambulantsi tegevus 1929.a.
30. Arstide ja hambaarstide arv Rakvere linnas 1921 - 1930.a.
31. Tervishoidlise personaali koosseis Rakvere linnas 1.juulil 1930.a.
32. Tuberkuloosi liikumine Rakvere linnas 1921 - 1928.a.
33. Rakvere linnas registreeritud nakkushaigused 1923 - 1929.a.
34. Suguhaiguste puhul arstiabi tarvitamine Rakvere linnas 1925 - 1926.a.
35. Registreeritud suguhaigused Rakvere linnas 1925 - 1928.a.
36. Rakvere kombusvalve koha tegevus 1929.a.

Tabel N 1.

Arkna põllutöökooli meteoroloogiliste
vaatluste keskmised 1/VII 1928 - 1/VII 1930.

Kuud.	Temperatuur.			Mittmel päeval			Sademete summa millimeet- rites.
	Keskmine.	Maks.	Min.	pilves.	selge.	sademeid.	
Jaanuar	-9,0	-5,4	-13,8	10	5	10	20,5
Veebruar	-10,5	-6,9	-15,2	13	4	8	9,2
Märts	-2,6	+1,4	-7,0	10	2	15	35,2
Aprill	-0,8	+2,6	-5,4	8	5	13	30,2
Mai	12,0	16,8	5,4	9	6	13	74,1
Juuni	14,2	16,2	8,2	5	6	8	36,6
Juuli	15,1	16,4	10,1	10	3	17	127,1
August	14,6	18,7	10,3	12	2	20	49,2
Semptember	11,0	14,3	6,5	11	1	16	94,1
Oktoober	+6,7	9,1	3,4	19	-	20	56,8
November	+3,1	4,8	1,2	24	2	25	68,4
Detsember	-0,8	+1,5	-3,0	25	1	20	34,6

Tabel N 2.

Rahvaarvu liikumine Rakvere linnas

1881.a. - 1930.a.

Aastad.	Elanikkude arv üldrahvalugemise andmetel.			Elanikkude arv adress-büroo andmetel.									
	m.	n.	k.	1. jaanuaril			Keskmise aasta kohta			1. juulil.			
				m.	n.	k.	m.	n.	k.	m.	n.	k.	
1881	1747	1762	3509	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1897	2833	3057	5890	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1922	3397	4263	7660	4060	5543	9603	-	-	9485	-	-	-	-
1923	-	-	-	3947	5439	9386	-	-	9289	-	-	-	-
1924	-	-	-	3808	5385	9193	-	-	9057	-	-	-	-
1925	-	-	-	3848	5490	9338	-	-	9751	-	-	-	-
1926	-	-	-	4413	6165	10578	-	-	10822	-	-	-	-
1927	-	-	-	4773	6688	11461	-	-	11566	-	-	-	-
1928	-	-	-	5151	7207	12358	-	-	12473	-	-	-	-
1929	-	-	-	5341	7571	12912	-	-	12818	-	-	-	-
1930	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5072	6928	12000	-

M ä r k u s: Rahvalugemise andmed näitavad faktilist elanikkude arvu.

Tabel N 3.

Sündimus ja suremus Rakvere linnas 1923 - 1927.a.

Aastad.	Sündimus			Sündimus 1000 el. kohta	Sündimus ema perekonnaseisu järel			Rahva loomulik juurkasv.		Rinnalaste suremus.			Suremus					
	Sündinute absol. arvud				Absol. arvud 1000 el. kohta			absol arvud	1000e kohta	Absol arvud.			Rinnalaste suremus 1000 el. kohta	Absol. arvud			Suremus 1000 el. kohta	
	p.	t.	k.		abielvp.	ab	abielvp			p.	t.	k.		m.	n	k.		
1923.	74	66	140	18,3	129	11	143,8	9,7	28	3,7	6	7	13	9,3	64	48	112	14,6
1924	68	70	138	18,0	131	7	146,0	6,2	11	1,4	8	5	13	9,4	74	53	127	16,6
1925	73	59	132	17,2	122	10	136,0	8,8	18	2,3	6	7	13	9,8	59	55	114	14,9
1926	76	54	130	17,0	118	12	131,5	10,6	-15	-2,0	7	8	15	11,5	70	75	145	18,9
1927	63	51	114	14,9	101	13	112,6	11,5	-51	-6,7	7	7	14	12,3	92	73	165	21,5
1928	66	64	130	17,9	118	12	131,5	10,6	-12	-2,7	8	6	11	8,5	77	74	151	19,7
1929	99	66	165	21,5	146	19	162,8	16,8	8	1,0	12	6	18	10,9	83	74	157	20,5

Tabel N 3-a.

Surnult sündinute arv, rinnalaste suremus ja surmapõhjused

1923 - 1929.a.

Aastad.	Surnult sündimus. Rinnalaste suremus.						Rinnalaste surmapõhjused.					
	Absol. arvud.	1000 elus-sünd.kohta	Absol. arvud.		100	kaa- ja nõi- ja keha-vead.	Nak- kus- haig.	Hinga- mis- org- haig.	Seedi- mis- organ- haig.	Kram- bid	Muud haigused.	
1923.	9	64,3	6	7	13	9,3	4	1	3	-	1	4
1924	3	21,7	8	5	13	9,4	3	1	3	2	-	4
1925	4	30,3	6	7	13	9,8	3	1	2	5	-	2
1926	3	23,1	7	8	15	11,5	5	2	1	2	1	4
1927	1	8,8	7	7	14	12,3	4	4	1	2	1	2
1928	2	15,4	5	6	11	8,5	3	1	1	3	1	2
1929	2	12,1	12	6	18	10,9	4	1	5	3	-	5

Tabel N 4.

Tähtsamad surma põhjused Rakvere linnas

1923 - 1929a.

Surma põhjused.	Aastad.	Surnute absoluut arvud.					Keskmine aas- kohta		Kesk.a. surem. 10.000 a kohta
		1923	1924	1925	1926	1927	1928.	1929.	1923-29.
									38,4
Epidemil., eudeem. ja nakkushaigused		23	29	23	21	46	32,7	32	24,7
Neist tuberkuloos		16	20	16	15	23	22,5	20	14,5
Organismi üldised haigused		7	12	9	13	11	14,6	12	12,9
Neist vähk		6	9	9	11	10	13,7	11	18
Närvisüsteemi ja meel- teorgan. haig.		12	10	9	14	15	19,7	17	27,5
Vereringvoolu organite haigused.		16	17	19	23	27	23,0	23	17,7
Hingamisorganite haig.		10	16	10	13	14	10,4	22	10,8
Seedimisorganite haig.		7	10	10	5	11.	5,2	10	5,2
Mitteveneerilised kuse-suguorganite ja nende manuste haigused.		1	4	4	7	5	6,5	1	0,4
Sünnituspuh. seisund.		1	-	-	-	-	0,3	1	0,1
Naha- ja nahaaluskoehaig.		-	-	-	1	-	0,3	-	0,4
Kehaehituse vead.		-	-	-	1	1	0,6	-	4,4
Vastsündinute haigused		4	3	3	4	3	3,4	4	22,2
Vanadusenõrkus		17	16	11	20	17	19,1	19	12,3
Väliseil põhjusil tekkinud surmajuhud.		9	5	12	14	7	12,3	7	8,7
Raskesti määratavad surmapõhjused		5	5	4	9	8	7,2	9	

Tabel N 5.

Elumajade üldarv Rakvere linnas

1881.a., 1922.a. ja 1930.a. kevadel.

Ehitusmaterjal	1881.a.		1922.a.		1930.a.	
	absol. arv	%	absol. arv	%	absol. arv	%
Puu	396	90,0	863	86,1	1065	87,6
Kivi	28	6,4	81	8,1	86	7,0
Sega	16	3,6	57	5,7	63	5,2
Savi	-	-	1	0,1	2	0,2
Kokku	400	100 %	1002	100 %	1216	100 %

Tabel N 6.

Korterite arv Rakvere linnas

1881.a., 1922.a. ja 1930.a.

Korterite suurus.	1881.a.		1922.a.		1930.a.	
	absol. arv	%	absol. arv.	%	absol. arv.	%
1 toaline	416	53,0	1516	66,2	Teadmata.	
2 "	156	19,0	346	15,1		
3 t "	81	10,3	200	8,7		
4 "	54	6,9	118	5,2		
5 "	34	4,3	59	2,6		
6 " ja enam	44	5,6	49	2,1		
Tubade arv teadmata	-	-	2	0,1		
Kokku	785	100 %	2290	100 %	2925	

Tabel N 7.

Keskmine elektrivoolu tarvitus

Rakvere linnas ühe elaniku kohta aastas 1924 - 1929.a.

Aastad.	Keskmine elanikkude arv linnas.	Äratarvitatud voolu hulk 1 elaniku kohta aastas k.v.t.		
		Valgustuseks.	Jõuks.	Kokku.
1924.a.	9057	12,81	1,99	14,78
1925.a.	9751	12,93	2,66	15,59
1926.a.	10822	12,64	2,82	15,46
1927.a.	11566	14,06	3,16	17,22
1928.a.	12473	14,50	3,50	18,00
1929.a.	12818	15,82	4,69	20,51

Tabel N 8.

Rakvere tapamajast läbikäinud loomade arv 1920 - 1930.

Aasta	Veised			Vasikad			Lambad			Sead			Tapamajas läbikäinu loomade üldarv.
	Tapa- majas tapet.	Tape- tult järel- vaatu- sele toodud	Kokku	Tapa- majas tapet.	Tape- tult järel- vaatu- sele toodud	Kokku	Tapa- majas tapet.	Tape- tult järel- vaatu- sele toodud	Kokku	Tapa- majas tapet.	Tape- tult järel- vaatu- sele toodud	Kokku	
1920	936	295	1231	281	839	1120	157	1103	1260	204	2437	2641	6252
1921	1195	138	1333	599	622	1221	188	1246	1434	275	2406	2681	6669
1922	1456	89	1545	825	506	1331	435	1030	1465	291	2337	2628	6969
1923	1540	16	1556	1145	525	1670	517	1241	1758	272	2184	2456	7440
1924	1475	30	1505	1613	572	2185	546	1029	1575	328	2929	3257	8522
1925	1236	40	1276	1640	610	2250	652	1097	1749	301	3315	3616	8891
1926	1013	36	1049	1788	729	2517	433	1115	1548	309	3499	3808	8922
1927	1184	36	1220	2211	619	2830	343	933	1276	368	3344	3712	9038
1928	1224	60	1284	2466	514	2980	753	664	1417	464	3798	4262	9943
1929	1246	78	1324	2279	863	3142	442	554	996	415	3682	4097	9559
1930 kuni 1/VII	571	34	605	1670	615	2285	35	95	130	132	1490	1622	4642
Kokku	13076	852	13928	16517	7014	23531	14501	10107	14608	3359	33421	34780	86847

Tabel N 9.

Rakvere tapamaja liha uldtoodang
ja keskmine norm ühe elaniku kohta päevas 1920 - 1929.a.

Aasta.	Liha üld- toodang kg.	Üldtoodangust jäl linna elanikkude tarvitada .Kg.	Ühe elaniku peale tuli kesk- miselt päevas .Kg.
1920.a.	447.100	369.359	0.099.
1921.a.	492.246	441.996	0.126
1922.a.	512.598	488.720	0.141
1923.a.	489.950	469.122	0.138
1924.a.	565.603	527.834	0.159
1925.a.	566.833	531.408	0.149
1926.a.	655.968	623.168	0.158
1927.a.	675.614	636.254	0.151
1928.a.	753.298	712.348	0.153
1929.a.	749.564	712.724	0.153

Tabel N 10

Rakvere tapamajast läbikäinud haigustenähtustega
loomade arv 1920 - 1930.aastani.

Aastad,	Tuberkuloos.		Tangud		Helminthiasis ja Echinococcus			Distomapl. Hepat.		Piropl. veistel	Aktiiv. nomaikoos	Haiguste nähtustega loomade üldarv					% loomade üldarvust.
	Veistel.	Sigadel.	Veistel.	Sigadel.	Veistel.	Sigadel.	Veistel.	Sigadel.			Veised.	Vasikad	Lambad	Sead	Kokku		
1920	97	-	-	1	-	21	292	70	5	-	424	4	77	25	530	8,5	
1921	147	-	-	1	13	46	465	71	2	1	660	3	73	59	795	11,9	
1922	105	-	-	-	-	34	795	280	4	-	923	6	282	39	1250	17,9	
1923	111	2	-	-	6	37	879	328	3	-	1020	8	338	48	1414	19,0	
1924	260	1	-	-	-	27	735	390	-	-	1109	18	601	122	1850	21,7	
1925	147	-	-	-	-	12	603	316	9	1	893	13	478	142	1526	17,2	
1926	118	15	-	-	-	14	495	255	1	2	720	49	359	222	1350	15,1	
1927	140	40	-	-	-	24	742	225	3	-	1154	37	357	302	1850	20,6	
1928	140	47	-	-	6	34	763	400	4	-	1224	116	675	357	2372	23,8	
1929	100	62	-	-	4	22	830	281	8	-	1240	126	417	350	2133	22,3	
1930 ku- ni 1/VII	52	21	-	-	5	18	328	25	3	-	569	58	40	154	821	17,7	
Kokku 10 1/2 a. jooksul.	1417	188	-	2	34	289	69272	641	42	4	9936	438	3697	1820	15955	18,4	

Tabel N 10.

Piima ja või uurimise tulemused Rakvere linna
laboratooriumis I poolaastal 1930.a.

Kuud	Piim				Või							
	Proovi- de üld- arv	Keskmise rasva %	Rasva % alla 2,9	Puhtus			Proovid kauplus- test.			Proovid turguplatsil müüatelt.		
				Täies- ti pu- has	Kõlbu- lik	Kõlb- mata.	Üld- arv	Kõlbu- lik	Ala- väärtus- lik.	Üld- arv.	Kõlbu- lik	Alaväär- tuslik.
Jaanuar	42	3,45	5	5	37	-	12	11	1	-	-	-
Veebruar	12	3,51	-	1	11	-	2	2	-	-	-	-
Märts	20	3,47	-	1	18	1	11	11	-	10	8	2
Aprill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	3	3
Mai	44	3,24	5	13	30	1	50	48	2	4	4	-
Juuni	24	3,43	3	8	16	-	14	12	2	-	-	-

Tabel N 12.

Rakvere Riigiviina kauplusest müüdud viina
ja piirituse liikumine 1925 -1929.a.

Aastal	Piiritus 95°				Viin 40°		Kokku kraadi
	lahtine	P u d e l i t e s			Pudelites		
		0,5 toopi	0,25 toopi	0,75 ltr.	0,3 ltr	0,75 ltr.	
	toopi	t ü k k i			tükki		
1925	9112	38946	65170	-	-	167292	834261
1926	-	9660	-	38635	-	272780	934993
1927	-	-	-	24077	-	321563	923761
1928	-	-	24978	14645	-	293958	861119
1929	-	-	-	7706	58632	239465	764546

Denatureeritud piiritus.

1925 - 4960 tpppi
1926 - 5714 "
1927 - 7498 1/2 "
1928 - 9547 "
1929 - 9345 "

Kraadide väljaarvamiseks võetud alused:

Piiritus 95°

pud. 0,75 ltr = 5,792625°
 0,3 " = 2,31705°
 0,25 toopi = 2,375°
 0,5 " = 4,75°
 1 " = 9,5°

Viin 40°

pud. 0,75 ltr. = 2,439°

Tabel N 13.

Rakvere linna kaevuvete analüüside andmed.

1) 1930.a. suvel võetud veeproovid.

Järjek. N.N.	Kaevu asukoht.	Veevõtmise aeg.	Kaevuehitus.	Kaevu sügavus m.	Vee kihi paksum.	Vee värv	NH ₃	Cl.	N ₂ O ₃	Üldkaaredus saksa kraadides.	Fe.
		1930.									
1.	Malmi u.18	3/VIII	rak.	5.	2.	-	-	130	-	27,6°	-
2.	Vaksali u.18	23/VIII	rak.	4,8	2,2	nõrk kol.	jälj.	210	0,1	27,8°	-
3.	Vaksali u.5	7/VIII	rak.	4.	1,85	kol.	0,6	355	0,5	24,5°	jälj.
4.	Roosi ul 14	23/VIII	rak.	4,5	2,1	nõrk kol.	jälj.	122	0,2	23,2°	-
5.	Laeda u.16	17/VIII	rak.	4.	2,5	kol.	-	18.	jälj.	16,5°	-
6.	Tallinna u.Grünreichi saun.	5/IX	puurk.	49,5	-	nõrk kol.	0,3	55	jälj.	15,2°	jälj.
7.	Pikk uul 20	4/VIII	puurk.	-	-	-	-	42	-	11,2°	jälj.
8.	Pikk u. 34.	4/VIII	rak.	-	-	nõrk kol.	-	25	-	13°	-
9.	Palvemaja u.18	25/VIII	rak.	-	-	kol.	-	16	-	9,5°	jälj.
10.	Vaestemaja u.1	26/VIII	lahtk. allik.	-	-	nõrk kol.	0,2	65	0,1	13,8°	-
11.	Tartu u.18	25/VIII	rak.	4,5	1,22	nõrk kol.	-	140	jälj.	16,5°	-
12.	Tartu u.20	7/VIII	puurk.	8	-	nõrk kol.	-	18	-	12°	jälj.
13.	Õpet. seminar.	4/IX	puurk.	93	-	-	-	32	jälj.	11,6°	-
14.	Härma u.13	4/IX	rak.	6,3	3	-	-	120	jälj.	26,8°	-

2) 1928.a.18 sept. võetud veeproovid.

Järjek. N.N.	Kaevu asukoht.	Kaevuehitus	NH ₃	N ₂ O ₃	O ₂	Cl.	Üldkaaredus	Ca O	Mg O.
1.	Pikk u. 46	rak.	0,1	0,04	6,6	20	20,1°	148	38,1
2.	" "	allik.	0,1	jälj.	4,6	20	17,3°	104	49,7
3.	Härma u.3	lahtk.n.	jälj.	n.jälj.	9	96	23°	208	15,8
4.	Tööstuse u.7.	puurk.	jälj.	0,05	11	196	34°	202	87,3
5.	Karja u. 6	-	jälj.	jälj.	6	20	13,4°	120	10,1
6.	" 4	puurk.	jälj.	-	5,8	16	13,5°	120	10,1
7.	Posti u.31	lahtk.	-	jälj.	8	112	27,4°	216	42
8.	Laeda u.24 linna avalik kaev		0,5	0,06	11,2	228	36°	238	88

Tabel N 14.

Üldandmed Rakvere koolide kohta 1929/30 õppeaastal.

Järjek. N.N.	Kooli nimetus.	Asukoht.	Õpilasi.					Õ etajaid		Õpemas- pool- aastas -kr.	Kooli- asuta- mise aasta.	Märku- si.
			Üldarv	Poial	Tütarl	Lin- nast	Mu- jal	Mees- ter.	Nais- ter.			
1	I 6 kl. algkool	Tööstuse uul.	227	120	107	221	6	3	7	maksu- ta	1894	
2	II " " "	Tartu uul 6	206	100	106	189	17	6	6	"	1909	
3	III " " "	Pikk uul	166	92	74	153	13	3	4	"	1805	
4	Virumaa Poegl. reaalgümnaas.	Posti uul 15	161	161	-	60	101	12	-	30	1912	
5	Rakvere linna Uhis- gümnaas.	Pikk uul 29	253	60	193	89	164	12	9	25	1917	
6	Rakv. Õpet. seminar.	Kagupoolisel linnaserval	196	80	116	40	156	14	11	maksu- ta	1912	
7	Õpet. aamin. Harju- tuskool	"	122	57	65	93	29					
8	Zeeh tütarl. kommerts- gümnaas.	Pikk uul	206	-	206	54	145	9	8	25	1858	Algkooli klassi- dega.
9	Saksa eragümnaas.	Pikk uul	114	73	41	<i>a - u - d - m - e - d p - u - d - u - r - a - d</i>						Algkooli klassi- dega.
10	Linna tööstusõpil. kool	III algkooli ruumes	68	47	21 25	62	6	5	3	maksu- ta	1924	
11	Virumaa täiendus- kool.	Poegl. reaalg. ruumes.	43	10	33	9	34	8	1	5	1922	
12	Naiskutsekool	I algkooli ruu- mes	78	-	78	28	50	2	8	-	-	
13	O. Gersti 2 kl. era- algkool.	Laada uul N 7	18	9	9	18	-	-	1	20	1914	
14	Vene Heategeva seltsi 6 kl. eraalg- ja kesk. erakurs.	II algkooli ruumes	11	4	7	-	-	4	3	12	1922	
15.	Rakv. vene kesk- haridus, kursused.	Karja uul 10	7	5	2	-	-	5	5	20	1929	

Tabel N 15.

Kooliruumid Rakvere linnas üksikute
koolide järele.

Järjek. N.N.	Kooli nimetus.	Üldpõranda pinna suurus klassiruumes. m ²	Ühe õpilase kohta keskmi-selt põran-da pin-da klas-siruumides m ²	Üldine õhuhutu-vuskohta klassiruumes m ³	Ühe õpilase kohta keskmi-selt õhku klassiruumes m ³	Klas-side üld-arv	Valgustuskoefit-sient üksikutes klassiruumides						Märkused.
							alla $\frac{1}{15}$	$\frac{1}{15}$ - $\frac{1}{12}$	$\frac{1}{11}$ - $\frac{1}{10}$	$\frac{1}{9}$ - $\frac{1}{8}$	$\frac{1}{7}$ - $\frac{1}{6}$	$\frac{1}{5}$ - $\frac{1}{4}$	
1.	I 6 kl. algkool	303,0	1,3	1036,3	4,6	6	-	-	-	-	-	6	
2.	II 6 kl. algkool	281,0	1,4	955,4	4,6	6	-	-	-	4	2	-	
3.	III 6 kl. algkool.	200,0	1,2	750,0	4,5	5	-	1	-	-	1	3	6.kl. puu-dus 1929/30
4.	Virumaa Poeglaste reaalgüm-n.	259,9	1,6	908,4	5,6	5	-	-	-	5	-	-	õpeaastal
5.	Õpet. seminari Harjutusk.	220,0	1,8	937,2	7,7	4	-	-	-	-	4	-	3+4 kl ja 5+6 kl. töötasid koos
6.	Zeeh tütarlaste güm-nertsgüm.	321,6	1,6	954,1	4,7	7	-	-	1	2	3	1	
7.	Rakvere linna ühisgümnaasium.	430,1	1,7	1591,3	6,3	10	-	-	5	2	3	-	

Tabel N 16.

Klassiruumid Rakvere algkoolis.

(6 algkooli; kokku 25 klassiruumiga)

Klassitubade mõõdud.		Absol. arv.	%
Klassitubade pörandapinna suurus.	kuni 25,0 m ²	1.	4,0
	25,0 - 45,0 m ²	5.	20,0
	45,0 - 65,0 m ²	13.	52,0
	65,0 ja üle m ²	6.	24,0
Klassitoad kubatuurrühmade järele.	75 - 100 m ³	2.	8,0
	100 - 150 m ³	3.	12,0
	150 - 200 m ³	11.	44,0
	200 m ³ ja üle.	9.	36,0
Klassitoad ühe õpilase peale tulevava õhuse suuruse järele.	3,0 - 3,5 m ³	1.	4,0
	3,5 - 4 m ³	2.	8,0
	4,5 - 5 m ³	5.	20,0
	5,0 - 5,5 m ³	3.	12,0
	5,5 - 6,0 m ³	1.	4,0
	6,0 - 6,5 m ³	7.	28,0
	6,5 - 7,0 m ³	1.	4,0
	7,0 - 7,5 m ³	1.	4,0
	9,5 - 10 m ³	1.	4,0
10 m ³ ja üle.	3.	12,0	
Klassitubade jaotamine 1 m ² valgustuspinna peale langeva pörandapinna suuruse m ² järele.	5,0 - 7,5	5.	20,0
	7,5 - 10,0	5.	20,0
	10,0 - 12,5	7.	28,0
	12,5 - 15,0	6.	24,0
	15,0 - 17,5	2.	8,0
Koolide jaotamine klassitubade puuduste järele.	Andmetega koolide arv.	5.	83,3
	Kitsad	1.	20,0
	Pimedad	3.	60,0
	Kitsad ja pimedad	1	20,0

Tabel N 17.

Klassi mööbel Rakvere algkoolis.

Nämetused.	Möödud.	Absol. arv.	%
Andmetega algkoolid	-	4	66,7
Andmetega pinkide arv neis koolis	-	396	100,0
Koolipinkide arv pikkuse järel.	2 lapse tarvis	396	100,0
Koolipinkide istmete kõrgus pörandalt.	Andmeid antud	269	67,9
	40 - 45 sm	258	95,9
	45 - 50 sm	11	4,1
Vahe pingi kõrgema koha ja lauaplate sisemise ääre vahel.	kuni 20 sm	127	32,1
	20 - 30 sm	269	67,9
Koolipinkide distants	+ dist.	359	90,7
	- dist.	37	9,3
	0. dist.	-	-
Koolipingi laua nõlv kraadides	kuni 10°	79	19,9
		317	80,1
Koolipingi sügavus laua sisemisest äärest kuni seljatoeni.	kuni 30 sm	127	32,1
	30 - 40 sm	68	17,2
	40 - 50 sm	190	48,0
	50 ja üle sm	11	2,7

Tabel N 18.

Rakvere linnas alg- kesk- ja kutsekoolide

1929/30. aastal läbivaadatud õpilaste terviseline seisukord.

Kooli nimetus.	Järelevaadatud õpilaste arv.		Toitlus.						Kehasehitus.						Nägemine.						Vigased hambad						Suudulih.		Selgroo		Kahva		Sügelid		Kopsu		Südame		
	p.	t.	Keskmine.		halb		tub- li.		Kesk- mine		nork.		kuni 0,5		üle 0,5		normaalne.		Ei ole		on arv		kaulmine.		kõlgsõve- rus.		tus, ve- rovass.		sed ja tei- sed naha h.		haig.		haig.						
			p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.					
I algkool	120	106	24	34	86	65	10	7	44	53	73	49	3	4	1	1	1	1	118	103	28	21	92	85	247	221	3	1	11	16	5	9	7	5	5	2	2	3	1
II algkool	91	85	19	31	60	48	12	8	30	41	57	85	4	2	1	9	3	15	83	61	30	28	61	57	168	125	1	1	9	9	9	6	1	2	2	4	-	2	3
III algkool	91	73	19	18	61	46	11	9	27	27	58	45	6	1	1	3	2	1	88	69	38	44	53	29	147	128	2	2	11	5	6	6	3	2	2	1	1	2	5
Õp.Seminari har- jutuskool.	55	70	12	22	32	42	11	6	24	36	28	31	3	1	3	-	3	3	49	67	51	50	-	-	164	169	-	-	8	9	5	5	4	4	1	1	-	2	-
Õpet. Seminar.	85	113	55	101	30	12	-	-	73	108	12	5	-	-	1	7	2	7	52	99	45	31	40	82	66	179	-	-	1	2	-	-	11	13	4	2	-	-	-
Poegl.reaalgüm.	175	-	64	-	108	-	3	-	78	-	95	-	2	-	7	-	5	-	163	-	92	-	93	-	268	-	5	-	15	-	7	-	7	-	5	-	3	-	4
Linna Ühisgüm.	63	184	21	106	38	74	4	4	28	132	34	51	1	1	4	24	1	22	58	134	14	65	49	118	121	361	-	5	4	18	5	13	1	11	3	10	3	7	2
Zeeh tütarlaste kommeitsgüm.	-	221	-	175	-	46	-	1	-	190	-	30	-	1	-	17	-	8	-	-	71	-	150	150	-	318	-	2	-	8	-	7	-	15	-	15	-	16	1
Virumaa tühen- duskool	7	31	2	18	5	13	-	-	4	18	2	13	1	-	-	-	1	7	30	3	12	4	19	14	42	-	-	-	2	-	1	2	2	1	1	-	-	-	
Naiskutsekool.	-	78	-	37	-	10	-	1	-	38	-	8	-	2	-	-	3	-	45	-	11	-	37	-	95	-	-	-	3	-	2	-	1	-	-	-	4	1	
Tõustusõpil kool.	44	14	20	10	23	4	1	-	33	13	10	1	1	-	-	-	-	44	14	15	5	29	9	51	21	-	-	-	1	-	-	5	-	1	4	1	-	-	
Saksa eragüm.	73	41	51	20	21	20	1	1	51	20	21	20	1	1	2	1	1	-	70	40	51	24	22	17	49	38	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Kokku.	804	1016	287	572	464	380	53	35	392	676	390	338	22	13	20	62	18	61	732	662	428	291	593	598	1315	1094	11	11	57	73	37	50	41	55	23	40	10	36	19

seisukord.

Kopsu		Südeme		Rahiti		Stuuko	Suured kae-		Nina hai-		Kurgu hai-		Kõrva.		Silma hai-		Teised hai-		
haig.		haig.		tagajär-			la mürmed.		gused.		gused.		haig		gused.		gused.		
p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.	p.	t.		
5	2	2	3	1	2	-	6	43	36	3	4	-	-	1	1	5	1	12	13
2	4	-	2	3	3	-	4	40	36	3	2	1	-	2	1	1	2	5	9
2	1	1	2	5	2	-	2	30	27	4	5	2	1	-	-	2	2	5	7
1	1	-	2	-	3	-	1	25	31	3	4	1	-	-	-	-	3	3	6
4	2	-	-	-	-	-	15	3	3	5	4	-	1	-	-	1	3	-	-
5	-	3	-	4	-	-	-	21	-	7	-	-	-	4	-	3	4	3	-
3	10	3	7	2	4	-	29	3	2	5	5	-	4	-	-	-	2	3	11
-	15	-	16	1	-	-	38	-	22	-	3	-	2	-	-	-	9	-	11
1	1	1	-	-	-	-	4	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2
-	-	-	4	1	-	-	9	-	4	-	-	-	-	-	-	-	5	-	2
1	4	1	-	-	-	-	9	-	1	4	-	-	-	-	-	1	1	2	-
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	5
23	40	10	36	19	14	+	117	166	171	32	29	4	8	7	2	13	26	41	67

Tabel N 19.

Eakvere Ühise Haigekassa rahaline läbikäik 1925 - 1929.a.

Tulud.

Aastad. Liigid.	1925	1926	1927	1928	1929.
Tegevuskapital.	2068845-57,9%	2331260-56%	2444591-56,8%	291483-59%	3030824-59%
Kassaliigete ravimiskapital.	871799-24,3%	876538-21%	961426-22,3%	1265439-25,6%	1174026-22,9%
Apteekidelt saadud hinnaalandus.	189031-5,3%	267586-6,5%	247245-5,7%	280045-5,7%	335346-6,5%
Tagasisaadud ravimiskulud ja haigusrahad tööõnnetuste puhul.	458472-12,5%	686217-16,5%	652842-15,2%	484975-9,7%	595974-11,6%
Kokku	3588149	4161592	4306104	4941942	5136170

Kulud.

Kassaliigetele abirahad.	678403-18,1%	748689-17,8%	1020428-22,9%	891289-18,3%	1002491-18,7%
Toetusrahad perekonna liikmetele.	815624-21,9%	831734-19,8%	834069-18,7%	935801-19,2%	1114194-20,7%
Kassaliikmete ravimine.	1274430-34,2%	1393454-33,2%	1471889-33,1%	1891243-38,7%	2063178-38,4%
Haigusrahad ja ravimine tööõnnetuste puhul.	450385-12,1%	665377-15,9%	556121-12,5%	625770-12,9%	568765-10,6%
Valitsemise kulud.	510135-13,7%	534361-12,7%	550112-12,4%	506287-10,4%	605904-11,3%
Mitmesugused kulud.	-	28372-0,6%	17484-0,4%	23834-0,5%	15918-0,3%
Kokku	3728977	4201907	4450123	4874224	5370450

Tabel N 20.

Rakvere Ühise Haigekassa kassa- ja perekonnaliikete ravimine 1925 - 1929. a.

Kassaliikete ravimine.

Aastad.	1925	1926.	1927.	1928.	1929.
Liigid.					
Arstiabi.	465.033	451.099	501.191	626.510	507.574
Arstirohud.	541.650	632.232	652.298	861.216	1.069.328
Hammasteravi.	68.650	39.850	42.375	35.175	73.800
Haigemajaravi.	194.478	241.766	248.987	308.495	302.871
Ämmaemanda abi.	3.000	2.125	4.712	2.025	2.100
Muud	35.094	18.255	25.171	24.347	27.505
Kokku	1.274.430	1.391.852	1.471.889	1.891.243	2.063.178
	Perekonnaliikete ravimine.				
Arstiabi.	305.420	294.615	300.007	327.826	353.321
Arstirohud.	399.984	447.739	421.237	498.425	649.748
Hammasteravi	25.450	33.474	33.275	41.950	51.250
Haigemajaravi.	20.575	15.000	23.355	16.300	6550
Muud.	6.930	400	2.360	2.100	30.000
Kokku	758.359	791.229	780.234	886.601	1.090.869

Tabel N.21.

Tööstusettevõtete nimekiri Rakvere linnas 1.juulil 1930.a

Järjek. N.N.	Nimetus.	Asukoht.	Töötajate arv 1.juulil 1930.		Tööstusettevõte.		
			mehi.	naisi.	suur.	kesk.	väike.
<u>I Mineraalide Umbertöötamine.</u>							
1.	F.Mathieseni savitööstus.	Transvaali 12	4	1	-	-	väike.
2.	A.Lukmani betoontööstus.	Rakvere mõisas.	4	-	-	-	väike
<u>II. Metallitööstused</u>							
3.	M.Mannovi lukusepatööstus.	Aleksandri u	5	-	-	-	väike
4.	H.Valteri metallitööstus.	Küti 14.	5	-	-	-	väike
5.	E.Kreek'i autoremonttööstus.	Noobli 5	18	2	-	-	väike
6.	L.Valdmani elektritööstus.	Tööstuse 5	1	-	-	-	väike
7.	J.Oksenbergi rauatööstus.	Tallinna 58	4	-	-	-	väike
8.	A.Saukase plekisepatöökoda.	Parkalk 3	4	-	-	-	väike
9.	H.Mischelli kullasepatöökoda.	Pikk 7	2	-	-	-	väike
10.	R.Spirka sepa töökoda	Malmi 27	6	-	-	-	väike
11.	Viru Maayal.teede osak.remonttöök.	Kadrina tee 31	31	-	-	kesk	-
12.	J.Pikka mehaanika töökoda.	Tallinna 25	2	-	-	-	väike
13.	H.Mõlder'i sepatöökoda.	Narva mnt.7	1	-	-	-	väike
14.	A.Kuuski metallitööstus.	Jaama puiestee 25	2	-	-	-	väike
15.	A.Eiki plekisepa töökoda.	Rohuaia 2	1	-	-	-	väike
16.	J.Bachmanni tõllasepatööst.	Laada 4	2	-	-	-	väike
17.	A.Bachmanni "	Tööstuse 19	6	-	-	-	väike
18.	G.Leetbergi raadioapar.töök.	Lai 8	1	-	-	-	väike
<u>III. Nahatööstused.</u>							
19.	"Sakala" nahaväbriks	Narva mnt.25.	56	9	-	kesk	-
20.	I Eesti kroonjahavabrik.	Vaestemaja 13	10	2	-	kesk	-
21.	Meier Glandti nahavabrik	Narva maantee 24	9	3	-	kesk	-
<u>IV. Tekstiilitööstused.</u>							
22.	Rakvere lina ja takuketramise v.	Vabriku	5	43	-	kesk	-
23.	H.Stahli villatööstus.	Pikk 31	8	2	-	kesk	-
24.	Rakvere villatööstus O/U	Rakvere mõisas	5	6	-	kesk	-
<u>V. Puutööstused.</u>							
25.	V. Kuldvere tisleri töökoda.	Pikk 37	8	-	-	kesk	-
26.	O. Niedrichsoni " "	Pikk 48	14	-	-	kesk	-
27.	G.Jõe mööblitööstus.	Pikk 28	4	-	-	-	väike
28.	A. Petermanni tisleritööst.	Karja 4	1	-	-	-	väike
29.	Th. Steini " "	Vilmsi 5	1	-	-	-	väike
30.	M.Judeikini lauavabrik	Narva 17	1	1	-	-	väike
31.	M.Solini " "	Vabaduse 24	4	-	-	-	väike
<u>VI. Poligraafia tööstused</u>							
32.	O/U Ühistrükikoda " trükikoda	Lai 12	20	8	-	kesk	-
33.	K/U "Virulane" trükikoda.	Lai 17	13	-	-	kesk	-
<u>VII. Toit- maitseainete ja jookide tööst.</u>							
34.	M.Baumanni vorstitööstus.	Rohuaia 13	2	-	-	-	väike
35.	J.Senkeki " "	Lai 18	5	-	-	-	väike
36.	G.Rommelga pagaritööstus	Pikk 1	4	-	-	-	väike.
37.	H.Dorvaldti " "	Pikk 54	2	-	-	-	väike.
38.	K.Kingsepa " "	Pikk 45	2	-	-	-	väike
39.	A.Janovi " "	Tallinna 40	1	-	-	-	väike
40.	A.Rukki " "	Aleksandri 36	1	-	-	-	väike
41.	B.Grassmanni " "	Lai 23	1	-	-	-	väike
42.	O/U Viru tärklisvabrik	Konstantiini 4	28	-	-	kesk.	-
43.	Saku õlleladu	Pikk 24	5	3	-	-	väike
44.	"Livoonia" õlleladu	Pikk 26	1	2	-	-	väike
45.	E.Põllumajand. jahuveski	Vaksali 25	6	5	-	kesk	-
46.	"Samuel ja Sepp". "	Turu plats 3	4	-	-	-	väike
47.	"Viktooria" sokolaadivabrik	Aleksandri 14	-	4	-	-	väike
48.	Rakvere Piimatühing.	Tiigi 3	5	6	-	kesk.	-
49.	Ongi mineraalvetetehas	Posti u.	3	-	-	-	väike
50.	Sebaldi " "	Pikk u.	2	-	-	-	väike.
<u>VIII. Kehakatte tööstused</u>							
51.	G.Reineri kudumistööstus.	Tallinna 10	-	3	-	-	väike
52.	Juuksetööstusi on linnas 18, kokku 21 töötajaga.						

Tabel N. 22.

Rakvere linnas asuvate haigemajade tegevus
1929.aastal.

Nimetused.	Haigete arv.	
	Linna haigemajas.	Era haigemajas 30.X.peale.
Aasta algul oli haigemajas	6	-
Aasta jooksul (erah. 30/X - 31/XII) tuli juure	285	61
" " " " " lahkus.	283	52
Neist tervetena	103	30
paranenud	134	13
parandamata	26	4
surnud	23	5
Aasta lõpul jäi haigemajja	9	9
Aasta jooksul (erah.30/X - 31/XII) ettetunnud haigused:		
Lõikused	104	13
Sise	52	5
Närvi	2	2
Naiste	3	4
Naha	2	-
Sugu	31	-
Silma	1	-
Nakkus	74	1.
Kõrva	3	2
Mürgitused	2	-
Sünnitajad	-	14
Abordid	2	13
Kopsutiisikus	3	-
Muud	7	7

Tabel N.23.

Kohtumeditiiniline tegevus Rakvere linnas 1929.a.

Erakordsed surmajuhud, mille põhjuste selgitamiseks kohtuarstline ülevastus, või lahkamine ette võeti.	Selgitatud surmapõhjused.				Kokku.
	Õnnetus-juhud.	Enese-tapmised.	Tapmised.	Haiguste tagajärjel surnud.	
Sõiduki alla jäänud.	2	-	-	-	2
Peksmise tagajärjel surnud.	-	-	4	-	4
Laskeriista läbi .	-	1	1	-	2
Terariista läbi .	-	-	1	-	1
Poomise teel.	-	3	-	-	3
Lämbumise läbi.	-	-	1	-	1
Mürgituse läbi.	-	2	-	-	2
Külmumise "	3	-	-	-	3
Äkilise surma läbi.	-	-	-	3	3
Enneaegse või salajase sünnituse tagajärjel.	-	-	-	5	5
Ebaarstimise tagajärjel.	-	-	-	2	2
Kokku.	5	6	7	10	28

Tabel N 24.

Rakvere Tiisikuse vastuvõitlemise seltsi nõuande koha
tegevus 10/VIII 1926 - 1/IV 1930.a.

Nimetused	10/VIII - 31/XII 1926.	1927.	1/I 1928 kuni 1/IV 1929.	1/IV 1929 kuni 1/IV 1930.a.
Haigete üldarv (esmakordseid)	{ linnast maalt meester. naister. }	159	119	96
		231	238	192
		184	185	148
		206	172	140
Üldse visiite nõuande kohas.	362	801	916	732
Üldse arstivisiite haigetekodus.	28	22	26	40
sanatooriumi saadetud seltsi arvel.	ei õlnud	1	1	5
Hingamisorganite tbc.	72	133	132	96
Teised tbc liigid.	13	19	17	30
Teised haigused (mitte tbc) ja terved.	79	238	208	162
Analüüse tehtud.	81	151	146	115
Röntgeni läbivalgustusi.	68	191	173	118
Süljetopse väljajagatud.	30	66	32	36
Rohtusid saanud.	ei saanud.	130 korda 26,999 m. eest.	454 korda.	andmed puu- duvad
Toiduaineid saanud	ei saanud.	26 korda 32,444 mk. eest.	77 korda.	andmed puuduvad.

Tabel N. 25.

Virumaa Lastekaitseühingu suvekoloonii
tegevus Narva-Jõesuus 1922.a. - 1928.a.

Aasta.	Mitu last.	Kokku mitu päeva.	Laps söi päevas toiduaineid sent.	Lapse ülespidam. päevas kokku.	Suvekoloonii kulu kokku.	
					kr.	l.
1922	35	1841	- 51,4	- 97,9	1954	37
1923	90	2859	- 46,6	- 90,5	2706	32
1924	84	2982	- 46,2	1 08	3472	48
1925	94	3419	- 51,6	- 91,9	3172	35
1926	74	3061	- 50,3	1 01,3	3309	68
1927	78	3033	- 47,9	- 97,4	3358	88
1928	77	3261	- 57,1	- 94,4	4248	24
Kokku.	532	20456	50,2	97,3	22359	52

Tabel N. 26.

Virumaa Lastekaitse Ühingu Narva-Jõesuu suvekolonii
mõju laste tervise peale 1923 - 1928.a.

Aasta.	Lastest paranes.				Keskmiselt.		Kõigesuurem	
	väga hästi.	hästi.	rahul.	nõrgalt.	lüksid raske- maks kg.	kasvasid pikem. sentim.	Raskuse juurde- võtt klg.	pikem kasv. sentim.
1922.								
1923	12	21	44	3	1,6	1	4,1	3,5
1924		13	61	5	1,9	1	4,1	2,7
1925		37	32	5	1,8	0,6	4,5	2
1926		51	18	4	1,5	2	3,3	5
1927		41	30	2	1,3	1,7	2,7	4
1928	2	43	22	2	0,95	1,3	2,6	4,5

Tabel N. 27.

Virumaa Lastekaitse Ühingu emade ja
laste nõuande punkti tegevus 1926 - 1928.a.

Aasta.	Lapsed.					Emad.						
	Uusi registreeritud.	Korduvalt regist. punktis käin.	Õde kodus käin.	Arst kodus käin.	Kokku lapsi.	Uusi regist.	Nen dest korduvalt käin.	Õde kodus käinud.	Arst kodus käin.	Kokku emad.	Kõiki kokku	Nõuande punkti kulud.
1926.	195	237	48	44	524	23	13	8	-	44	568	2019,92
1927.	361	414	84	3	862	64	31	2	-	97	959	2370,65
1928.	446	462	69	3	980	80	14	21	-	115	1095	2742,21
Kokku.	1002	1113	201	50	2366	167	58	31	-	256	2622	7132,78

Tabel N.28.

Rakvere linnas asuvate Virumaa apteegi ja Rakvere
linna apteegi tegevus 1925 - 1928.a.

Aastad.	Retseptide arv.	Retseptuur- summa Kr.	Käsi- kaupl. summa Kr.	Üldine läbikäik.
1925	42871	32471	44451	76922
1926	44309	47969	40911	86880
1927	42450	43564	43862	87426
1928	45832	63476	45838	109314

Tabel N 29.

Rakvere linna vaesteambulantsi tegevus 1929.aastal.

Nimetused.	Meest	Naist	Kokku.
1) Ravitsetud ambulatoorselt:			
Esmakordselt	58	107	165
Korduvalt	79	172	251
Haige juures kodus	60	126	186
2) Haigused:			
Kirurgilised	14	30	44
Sise	113	245	358
Närvi	14	30	44
Naiste	-	5	5
Naha- ja sugu	3	7	10
Silma	1	4	5
Nakkus	13	16	29
Kõrva	2	1	3
Mitmesugused	37	67	104
3) Haigete vanus aastates:			
1 - 10	20	10	30
10 - 20	10	13	23
20 - 30	6	14	20
30 - 50	19	42	61
Ule 50 a.	104	252	356
Märkimata	38	74	112
Kokku abisaajaid.	197	405	602

Tabel N 30.

Arstide ja hambaarstide arv Rakvere linnas 1921 - 1930.a.

Aastad.	Arstid.			Arstide arv 10.000 elan. kohta.	Elanikke ühe arsti koh- ta.	Hambaarstid.		
	m.	n.	kokku.			m.	n.	kokku.
1921.	8.	-	8	9,4	1063	-	-	-
1922	9	-	9	10,6	945	-	3	3
1923	10	-	10	11,8	805	-	3	3
1924	11	-	11	12,9	773	-	3	3
1925	12	-	12	14,1	709	-	5	5
1926	14	1	15	17,6	567	-	5	5
1927	15	1	16	18,8	531	-	6	6
1928	17	-	17	20,0	500	-	5	5
1929	16	1	17	20,0	500	-	5	5
1930 1/VII	17	1	18	-	-	-	5	5

Tabel N 31.

Tervishoidlise personali koosseis Rakvere linnas

1 juulil 1930.a.

Nimetused.	Rahvus.								Haridus.					
	Eesti		Vene		Saksa		Muud		Tartus		Venes		Mujal	
	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.
Arstid	5	1	-	-	4	-	5	-	10	1	4	-	-	-
Kreisarsti diplomiga.	1	-	-	-	2	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Hambearstid	-	4	-	-	-	-	-	1	-	5	-	-	-	-
Õed rahuaeg- sed.	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
Koolivelske- rid.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
End. roodu- velskerid.	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Ämmaemendad.	-	4	-	-	-	1	-	-	-	5	-	-	-	-

Tabel N 32.

Tuberkuloosi liikumine Rakvere linnas 1921 - 1928.a.

Aastad.	Aasta jooksul registreeritud uusi tuberkuloosi haigeid.			Aasta jooksul tbc. tagajärjel surnud, kuid haigetena registreeritud. ei olnud.			Aasta jooksul üldse uusi tbc. juhuiseid ilmsiks tulnud.		
	m.	n.	kokku.	m.	n.	kokku.	m.	n.	kokku.
1921	10	6	16	1	4	5	11	10	21
1922	14	6	20	12	5	17	26	11	37
1923	8	14	22	9	2	11	17	16	33
1924	6	13	19	10	4	14	16	17	33
1925	5	8	13	12	6	18	17	14	31
1926	8	12	20	6	6	12	14	18	32
1927	11	2	13	10	8	18	21	10	31
1928	4	6	10	12	5	17	16	11	27
Kokku	66	67	133	72	40	112	138	107	245

Tabel N. 33.

Rakvere linnas registreeritud hakkushaigused.

1923 - 1929. a.

Aastad.	1923.	1924.	1925.	1926.	1927.	1928.	1929.
Typhus abdominalis	9	17	28	7	2	6	11
Paratyphus	1	2	1	4	2	-	1
Typhus exanthematicus	-	3	-	-	-	-	-
Febris recurrens	-	-	-	-	-	-	-
Variola	-	-	-	-	-	-	-
Morbilli	73	-	-	11	44	1	325
Scarlatina	7	1	10	43	104	40	37
Diphtheria	9	30	18	4	3	2	3
Dysenteria	2	3	-	-	-	3	-
Lepra	-	-	-	-	-	1	-
Meningit. cerebrospin. epid.	-	-	-	-	-	1	-
Trachoma	1	1	-	2	1	-	5
Malaria	-	-	-	-
Encephalitis lethargica	1	-	-	-
Febris puerperalis	-	-	-
Pertussis	19	-	1
Trichinosis	-	-	-
Botulismus	-	-	-
Anthrax	2	-	-
Lyssa	-	-	-
Malleus	-	-	-
Kokku	123	57	58	72	156	54	382

Märkus: Tervishoiu Peavalitsuse 1926. a. 28. V. määruse järele kustutati sünduslikult registreeritavate haiguste nimestikust: febris puerperalis, pertussis, trichinosis, botulismus, anthrax, lyssa ja malleus ning võeti uutena juuresmalaria ja encephalitis lethargica.

Seepärast puuduvad nakkushaiguste tabelis andmed viimaste kohta k. 1926. a. ja eelmiste kohta alates 28. V. 1926. a. registreeritud haigusi tabelist küll ette hülata v. S.

Tabel N. 34.

Suguhaiguste puhul arstiabi tarvitamine

Rakvere linnas 1925 - 1929.a.

Aastad.	Haigemajades.										Ambulan		
	Üldse hai- guseid.	Külge- hukka- vaid haigu- si	Sellest suguhaigusi.								Kokku.	Üldse hai- guseid.	Külge- hukka- vaid haigu- si.
			Lues I	Lues II	Lues III	Ne- re- di- ta- ria	Tabes dor- salis	Para- lysis pro- gresi- va.	Ulcus molle	Gonorr- hoea.			
1925	204	44	-	1	3	-	-	-	-	-	4	362	11
1926	228	56	-	-	1	-	-	-	-	5	6	366	32
1927	422	182	2	13	2	-	-	-	2	30	49	922	270
1929	381	114	2	1	3	-	-	-	2	23	31	833	132

Märkus: 1928.a. kohta puuduvad andmed.

tsides

Praktisõerivate arstide juures

Sellest suguhaiguseid.									Uldse haiguseid.	Kulgehakkavaid haigusi.	Sellest suguhaiguseid.									Uldse suguhaigusi.
Lues I	Lues II	Lues III	Hereditaria	Tabes dorsalis.	Paralysis. Prog	Ulcus molle	Gonorrhoea.	Kokku.			Lues I	Lues II	Lues III	Hereditaria.	Tabes dorsalis.	Paralysis prog.	Ulcus molle	Gonorrhoea.	Kokku.	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	8633	1021	3	8	9	3	-	2	7	72	104	108
-	1	-	-	-	-	-	4	5	9877	1329	1	8	18	4	1	-	8	62	103	114
11	21	1	-	-	-	2	37	72	9350	1228	15	18	21	3	-	1	3	78	139	260
1	5	12	1	-	-	2	43	64	10381	1704	3	8	11	3	1	1	4	90	121	216

Tabel N. 35.

Registreeritud suguhaigused Rakvere linnas 1925 - 1928.a.

Aastad.	L u e s .											Gonorrhoea.																							
	Ulcus durum	Stad. secund.		Stad. tert.		Late us.		Conge- nita		Tabes dorsá- lis		Para- lysis prog- res.		Märki mata vor- miga.		Kokku		Üldse		Ulcus molle		Acut.		Chron.		mär- ki- ma- ta v.		Kokku		Üldse		kokku		Üldse	
		m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.
1925	1	-	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	2	5	-	-	9	6	1	1	-	-	10	7	17	13	9	22			
1926	1	-	5	3	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	9	3	12	-	1	10	9	2	2	-	-	12	11	23	21	15	36				
1927	11	2	2	5	1	1	1	2	-	-	-	-	1	-	16	10	26	3	1	34	7	3	10	1	1	38	18	56	57	29	86				
1928	5	-	2	7	1	2	2	6	-	3	-	-	-	-	10	18	28	-	-	55	12	3	5	-	4	58	21	79	68	39	107				

Tabel N. 36.

Rakvere komblusvalve koha tegevus 1929.a.

Registreeritud liigitused.	alalised valvealu- sed	ajutised valvealu- sed.
1) Vanuse järele:		
17 aastaseid	-	1
18 - " -	2	-
19 - " -	2	-
20 - " -	-	2
21 - 25 aastaseid	6	-
26 - 30 - " -	14	-
31 - 40 - " -	11	-
41 - 50 - " -	3	-
2) Sünnikoha järele:		
Tallinnast	2	-
Teistest kodumaa linnadest	20	-
Maalt	16	3
3) Rahvuse järele:		
Eestlasi	34	3
Venelasi	2	-
Sakslasi	1	-
Lätlasi	1	-
4) Endise elukutse järele.		
Maja teenijaid	3	-
Vabrikutöölisi	5	-
Käsitöölisi	3	-
Ilma ametita	17	-
Muid	10	-
Kokku registreeritud	38	3

Auhinna koo
↑ [44]
473553

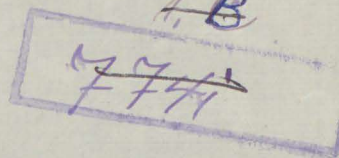
473553

Pill, Johannes

Auhinnatöö
473553

Andmeid Rakvere linna tervishoidlistest oludest.

Lisad.

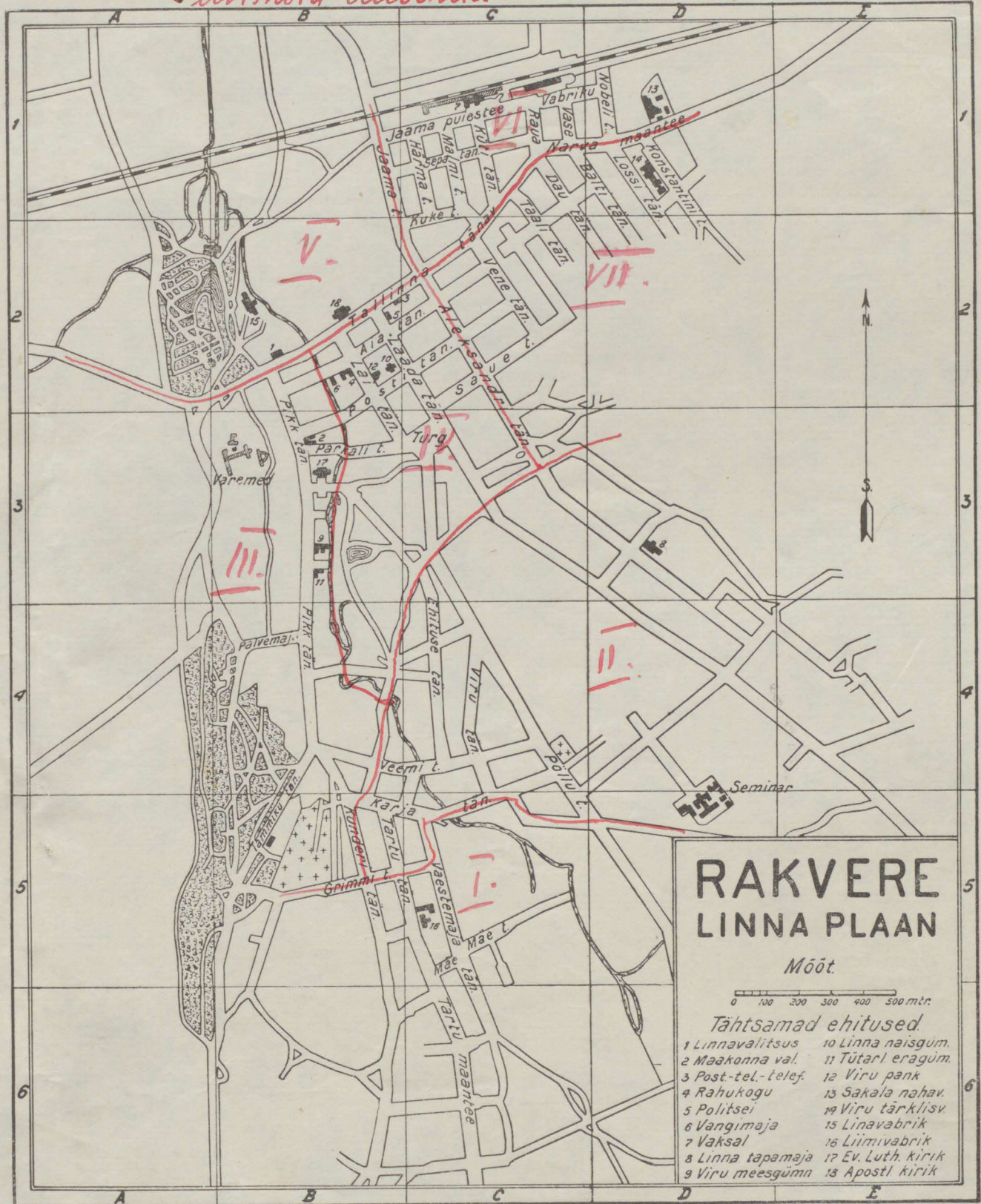


1. Linna plaan (tervishoidl. raioonide äratähend.)
2. Sundmäärus jalutuskohtades heakorra alalhoidmise kohta.
3. " mootorsõidu ja veoriistade tarvitamise kohta.
4. " jalgrattapidamise ja sõidu kohta.
5. " veovoorimeeste äri pidamise kohta.
6. " sõidu ja veolude korraldamise kohta.
7. " juukselõikamise ja habemeajamise äride kohta.
8. " ehituste kohta.
9. Tehnilised tingimused elektri sisseseadete ehitus- ja ühendustööde kohta.
10. Tapamajas lihatembeldamiseks tarvitataivate templete jäljendid.
11. Sundmäärus korra kohta tapamajas, majahoovides , uulitsatel j.n.e.
12. " turul kauplemise kohta.
13. Linna plaan (kaevude äratähendusega, millede vett analüüsitud.)
14. Rakvere Ühise Haigekassa käsiraamat.
15. " " " aruanne 1929.a. kohta.
16. " " " abiraha normid ja arstiabi määrused.
17. Leping Rakv. Üh. Haigekassa ja Rakvere Arstide seltsi vahel.
18. Rakvere Ühise Haigekassa kassaosaliste arstimistähtede, retseptiblankettide j.n.e. vormid.
19. Diagrammid Rakv. Ühise Haigekassa tulude ja kulude kohta 1925 - 1929.a.
20. }
21. }
22. } Linna uue ehitatava haigemaja plaanid.
23. }
24. }
25. Virumaa Tiisikuse vastu võitlemise seltsi nõuande koha haiguslehtede, teadaannete j.n.e. vormid (kokku 8. lehel)
26. Virumaa Lastekaitse Ühingu suvekoloniis 1930.a. suvel olnud laste nimekiri ja muudatused nende tervislises seisukorras.
27. Loomakaitse määrus.
28. Komblusvalve koha registreerimise raamat.
29. Tabelid N.N 1 - 32.
30. Album 48. pildistusega.

Part
Room

473553

Andmeid Rakvere linna tervishoiu listat oludent Lina A. I.
Tervishoiu raioonid.



Sundmäärus

awalikkudes jalutuskohdades heakorra alalhoidmise kohta Rakvere linnas.

(Avaldatud Riigi Teatajas Nr. 55 1926. a.)

(Antud linnaajaduse prg. 108 p. 7 põhjal).

Prg. 1. Käesolewa sundmääruse alla kuuluvad Rakvere linna piiris asuvad ja üldiselt tarvitamiseks awatud: 1) Tammi, 2) Wallimägi, 3) Kunderi ja Tammi uul. ääres olewad muruplatfid, 4) Rahwaaed, 5) Tuletõrje aed, 6) furnuaiad, 7) mälestus samba ja spordiplats ja 8) kõik teised paigad, mis edaspidi awalikuks jalutuskohdadeks awatakse. Need kohad nimetatakse selles määruses edaspidi lühidalt „jalutuskohad“.

Prg. 2. Jalutuskohdades on keelatud igasuguseid jäätiseid (paberitükid, paberosfi otsad, toidujäänused j. n. e.) maha jätta või wifata. Need tuleb panna selles määratud kohtadesse ehk kus niisugused puuduvad, siis kaasa wõtta.

Prg. 3. Jalutuskohdades on keelatud pinkide, aedade, jäätisetahtide ja muude ehituste kui ka wanade mälestusmärkide rikkumine lõhkumise, lõikamise, määrimise, ümberpaigutamise või mõnel muul teel. Samuti on keelatud sinna kariloomade lastmine, rohu, lillede, okste, lehtede, õite ja puude rikkumine, murdmine ja lõikamine ning puudele ja aedadele ronimine.

Märkus: Surnuaedades ja Rahwaaias on keelatud rohu peal kõndimine ja lamamine wäljaarwatud eriti selles lubatud kohad; samuti on keelatud sinna koeri kaasa wõtta.

Prg. 4. Jalutuskohdades ja üldse kõnniteedel on keelatud igasuguste sõiduriistadega sõitmine ja ratsutamine. Kõnniteedel on lubatud ainult lapsewanrite ja -saanide ajamine.

Prg. 5. Rahwaaias tiikides on keelatud hobuste ja sõiduriistade ujutamine ja pesemine, samuti ka hobustega ja sõiduriistadega tiikidesse sisse sõitmine.

Prg. 6. Selle määruse wastu ehtjad wõetakse wastutusele mõnede seaduste ja sundmääruste rikkumise eest määratawate administratiiv karistuste seaduse (R. T. Nr. 183—184 — 1925 a.) põhjal, kui kordajaadetud süütegu mõne erilise karistuse alla ei käi.

Prg. 7. See määrus hakkab maksma peale „Riigi Teatajas“ awaldamist.

Linnapea **A. Väiro.**

Sekretääri abi **A. Karofeldt.**

Andmeid Narvuse linna
tervishoiulistest oludest

Lina #3.

SUNDMÄÄRUS

MOOTORSÕIDU- JA -VEO-
RIISTADE TARVITAMISE
KOHTA RAKVERES.



„Ühistrükikoda Rakveres“.

1. Tarvitamise loa saamine.

§ 1. Sõidu ja veo autosid ning mootorrattaid võib Rakvere linna piirides tarvitada ainult Rakvere linnavalitsuse loal.

§ 2. Sõidu- ja veoautode ning mootorrattaste omanikud, kes soovivad Rakvere linna piirides autot või mootorrattast tarvitada, on kohustatud linnavalitsusele sellest teatama, esitades: 1) teateid auto või mootorratta vabriku, tsilindrite arvu, nende läbimõõdu ja käigu, väliskonstruktsiooni, auto või mootorratta mootori numbrī ja hobusejõudude arvu kohta, 2) teateid auto tarvitamise otstarbe üle, 3) teateid istmete üle sõiduautodele ja kandejõu üle veoautodele, 4) auto või mootorratta juhi nimi ja § 8 ette nähtud tunnistuse väljaandmise aeg, number ja väljaandja asutus.

§ 3. Peale § 2 nõutud teadete esitamist linnavalitsusele vaatab järele ja proovib auto või mootorratta linnavalitsuse juures asuv komisjon, kelle liikmeteks on linnavalitsuse poolt kutsutud autoasjanduse eriteadlane ja politsei esindaja ja esimeheks linnavalitsuse liige linnavalitsuse määramise järgi. Tarbekorral võib linna-

valitsus komisjoni koosseisu veel teise eritead-
lasega täiendada. Tunnistab komisjon järele-
vaatuse ja proovimise tagajärjed rahulda-
vaks, annab linnavalitsus auto või mootorratta
omanikule nimelise, tema sõidu- või veoliista
Rakvere linna piirkonnas tarvitamist õigustava
loakirja, mille ettenäitamisel linnakassa oma-
nikult sellekohase linnamaksu vastu võtab ja
järjekorra-plekknumbri välja annab; autole ühe
numbri taha nähtavale kohale ja teise auto
ette kinnitamiseks. Mootorrattale kinnitatakse
samasugune number ainult taha.

Märkus. Komisjoni tegevusest võivad
nõuandvalt osa võtta Rakvere linna piirkon-
nas seaduslikult registreeritud autoomanik-
kude ning autojuhtide organisatsioonide sel-
leksvolitatud esindajad, igast organisatsioonist
üks.

§ 4. Loakiri auto ning mootorratta tarvi-
miseks kui ka plekist järjekorranumber on
maksev ainult üks aasta, s. o. 1. maist kuni
1. maini ja ainult selle auto või mootorratta
kohta, mis järelevaatusel oli.

§ 5. Iga aasta enne 1. maid toimetab § 3.
tähendatud komisjon autode ja mootor-
ratate järelevaatust. Järelevaatuse koha ja aja mää-
rab linnavalitsus. Auto või mootorratta oma-
nikud on kohustatud sellele järelevaatusele il-
muma ühes oma sõidu- või veoriistadega ning
nende tarvitamise loakirjaga. On järelevaatuse
tagajärjed rahuldavad, uuendab linnavalitsus

§ 3. ettenähtud korras auto või mootorratta
tarvitamise loa, mille ettenäitamisel linnakassa
omanikult sellekohase linnamaksu vastu võtab
ja uue järjekorra-plekknumbri välja annab, selle
numbri loakirjale märkides.

Kõlbmatuks tunnistatud auto või mootorratta
omanikult võtab komisjon ära auto või mootor-
ratta tarvitamise loakirja ühes linnakassast
välja antud plekist järjekorra numbriga. Puu-
dulikuks tunnistatud autole või mootorrattale
määrab komisjon uue järelevaatuse tähtaja,
kusjuures komisjonil õigus on kuni puuduste
kõrvaldamiseni auto või mootorratta tarvitamise
loakirja ja linnakassast antud plekist järjekorra-
numbrit ära võtta.

Komisjonil on õigus peale iga-aastast korra-
list järelevaatust veel igal ajal üksikut või üld-
dist autode ja mootor-
ratate järelevaatust mää-
rata ning autode ja mootor-
ratate tarvitamise
loakirja ja plekist numbrit ära võtta jääda-
valt, kui auto või mootor-
ratas kõlbmatuks tun-
nistatud, ja ajutiselt kuni puuduste kõrvalda-
miseni, kui auto või mootor-
ratas puudulikuks
tunnistatud.

§ 6. Autot ja mootor-
ratat võivad juhtida
ainult need, kes sellekohase oskusetunnistuse
§ 8 ette nähtud korras omandanud. Auto ja
mootorratta juhid jagunevad kolme liiki: 1.
liik — luba igasugust mootorsõidu- või -veo-
riista juhtida; 2. liik — eriti ära tähendatud
luba juhtida: a) ainult mootorveoriista, b) ai-
nult mootor-
ratat; 3. liik — luba antakse ai-

nult sõidu- või veoriista omanikule tema päralt oleva loal eriti tähendatud sõidu- või veoriista juhtimiseks oma isiklikuks tarvitamiseks.

§ 7. Esimese või teise liigi juhi oskusetunnistusi võivad omandada vähemalt 20 a. vanused isikud, kes vastavad järgmistele nõuetele:

a) peavad olema normaalse kehaehitusega, nägemise ja kuulmisega, ning ilma vigastusteta, mis nende ametipidamist võivad takistada, mille tõenduse kohta arstitunnistus olgu ette näidata;

b) peavad oskama riigikeelt sel määral, kui see nende ametis tarvilik;

d) peavad teadma tänavate, valitsuse- ja muude ametikohtade, pankade, võõrastemajade jne. asukohti;

e) peavad tundma kõiki määrusi mootorsõidu- ja -veoriistade tarvitamise ning tänaval liikumise korralduse kohta;

g) peavad tundma sõiduriista mehaanikat ja mõistma seda juhtida.

3. liigi juhi kutsed võivad omandada vähemalt 18 a. vanused isikud, kes vastavad ülalnimetatud a, b ja g nõuetele. Kolmanda liigi loa omandajatelt ei nõuta auto mehaniismi täielist tundmist.

Märkus. Linnavalitsusel on õigus vaimliselt ja kehaliselt hästi arenenud isikutele, kui nad ka nooremad on kui 18 a., peale vastava katse sooritamist kolmanda liigi luba anda.

§ 8. Isikud, kes soovivad auto- ja mootorrattajahi oskusetunnistust omandada, peavad sellekohase kirjaliku avaldusega pöörama linnavalitsuse poole, ära tähendades, missuguse liigi oskusetunnistust omandada soovitakse. Avaldusele peab juurde lisatud olema:

a) § 7 pkt. a tähendatud arstitunnistus;

b) linnavalitsuse poolt määratud tasu katsekomisjoni liikmetele, kes sooviavaldajat tema sõiduuskuses, auto ning mootorratta ehituse ja mehaanika tundmises ja muis § 7 tähendatud teadmistes katsuvad.

On § 3 ette nähtud komisjoni katsumise tagajärjed rahuldavad ja vastab katsutav § 7 ette nähtud nõuetele, annab linnavalitsus katsutule nimelise mootorriista juhtimist Rakvere linna piirkonnas õigustava tunnistuse, kus ära tähendatud peab olema, mis liiki (§ 6) luba antud. Tunnistuse saamiseks peab autojuht kaks oma päevapilli juurde lisama, millest üks väljaantavale loale kinnitatakse, teine linnavalitsusse jääb.

§ 9. Sõidu loakiri ja tunnistus peab auto- ja mootorrattajuhil sõiduajal alati kaasas olema ja tulevad politseiametnikkude ja linnavalitsuse poolt selleks volitatud ametnikkude nõudmisel neile esitada, kusjuures neil õigus on autojuhtidelt, kes sündmäärustest kinni ei pea, sõidu- luba ära võtta ja linnavalitsuse kaudu komisjonile esitada, kes siis sõiduloo ajutiselt või jäädavalt ära võtab.

Linnavalitsuse ja politsei ametnikudel on

õigus igal ajal avalikuks tarvitamiseks määratud sõiduautode taksomeetrit kontrollida.

§ 10. Loakirja või numbri kaotamise puhul on auto ja mootorratta omanik kohustatud sellest linnavalitsusele ja vastavale politseijaoskonnale teatama.

§ 11. Kui omanikul tarvis on enne auto või mootorratta linnavalitsusse järelevaatusele toomist linna uulitsatel proovisõitu teha, peab tema linnakassast võtma „proovinumbri“, mis mitte rohkem kui 3 päeva peale antakse ja vormi ning värvi poolest harilikkudest numbritest lahku läheb. Keelatud on linna uulitsatel liikuda autodel ja mootorrattastel, mis ilma numbrita või mis omatehtud pealkirja „proov“ kannavad.

§ 12. Kui auto või mootorrattas läheb tarvitamiseks teise isiku kätte, siis on endine ja uus omanik kohustatud sellest enne tarvitamist teatama linnavalitsusele nimelise loakirja vahetamiseks.

§ 13. Ajutiseks kuni kahe nädalani, Rakverre asunud autode ja mootorrattaste kohta pole omanikud kohustatud Rakvere linnavalitsuselt tarvitamise luba nõutama, kui nad juba varustatud sellekohaste lubadega oma alalistel või ajutistel asumiskohtadel ja kui nende autod või mootorrattad pole määratud avalikuks tarvitamiseks, kuid nimetatud sõidu- või veoriista omanikud on kohustatud neid sellekohase registreerimise kuludeks võetava tasu eest registreerima

Rakverre asumise päeval linnavalitsus ja linnavalitsuse või politsei nõudmisel esitama dokumente autojuhisõiduõiguse ja sõiduriistade kõlblikkuse üle, on aga auto või mootorrattas määratud avalikuks tarvitamiseks, siis on selle omanik kohustatud Rakverre asumispäeval nõutama tarvitamise loa Rakvere linnavalitsuselt üldisel alusel. Igakordsest ärasõidust Rakverest on mootorriista omanik kohustatud linnavalitsusele teatama. Kui vaheldumisi Rakveres viibimise aeg tõuseb üle 60 päeva aastas, on mootorriista omanik kohustatud Rakvere linnavalitsuselt tarvilise loa nõutama üldisel alusel.

II, Tehnilised määrused.

§ 14 Iga auto ja mootorrattas peab oma konstruktsiooni poolest tarvitamiseks kohane ja mehanism peab tasase käiguga olema, mootori töötamise ajal ei või suitsu tekkida, linnas sõites peab vaigistaja kinni olema. Auto väline kaju peab puhas olema, sõiduauto istmed ei tohi sõitjate riideid rikkuda.

§ 15 Iga auto ja mootorrattas peab olema varustatud jala- ja käsipiduriga ja signaliseerimise abinõuga hoiatavate signaalide andmiseks. Hoiatavaks abinõuks on keelatud tarvitada sireene ja testafoone. Videviku tulekul, väljaarvatud aeg 25. maist kuni 15. juulini, peavad varustatud olema: sõiduaudod kahe ning veoautod ja mootorrattad ühe etteseatud valgustava laternaga, ning numbri valgustamiseks

ühe laternaga taga. Määratud seisukohtadel seistes võivad autod täiesti valgustamata olla, kuna juhuslikul seisaku ajal väljaspool määratud seisukohti peab igatahes valgustatud olema tagumine latern.

§ 16. Rakvere linna uulitsatel on luba sõita ainult kummivitsadega autodel ja mootorratastel. Nimetatud sõiduriistadel peavad olema mudalaialipildumist takistavad varustuse (tiivad), väljaarvatud proovisõitjad autod.

Märkus. Metallist, puust või mõnesugusest muust materjalist vitsadel liikumiseks tuleb nõutada linnavalitsuselt eriline luba.

§ 17. Sõiduauto ja mootorrataste liikumiskiirus ei tohi olla üle 20 kilomeetri tunnis kõigil Rakvere linna uulitsatel, välja arvatud Tartu, Pikk, Rägavere, Seminari, Poska, Vilmsi pst., Vabaduse, Küti, Tööstuse, Lai, Jaama pst., Tallinna, Narva ja Vaksali uulitsad, kus liikumiskiirus kuni 25 km tunnis võib tõusta. Veoautode liikumiskiiruse lubatavaks ülemmääraks on vastavalt 10 ja 15 km tunnis. Uulitsate rist- ja käänkohtadel on sõidukiiruse ülemmääraks 10 km tunnis.

Märkus. Kitsal uulitsal hobusõiduriistaga vastamisi sattudes peab auto hobusõiduriistadele läbisõitu võimaldama.

§ 18. Autod ja mootorrattad peavad liikuma uulitsa paremalpool, hobusõiduriistade liikumissuunas; uulitsatel, kus suur liikumine, võivad

autod seistada ainult kohtadel, kus nad ei takista uulitsal liikumist; autode ja mootorrataste läbi tekkinud õnnetuste korral peab autojuht peatama ja abi andma.

§ 19. Auto koorma raskus ei tohi olla üle 4100 kg (250 puuda).

Märkus. Üle 4100 kg koormatavate autode liikumiseks tuleb linnavalitsuselt eri luba nõutada.

III. Iseäralised määrused avalikuks tarvitamiseks määratud sõiduautode ja mootorrataste kohta.

§ 20. Kõik sõiduautod, mis tasu eest avalikuks tarvitamiseks määratud, peavad varustatud olema taksomeetriga.

§ 21. Lubatud on tarvitada ainult § 3 ette nähtud komisjoni või linnavalitsuse esindaja poolt järele vaadatud ja kinni plombeeritud taksomeetrit. Taksomeeter peab esimese rataga või kiiruse kastiga ühenduses olema.

§ 22. Keelatud on sõidu eest rohkem tasu nõuda, kui see linnavolikogu poolt välja antud taksis määratud.

§ 23. Avalikuks tarvitamiseks määratud autot võib juhtida ainult § 6 ette nähtud esimese liigi autojuht. Äriajal peavad autojuhid täiesti kained olema. Palkajatega peab autojuht viisakalt ümber käima. Sõiduriist ja juhi ülikond

peavad äriajal alati puhtad ja korrapäraseid olema.

§ 24. Sõidutamisest ära öelda võivad sõiduriista juhid ainult järgmistel juhtumistel:

- 1) kui sõitasoovija tasu vähem pakub, kui taksi järgi määratud;
- 2) kui sõitasoovijaid rohkem, kui sõiduriistas platse määratud;
- 3) kui sõitasoovijad määratud riietes, mis istekohti rikkuda võivad, või kui sõitasoovijad nähtavalt joobnud;
- 4) kui sõiduriist juba palgatud või kui tema garaschi sõidab;
- 5) kui sõiduriist rikkes.

IV. Iseäralised määrused autobuste kohta.

§ 25. Autobuseks loetakse igat inimeste veoks tarvitavat autot, kus rohkem kui kaheksa inimese jaoks istekohti.

§ 26. Autobuste liikumise kohta on maksivad käesoleva sündusliku määruse § § 1—16. allpooljärgnevate täiendustega.

§ 27. Autobuste liikumine on lubatud ainult linnavalitsuse erilisel loal, kusjuures linnavalitsus igakord ära määrab uulitsad, kus autobusid liikuda võivad, ja liikumapandavate autobuste arvu.

Märkus. Keelatud on autobusel liikuda neil uulitsatel ja platsidel, kus tal liikumiseks linnavalitsuse luba puudub.

Niisama on keelatud autobuste omanikkudele liinil, kus nendele linnavalitsuse poolt ühenduse pidamine lubatud, autobusse suuremal arvul liikuma panna, kui see linnavalitsuse poolt lubatud.

§ 28. Iga autobus peab oma konstruktsiooni poolest sõiduks kohane olema, mehanism peab tasase käiguga olema ja mootori töötamise ajal ei tohi suitsu tekkida. Autobused võivad ainult kinnised olla, s. o. kindlate seinte ja katusega, seintes ja ustes peavad klaasist aknad olema. Autobused peavad väljast- kui ka seestpoolt puhtad ja korralikud olema, istekokad ei tohi sõitjate riideid rikkuda. Autobused peavad varustatud olema konduktori märgukellaga ja käe pidemetega püstiseisjatele.

Märkus. Keelatud on autobusteks tarvitada veoautosid.

§ 29. Autobuste pidajad on kohustatud ettemääratud kohtade vahel korralikku ühendust pidama, kusjuures korralikuks ühenduseks loetakse enne ühenduse pidamise algust välja kuulutatud reisid kindla sõiduplaani järgi.

Märkus. Sõiduplaani muutmine peab vähemalt üks päev enne välja kuulutatama.

§ 30. Sõidu eest autobustel ei ole nende pidajatel õigus rohkem tasu nõuda, kui linnavalikogu poolt välja antud taksis määratud.

§ 31. Igal ühendustpidaval autobusel peab väljaspool nähtaval kohal kohtade nimetus olema, mille vahel ühendust peetakse. Autobuse sees peab nähtavale kohale üles riputama sõiduplaan ja sõidutaks.

Märkus. Samasuguseid pealkirju kandvad sildid peab üles seatama ka autobuste seisukohtadel linnavalitsuse poolt kinnitatud kujul ja linnavalitsuse poolt näidatud paigal. Peale selle peab neil siltidel ära tähendatud olema, mitu autobust liinil liiguvad.

§ 32. Sõidukiirus ei tohi olla üle 15 km tunnis. Uulitsate rist- ja käänkohtadel on sõidukiiruse ülemmääraks 8 km tunnis.

§ 33. Sõiduajal on autobuse juht kohustatud alati kaasas kandma linnavalitsuse poolt välja antud tunnistust, milles ära tähendatud, missugustel uulitsal autobusel õigus on liikuda.

§ 34. Autobust võib juhtida ainult § 6 ette nähtud esimese liigi autojuht.

Äriajal peavad autobuse juht ja konduktor, kui niisugune ametisse pandud, täiesti kained olema ja korralikke puhtaid ülikondi kandma, sõitjatega peab viisakalt ümber käidama

V. Seisukohad.

§ 35. Mootorsõidu- ja -veeriistade seisukohad ja riistade arvu ülemmäära igal seisukohal määrab linnavalitsus, sellest vähemalt kaks nädalat Riigi Teatajas avalikult ette teatades.

VI. Määruse jõusseastumine.

§ 36. Käesolev sundmäärus astub jõusse kaks nädalat pärast Riigi Teatajas avaldamist, millisest ajast maksvuse kaotab Rakvere linnavalikogu poolt 21. juunil 1923 a. vastu võetud ja Riigi Teatajas nr. 93 — 10. juulil 1923 a. välja kuulutatud sunduslik määrus mootorsõidu- ja -veeriistade tarvitamise kohta Rakveres.

§ 37. Süüdlased käesoleva määruse rikkumises võetakse vastutusele R. n. s. § 29 põhjal.

Linnapea Pääro.

Sekretär Kadaja.

(Avaldatud Riigi Teatajas nr. 52. — 1928).



Sundmäärus jalgrattapidamise ja -sõidu kohta Rakvere linnas.

(Rakvere linnavolikogu koosolekul 23. aprillil 1925 a. vastuvõetud ja avaldatud „Riigi Teatajas“ 9. juunil 1925 a. Nr. 97/98). (Antud Linnaseaduse prg. 108 p. 13 põhjal).

Prg. 1. Kõik Rakvere linnas elutsevad jalgrattapidajad on kohustatud oma sõidu otstarbel peetavaid jalgrattaid iga aasta hiljemalt 1. juuniks linnavalitsuses registreerima, kuna isikud, kes jalgrattad peale seda tähtaega omandavad, peavad need seitsme päeva jooksul peale omandamist registreerima.

Prg. 2. Registreerimise juures on jalgrattapidaja kohustatud linnakassasse maksma linnavolikogu poolt kindlaks määratud jalgratta maksu, mille üle temale sellekohane kviitung välja antakse, kus ka jalgratta järjekorra number on ära tähendatud. Kviitung peab jalgrattasõitjal alati kaasas olema, mida ta nõudmise puhul linnavalitsuse kontrolööridele või politseivõimudele peab ette näitama.

Prg. 3. Igal sõiduks tarvitataval jalgrattal peab olema küljes linnavalitsuse poolt kindlaks määratud vormi järele number nähtavalt sadula taha kinnitatuna.

Ilma numbrita sõitmine on keelatud.

Prg. 4. Sõidul peavad jalgrattasõitjad paremat kätt hoidma, sõitma paraja kiirusega ja ettevaatlikult, eesolijaid märguande kellaga aegsasti hoiatades. Pimedal ajal sõites peab olema jalgratta ees latern. Liig kiire sõitmine, võiduajamine ja vigurliselt keerutamine linna uulitsatel on keelatud.

Prg. 5. Keelatud on jalgrattasõitmine kõnitedel, puiestikkudes, parkides, surnuaias ja rahvakogumispaiakades.

Märkus: Tammikus on jalgrattasõitmine lubatud ainult peateel, mis „Villa Tammikust“ Palvemaja uulitsale viib ja Tammiku jalgrattasõidu teel.

Prg. 6. Kaitseväelaste, politsei ja postiametnikkude kohta, kellele jalgrattas ametiasutuse poolt oma ametikohuste täitmiseks tarvitada antud, ei ole käesoleva määruse prg. prg. 1. ja 2. nõudmised kohustavad, kuid neil peab sõidu ajal vastava ülemuse sellekohane luba ehk tunnistus kaasas olema, mille nad nõudmise korral linnavalitsuse kontrolööridele või politsei võimudele peavad ette näitama.

Iga jalgrattasõitja on kohustatud politsei esimese nõudmise peale seisma jääma.

Prg. 7. Väljaspoolt linna piiri sissesõitjad on linnas jalgrattasõidul kohustatud täitma käesoleva määruse prg. prg. 4. ja 5. nõudmisi.

Prg. 8. Käesoleva määruse rikkujad võetakse vastutusele Rahuk. tr. sead. prg. 29. põhjal.

Prg. 9. See määrus hakkab maksma peale tema väljakuulutamist „Riigi Teatajas.“

Linnapea: **A. Pääro.**

Sekretäär: **Joh. Kadaja.**

Rakvere linna wolikogu poolt 10. mail 1921. a. wastu wõetud
**sunduslik määrus weewoorimeeste äri pidamise
kohta Rakvere linnas.**

(Awaldatud „Riigi Teatajas“ 14. juunil 1921. aastal Nr. 47).

1. Iga täiealine forraliku elufombetega isik võib Rakvere linnas weewoorimehe äri pidada, milleks linnawalitsusest jellekohane luba wälja antakse.

2. Luba wõtmise juures on ettevõtja kohustatud linna wolikogu poolt määratud linna maksu wastawa poolaasta eest linnawalitsuse kassasse ära maksma, maksu kwitungi peale märgitakse ka woorimehe nummer ülesse.

3. Linnawalitsusest tähendatud numbri peab weewoorimees looga paremal otjal tagumise ja pahemal otjal efmese küljele musta põhja peale walge wärwiga wärwima, mitte wähem kui 3½ tolli pikkuste numbritega.

4. Keelatud on weewoorimeestel ilma numbrita teenistuse otstarbel wälja jõida.

5. Weewoorimehele wälja antud luba on isiklik ja seda ei tohi ilma linnawalitsuse nõusolekuta teisele isikule edasi anda.

6. Weewoorimehed on kohustatud oma äripidamise juures järgmisi nõudmisi täitma:

a) weoriihtad peawad kõwad ja wastupidamad olema;

b) keelatud on wigaseid ja nõrku hobuseid weewoorimehel pidada;

c) keelatud on liiga suurt koormat peale panna ja hobustega toorelt ümberkäia;

d) rege ja wantrit peab tarwitama wastawalt teele;

e) Hobused peawad alati suuraudades olema;

f) keelatud on mitut hobust ja koormat ühel isikul juhtida, niisama on keelatud käigul koorma juurest eemale minna, hobust juhtimata jättes;

g) keelatud on hobust kõnniteelt juhtida;

h) hoida alati paremal pool teed ja ühes reas, möödaajamine käigu peal üksteisest on keelatud;

i) palgid, lauad ja latid tulewad nõnda koorma peale laduda, et nende otsad maha ei puuduks;

j) rauda tuleb kõra ära hoidmiseks finni pafitult wedada;

k) jõnnikut võib ainult finni kaetud koormates wedada, niisama tuleb lubja, gipsi, jahu j. m. n. wedamise juures tolmamise eest hoidmiseks abinõud tarwitusele wõtta;

l) keelatud on ilma kellegi järewalwe alla andmata hobust uulitsale jätta;

m) elanikkudega ümberkäimises peawad weewoorimehed wastutulelikud ja wiisakad olema.

7. Tuleõnnetuste korral on weewoorimehed kohustatud wastawa tasu eest ilmuma lähema priitfikuri juure oma hobustega tulekustutamise riistade ja wee wedamiseks.

8. Käesolewa määruse maksma hakkamisega kaotab oma maksuise wolikogu jellekohane junduslik määrus 29. weebruarist 1912. a.

9. Käesolewa määruse wastu efsjad wõetakse kohtulikule wastusele Rkf. tr. seaduse § 29 põhjal.

10. Käesolew määrus hakkab maksma „Riigi Teatajas“ kuulutamise päewast arwates.

Linnapea: **A. Pääro.**

Sekretäär: **Joh. Kadaja.**

Sunduslik määrus

sõidu ja veoolude korraldamise kohta Rakvere linnas.

(Rakvere linna volikogu koosolekul 14. oktoobril 1921 a. vastatõdetud)
(Alvaldatud „Riigi Teatajas“ Nr. 96. 2. nov. 1921. a.)

§. 1. Keelatud on turuplatsile kui ka mujale linna tänavatele hobuseid ja muud loomi ilma järelewaatuseta seisma asendada.

§. 2. Wabadel sõidumoorimeestel on lubatud järgmistel kohtadel ja arwul seista:

- 1) Aleksandri tänaval — Gustawson'i maja ees mitte üle 5 hobuse;
- 2) Piikal tänaval — nr. 2. „Põhja“ wõdrastemaja ees mitte üle 7 hobuse;
- 3) Piikal tänaval — nr. 15. Wiru Maafonnawalitjuse ees mitte üle 5 hobuse;
- 4) Piikal tänaval — nr. 49. Britsimaja ees mitte üle 5 hobuse;
- 5) Peetri tänaval — nr. 5. Rauba maja ees mitte üle 5 hobuse;
- 6) Laial tänaval — nr. 24. „Euroopa“ wõdrastemaja ees mitte üle 5 hobuse;
- 7) Laial tänaval — nr. 17. Käsitöölaliste felfi maja ees mitte üle 5 hobuse.

M ä r k u s: Raudtee reisirijatejaama ees wõiwad seista sõidumoorimehed piiramata arwul.

§. 3. Woomoorimeestel on lubatud seista „Wirumaa“ wõdrastemaja eest alates Suure-Põllu tänavat mööda, Aleksandri tän. Duschkin'i maja ees mitte üle 5 hobuse ja Balti tän. Ginberg'i maja ees.

§ 4. §§. 2. ja 3. nimetatud seisukohtadel wõiwad hobused seista jalgtee ääres ainult ühes reas ja wõib heinte, faerte ja põhuga sõõta ainult termete kottide seest, prahi laialilaotamise ärahoidmiseks.

§ 5. Selle määruse vastu esijad wõetakse wastutusele Rahukogu trahwiseaduse § 29 põhjal.

§ 6. See määrus astub seaduse jõusse „Riigi Teatajas“ kuulutamise päewast arwates.

Linnapea: **M. Pääro.**

Sekretäär: **Joh. Kadaja.**

Andmed Ravum linna tervishoiuliseks oludeks
Lina A 7

Tervishoiuline kohuslik määrus Rakvere linna juukselõikamise ja habemeajamise äride kohta.

(Kinnitatud Rakvere linnavolikogu koosolekul 15. juulil 1919 a.)

§1. Juukselõikamise ja habemeajamise ärisid on lubatud avada ainult isikutele, kes seda tööd on eriteadliselt õppinud (s.o. spetsialistidele).

§2. Iga juukselõikamise ja habemeajamise äri ruumid peavad elukorterite ehitusseaduse nõuete järele tehtud olema ja tingimata puhtad hoidama.

§3. Juukselõikamise ja habemeajamise ruumisid ei tohi elukorteriks tarvitada.

§4. Igas ülemalnimetatud äris peab olema, nähtavas kohas ülespandud pesemise nõu puhta vee, seebi ja kuivatusrätikuga.

§5. Näo pesemiseks kummikäsnaade (vammi) asemel peab ärides tarvitama puhtaid käte- ja salvrätikuid ja udusulest topside asemel näo puuderdamiseks - vati tükikesi, mis klaaspurkides kaane all hoida tulevad ja peale iga puuderdamise ära hävitatakse, teistkordne käte- ja salvrätiku pruukimine uuesti pesemata on keelatud.

§6. Töö ajal peavad juukselõikamise ja habemeajamise ärides töötajad: a) alati omaid käted puhtad hoidma ja nõudmise peale enne tööd need veega ja seebiga puhtaks pesema; b) töö juures valges puuvillast ehk linaest riidest tehtud puhtaid kuubesid ehk varukatega põllesid või samasugusest valgest pesuriidest puhtaid pinsakuid kandma.

§7. Kõiki tööriistu, mis juukselõikamise ja habemeajamise ärides tarvitatakse, peab tarvilikul määral olema, kõik tarvitatavad tööriistad peavad alati puhtad ja desinfitseeritud olema, nimelt järgmiste rohtude seguga: a) vahupinslid ja kausikesed pestakse keeva veega puhtaks, b) habemenoad ja käärid puhitakse puhta vatiga, määrjaks tehtud 5% karboolisulatisega, denatureeritud piiritusega ehk 12% formaliinisulatisega, c) juukselõikamise kammi peale kaabitakse õhukene kord puhast vatti, mis pärast tarvitamist ära visatakse. Kammid ja harjad pestakse tarvituse järele hoolega 2% tulise soodaveega puhtaks (1 teelusika täis iga klaasi peale) ehk formaliinisulatisega.

§8. Ära-aetud habeme ja seebi vaht pandakse puhta paberi peale, aga mitte kummi kausikestesse. Vahutoos peab alati pestud olema ja iga kord puhas vaht pandama.

§9. Juukselõikamise ja habemeajamise äride omanikkudele ehk nende volinikkudele tehakse kohuseks selle järele valvata, et isikud kellel külgehakkavad ja nahahaigused on, äris töötada ei tohi, kummi arst seda lubanud pole. Äride pidajatel on õigus nähtavalt nahahaigete isikute juures mitte tööd teha, kui nendel sellekohast arstistunnistust ei ole.

§10. See määrus peab igas juukselõikamise ja habemeajamise äris nähtaval kohal olema.

§11. Nendest määrustest üleastujaid võetakse seaduslikule vastutusele.

Rakveres, 27. augustil 1919 a.

Linnapea: J. Liiv.

Sekretär k.t.: Joh. Kadaja.

Stuudentide Raevne Luina
tevise hoivelistist alusest

Lisa N 8.

SUNDMÄÄRUS

EHITUSTE KOHTA RAKVERE LINNAS.



Avaldatud R. Teat. Nr. 92 — 1929 a.
Rakvere linnavolikogu poolt 25. juulil ja
22. augustil 1929 a. vastu võetud

SUNDMÄÄRUS E HITUSTE KOHTA RAKVERE LINNAS.

(A l u s: Linnaseaduse § 108 p. 3.)

I. Ehitusloa nõutamisest.

§ 1. Uute ehituste püstitamine ja igasuguste ümberehituste tegemine Rakvere linna piirides võib sündida ainult linnavalitsuse loal ja tema poolt kinnitatud plaani järgi.

a) Hoonete ümberehitamise, tänavapoolsete fassaadide muutmise ja tuleasemetete kui ka korstnate ümberpaigutamise loa saamiseks peavad esitatud plaanidel olema selgitavad läbilõiked.

b) Loa nõutamisel uulitsäärsete aedade ja plankude tegemiseks, kaevude, keldrite, väljakäigukohtade ja nende aukude asetusel, kui ka vee juurde- ja ära-

„Ühistrükikoda Rakveres,,

juhtimise korral on tarvilik vähemalt asetusplaani esitamine ühes seletuskirjaga.

§ 2. Ehitamisluba antakse kahe aasta peale. Väljaantud luba kaotab oma maksuvuse nende kavatsatud tööde kohta, mille teostamiseks selle aja jooksul ei ole algust tehtud.

§ 3. Ehitustöö loa saamise sooviavalduses ehituseomaniku allkirjaga olgu tähendatud:

- a) omaniku nimi ja asukoht,
- b) uulits ja nr.,
- d) mis kavatsetakse ehitada või ümber ehitada,
- e) seinte, treppide ja katuste materjal.

II. Projektide valmistamisest.

§ 4. Igal ehitustööde projektil peab olema linnaplaanile vastav asetusplaan, millel olgu tähendatud uued kavatsavad, kui ka olemasolevad ja ümberehitatavad hooned, niisamuti ka kõik sama krundi peal asuvad lammutamisele määratud hooned, kaevud, keldrid, väljakäigukohad ja üldse kõik andmed, et otsustada võiks uue hoone seadusliku paigutamise üle. Asetusplaanil olgu tähendatud krundi külge

puutuvate uulitsate nimetus, naabrikruntide nimetus ja nende peal asuvad hooned kuni 6 m kauguseni piirist. Arvudega tähendatagu hoonete kaugused üksteisest ja krundi piirist.

§ 5. Ehitusprojektile olgu tähendatud:

a) kõigi kordade (ka keldrikorra) plaanid ühes treppidega, korstnatega ja igasugu lõõri ja õhukihtidega, kõigi vastavate materjalide tähendamisega värvides, ja ruumide otstarb,

b) hoone lõiked ja lõiked läbi treppide,

d) uulitsapoolsed fassaadid,

e) hoonete kõrgus, pikkus, laius ja ruumide kõrgus olgu arvudega tähendatud.

Projekti peale olgu kirjutatud:

omaniku nimi, uulitsa nimetus, maja ning krundi nr. ja ehitatava või ümberehitatava hoone nimetus.

§ 6. Asetusplaan, projekt ja kõik muud andmed, mis tarvis lähevad kavatsavate ehitustööde selgitamiseks, tuleb esitada kahes eksemplaris, kokkupandud lehtedena, mõõtudes 21×30 sm. Esitavad projektid peavad olema tugeval joonistuspaberil läbipaistval lõuendil või val-

guskoopia kujul. Joonestused vastaku mõõtudele: asetusplaanid 1:500 kuni 1:1000, fassaadid ja lõiked 1:100, detail joonestused 1:20.

Ehitusmaterjalid tähendatagu joonestuste peal vesivärvidega järgmiselt:

uued telliskiviosad — tsinoobriga,

vanad telliskiviosad — karminiga,

uus paekivi — sinakashall (tuššini-sega),

vana paekivi — karminiga,

uued puuosad — kroomkollane,

vanad puuosad — põletatud sienna,

malmosad — neutraaltint,

raud- ja terasosad — preisisinine värv,

betoon — rohekashall.

Hoone osad, mis lammutamisele määratud, tuleb katta heleda läbipaistva tušiga ja varustada pealkirjaga „lammutamisele“.

Siin mitte ette toodud materjalide ja konstruktsioonide ülestähendamine sünnib värvidega, mille seletus tehakse joonestuse äärele.

§ 7. Kõik esitatavad joonestused ja andmed olgu varustatud ehitusprojekti kokkuseadja ja ehituse omaniku allkirjaga.

III. Ehituste asetamisest.

§ 8. Uulitsa osa, mis tellingute püstitamiseks ja materjalide paigutamiseks kinni pannakse, võib ulatuda kuni $\frac{1}{3}$ uulitsa laiuseni, milgi juhtumisel aga mitte nii, et see takistaks vaba läbisõitu. See eraldatud koht peab olema siledapinnalise plankaiaga ümbritsetud, mille kõrgus mitte alla 2 meetrit ei oleks. Pikuti aeda peab tehtama laudadest kõnnitee. Nimetatud plankaed peab tooresehituse lõpul või ehitustööde pikemal katkestamisel linnavalitsuse nõudmise põhjal kõrvaldatama.

Enne ehituse lõpulikku ülevaatamist olgu ka kõrvaldatud ehituste tellingud.

§ 9. 1) Peale alusmüüride rajamist, 2) peale tooresehituse lõpetamist, s. o. peale seinte püstitamist ühes katuse katmisega, ja 3) peale ehituse ja kõigi sismiste tööde lõpetamist peab majaomanik või vastutav tööde juhataja igakord teatama linnavalitsusele sellest, et tähendatud töid võiks üle vaadata õigeks ja kinnitatud projektile vastavaks tunnistamiseks. Ilma niisuguste tõendusteta ei ole majasse asumine lubatud. Ülevaatamise üle tehakse

omavalitsuse poolt projektile vastav märkus. Omanikule välja antud kinnitatud ehitusprojekt peab hoitama ehituse paigal kogu tööde täideviimise kestvusel.

Enne ehitustööde algust peab ehituse omanik linnavalitsusele teatama vastutava tööjuhataja nime.

§ 10. Avaliku uulitsa või platsi äärde püstitatav hoone peab vastama Rakvere linna kinnitatud ehitusplaani nõuetele. Igasugused puuehitused peavad asuma naabrinkruntide piiridest vähemalt 4,30 m kaugusel. Ehitusi võib naabripäärile ka lähemale asetada, kuid siis peavad need olema varustatud tulemüüriaga.

§ 11. Ehituste vahel, mis ei liitu ühel ja samal krundil vahetult üksteise külge, peab olema kuie — kui mõlemad hooned kivist — vähemalt 4,30 m, kui üks hoone kivist, teine puust — 6,45 m ja 8,60 m puu- või segahoonete, või omavahel mistahes kaugusel asetatud nende hoonete rühmade vahel, kui iga rühm üksikult ühes temasse kuuluvate hoonete vahedega ei ole üle 25,5 meetri pikk.

M ä r k u s: § 11 tähendatud kuied

on sunduslikud ainult uute ehituste püstitamisel ja kapitaalsel ümberehitamisel ühes välisseinte uuesti püstitamisega olevatel hoonetel, mis on asetatud mittevastavalt nimetatud paragrahvi reeglitele.

§ 12. Kruntidele, mis ei asu avaliku platsi või uulitsa ääres, võib hooned ehitada, kui nendele juurdepääsemise tee on vähemalt 4 m lai.

§ 13. Uulitsates, kus linna plaani järgi majadel eesaiad ette nähtud, peab uulitsa ja maja vaheline maa uulitsast eraldatud olema korralikult ehitatud 1—1,5 m kõrguse aiaga või põetud lehtpuu-hekiga. Maja ja heki vahelist maad (eesaeda) võib tarvitada ainult iluaiaks. Uulitsäärsed aiad tuleb hoida alati korras.

M ä r k u s: Keelatud on linna ehituspiirides okastraati aedade ehitamise juures madalamal kui 2 m tarvitada.

§ 14. Igal üksikul krundil ei tohi hoovi pindi olla alla 140 ruutmeetri. Linnavalitsuse erilise loaga võib krundi iseäraldusi silmas pidades väiksemate mõõtudega hoovi teha, kuid mitte alla 91 m².

IV. Ehitustehnilised tingimused.

§ 15. Välisseinad paekivist olgu vähemalt 0,70 m paksud ühes $\frac{1}{2}$ telliskivi paksuse voodri ja õhuvahega eluruumides, telliskivi välised seinad koos õhuvahedega vähemalt 0,55 m paksud.

§ 16. Paekivist tulemüür olgu vähemalt 0,55 m paks. Pööningutel ja katuste peal võib tulemüüri paksus olla 0,40 m. Tulemüürid peavad ulatuma üle kaasolevate katuste kõrguse vähemalt 0,45 m.

§ 17. Uuesti ehitatavate puust hoonete teises korras olgu väljapääsemiseks igast korterist kaks iseseisvat üksteisest võimalikult kaugemale asetatud treppi. Treppi laius ei või olla alla 1 m, astme sügavus alla 0,25 m ja kõrgus üle 0,18 m. Erandid tähendatud mõõtudest on lubatud ainult pööningu ja keldri treppidele.

Iga trepp peab asuma ruumis, mis vahetult on piiratud kas sisemiste, vähemalt 0,1 m paksuste prussidest seintega või vähemalt 0,125 m paksuste väliste palk- või telliskividega täidetud sõrestikseintega.

Kui hoone alumine kord on kivist, peavad olema trepp ja trepikoda tulekindlast

materjalist. Kui ülemise korra elukorteri põranda pind ei tõuse üle 55 ruutmeetri, võib olla ka üks puust trepp.

§ 18. Uuesti püstitatavates kivist eluhoonetes peavad uulitsalt või õuest korterite juurde viivad trepid olema ehitatud mittesüttuvast materjalist ja asuma kivi-seintega piiratud ruumides. Nendel ruumidel peavad olema mittesüttuvast materjalist laed, võlvid ja podestid.

§ 19. Puust elumajades lubatakse kahe puutrepi asemele ehitada üks kivitrepp, mis ümbritsetud tulekindla lae ja -seintega nii, et igast korterist, mis asuvad teisel korral, mesoniinis või mansardis, oleks otsekohene väljapääs niisuguse trepi kivist podestile, kusjuures trepi astmete pikkus oleks vähemalt 1,2 m.

§ 20. Uulitsäärsetel uutel ehitustel on lubatud sissekäigu ette kõnniteele asetada ainult üks 0,3 m laiune ümmardatud nurkadega aste.

M ä r k u s: Praegu olemas olevad astmed, mis üle 0,3 m kõnniteele ulatuvad, peab hoone kapitaalremondi korral selles paragrahvis nõutud laiuseni tagasi tõmbama.

§ 21. Keelatud on linna plaanis ette nähtud kivehituste raioonides puuehituste püstitamine lähemale kui 20 m uulitsa piirist. Sepi- ja autode paranduse töökodasid on lubatud sisse seada ainult tulekindlast materjalist ehitustesse.

M ä r k u s: Olemas olevate puuehituste remonteerimine neis raioonides on lubatud.

§ 22. Uulitsäärsete ühekordsete puust elumajade ehitamisel peab olema katusealune kasutamine ärkli- või mansardtubadena ette nähtud, kusjuures majade pikkus ei või olla vähem kui 12,5 m. Erandid selles võib teha linnavalitsuse igakordse loaga ainult kitsamatel uulitsatel.

§ 23. Kõnnitee kohta ulatuvaid rõdusid ja teisi väljaehitusi on keelatud ehitada madalamale kui 3 meetrit. Niisugused väljaehitused ei tohi ulatuda milgi tingimusel sõidutee kohta.

Keelatud on aknavarje (markiise) ja ärisilte kõnnitee kohale asetada nii, et nende alumine äär ulatub madalamale kui 2 m kõnnitee pinnast.

§ 24. Keelatud on linna ehitusraiooni-

des igasuguste ehituste katmine õlg-, pilbas-, sindel- või laudkatusega.

M ä r k u s 1: Olemasolevate keelatud materjalist katuste laiaulatuslik parandamine samasuguse materjaliga on keelatud.

M ä r k u s 2: Kõik olevad keelatud materjalist katused peab vastava materjaliga ümber kaetama kümne aasta jooksul, selle sundmääruse väljakuulutamise päevast arvates.

§ 25. Kõlbmatuks muutunud elumajad ja kõrvalhooned peab ära lammutatama ühe aasta jooksul vastavate asutuste poolt kõlbmatuks tunnistamise päevast arvates.

§ 26. Uulitsäärsete hoonete aknad, mille asetus madalamal kui 2 m kõnnitee pinnast, ei või käia väljapoole lahti. Samuti ei või väljapoole lahtikäivaks teha väravaid. Avalikkude hoonete ja autokuuride ukсед peavad olema väljapoole lahtikäivad, kuid sarnase ehitusviisiga, et nad oleksid lahtitehtult täiesti vastu seinä lükatud.

M ä r k u s: Olevate majade akende kapitaalremondi puhul tuleb väljapoole

lahtikäivad aknad § 26 kohaselt ümber teha.

§ 27. Uulitsäärsed ehitused peavad olema varustatud tulekindlast materjalist veerennidega uulitsa pool küljes ja veeturudega, mille alumine ots uulitsa pinnast ei või olla kõrgemal 0,3 m.

§ 28. Igal õuel peab olema ühendus uulitsaga, kusjuures läbisõidu laius peab olema vähemalt 2,5 m.

§ 29. Uuesti ehitatavate eluruumide kõrgus põrandalt kuni laeni peab olema vähemalt 2,60 m. Mansardide ja mesoniinide juures võib eluruumi kõrguse alammääraks olla 2,45 m.

§ 30. Uute ja olevate majade keldri-ruumid, mis on määratud elamiseks, peavad vastama järgmistele reeglitele:

a) põrand ja seinad peavad olema kuivad,

b) keldri põrand ei tohi olla üle 1,20 m kõnniteest või ümbritsevast maapinnast sügavamal,

d) keldrite eluruumid ja nende juurde viivad koridorid peavad olema eraldatud teistest ruumidest kiviseintega ja kaetud mittesüttuvast materjalist lagedega,

e) akende kõrgus peab olema vähemalt 0,75 m ja akna ülemine äär peab olema vähemalt 0,75 m kõrgemal kõnniteest või ümbritsevast maapinnast.

§ 31. Väljakäigukohad elumajades peavad asuma hoone välisseina ääres. Väljakäigukoha ruum peab olema vähemalt 1,2 m pikk ja 0,9 m lai. Veeklosette võib asetada ka mitte välisseina ääres asuvatesse ruumidesse, kui nendes ruumides on ventilatsiooni sissesead. Väljaspoole võib väljakäigukohti ehitada ainult linnavalitsuse igakordse loaga.

§ 32. Väljakäigukoht, mis asetatud väljaspoole elumaja, peab olema tarvilise valgustusega kindel ehitus. Haisu kõrvaldamiseks peab olema kindla kaanega istekoht ja õhupuhastusetoru, mis algab mustuseaugust ja ulatub üle katuse.

§ 33. Mustuseaugu seinad ja põhi peavad olema betoonist või kividest veekindlalt tehtud. Põhi ja seinad tuleb seestpoolt tsemendiga siledalt krohvida. Mustuseauk tuleb katta õhukindla kaanega ja varustada õhutõmbetoruga mustuseaugust köögi suitsulööri kõrval olevasse õhulööri. Mus-

tuse väljavõtmise avaus peab olema väljaspool väljakäigukohta.

§ 34. Tallid, looma- ja sealaudad, pesuköögid ja puukuurid peavad asuma krundi sees, aga mitte uulitsa või platsi joonel. Solgi-, prügi-, sõnniku- ja väljakäigukoha kaevud peavad olema naabripiirist ja uulitsast vähemasti 2,25 meetri kaugusel, veekaevudest aga vähemasti 5 m kaugusel.

V. Määruse maksmahakkamisest.

§ 35. Süüdlased käesoleva määruse rikkumises võetakse vastutusele R. n. s. § 29 põhjal, kui süütegu ei kuulu mõne teise seaduse normi alla.

§ 36. Käesolev sundmäärus astub jõusse kaks nädalat pärast Riigi Teatajas avaldamist, millisest ajast maksvuse kaotavad Rakvere linnavolikogu poolt ehituste ja katusematerjalide kohta antud sundmäärused, välja arvatud 23. augustil ja 26. oktoobril 1928 a. vastu võetud ja Riigi Teatajas 99 — 1928 avaldatud täiendus kivi-ehituste raioonides puuehituste remonteerimise kohta, mis jääb maksvusele.

Linnapea as. **A. MÄRKS.**

Sekretär **J. KADAJA.**

Rakvere Linnavalitsuse elektri osakond.

Tehnilised tingimused

elektri sisseaadete ohtus- ja ühendustööde kohta.

I. Ulatuspiirid.

- § 1. Alljärgnevad tingimused on maksivad Rakvere linna madalpinge 220/380 v. 50 per. keordvoolu võrguga ühendatud elektri seadete kohta. Voeluanndmine kõrgepinge võrgust sünnib erikokkuleppel.

II. Ehitustehnilised tingimused.

A. Üldmäärused.

- § 2. Sisseaadet peavad vastama:
a) Riigi Teatajas 1923 a. Nr. 12, 13 ja 14 avaldatud "Elektri tugevoolu seadete ehitus- ja talitus eeskirjadele."
b) Eesti Tehnikalise Järeelvalve Seltsi elektri osak. ringkirjalistele määrustele.
c) Alljärgnevatele, § 3-66 tähendatud määrustele.

- § 3. Töö peab tervel ulatusel korralik, täpne ja nägus olema, kus juures kõik juhed võimalikult peidetult, loodis ning roobastiku asetada tulevad.
Eriti tulevad lülitus ja jaotuskilbid ülevaatlikult korraldada.

B. Majatühendused.

- § 4. Kuni 1 kW-ti ehk 25 hõõglambi jaoks tulevad majatühendused ühe faasilised, üle selle 2 või 3 faasilised.
- § 5. Ühe hoone või krundi jaoks ehitatakse normaalselt ainult üks majatühendus.
- § 6. Majatühenduse kast tuleb ülesseada võimalikult kuiva ja igal ajal ligipääsetavasse ruumi; asukoha, ühendus viisi ning tüübi määrab kindlaks võrgu juhatus - kokkuleppel tellijaga.
- § 7. Ühendused kuni majatühenduse kastini tulevad teha erilise hoolega nii et igasugune isolatsiooni rike ning otseside võimalus ära oleks hoitud. Viiakse juhed raudtoruga läbi katuse - tuleb nende sissoviiguks kasutada portsellaan- või võrdse vähirtusega, nuust aimest mütsi. Juhtmeteks kas NGA, kusjuures iga juhe veel eraldi isoleer (kummi-bergmann) torusse tuleb asetada, või kaabel.
- § 8. Juhe minimaalne lubatud põikpind 6 mm^2 , soovitav 10 mm^2 või enam.
- § 9. Majatühenduse kastil märgitakse üksikud faasid järgmiste värvidega: R - kollane, S - roheline, T - punane (või lilla), O - must, hall või valge.

C. Mõõtja magistraalid.

- § 10. Juhede arv: kuni 1 kW-tini ühe faasiga, üle selle 3 faasi.
- § 11. Juhede ja asetuse tüüp: siseruumes NGA torus, kaabel või soomusjuht; väljapool hooneid NGAW, PLWC või NGA isolaatoritel, ehk kaabel.
- § 12. Minimaal põikpind: $2,5 \text{ mm}^2$.
- § 13. Asetada igal ajal ligipääsetavasse ruumidesse, nagu kojad, trepiruumid j.n.e. Läbiviigust läbi eluruumide hoiduda.
- § 14. Asetada nii, et igasugune voolu kõrvaldamine võimata oleks. Kõik jätkamis- ja harutoosid ning kaitsjad plombeeritavate katetega.
Lahtiste toru murkade ja muffide tarvitamine keelatud.

- § 15. Kaitsjad: Läheb majatih. kastist rohkem kui üks magistraal välja - tuleb igale magistraalile omaette kaitsjad panna; samuti tuleb ka iga eraldi tarvitaja tarvis, enne mõõtjat, soovitatav igal ajal ligipääsetavasse kohta omaette kaitsja asetada. Nulljuhosse enne lugejat kaitsjaid panna ei tohi.
- § 16. Harunemised: Võetakse peamagistraalist haruliin välja - tuleb selleks harutoosi kasutada. Harunemisel peab magistraal ise terveks jääma, et halba kontakti ürahoida. Kolmefaasilisest magistraalist ühefaasilist haru võttes tuleb tarvitada 3 faas. harutoosi. Harutoosi on soovitatav tarvitada ka majatih. kasti juures, magistraalide harunemisel.

D. Voolu mõõtjad (lugejad).

- § 17. Mõõtjad tulevad ülesse seada tulekindlale alusele ja taolisse kohta, kus nende kontrollimine erilisi raskusi ei tee, ning kus kahjulikke mõjuavaldusi aparadi käigu poole ei ole. Mõõtja kõrgus põrandast soovitatav mitte üle 2 mtr.
- § 18. Asub mõõtja tolmuses (näit. puutööstused) või niiskes ruumis; ruumis, kus karta mehaanilisi vigastusi, või õues - tuleb mõõtja üle kinnine puust ehk rauast kaitses kast paigutada. Viimast ei tohi lugeja aluse külge kinnitada. Lukustatud kasti on soovitatav tarvitada ka läbikäidavas kohas, kus mõõtja vargus võimalik.
- § 19. On ühes asutuses mitu mõõtjat, tulevad need võimalikult ühte kohta koondada, välja arvatud alamõõtjad.
- § 20. Ülesse seada võib ainult neid mõõtjaid, mis elektri osakonnas või riiklises katsekojas proovitud ja plommiga-varustatud.
- § 21. Elektri osak. on õigus tarbekorral mõõtjate tüüpi, suurust, arvu ja asukohta kindlaks määrata.
- § 22. Ühendus tuleb täpselt mõõtja juures oleva skeemi järgi teha. Ühefaasilises mõõtjas tuleb voolu katsa klemmidesse viia faasi traat, kuna nulljuhe otsad ainult pinge andmiseks mõõtjasse viiakse.
- § 23. Kolmefaasilistes seadetes, ebaühtlaselt koormatud faasidega, võib tarvitada ainult universaal lugejaid, kus kõik kolm faasi läbi voolu katsade lähevad. Erijuhustel, kui garanteeritud on faaside tüütsa ühtlane koormatus (näit. mootorid) võib ka kahe faasi katsaga -, või liht, ühefaasilist lugejat tarvitada, viimast ainult elektri osakonna igakordsel loal. Ühefaasilisel lugejal tuleb nulljuhe sisse viia, ning näitust 3-ga korrutada.
- § 24. Kõik sisse ja väljaminevad juhtmete otsad peavad plombeeritud kaitskattega kaetud olema.

E. Valgustusseadod.

- § 25. Ühte gruppi (ühe kaitsja peale) võib asotada maksimaalselt 10-12 lampi või 1000 wattim kusjuures kaitskorgi suurus üle 6 amp. ei tohi olla.
- § 26. Lambi pesades tuleb faasitraat põhja-, nulljuhe külle kontakti viia; orand-pesad, kus pinge all olev vint külgepuutumise eest kaitsitud.
- § 27. Valgustus armatuurid ei tohi ol. juhedel ripneda, vaid selleks eraldi juhedesse põimitud kandemõõril (pendelmõõr) või tros-sil.

F. El.seaded tehniliseks otstarbeks - mootorid.

- § 28. Tehniliste seadete hulka käivad jõumootorid; soendus-, keedukütte aparaadid, umformerid ja õgvendajad keemia tööstuse, akum. laadimise, röntgen aparateide jaoks j.n.e.
Märkus: Tehniliste seadete liigitus läheb võrgu juhatuse otsustada.
- § 29. Kõik tehniliseks otstarbeks ehitatud seaded peavad nii korraldatud olema, et ümbruskonnas segavaid pingo kõikumisi ei tuleks.
- § 30. Võime tegur $\cos \varphi$ ei tohi normaal koormatuse juures alla 0,7 olla.
- § 31. Mootorid kuni 0,25 KW võivad olla ühefaasilised, üle selle kolmefaasilised.

§ 32. Mootorite sisselülimisel ei tohi voolu tugevus üle järgmiste piiride tõusta:

Mootorid kuni 1 kW	-	4	kordne normaal vool		
"	"	1,5	"	"	"
"	"	3	"	"	"
"	"	5	"	"	"
"	"	15	"	"	"
"	"	üle 15	"	"	"

§ 33. Vastavalt § 32 võib mootorisi käima lasta:

- kuni 1,1 kW - otsekohe sisselülimisega
- " 2,2 " astmelise (täht-kolmurk)sisselülimisega
- " 5,5 topelnuut mootori juures, astmelise sisselülimisega.

Märkus: Käimalaskmine punkt a kuni c täh. juhusel peab sündima kas poole või vähema koorma all, või peavad mootorid tühijooksu siduriga varustatud olema.

d) suurema võime või raskemate käimalaske tingimuste juures tulevad mootorid käimalaskjatega varustada.

§ 34. Mootorid üle 2 kW tulevad varustada ampermetriga, kus normaalne voolu tugevus punase joonega näidatud.

§ 35. Mootorid üle 15 kW on soovitatav varustada maksimaal ja nullpinge lüliljaga.

§ 36. Kumba j.n.e. mootorid, millised pikaajaliselt järelvalveta, on soovitatav varustada abinõudega mis mootori vigastusi ära hoiavad, kui üks faas pingeta jääb, mootor üle koormatud saab või pinget üle 50% langeb.

G. Mitmesugused aparaadid.

§ 37. Käigikatsade (trosselite) tarvitamine pinget alandamiseks on keelatud. Nende asemel tuleb reostaate ehk transformatorisi tarvitada.

§ 38. Padrun-kaitstjates tuleb sissetulev juhe põhja-, väljaminev külle kontakti viia. Kaitstja soklil (elomendil) tuleb padruni suurus ampoides, värvi või mõne muu abinõu abil ära märkida.

Väikeste UZ (250 w) kaitstjate tarvitamine keelatud.

§ 39. Kõik ühepoolilised lüliljad, kaitstjad ja reostaadid tulevad asetada faasi -, mitte null juhesse.

§ 40. Null juhesse kaitstjaid panna ei ole tarvis, teha tohib seda ainult sel juhusel, kui nulljuhe asetatud nagu faasi traat (V. § 15).

§ 41. Lüliljat võib null juhesse ainult siis panna, kui ta koos faasi juhega vooluringi katkestab.

§ 42. Parandatud kaitsekorkide tarvitamine on keelatud.

§ 43. Seaded või seade osad üle 2 kW, samuti seaded märgades ning tulekardetavates ruumides tulevad varustada pealüliljaga, mis tervet seadet pingotaks võimaldab teha.

Soovitatav on aparaatide või mootorite metall kered maandada.

H. Juhed ja juhede asetud.

§ 44. Hoonetes ja väljas, hoonete küljes, võib ainult isoleeritud juhed tarvitada.

Märkus: Juhused, kus keemilised mõjud või tehnilised nõuded seda ei võimalda.

- § 45. Käsiulatuses, s.o. kuni 2,5 mtr. kõrguseni põrandast tulevad juhed toruga kaitsta, kõrgemalt võivad nad ka lahtiselt rullidel asuda, ei tohi aga kokku koormatunud olla.
- § 46. Kuni 0,5 mtr. kõrguseni põrandast, samuti mujal, kus karta tugevaid mehaanilisi vigastusi, tulevad juhed kaitsta saamatus toru või muu vastava abinõuga.
- § 47. Katte toru või kaabli mantel peab käsiulatuses aparaatide või masinate sisse ulatuma.
- § 48. Viiakse juhed läbi lae ehk välisseinte - tuleb kondens vee mõju vähendamiseks iga juhe eraldi isoleertorusse asetada. Soovitav on torusi ülevalt isoleermassiga kinni valada.
- § 49. Soomus ja raud (gaasi)torudes tuleb suuremate voolude juures kõik poolid (s.o. 2 või 3 traati) ühte ja samasse torusse asetada, kuns midu induktsoon voolud torud kuumaks võivad ajada.
- § 50. Krohvi alused torud tulevad, kaitseks lubja vastu, gipsi, asfaldi või mõne muu vastava ainega katta. Juhesivõib sisse tõmmata alles peale krohvi kuivamist.
- § 51. Portsellaan isolaatorisi, lahtiselt rullidele asetatudNGA juhet ning paljast (s.o. ilma antikroon või asfalt katteta) tina kaabelt ei tohi üle lubjata, ka ei tohi viimane otsekohe müüriaga kokku puntuda vaid peab asfalteerimise - gipsi - või asetusega kaitstud olema.
- § 52. Väljapool käsiulatust s.o. üle 2,5 mtr. kõrgusel põrandast võib isoleerimata nulljuhega manteltraati (kuulot) või tina kaabelt tarvitada (silmaspidada §§ 399 40 ja 41). Harunemised lüljatesse ja kontaktkarpidesse tulevad teha kõikpooliselt isoleeritud juhedega.
- § 53. Pinge langemine: majatühenduse kastist kuni viimase lambini ei tohi valgustus ja sega sissescadetes olla täie koorma juures üle 2% (s.o. 4,40 Voldi 220 Voldilises kõrgus). Koormana tuleb võtta väikestel lampidel ja kontakttoosidel 40 W. punkti kohta, suurematel tegelik tarvituse. Puht mootorite liines võib pinge lang olla kuni 4% (s.o. ~~15~~ 15 Volti 380 V. juures).
- § 54. Väljaspool hooneid asuvate, lahtiselt asetatud juhede minimaal kõrgus maapinnast on: Hoonete küljes 2,5 m., üle era kõnniteede, aedade j.n.e. 3,5 mtr., üle hoovide ja uulitsa kõnniteede 4,5 üle uulitsa 6 mtr.
- § 55. Maksimaalno tugipunktide vahe õhuliinides on: 6 mm² pohmel vasel - 20 mtr., 6 mm² kõval vasel - 35 mtr., pikemates vahedes 10 mm², või enam.

J. Mitmesugused ruumid.

- § 56. Tööruumid, kus karta sissescado karedat käsitust ning mehaanilisi vigastusi:
Metallitöökojad, sepipajad (v.ka § 57) j.n.e.e. Juhed asetada pesel ehk soomustorusse. Jnstallatsioon materjal ja aparaadid raud kapseldusega. Liikuvate aparaatide ja masinate ühendamiseks tarvitada keskmise või tugeva chitusega eri nõõre - nagu NKK, NSK, NSH j.n.e.
- § 57. Välis installatsioonid ja niisked, märjad, aurused ning läbiimbunud ruumid: saunad, pesuköögid, tallid (v.ka § 58), õlle-, viina-, töökõõgid, paberi-, tselluloose-, naha-, seebi-, sooda- ja vilditööstused, värvinise-, metalli peitsimise ruumid, tapamajad, meiereid j.n.e. Peale selle: Niisked keldrid, sepipajad betoon ja muld põrandatega, toiduainete laod ja suured toidu valm. köögid.

a

- a) juhed: 1) kaetud või paljas tina kaabel, 2) antikroonjuhe, 3) NGA või NGAW soomustorus, 4) NGA ehk NGAW iso-laatoritel või mantelrullidel. Käsiulatuses (allpool 2,5 mtr.) ainult soomustorus ehk kaabliga. Läbiviigud läbi seinte - portsellaan torude, täisvalatud ja port-sellaan piipudega varustatud soomustorude ehk lahtiste avauste abil (v. § 51).
 - b) Aparaadid, nagu lüliljad, kaitsjad, harutoosid j.n.e. vee-kindlalt kapseldatud, kergematel juhustel ka harilikud, - portsellaan rullidel.
 - c) Lambi pesad, portsellaanist, Armatuurid - olenedes ruumi iseloomust - portsellaan, plekk või malm; niiskuse-, tilk- või pritsvee kindlad. Lüliljaga pesad keelatud.
 - d) Mootorid: spetsiaal isolatsiooniga või kinnised.
 - e) Käsilambid: tugeva ehitusega, isoleerainest kerega. Kui võimalik, eriti katlates j.n.e. tarvitada erilist kantavat käsilambi transformatori, mille pinge maksim. 42 V.
- ††)** Terve sisseseade või tarbekorral ka üksikud osad peavad pealülilja abil väljalülitavad olema.
- g) Kõik pingeta metall osad, mis juhuslikult pingele alla võivad sattuda, nagu torud, metallist voolukarpide ja lüliljate kered j.n.e. tulevad käsiulatuses elektriliselt ühendada ning maandada, kui nad külge puutumise vastu kaitstud ei ole.
 - h) Maandusjuhena võib ka nulljuhet tarvitada (silmaspidada §§ 39, 40 ja 41), kuid viimane tuleb hoone või krundi piirides veel maandada, et nulljuhe katkemisel õhuliinis maandatud osad täie pingele alla ei sattuks.
 - i) Vanniruumes ei tohi lüliljad, lambi pesad ja muud pingele all olevad osad vannist kättesaadavad olla.
 - k) Liikuvate aparaatide ja lampide ühendamiseks tarvitada kunni voolik nõõri NLH, NMH, NSH.

§ 58. Sõöt aurudega ja gaasidega ruumid:

Tallid, metalli peitsimise töökojad, akumolaatori ruumid, mitm. keemia tööstused j.n.e.

- a) Asetus viis: üldiselt sama mis § 57-s. Isolaatoritel asetamiseks võib erijuhusel ka paljast tinutud vaske või tsingitud rauda tarvitada.
- b) Kõik metallosad, nagu torud, isolaatori konksud j.n.e. peavad tõrvaga, hapekindla lakiga või muu vastava ainega keemiliste mõjude vastu võimalikult kaetud olema.
- c) Juhede kinnitamiseks isolaatoritele tarvitada tõrvatud nõõri.
- d) Armatuurid: Malm või portsellaan, õhukindla gummitihendusega.
- e) Juhed ja aparaadid asetada võimalikult väljapoole.

§ 59. Tilkardetavad ruumid:

Ruumid kus põlevaid vedelikke, nagu toorest naftat, eetert (v. ka § 60), bensiini, petroleumi, bensooli j.n.e. valmistakse, suuremal hulgal ladus hoitakse, ümbertöötatakse või tööstus protsessis (näit. lahundajana) kasutakse. Laki- ja värnitse vabrikud. Jmpragneerimis vabrikud põlevate vedeliku-dega. Vaha ja õliriide vabrikud j.n.e. ruumid tuldvõtva tolmu- ja kõvade ainetega: Puutööstused, ketrus-, kudumis-, kõie-, vati-kunstvilla j.n.e. tööstused, heina-, õle- ja põhu küünid, lino-leumi, parafiini, vaha, vaigu, kolofoniumi, pigi, celluloidi (ka filmid) tööstused. Tiku vabrikud. Briketi vabrikud. Kivisöe pruunsoe, turba voskid j.n.e.

- a) Juhed mehaaniliste vigastuste vastu hästi kaitsta. Eriti hooldada, et logisevate kontaktide tõttu leeki ning viimase ülekandmist põlevatele ainetele või tolmu-ette ei saaks tulla.

- b) Installatsioon materjal (Armatuurid, lülijad, kaitsjad, harukarbid j.n.e.), olenedes ruumi iseloomust, kas tolmu ja õhukindla kapseldusega; vastupidavates puust või rauast kaitsekastides või kohtadel, kus nad põlevate ainetega ja tolmuga kokku ei puutu.
- c) Kohtmuutlikud juhed tugova ja painduva kattega.
- d) Kõrgesti süttivad ained tulevad elektri masinatest, transformatoritest, reostaatidest j.n.e. eemal hoida.

§ 60. Plahvatuskardetavad ruumid.

- Lõhkainete vabrikud, kus lõhkeainetega aineid (näit. pikriinhapet või nitrouhendusi) kasutakse; ilutulestiku tööstused; ruumid kus suuremal hulgal plahvatavaid segusi gaasidest, aurudest (näit. eestrist) või tolmust tekkida võib j.n.e.
- a) Üldiselt maksab el. sisseseade kohta sama mis tulekardetavate ruumide kohta.
 - b) Kohtkindlad juhed ainult torudes või kaablina.
 - c) Kõik mootorid ja aparaadid kas plahvatus-kindlad, või väljaspoole ruumi asetada.
 - d) Kontaktkarbid blokeeritavad.

§ 61. Tolmused ruumid.

- Olenedes tolmu iseloomust tuleb sisseseade teha:
- a) Nagu tulekardetavates ruumides, kui tolm põlev: puutööstused, saeveskid, jahuveskid, turba ja söe laod.
 - b) Nagu läbiimibunud ja niisked ruumid, kui tolm sööv või voolu juhtiv: tsemendi ja kunstväetise tehased, sepi-pajad.
 - c) Nagu ruumid, kus mehaanilisi vigastusi katta, kui tolm inertne - portsellaani tööstused, kaitseks tolmu vastu tulevad lugejad, lahtised plekk majajühenduse kastid, lülijad j.n.e. asetada tolmukindlasse puust või rauast kasti.

K. Raadio antennid.

- § 62. Antennide chitanine tuleb teostada vastavalt Teedemin.määrustele (Riigi Teataja Nr.88 - 1928 ja Nr.72 - 1927 a.) ja Raadio seadusele (R.T.Nr.2 - 1926 a.).
- § 63. Ristamised kõrgepingega ja lähenemised viimasele alla 10 mtr. on keelatud.
- § 64. Ristamistel madalpingega (valgustus võrk), samuti lähene-mistel, kus karta võib antenni katkemisel selle kokkusattumist elektri juhedega, - peab kas antenn või elektrijuhted ilmastikkindla isoleermassiga kaetud olema. Ristamistest võimalikult hoiduda.
- § 65. Antenni ja juhede minimaalne vahe, kõige suuremal, võimalikul lähenemisel on: hoonete sees ja küljes 10 cm; õhulii-nides 2 mtr.
- § 66. Ristamistöödest tuleb elektri osakonnale vähemalt 2 päeva ette teatada.

III. Sisseseadete ühendamine linna voolu-võrguga.

- § 67. Majajühenduse saamiseks tuleb elektri osakonnale suusõnal, või kirjalikult sooviva valdus esitada, mille järele ühenduse koht välisvõrguga el. osakonna poolt kindlaks määratakse.
- § 68. Peale sisseseade valmistaamist ja enne selle ühendamist majajühenduse kasti või välisvõrguga, tuleb sisseseadja poolt el.osakonnale esitada teadaande leht, kus märgitud tarvitaja nimi, aadress, koormatus ning andmed lugeja kohta. Märkus: Vajalikud planketid saab el.osakonna kantselcist.

- § 69. Ühes § 68 tähendatud teadaande lehega tuleb sisse anda:
- Väikestest seadetest, kuni 25 lampi - 3 mootori või 2 mõõtjat - sisseseade skeem - teadaande lehe tagumisel küljel.
 - Suurtest sisseseadetest eraldi plaanid vaha paberil (kalikal); mastabis 1:100 või 1:50. Plaanil tuleb tähendada voolutarvitaja nimi, aadress, gruppide arv, lampide ja kontaktkarpide arv. Mootorite ja ap. võimetarvitus volt-ampereides, juhede jämedus ja asetus viis. Pinge lang, üksikute faaside koormatus, installaatori allkiri ja plaani esitamise kuupäev.
Märkus: Plaanide suurus kas tervelt või kokkupandult ca 21 x 30 cm.
- § 70. Suurenatest või tähtsamatest sisseseadetest tuleb enne tööde algust teatada, esitades tarbekorral töökava ühes lülitus skeemiga. Ehitusega ei tohi enne töökava kinnitamist algust teha.
Selle punkti alla käivad:
- Valgustusseaded üle 50 hõõglambi. (2 kW)
 - Mootorid üle 0,25 kW.
 - Kõik seaded tulekardetavates, plahvatuskardetavates või märgades ruumides.
 - Kõik seaded teatrites, kinodes, seltsimajades.
 - Kõik krohvi ja maaalused tööd.
- § 71. Elektri võrgu juhatusel on õigus igal ajal tööde täitmise või seisukorra järele valvata.
- § 72. Vooluvõrguga ühendamine sünnib võrgu ametnikkude poolt ja siis, kui töö täielikult valmis, järelvaadatud ja käesolevatele normidele vastab.
- § 73. Olemas olevate seadete laiendustest ja muudatustest tuleb teatada § 68 kuni 72 korras.

IV. Installaator ja selle kohused.

- § 74. Elektri sisseseadeid voolutarvitaja hoones ja krundil võivad teha ainult need isikud - installaatorid, või asutuses, kellele selleks linnavalitsuse el.osakonna poolt kirjalik luba on antud.
Märkus: 1. Erandina võib iseendale, oma korteris või majas el. sisseseadeid teha (kuid ainult siis, kui selleks vajalik oskus on), kusjuures enne tööde algust kirjalik sooviavaldus esitada tuleb.
2. Uulitsa magistraalide ja majajühenduste ehitusi ning parandusi, samuti mõõtjate, plommide lahtivõtmisi võivad teha ainult el. osak.ametnikud.
- § 75. Luba võivad saada ainult need isikud, kes tarvilikud tõendus- esitavad, et neil vastav vilumus ning teadmised. Tarbekorral tuleb (valg.komisjoni oes) sooritada vastav eksam või proovitöö.
- § 76. Installaator vastutab selle eest, et töö ja materjal maksvate tehniliste normidega kooskõlas.
- § 77. Kõik kahjutasud, mis mitteotstarbekohaste tööde ja omavoli tarvitamise tõttu tekkida võivad, jäävad installaatori kanda.
Märkus: Siia hulka kuuluvad kontrolli ning ümberehituse kulud, trahvid omavoliliste ühenduste eest j.n.c.
- § 78. Peale seade ühendamist vooluvõrguga kannab installaator vastutust tehtud töö eest üks aasta.

§ 79. Ei täida installaator el. osakonna juhatus nõudeid, tühistakse tema installeerimine luba, kusjuures tema poolt tentud töid tulevikus linna vooluvõrguga ei ühendata.

V. Lisamäärused.

§ 80. Ajutise iseloomuga sisseseadetes nagu ehituskohtade valgustus, tulevärud j.n.e. on kõrvale kaldumised üldmääruse üksikute punktidest lubatud (Plaanid ja skeemid ei ole nõuetavad).

Sisseseadetest tuleb elektri osakonnale teatada. Võrguga ühendada võib ainult siis, kui sisseseade el.osakonna ametnikkude poolt järele on vaadatud.

§ 81. Elektri osakonnal on õigus orilistel juhtumistel käesolevatest määrustest kõrvale kaldumisi lubada, kui see tingitud mõne tööstuse iseäraldusest.

§ 82. Käesolevates tehnilistes tingimustes ettenähtud el.osakonna õiguste teostajad määrab linnavalitsus.

Elektri osakonna juhataja: J.KONSO.

Võrgu juhataja: V.SEPHANS.

Rakvere 1930 a.

Audmeid Rakvere linna tervishoiulistest
oludest. Lisa N 10.

Rakvere Linnavalitsuse lihatembeldamiseks
tarvitatawate templite jäljendid.



Andweid Laurere liima terwishoiulistat oludent.
Lisa № 11.

Обязательныя постановленія

Везенбергской Городской Думы

отъ 7 Февраля и 24 Марта 1905 года

объ убоѣ скота и торговлѣ мясомъ

и отъ 27 Юня 1905 года

о мѣрахъ для соблюденія чистоты.



Везенбергъ.

Печатано въ типографіи М. Левманъ.

1906 г.

Обязательныя постановленія.

I. Постановленія общія.

§ 1. Пригоняемый въ черту города торгово-промышленный (гуртовой) скотъ, съ цѣлью ли убоя, купли-продажи, или иныхъ цѣлей, долженъ быть вгоняемъ владѣльцемъ, или его приказчикомъ на скотопригонный дворъ при скотобойнѣ для надлежащаго ветеринарно-санитарнаго осмотра.

Прим. 1. Всякій, пригнавший скотъ на скотопригонный дворъ, обязывается немедленно объявить въ конторѣ бойни о количествѣ пригнаннаго скота.

Прим. 2. Помѣщать неосвидѣтельствованный ветеринарнымъ врачомъ скотъ на частныхъ дворахъ воспрещается.

§ 2. Животныя, остающіяся по распоряженію ли ветеринарнаго врача, или по желанію скотовладѣльцевъ на скотопригонномъ дворѣ, или въ хлѣвахъ, должны по прошествіи 6 часовъ быть накормлены за счетъ владѣльца, долѣе 3 сутокъ подъярыдъ скотъ не долженъ оставаться въ хлѣвахъ, или на скотопригонномъ дворѣ безъ особаго на то согласія Управленія бойни. Скотъ, который по истеченіи этого срока, по состоявшемся предложеніи, не будетъ удаленъ изъ хлѣвовъ, можетъ быть помѣщенъ за счетъ владѣльца въ другое мѣсто.

Прим.: Кормъ и постилка для скота доставляются или скотовладѣльцами, или Управленіемъ бойни по существующимъ цѣнамъ.

§ 3. Входъ въ скотобойню постороннимъ лицамъ, безъ разрѣшенія Управленія бойни, воспрещается. Посѣщеніе же бойни лицами, достигшими 15 лѣт. возраста, во время убоя вовсе не допускается.

Прим.: Стрѣго воспрещается вводить въ бойню собакъ и курить въ зданіяхъ бойни.

§ 4. Пользующіяся бойнею лица подчиняются безпрекословно всѣмъ вообще изданнымъ для бойни распоряженіямъ, Лица, не желающіе подчиниться этимъ распоряженіямъ, Управленіе вправе удалить изъ бойни.

§ 5. Убойное производство въ городской скотобойнѣ совершается ежедневно, исключая воскресныхъ и праздничныхъ дней: съ 1 апрѣля по 30 Сентября съ 4 до 8 часовъ пополудни и съ 1 октября по 31 марта съ 2 до 6 час.

Прим.: Въ экстренныхъ случаяхъ допускается, съ разрѣшенія Управленія бойни, владѣльцамъ колбасныхъ заведеній и мясныхъ консервовъ, въ видѣ изыатія, убой также внѣ означеннаго времени.

§ 6. Изслѣдованіе привознаго мяса производится постоянно по рыночнымъ днямъ на городской скотобойнѣ съ 6 до 10 час. утра, а также въ назначенное для убоя время.

§ 7. Животныя, признанныя ветеринарнымъ врачомъ:

- 1) здоровыми, по уплатѣ городского сбора, клеймятся установленнымъ городскимъ управленіемъ клеймомъ въ знакъ безпрепятственнаго пропуса для предназначенныхъ цѣлей;
- 2) подозрительными въ зараженіи или заболѣваніи повально-заразительными болѣзнями, подлежатъ ограничительнымъ мѣрамъ, на основаніи подлежащихъ узаконеній.

§ 8. За пользованіе городской скотобойнею, скотопригоннымъ дворомъ, хлѣвами, вѣсами и другими приспособленіями для убоя, изслѣдованія мясныхъ тушъ, частей и органовъ ихъ, взвѣшиванія и пр. взимается въ пользу городской кассы плата по таксѣ, установленной Городскою Думою и выставленной въ конторѣ бойни.

Прим. Слѣдуемая плата вносится во всѣхъ случаяхъ обязательно впередъ.

§ 9. Принадлежащія бойнѣ утварь и инвентарь воспрещается уносить изъ бойни. Равнымъ образомъ воспрещается зажиганіе и тушеніе лампъ, открываніе паровыхъ и водопроводныхъ крановъ лицамъ, не уполномоченнымъ на то управленіемъ бойни. Всякое поврежденіе собственности бойни обязываетъ виновнаго ко возмѣщенію убытковъ.

§ 10. По двору бойни разрѣшается ѣздить только шагомъ.

II. Объ убоѣ скота.

§ 11. Въ чертѣ города Везенберга убой какъ крупнаго рогатаго такъ и мелкаго скота (волковъ, быковъ, коровъ, телятъ, овецъ, козъ, свиней и поросятъ), предназначеннаго въ пищу людямъ, а равно и всякая обработка тушъ и органовъ сихъ животныхъ должны производиться въ городской скотобойнѣ, или въ устроенныхъ частными лицами, съ разрѣшенія Губернскаго Начальства, согласно техническимъ и санитарнымъ требованіямъ, бойняхъ, состоящихъ подъ наблюденіемъ ветеринарнаго врача.

Прим. Нарушеніе сего постановленія удостовѣряется порядкомъ, указаннымъ въ ст. 1224 уст. угол. суд. Императора Александра II.

§ 12. Всѣ животныя, предназначенныя для убоя на мясо, подлежатъ обязательно до и послѣ убоя ветеринарно-санитарному освидѣтельствованію, на основаніи правилъ о браковкѣ мясныхъ продуктовъ, утвержденныхъ Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ 21 сентября 1904 года.

Прим.: Уничтоженіе мясныхъ продуктовъ и кожъ сопровождается обязательно составленіемъ акта за подписью ветеринарнаго врача, смотрителя бойни и представителя полиціи.

§ 13. Убой рогатаго скота, закалываніе свиней, равно и убой мелкаго скота, производится въ особыхъ для каждаго изъ сихъ родовъ животныхъ назначенныхъ помѣщеніяхъ.

§ 14. Приведенное въ бойню животное убивается въ той очереди, въ которой оно поступило.

§ 15. Всякій убой долженъ совершаться по предварительному оглушенію животнаго молотомъ.

§ 16. Весь убитый скотъ, по окончаніи кровоточенія, обрабатывается немедленно и безъ перерыва.

§ 17. До ветеринарнаго изслѣдованія убитаго скота и заклеяенія, таковой не долженъ быть удаленъ съ мѣста убоя. За исполненіемъ сего долженъ слѣдить мясникъ бойни.

§ 18. Потроха въ убойномъ отдѣленіи не опараживаются, а переносятся въ предназначенныя для этой цѣли помѣщенія.

§ 19. Лица, производящія убой, должны быть опрятно одѣты, съ бѣлыми передниками и во всемъ соблюдать безукоризненную чистоту. Они обязаны кровь собирать въ особые сосуды, густыя нечистоты и отбросы уносить въ предназначенныя для этого мѣста, а инвентарное имущество, бывшее въ употребленіи, тщательно очищать.

§ 20. Мясо можетъ храниться въ бойнѣ бесплатно до полудня слѣдующаго послѣ убоя дня. За храненіе мяса въ теченіе слѣдующихъ сутокъ взимается плата согласно таксѣ за убой подлежащаго рода скота, а за третьи сутки — въ двойномъ размѣрѣ. По истеченіи трехъ сутокъ управленіе бойни въ правѣ, по извѣщеніи о томъ владѣльца, распорядиться публичною продажей мяса.

§ 21. Убойные отбросы, какъ то: кровь, рога, копыта, щетина, клыки и пр., которые не уносятся собственникомъ въ тотъ же день до закрытія бойни, поступаетъ въ безвозмездное распоряженіе администраціи бойни.

§ 22. Перевозка мяса изъ бойни въ городъ должна совершаться въ чистыхъ ящикахъ, обитыхъ внутри цинкомъ и покрытыхъ сверху чистыми холщевыми брезентами. Сидѣть на товарѣ во время перевозки строго воспрещается.

III. О ветеринарно-санитарномъ надзорѣ за привознымъ мясомъ.

§ 23. Всякое привозимое въ городъ Везенбергъ мясо и части тушъ всѣхъ безъ исключенія убойныхъ животныхъ, а равно и птицъ, какъ заклеяенное и запломбированное, такъ и неосвидѣтельствованное прежде поступленія въ продажу, или для какаго либо мѣстнаго употребленія въ парномъ, или солено-копченомъ видѣ, должны быть доставляемы въ городскую скотобойню для предварительнаго ветеринарнаго изслѣдованія.

§ 24. Ввозъ мяса крупнаго рогатаго скота дозволяется не мѣнѣе какъ четвертями, свинины, кромѣ ветчины, половинами и мелкаго скота и птицъ въ цѣломъ видѣ, при чемъ сердце, легкія, печень и почки должны находиться въ естественной связи съ убитымъ животнымъ.

Прим.: Мясо же, полученное изъ благоустроенныхъ скотобоевъ, съ правильно организованномъ ветеринарнымъ надзоромъ, можетъ быть привозимо безъ внутреннихъ органовъ, но съ непремѣннымъ условіемъ, чтобы оно было заклеяено, или запломбировано и снабжено свидѣтельствомъ ветеринарнаго врача бойни.

§ 25. Если въ предѣлахъ города Везенберга найдено будетъ при перевозкѣ, въ продажѣ или въ храненіи мясо, не заклеяенное установленнымъ городскимъ управленіемъ клеймомъ или пломбою, то таковое немедленно отправляется, въ случаѣ надобности, при содѣйствіи полиціи, за счетъ владѣльца, на городскую скотобойню для освидѣтельствованія и заклеяенія или запломбированія съ возвращеніемъ собственнику, по уплатѣ имъ въ кассу скотобойни сбора въ двойномъ размѣрѣ противъ существующей таксы.

Прим.: Мясные продукты, оказавшіеся негодными въ пищу, подлежатъ уничтоженію по указанію ветеринарнаго врача порядкомъ, указаннымъ въ прим. къ § 13 постановленій объ убоѣ скота.

§ 26. Привозное мясо, признанное ветеринарнымъ врачомъ негоднымъ къ употребленію, подвергается по его распоряженію уничтоженію такимъ же порядкомъ какъ и мясо, найденное негоднымъ при убоѣ въ городской скотобойнѣ.

IV. О торговлѣ мясомъ.

§ 27. Въ помѣщеніяхъ, назначенныхъ для продажи мяса, дозволяется торговать мясомъ, всѣхъ сортовъ и мясными продуктами, а также молокомъ, яйцами, коровьимъ масломъ и зеленью.

§ 28. Величина помѣщенія для торговли мясомъ и мясными продуктами должна быть не менѣе 3 кв. сажней, полы должны быть изъ цемента или чисто обтесаннаго камня, залитаго цементомъ, стѣны оштукатурены и окрашены свѣтлою масляною краскою и помѣщеніе должно имѣть вентиляцію. Крючья для вѣшанія мяса должны быть полужены и отстоять отъ стѣнъ помѣщенія не мѣнѣе двухъ вершковъ.

§ 29. Прилавокъ долженъ быть обитъ листовымъ цинкомъ или же покрытъ полированной плитою.

§ 30. Всѣ инструменты для раздробленія мяса должны быть постоянно въ чистомъ состояніи. Продавцы мяса должны быть опрятно одѣты и съ бѣлыми передниками.

§ 31. Городекою Думою выбирается лицо, которое вмѣстѣ съ ветеринарнымъ врачомъ обязано осматривать помѣщенія для продажи мяса не менѣе одного раза въ мѣсяцъ.

§ 32. Лица, желающія торговать мясомъ и мясными продуктами, обязаны до открытія торговли заявить о томъ Городской Управѣ.

Прим.: Передъ открытіемъ каждой мясной лавки таковая осматривается уполномоченнымъ Городекою Думою лицомъ при участіи ветеринарнаго врача.

§ 33. Торговля соленымъ и копченымъ мясомъ, а также мясными консервами можетъ производиться кромѣ специальныхъ мясныхъ лавокъ и въ другихъ торговыхъ помѣщеніяхъ.

§ 34. Не дозволяется выставлять мясо и мясные продукты на дверяхъ и на дверныхъ косякахъ.

- § 35. Разносная торговля мясомъ допускается при слѣдующихъ условіяхъ:
- а) лица, желающія производить торговлю мясомъ въ разность, обязаны заявить о томъ Городской Управѣ;
 - б) разноска мяса должна производиться только въ чистыхъ лоткахъ, сдѣланныхъ изъ луженой жести или цинка и покрытыхъ холстомъ;
 - в) разносчики мяса должны быть опрятно одѣты и съ бѣлыми передниками;
 - г) разносчики обязаны разъ въ мѣсяцъ представлять назначенному Думою лицу лотки для осмотра.

V. О колбасныхъ заведеніяхъ.

§ 36. Приготовленіе колбасы и мясныхъ консервовъ разрѣшается только въ специально для этой цѣли приспособленныхъ помѣщеніяхъ, величиною не менѣе 4 кв. саж. Въ каждомъ помѣщеніи долженъ быть котель, луженый, съ краномъ, для варки колбасъ и особый шкафъ для копченія продуктовъ. Полы должны быть изъ цемента, или залитыхъ цементомъ гладко обтесанныхъ плитъ и снабжены стокомъ для воды; стѣны оштукатурены и окрашены свѣтлою масляною краскою.

§ 37. При производствѣ колбасы и прочихъ мясныхъ продуктовъ должна быть соблюдаема безусловная чистота; какъ самыя помѣщенія, такъ и вся утварь и предметы, находящіеся въ нихъ и употребляемые при работѣ, должны также содержаться въ безусловной чистотѣ; рабочіе должны быть чисто одѣты и съ бѣлыми передниками.

§ 38. При колбасныхъ заведеніяхъ, для стока употребляемой при производствѣ воды, должны быть плотно закрываемыя сверху приемныя ямы, стѣнки и дно которыхъ сдѣланы изъ непроницаемыхъ для жидкостей матеріаловъ. Ямы эти должны быть еженедѣльно очищаемы и дезинфицируемы.

§ 39. Мясные продукты, употребляемые на изготовленіе колбасъ и мясныхъ консервовъ, должны быть свѣжіе и, до переработки, освидѣтельствованы на бойнѣ.

§ 40. Овначенныя заведенія подлежатъ ветеринарно-санитарному освидѣтельствованію на общемъ основаніи.

§ 41. Настоящія обязательныя постановленія вступаютъ въ законную силу съ 1 Октября 1905 г. („Губ. Вѣд.“ № 16).

ТАКСА

Везенбергской Городской скотобойни и скотопригоннаго двора.

Плата за пользованіе скотопригоннымъ дворомъ за помѣщеніе скота, который не подлежитъ убою:

- а) крупнаго скота въ сутки по 10 коп.
- б) мелкаго скота " 5 "

II. Плата за взвѣшиваніе:

- а) живаго крупнаго скота свыше 15 пуд. по 15 коп.
- б) " " " до 15 " " 10 "
- в) " мелкаго " " " 5 "
- г) битаго за каждое отдѣльное взвѣшиваніе " 3 "

III. Плата за пользованіе хлѣвами на ночь:

- а) крупнаго скота въ сутки или менѣе по 10 коп.
- б) мелкаго " " " " " 5 "
- в) свиней " " " " " 8 "

IV. Плата за пользование бойнею на убой скота :

а) крупного скота, болѣе 15 пуд. живаго вѣса по 1 р.	25 к.
б) " " до 15 " " " " " " " "	1 " 50 "
в) яловаго скота и откормленныхъ телятъ " " " "	30 "
г) мелкаго скота " " " "	30 "
д) свиной болѣе 4 пуд. живаго вѣса " " " "	80 "
е) " до 4 " " " " " " "	50 "
ж) поросятъ " " " "	20 "

V. Плата за пользование городскими сооружениями для освидѣтельствованія привознаго мяса :

а) крупного скота за каждую четверть " " " "	по 25 коп.
б) мелкаго " " " " " " " "	20 "
в) свиной вѣсомъ свыше 4 пуд. " " " "	50 "
г) " " до 4 " " " " " " "	30 "
д) поросятъ " " " "	20 "
е) ветчины и окорока " " " "	10 "
ж) окорокъ овечій (соленый и копченый) " " " "	5 "

VI. За убой животныхъ состоящимъ при бойнѣ мясникомъ установлена надбавка :

къ IV. а) въ " " " "	50 коп.
б) " " " " " " " "	40 "
в) " " " " " " " "	30 "
г) " " " " " " " "	20 "
д) " " " " " " " "	40 "
е) " " " " " " " "	30 "
ж) " " " " " " " "	15 "

Инструкция для Везенбергской Городской скотобойни.

§ 1. Дѣйствующія лица городской скотобойни слѣдующія :

- 1) инспекторъ бойни ветеринарный врачъ ;
- 2) смотритель бойни ветеринарный фельдшеръ, онъ-же помощникъ инспектора ;
- 3) мясникъ бойни, на котораго кромѣ убоя животныхъ возлагаются обязанности машиниста ;
- 4) сторожъ бойни, онъ-же истопникъ.

§ 2. Правленіе бойни состоитъ изъ членовъ, избираемыхъ Городскою Думою и инспектора бойни.

§ 3. Общій надзоръ за городской скотобойнею принадлежитъ Городской Управѣ, а санитарный надзоръ инспектору бойни, которому подчинены все служащіе при бойнѣ. Счетоводство, выдача убойныхъ квитанцій и приемъ платежей возлагается на смотрителя бойни, подъ контролемъ Городской Управы и инспектора бойни. Правленіе обязывается ежемѣсячно представлять Управѣ отчетъ о дѣятельности бойни и расчетъ поступившимъ сборамъ. Поступившія деньги должны вноситься въ Городскую Управу еженедѣльно.

§ 4. Надзоръ за приемомъ и выдачею скота, уходомъ за нимъ и кормленіемъ его, выставкою на скотопригонномъ дворѣ для продажи и содержаніе въ чистотѣ стоиловъ возлагается на смотрителя бойни.

Чтобы городская скотобойня могла въ дѣйствительности приносить всю пользу въ ветеринарно-санитарномъ отношеніи, Господиномъ Губернаторомъ издано слѣдующее обязательное постановленіе :

„Въ окрестностяхъ города Везенберга, расположенныхъ на разстояніи пяти верстъ отъ города, убой крупнаго и мелкаго гуртоваго скота (волковъ, быковъ, коровъ, телятъ, овецъ, козъ, свиной и поросятъ) съ промышленными цѣлями, а равно всякая съ такою же цѣлью обработка тушъ и органовъ сихъ животныхъ должны производиться только на бойняхъ, устроенныхъ съ разрѣшенія Губернскаго Начальства, согласно техническимъ и санитарнымъ требованіямъ и находящимся подъ наблюдениемъ ветеринарнаго врача.

Обязательное постановленіе

отъ 25 Іюня 1905 г.

I. Отхожія мѣста.

- § 1. При каждомъ домѣ должно быть, по крайней мѣрѣ, одно отхожее мѣсто.
- § 2. Выгребныя ямы снаружи должны быть плотно закрыты
- § 3. Все неисправныя выгребныя ямы должны быть приводимы въ порядокъ по требованію санитарной комиссіи и въ указанный послѣдней срокъ.
- § 4. Отхожія мѣста должны очищаться по мѣрѣ дѣйствительной надобности.
- § 5. Очистка отхожихъ мѣстъ можетъ производиться только лицами, получившими на то разрѣшеніе Городской Управы, при чемъ нечистоты разрѣшается вывозить только въ герметически закрытыхъ бочкахъ.
- § 6. Послѣ очистки выгребовъ подлежатъ дезинфекціи негашеною известью или другими дезинфекціонными средствами.
- § 7. Нечистоты изъ выгребовъ подлежатъ исключительно свозу на указанное городомъ свалочное мѣсто, гдѣ тотчасъ же прикрываются слоемъ земли. Спускъ нечистотъ въ рѣчку строго воспрещается.
- § 8. Во время эпидеміи отхожія мѣста подлежатъ частой дезинфекціи негашеною известью или другими обеззараживающими средствами. Бѣднѣйшимъ жителямъ города извѣсть будетъ отпущаться Городскою Управою бесплатно.
- § 9. Вывозъ нечистотъ разрѣшается съ 1 Мая по 1 Августа съ 11 часовъ вечера до 6 часовъ утра.

II. Помойныя ямы.

- § 10. Для каждаго дома или для нѣсколькихъ смежныхъ домовъ одного домовладѣльца должна быть устроена по меньшей мѣрѣ одна помойная яма.
- § 11. Помойныя ямы слѣдуетъ устраивать по возможности дальше отъ улицъ и жилыхъ помѣщеній, и въ особенности отъ колодцевъ и иныхъ источниковъ полученія воды.
- § 12. Сверху помойныя ямы должны быть снабжены плотными крышками.
- § 13. Стокъ жидкостей изъ помойныхъ ямъ во дворы, рѣчку, канавы и на улицы воспрещается.
- § 14. Помойныя ямы должны очищаться по мѣрѣ дѣйствительной надобности или по первому требованію санитарной комиссіи и послѣ каждой очистки дезинфицированы.
- § 15. Жидкія нечистоты, а равно подвергающіеся гніенію отбросы могутъ быть вывозимы только въ герметическихъ бочкахъ на свалочное мѣсто и тамъ покрываться слоемъ земли.
- § 16. Навозъ и сухой мусоръ могутъ вывозиться на поля въ обыкновенныхъ телѣгахъ или саняхъ, аккуратно нагруженныхъ, дабы при перевозкѣ не могли просыпаться на улицахъ.

III. Дворы.

- § 17. Все дворы должны содержаться опрятно.
 - § 18. Неровные дворы, на которыхъ застаивается вода, должны быть распланированы и засыпаны пескомъ или замощены.
 - § 19. Выбрасывать на дворы нечистоты, выливать помой и свозить съ улицы грязь и всякаго рода мусоръ строго воспрещается.
 - § 20. Дворы при гостинницахъ, трактирахъ и постоянныхъ дворахъ, а также при торговыхъ помѣщеніяхъ, на которыхъ допускается стоянка лошадей лицъ, пріѣзжающихъ въ городъ, должны быть замощены. Во дворахъ этихъ должны быть устроены отхожія мѣста для пріѣзжающихъ.
- Прим. : Въ тѣхъ дворахъ, гдѣ по удостовѣреніи въ томъ санитарной комиссіи, является опасность порчи воды въ колодцахъ отъ близости отхожихъ мѣстъ или другихъ причинъ, выгребныя ямы должны быть устроены съ непроницаемыми стѣнками.

IV. Конюшни и хлѣва.

- § 21. Конюшни и хлѣва должны содержаться опрятно и не распространять зловонія.
- § 22. Стокъ жидкихъ нечистотъ изъ конюшенъ и хлѣвовъ во дворы и на улицы не допускается.

V. Правила для лицъ, занимающихся вывозомъ нечистотъ.

- § 23. Вывозомъ нечистотъ изъ ретпировъ можетъ заниматься всякій, получившій на то разрѣшеніе Городской Управы.
- § 24. Вывозъ нечистотъ разрѣшается производить только въ плотныхъ бочкахъ, снабженныхъ герметическими крышками и окрашенныхъ снаружи сѣрою масляною краскою. До употребленія обозъ осматривается уполномоченнымъ Городской Управы или членомъ санитарной комиссіи.

§ 25. Свозъ нечистотъ разрѣшается только на отведенное городомъ для сего свалочное мѣсто, причемъ нечистоты послѣ выгрузки тотчасъ же покрываются слоемъ земли или песку достаточной толщины.

§ 26. Ассенизаціонный обозъ съ принадлежностями долженъ содержаться исправно и подлежить періодическому осмотру уполномоченными Городской Управы или членами санитарной комиссіи.

§ 27. При очисткѣ выгребовъ строго воспрещается проливать нечистоты.

§ 28. Плата за очистку выгребовъ производится по добровольному соглашенію домовладѣльцевъ съ лицами, занимающимися очисткою выгребовъ.

VI. Ключи и колодцы.

§ 29. Ключи и колодцы въ городѣ должны быть устроены такъ, чтобы въ нихъ не могла стекать или просачиваться вода съ поверхности земли и съ верхняго слоя почвы.

VII. Жилища.

§ 30. Стѣны и потолки въ квартирахъ, занимаемыхъ бѣднымъ классомъ населенія, слѣдуетъ возможно часто бѣлить известью; во время эпидеміи, лицамъ неимущимъ известь отпускается бесплатно Городскимъ Управленіемъ.

VIII. Улицы.

§ 31. Выливать на улицу грязную жидкость и выбрасывать всякаго рода нечистоты воспрещается.

§ 32. Каждый домовладѣлецъ, по мѣрѣ дѣйствительной надобности, обязанъ мести тротуаръ и улицы около своего дома.

§ 33. Подметаніе тротуаровъ и улицъ слѣдуетъ производить съ 10 часовъ вечера до 6 часовъ утра, послѣ же этого времени мести улицы дозволяется лишь послѣ надлежащей поливки ихъ водою.

§ 34. Настоящее обязательное постановленіе вступаетъ въ законную силу черезъ двѣ недѣли по опубликованіи въ „Эстляндскихъ Губернскихъ Вѣдомостяхъ“.

Обязательное постановленіе это напечатано въ № 29 „Эст. Губ. Вѣд.“ 1905 года.

Sundmäärus Rakvere linna turul kauplemise kohta.

(Antud linnaseaduse § 108 p. 9 põhjal).

A. Turuplatsid ja kauplemise aeg.

§ 1. Rakvere linna turg on kauplemiseks avatud igal äripäeval peale laadapäevade, mil laada kohta käivad korraldused turul maksvad on.

§ 2. Kauplemine turul algab 1. aprillist kuni 1. oktoobrini kell 6 hommikul ja 1. oktoobrist kuni 1. aprillini kell 7 hommikul ja kestab kuni kella 1 päeval. Kella 2-eks peavad kõik kauplejad oma kraamid turult kra koristama. Kauplejad võivad turule ilmuda kaks tundi enne kauplemise aja algust.

§ 3. Igasugune kauplemine toiduainetega ja nende ülesostmine linna piirides olevatel uulitsatel ja teedel on keelatud. Jällemüüjad võivad turul peale kella 12 aineid üles osta.

Märkus. Kohalikud lihunikud, kellel on linnas lihakauplused, võivad osta turuletoodud liha tervete loomade või sigade viisi ka enne kella 12.

§ 4. Kauplemine linna uulitsatel, platsidel ja jalutuskohtadel ning äärtes on ilma linnavalitsuse erilise loata keelatud.

Märkus. Ajakirjanduse müük on lubatud igal pool.

B. Turukaubad.

§ 5. Turul lubatakse kaubelda toiduainetega, põllu-, aia- ja karjasaadustega, põletispuude, metsasaaduste ja ehitusmaterjaliga, heinte, õlgede, elusate väike- ja sulgloomadega ning pörsaste, värskete, suitsetatud ning soolatud kaladega, tapetud kodulindudega ja looma- ja sealihaga ainult terve-, poole- või veerandlooma viisi müües, jahiloomadega ja lindudega, metsamarjadega ja seentega. Kodumaa kodukäsitöödega ja vanakraamiga, välja arvatud kuld- ja hõbeasjad, taskukellad ning kalliskivid, lubatakse kaubelda selleks määratud turu eriosas.

§ 6. Keelatud on turul kaubelda manufaktuuri-, pudu- ja rauakaubaga ning teiste vabrikusaadustega.

C. Kauplemise kord turul.

§ 7. Kõik turule ja § 4 põhjal lubatud kohtadele müümiseks toodud toiduained peavad olema täiesti puhtad, võltsimata ja toiduks kõlblikud ning vastama sellekohastele seadustele ja määrustele. Valmis toiduained peavad olema tolmu eest kaetud.

§ 8. Turuie toodavad kaubad peavad olema nõnda välja pandud, et üht seltsi kaubad üksteise kõrval ja ühises reas on. Koormad ja kärud tuleb turul nii asetada, et rahva jaoks määratud läbikäigud vabaks jäävad. Läbikäike ei tohi tarvitada läbisõiduks. Koormad peavad kärudest ja laudadest isereas olema.

§ 9. Piima, koore ja kohupiima müüki lubatakse ainult niisugustest riistadest, mis on kaanega kinni kaetud ja nende toiduainete hoidmiseks kohased.

§ 10. Või müük on turul igasugustes tükkides lubatud, kusjuures või peab puunõudesse, pergamentpaberi või puhta valge paberi sisse pakitud olema.

§ 11. Turule toodav liha peab olema enne Rakvere linna lihajärelevaatuse kohas läbi vaadatud ja tembeldatud ning puhta valge riidega kaetud.

§ 12. Linnavalitsuse poolt üles seatud kaalude tarvitajatelt võetakse maksu kindlaksmääratud taksi järgi.

§ 13. Turul on lubatud ainult sammu sõita.

§ 14. Turul on keelatud loomade tapmine, nülginine, paljaksnoppimine ja sisekondade väljavõtmine.

§ 15. Igasuguste keetmisabinõude ülesseadmine ja keetmine võib sündida linnavalitsuse erilise loaiga turu eriosas.

§ 16. Turul on keelatud mänguriistadel mängimine.

D. Turu ülevaatus ja kauplejad.

§ 17. Kauplemine turul kuulub linnavalitsuse ja turukomisjoni järelevalve alla. Otsekohesteks kauplemise ja müümise korraspidajateks on turu-ülevaatajal, keda linnavalitsus ametisse seab.

§ 18. Kauplemise eest turul võetakse platsiraha volikogu poolt määratud taksi järgi. Platsiraha nõuavad turu-ülevaatajad sisse, mille üle maksjale kvii-tungi vastu annavad.

§ 19. Turu-ülevaatajad juhatavad müüjatele nende seisukohad kätte. Kauplejalt ehk müüjalt, kes asub teisele seisukohale, kui temale kätte näidatud, on turu-ülevaatajal õigus määratud kohale ümberpaigutamist nõuda. Müüjad peavad turu-ülevaataja seaduslikke korraldusi täitma.

§ 20. Linna tervishoiu- ja veterinaar-arstidel ja velskeritel on õigus söögiainetest läbivaatamiseks proove maksuta võtta.

§ 21. Turul kaubelda ei tohi isikud, kes külgehakkavat haigust põevad.

§ 22. Toiduainetega kauplejad peavad olema puhtalt riides ja kandma puhtaid valgeid põllesid.

§ 23. Kauplejad, kes soovivad turul alalisi kauplemisplatse, peavad võtma linnavalitsuselt isikliku kauplemise loa. Selle loa edasiandmine on keelatud ja kaotab edasiandmise korral maksvuse.

§ 24. Kauba jäänuste mahavalamine ja mahavisamine on keelatud.

§ 25. Pärast kauplemise lõpetamist peavad kauplejad iga kord turult lauad, kastid ja kõik muud asjad ära koristama.

§ 26. Turul võib tarvitada ainult tempeldatud mõõtusid ja kaalusid.

E. Turuhoone.

§ 27. Kauplemine turuhoones väljaüritud kauplustes algab ühel ajal kauplemisega turul ja lõpeb üldise kauplemise aja kohta antud määruses ette nähtud aegades, vastavalt kaupluse iseloomule.

Märkus. Pühapäevane kauplemine turuhoones allub üldise kauplemise aja määrusele.

§ 28. Turuhoones antakse ruumisid välja eraldi lihaga, toiduainetega, koloniaal-, pudu- ja riidekaubaga kauplemiseks. Keelatud on kaupluse ruumides pidada või müüa niisuguseid kaupsid, mis õhku või ruume rikuvad. Lähemad tingimused puhtuse ja korra alalhoidmiseks kauplustes määratakse kindlaks linnavalitsuse ja kauplejate vahel sõlmitud üürilepingutes.

§ 29. Turuhoones kauplemise kohta on käesoleva määruse §§ 7, 9, 10, 11, 20, 21 ja 22 maksvad.

F. Määruse jõusseastumine.

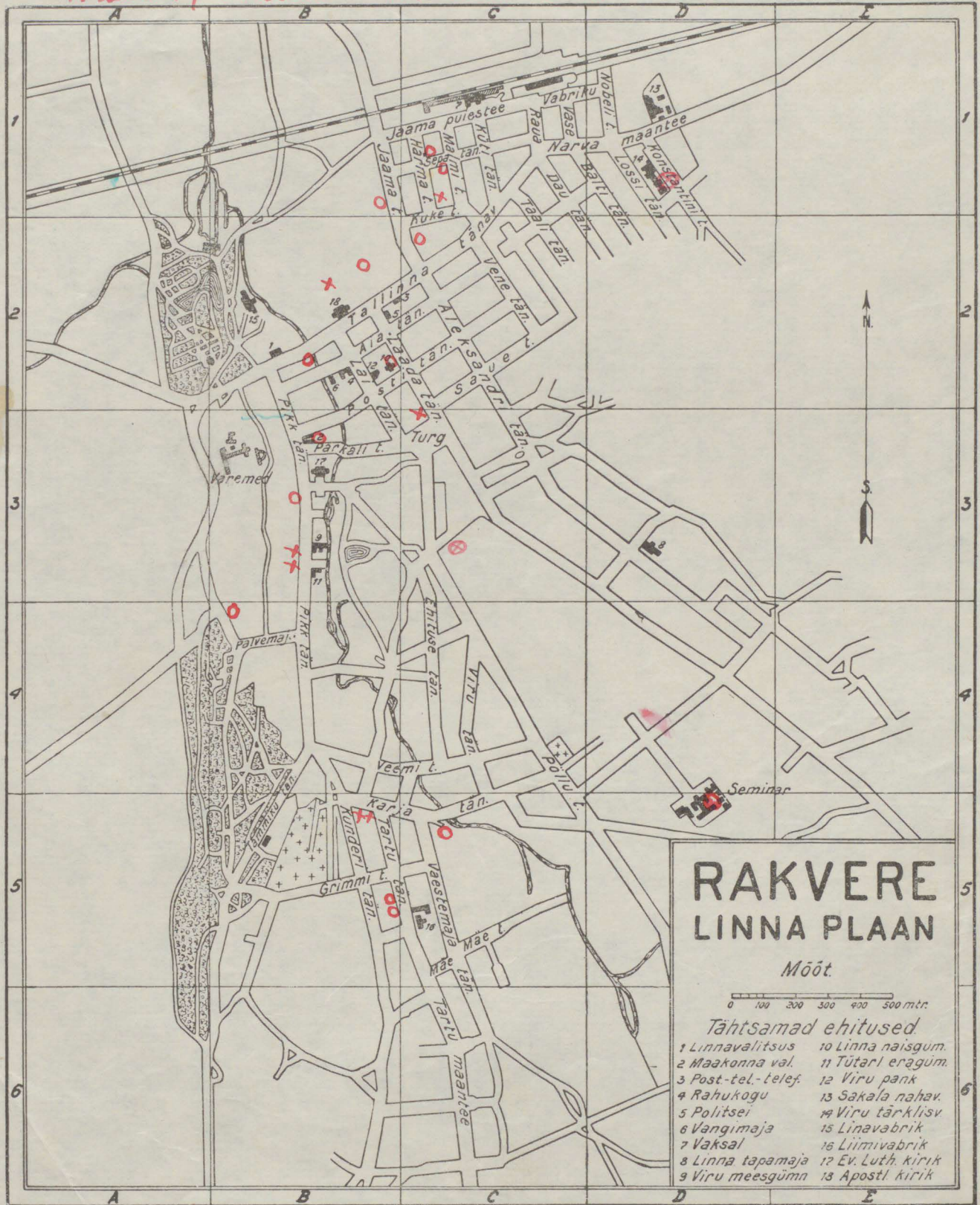
§ 30. Selle määruse rikkujad võetakse vastutusele R. n. s. § 29 põhjal, kui süütegu ei ole mõne teise seaduse põhjal karistatav.

§ 31. See määrus hakkab maksma kaks nädalat pärast Riigi Teatajas avaldamist ja selle maksmahakamisega kaotab Rakvere linnavolikogu poolt 10. novembril 1919 a. vastu võetud ja Riigi Teataja nr. 73/74 — 1920 a. avaldatud „Kohuslik määrus Rakvere linna turul kauplemise kohta“ oma seadusliku jõu.

Linnapea aset. **August Märks.**

Sekretär **Joh. Kadaja.**

*Audmised Narva linna ferialuulust oblast Lisa # 13.
Kaevud, millede vett analüüsitud.*



RAKVERE LINNA PLAAN

Mööd.

0 100 200 300 400 500 mtr

Tähtsamad ehitused

- | | |
|--------------------|---------------------|
| 1 Linnavalitsus | 10 Linna naisgum. |
| 2 Maakonna val. | 11 Tütari eragum. |
| 3 Post-tel.-telef. | 12 Viru pank |
| 4 Rahukogu | 13 Sakala nahav. |
| 5 Politsei | 14 Viru tarkklistv. |
| 6 Vangimaja | 15 Linnavabrik |
| 7 Vaksal | 16 Liimivabrik |
| 8 Linna tapamaja | 17 Ev. Luth. kirik |
| 9 Viru meesgüm. | 18 Apostl. kirik |

*○ 1930a. suvel võetud proovid
✕ 1928a. 18/IX
● 1970a. uueaeg.*

Trükikoda Ed. Bergmann, Tartus.

Andmeid Rakvere linna Arstide
koostööst ja loodust

Lisa N. 14.

RAKVERE ÜHISHAIGEKASSA

KÄSIRAAMAT

kassaosalistele, arstidele ja ettevõtetele.

Korra'danud
V. LUKSEPP.

RAKVERE ÜHISHAIGEKASSA VÄLJAANNE.

1925.

U.-ü. „Ühistrükikoda Rakveres“.

Igasugused väärnähtused, mis haigekassa tegevuses ette tulevad, olgu see kassaliigete, tööandjate ehk arstide poolt (ja neid juhtub sagedasti) vabandatakse alati teadmatusega, — ja osalt õigusega, sest puuduvad ju ka käepäralsed näpunäited, eeskirjad, juhised, mis ülaltähendatud asjaolusi aitaks kõrvaldada.

Nende väärnähtuste tagajärg on sagedasti, et tulevad kokkupõrked, kohtukäimised jne., mis sugugi soovivad ei ole ning millede kõrvaldamisest ongi tingitud käesolev käsiraamat.

See raamat ei sisalda midagi algupärast ja ei olegi võimalik siia omapärast paigutada, sest peab ta ju vastama maksvatele seadustele haiguskinnitus alal.

Siia on koondatud mitme aasta jooksul kogutud materjal. Pidades ühendust Tallinna ja Tartu ühishaigekassadega, on Rakvere haigekassa püüdnud kasutada ühe kui teise haigekassa kogemusi: — väljatöötatud arstiabi ja abiraha normisi, juhiseid arstidele (Tartu) ja ettevõtetele (Tallinn) neid ümber töötades kohapealse olude kohaselt.

Kõik materjal on korraldatud raamatuks lühikese aja jooksul, mispärast temas leidub kahtlemata puudusi — ta ei ole kaugeltki täielik.

Oleksin väga tänulik, kui kassaliikmed ja haigekassa tegelased, kelle kätte see raamat puutub, sellekohta oma arvamist minule avaldaksid, äranäidates missugused normid, juhised, määrused küllalt otstarbekohased ei ole ja kuidas võiks neid korraldada.

Täiuse tipule lähemale jõuame ainult siis, kui haigekassad oma vahel alalist sidet peaksid materjaale vahetades, nõuandeid küsides ja andes.

Kui see raamat osaltki oma otstarbet täidab, siis oleks ma rahuldatud ja minu vaev täiesti tasutud.

Rakveres, 1. mail 1925.

V. LUKSEPP,

Rakvere Ühishaigekassa asjaajaja.

S i s u :

Saatesõna.

1. Üldised põhijooned arstiabiandmise asjus kassaliigetele:

	lhk.		lhk.
Kelle kohuseks on arstiabi andmine	5	rohud ja arstimisvahendid	8
esimene abi	6	arstimise kestvus	8
ambulatooriline arstimine	6	haiguse abiraha	8
kodus arstimine	7	kassaosal. perekonnale arstiabi	8
haigemajas arstimine	7	haigete kontroll	9
sünnitusabi	7	surma korral matuseraha	9

2. Lepingud:

Rakvere Ühishaigekassa ja ettevõtete vaheline leping kassaosaliste ravitsemise asjus	10	Rakvere ühishaigekassa ja Vana-mõisa põlevkivi kaev. vaheline leping kassaos. rav. asjus	11
--	----	--	----

3. Kassaosalistele ja nende perekonna liigetele makstavate abirahade norm ja arstiabi tarvitamise määrused:

Rahaline toetus kassaosalistele, arstiabi määrad ja haigete kohta määrused	13	sünnitusabi	16
perekonna liigetele antav arstiabi ja rahaline toetus	14	perekonna liikmed	16
haigemajas ravitsemine	15	haiguslehe esitamise kord haigekassalt abiraha saamiseks	16
matuse abiraha perekonna liigete surma korral	16	elukoha muutmistest teatamine	16
		arstiabi andmise kord	17
		tööst vabastamine haiguse puhul	17

4. Juhised Rakvere Ühishaigekassa arstitele:

kassa-arstid ja nende kohused	18	kassa-arstide asetäitjad	21
haigus ja töövõimetus	19	arstirohud ja arstlikud abinõud	22
arstiabi andmine	20	arvete õiendamise kord	22
maalesõidu load haigetele	21	arstitasu taks	22
arsti tunnistused	21	hambaarsti tasu taks	24

5. Haigekassa arstide nimekiri:

arstid	25	apteekide nimekiri	27
hambaarstid	26		

6. Juhised Rakvere Ühishaigekassa alluvatele ettevõtetele:

Töoasutuste haigekassa alla arvamise kord ja selle kaasas käivad kohustused	28	tud ja haigeks jäänud kassaosaliste kohta	30
haigekassa maks	28	haigekassale teadete mitte saatmise korral karistused	31
haigekassa maksu arveleht	29	haiguslehtede väljaandmise kord	31
raha saatekirjad	29	arstimistähtede väljaandmise kord	31
teatelehed töölevõetud, lahtilastatud ja haigeks jäänud kassaosaliste kohta			

7. Teatelehtede vormid:

haigekassa maksu arveleht	33	töölt lahkunud isikute üle teatel	35
töölevõetud isikute üle teateleht	34	haigeksjäänud " " " "	36

Üldised põhijooned arstiabiandmise asjus haigekassa liigetele.

Ikka sagedamini kuulub kaebusi, et tööasutustes arstiabi andmise korraldus palju soovida jätab. Selle tagajärjel on haigekassad arstiabi korraldust oma kätte koondama hakkanud. Mõnedes haigekassades on see juba korda läinud (Tartu, Valga, Võru-Petseri), kuna teistele haigekassadele selles suhtes mõnesuguseid takistusi tehakse tööandjate poolt (Tallinna, Narva jne.).

Rakvere Ühishaigekassa on suutnud suurema osa ettevõtjatega vabale kokkuleppele jõuda, nii et kassaliigetele arstiabi andmine on haigekassa kätte koondatud, kuigi mitte kõigile.

Esimeseks päevakorraliseks ja tähtsamaks küsimuseks oleks, kelle kohuseks on arstiabi korraldamine 1917 a. muudetud seaduse järele?

Seaduse § 264 ütleb, et arstiabi antakse tööasutuse omaniku kulul. § 304 järele on haigekassadel õigus arstiabi korraldust kas täiesti või osaliselt enese peale võtta — tööandja kulul. Sel puhul võib tööandjalt arstiabi kuludeks haigekassa heaks maksu võtta arvates 2% tööpalgast. See võib sündida ainult kinnitusnõukogu otsuse põhjal, kes sellekohase määruse teeb igal juhtumisel eraldi, silmas pidades kohalisi olusid.

Tegelik elu on näidanud, et tööasutused ei suuda ega taha oma tööliste arstiabi nii hästi korraldada, kui haigekassad. Katsutakse läbi ajada vabriku arstiga, kes on „eriteadlane“ igal alal, — kasutakse lihtsalt tööliste saamatust, kes ei teagi, et neil õigus on tööandjalt arstiabi nõuda, kuna haigekassad oma teenistusse palkavad võimalikult rohkem ja paremaid arste.

On siis ka täiesti loomulik, kui haigekassad, keda ometi kassaosaliste volinikud juhivad, arstiabi korralduse oma kätte võtavad.

Kui tööandja haigekassa osalisele arstiabi ei võimalda, siis võib see tarvitada üldarstimisasutusi ja tööandja on kohustatud

kulud sellele asutusele tasuma (tasu arstile, rohud, sidematerjal, haigemajas ravitsemine jne.).

Kui arstiabi korraldus haigekassa ülesandeks läheb, vabaneb tööandja sellest kohustusest.

Nii siis korraldab arstiabi kassaosalistele:

- 1) haigekassa tööandja kulul,
- 2) tööandja, kui haigekassa arstiabi korraldust oma kätte ei võta.

Arstiabi on: 1) esimene abi äkiliste haiguste ja õnnetusjuhtumiste korral,

- 2) ambulatooriline arstimine;
- 3) kodus arstimine;
- 4) haigemajas arstimine täieliku ülespidamisega ja
- 5) sünnitusabi

Esimene abi.

Tööandja on kohustatud kassaliigetele kindlustama esimest abi ja ambulatoorilist arstimist. Selleks peab tööasutustel olema, tarvilikud arstirohud, vastav ruum esimese arstiabi andmiseks ja haigekande- või veoabinõud.

Ambulatooriline arstimine.

Kui arstiabi korraldus tööandja käes, siis peab tööasutuse juures olema, kui seal ametis on alla 100 inimese, vähemalt üks tuba haigete vastuvõtmiseks ühes ooteruumiga; on aga töölisi üle 100, siis vähemalt kaks avarat erituba: üks haigete vastuvõtmiseks, teine — ootetoaks.

Ambulatooriumis võtab haigeid vastu arst. Esimest arstiabi võib anda arsti puudumisel ka velsker.

Tööasutustes, kus vastuvõtmine igapäev ei ole, tuleb tööandja poolt haigetele arsti juure pääsemist võimaldada ka teisel ajal.

On aga arstiabi korraldus haigekassa käes, siis astub see lepingusse eraarstidega, kelle nimekiri ühes kõnetundidega tööasutustes nähtavale kohale välja pannakse.

Nõnda on Rakvere Ühishaigekassa lepingusse astunud kõigi Rakvere ja ümbruskonna arstidega, kelle poole abitarvitajad võivad pöörata omal tahtmisel, arste nende eriala järelevalides.

Arst võtab haigeid vastu liikmekaardi ja arstimistähe esitamisel. Arstimistähtede vastu maksetakse temale tasu välja.

Haigekassa arstiabi korralduse heaks küljeks on see, et siin haige võib pääseda eriarsti juure, kes tõesti haigust ka ära tunneb ja arstida oskab, teiseks — ei tarvitse töölisel tööandjat ega tema kirjutajat tülitada, — seega ei saa temale osaks ka kunagi näägutamine.

Kodus arstimine.

Kodus arstimisest otsekohe seaduses ei kõnelda. Meil, kus arstimisasutused puuduvad, on see aga tarvilik ja haigekassa arstid käivad haiget kodus arstimas. On ju haigusi, mida väga hästi kodus võib arstida. Pealegi tuleb kodus arstimine odavam kui kliinikus. Töölistel, kellel kitsad kodud, kus haige teiste rahu rikub, oleks soovitav haigemajas põdeda, kus ka ülespidamine prii ja talitamine ei puudu.

Haigemajas arstimine.

Tööandjad, kui ka haigekassad võivad haigemajadega oma haigete ravitsemise asjus lepinguid sõlmida. Kui nad aga kassaosalistele haigemajas arstimise lahtiseks on jätnud, siis võivad need tarvitada haigemaju oma äranägemise järele. Kulud kannab see, kelle käes arstiabi korraldamine. Tasu suuruse, mis haigemajadele tuleb maksta, määratakse kindlaks kinnituseameti poolt.

Sünnitusabi.

Ettevõtja on kohustatud oma naistöölisel nii arsti- kui ka ämmaemanda abi võimaldama. Naistöölisel sünnitusabi kulud kannab kas tööandja või haigekassa, sellejärele, kumba käes arstiabi korraldus on.

Sünnitajad vabastakse kaks nädalat enne ja neli nädalat peale sünnitamist töölt, mil puhul nad haigekassast pool kuni terve palga suuruses toetusraha saavad.

Ettevõtjat, kes kassa naisliiget enne 4 nädalat peale sünnitamist tööle lubab, karistatakse kuni 10.000 margaga ehk arestiga mitte üle ühe kuu.

Haigekassal on õigus naiskassaliiget, kes peale sünnitamist enne nelja nädalat ettevõttes töötagemist jätkab, sünnituse puhul antava toetusrahata jätta.

Rohud ja arstimisvahendid.

Rohud ja arstimisvahendid tulevad töölistele tasuta anda. Selle juures pole seaduses mingisugust piiramist ette nähtud.

Arstimise kestvus.

Arstimine kestab: 1) kui haigus töövõimetust ei tingitse, seni kui tööline haigekassa liige on, 2) töövõimetuse korral kuni 26 nädalat järgimööda kalendri aastas, korduvatel juhustel aga 30 nädalat.

Haigekassast lahkunuks arvatakse tööline, mitte hiljem kui kuu aega peale töölepingu lõpetamise. See on: kui tööline töövõimetu pole ja töölt lahkub, siis on tal õigus veel üks kuu ennast kas tööandja või haigekassa kulul arstida.

Kui tervena töölt lahkunud kassaliige töö. sead. § 279 ettenähtud ühe kuu ajalise tähtaja jooksul haigeks jääb, saab tema arstiabi kui ka rahalist toetust nagu teised kassaliikmed seaduse §§ 301 ja 311 ettenähtud tähtaegadeni,—see tähendab, kuni kuu täis saab arvates töölepingu lõpetamise päevast.

Haigena töölt lahkunud kassaliige saab arstiabi ja rahalist toetust kuni 26 nädalat täis saab, arvates haiguse algupäevast.

Haiguse abiraha

määratakse haigekasse poolt $\frac{1}{2}$ kuni $\frac{3}{4}$ palga suuruses ja maksetakse välja päevade eest, mis haiguse pärast töölt puudunud—neljandast haiguse päevast alates, kuid peakoosolekul on õigus seda toetusraha otsustada välja maksta ka pühapäevade eest ja esimesest haiguse päevast alates. Niisama võib ka peakoosolek nende kassaosaliste toetusraha vähendada alla poole töötasu, kes haigemajas põevad.

Haigusest teatamise korra kohta

on haigekassade poolt harilikult eeskirjad välja antud, mida haiged ja tööandjad peavad silmas pidama. Vastasel korral võivad sekeldused tulla.

Kassaosalise perekonnale arstiabi

korraldab haigekassa peakoosoleku otsuse alusel. Töölise perekond saab arstiabi ka siis haigekassast, kui töölisele enesele

seda tööandja korraldab. Perekonnale arstiabi andmine ei ole haigekassale sunduslik.

Haigete kontrolli

korraldab haigekassa oma liigetest (Tallinn), ehk jälle on selleks palgatud halastajaõde (Tartu), kes haigeid kodu vaatamas käivad et sellega simulantsi ära hoida ja tarbekorral haigele abiks olla.

Surma korral

maksab haigekassa matuseraha 20—30-kordse päevapalga.

* * *

Nii lühidalt arstiabi korraldus praegu maksva haiguste vastu kindlustamise seaduse järele, mille alla sunduslikult kuuluvad tööasutused, kus vähemalt 5 inimest ametis, kuid mida võib kinnitusameti otsusel maksma panna ka vähemate ettevõtete kohta.

Pikemad aega on Riigikogus valmistusel uus haiguskindlustusseadus, mis kavatakse maksma panna kõigi palgatööliste ja teenijate kohta (äri ja majateenijad, põllutöölised jne.), väljaarvatud riigi ja omavalitsuse teenijad ja isikud, kelle aastane sissetulek ulatub üle teatud normi. Peale selle on veel ette nähtud vabatahtlik kinnitamine.

Rakvere Ühishaigekassa ja tööandjate vaheline leping kassaliigete ravitsemise asjus.

Rakvere Ühishaigekassa juhatus ühelt poolt ja Rakvere Ühishaigekassale alluvate ettevõtete pidajad teiselt poolt teevad kassaosaliste ravitsemise asjus järgmise lepingu:

I.

Rakvere Ühishaigekassale alluvad ettevõtete pidajad annavad oma tööliste ja ametnikkude ravitsemise, tööliste haiguse vastu kindlustamise seaduse § 304 põhjal Rakvere Ühishaigekassa hooleks ja maksavad haigekassale selleks otstarbeks 2% lisa-juuremaksu, kassaliikme teenitud palgast arvates. Nende tööliste ja ametnikkude pealt aga, kelle keskmine päevapalk alla 200 marka on, maksab tööandja 2%-list lisa-juuremaksu 200 margalise päevapalga normis. Lisa-juuremaks peab ära makstud olema 6 päeva jooksul palga maksmise päevast arvates.

II.

Arstline läbivaatus tööliste ja ametnikkude tööle võtmise korral on sunduslik ja sünnib ettevõtte kulul.

III.

Ravitsemise kulud õnnetusjuhtumiste kordadel töö juures, mida kinnitusühisus oma kanda ei peaks võtma, maksab ettevõtte haigekassale tagasi.

IV.

Kassaosaliste ravitsemiseks makselud summad loetakse erikapitaliks, mida haigekassa ainult kassaosaliste ravitsemiseks võib tarvitada.

V.

Käesolev leping hakkab maksma 1. juunist 1923 a. alates,

ühes sellega vabanevad ettevõtte kohustusest tööliste ja ametnikkudele natuuras arstiabi anda.

VI.

Leping jääb maksma määramata aja peale — nii kauaks, kui ta maksvate seadustega kokkukõlas on, ehk kui asutatav haigekassade liit üleriikliselt teistsugust lepingu kava välja töötanud ei ole.

VII.

Mõlematel pooltel on õigus ennast lepingust lahti ütelda, sellest 3 kuud ette teatades.

Rakveres, 17. mail 1923 a.

(allkirjad)

Leping.

1. septembril 1923 a. Rakvere Ühishaigekassa juhatuse ja Vanamõisa põlevkivi kaevanduse (Esthonian Oil Development Syndicate Limited) juhatuse vahel sõlmitud lepingu, arstiabi korraldamise asjus Vanamõisa põlevkivi kaevanduses, anuleerimise tõttu kaevanduse juhatuse poolt, mille tähtaeg lõpeb 19. märtsil 1925 a., uuendakse leping mõlemate poolte vahel allpool järgneval kujul:

I.

Rakvere Ühishaigekassa palkab Vanamõisa põlevkivi kaevanduse juure arsti ehk täiesti vilunud velskeri, kes tööliste ja nende perekonna liigetele igal ajal arstiabi on kohustatud andma haigekassa poolt ettenähtud piirides.

II.

Vanamõisa põlevkivi kaevandus (Esthonian Oil Development Syndicate Limited) annab Rakvere Ühishaigekassale tasuta tarvitada ambulantsi ruumid ühes sisseseadega, arstiristadega, prii küttega ja valgustusega.

Märkus: Ambulantsis lepingu uuendamise päeval olevad arstirohud tasub haigekassa kaevandusele tegelelike hindade järele sellekohaselt kokku seatud akti põhjal, mille järele kõik ambulantsis olevad arstirohud haigekassa omanduseks loetakse.

III.

Ambulants jääb kaevanduse nimele ja kaevanduse tasuda jääb ambulantsi juhataja Dr. Haho palk.

IV.

Kaevanduse juhatus annab haigekassa poolt palgatud arstile või velskerile tasuta kasutada korteri ühes prii küttega.

V.

Ravitsemise kulud õnnetusjuhtumiste korral kaevanduse töö juures tasub kaevandus haigekassale tagasi järgmisel määral: arstiabi kaevanduse piirides . . . Mrk. 50.— korra pealt, „ väljaspool kaevandust . . . „ 75.— „ „ arstirohud tegelikkude hindade järele.

VI.

Uute tööliste arstlise läbivaatuse kulud tasub kaevandus arstile või velskerile otsekohe, missugused summad jäävad läbivaataja kasuks.

VII.

Arusaamatused ja lahkkelid kaevanduse juhatuse ja arsti või velskeri vahel lahendakse haigekassa juhatuse kaudu ja kaevanduse juhatusel ei ole õigust otsekohe arstile või velskerile korraldusi teha.

VIII.

Käesolev leping jääb maksma määramata aja peale ja mõlematel pooltel on õigus lepingust ennast lahti ütelda, sellest kirjalikult kolm kuud ette teatades.

Märkus: Juhtumisel kui kassaliikmete arv kaevanduses langeb alla 50, võib haigekassa juhatus lepingut päeva pealt lõpetatuks lugeda ja korraldab arstiabi andmist üldistel alustel.

IX.

Käesolev leping kannab omavahelist laadi, mille juures üldine leping, tehtud 17. mail 1923 a. haigekassa ja ettevõtete vahel, Vanamõisa põlevkivi kaevanduse kohta maksma jääb.

Rakveres, 26. märtsil 1925 a.

(allkirjad)

Kassaosalistele ja nende perekonna liigetele makstavate abirahade norm ja arstiabi tarvitamise määrused.*)

Rahaline toetus kassaosalistele.

1. Kassaosaline saab haiguse ja õnnetusjuhtumise puhul abiraha $\frac{2}{3}$ keskmisest päevapalgast.

Märkus: Keskmise päevapalga väljaarvamisel saab aluseks võetud see töötasu, mis on teenitud kolme kuu jooksul enne haigeksjäämist, jagades seda summat kõikide tööpäevade peale, tööolnud päevade arvu peale vaatamata.

2. Pühade, pühapäevade ja tööseisaku päevade eest abiraha ei makseta.

3. Kestab haigus kolm päeva ehk vähem, siis abiraha ei makseta, kestab aga haigus üle kolme päeva, siis maksetakse abiraha esimesest haiguse päevast alates.

4. Haigemajas ravitsusel olevale kassaosalisele maksetakse abiraha $\frac{1}{3}$ keskmisest päevapalgast.

5. Kassaosalisele, kes ettevõtte töös ehk selle tagajärjel tekkinud õnnetusjuhtumise läbi saanud kehalise vigastuse tõttu tööjõu kaotanud, maksab haigekassa rahalist toetust $\frac{2}{3}$ palgast (selle peale vaatamata, kas haiget kodus või haigemajas ravitakse) 13 nädala kestes. Peale selle tähtaja jätkab toetusraha maksmist kinnitusühisus kuni terveks saamiseni (või pensioni määramiseni).

6. Raskejalgsuse ja sünnitamise korral maksetakse abiraha terve pelga normis. Haigemajas viibitud päevade eest — $\frac{1}{2}$ palka. Abiraha maksetakse 2 nädalat enne ja 4 nädalat pärast sünnitamist, kuid ainult tõelikult töölt puudunud päevade eest.

*) Neid norme ja määrusi võib volinikkude peakoosolek igal ajal muu a.

Märkus: Seda abiraha saavad ainult need haigekassa naisliikmed, kes vähemalt kolm kuud enne sünnitamist kassaliikmeteks on olnud.

7. Kassaosalise surma puhul maksetakse matmise abiraha 30-kordne kassaosalise päevapalk.

Arstiabi määrad ja haigete kohta määrused *)

8. Haigekassa võimaldab kassaosalistele arstiabi järgmiselt:

- a) esimene arstiabi häkiliste haiguste ja õnnetusjuhtumiste korral,
- b) kodu arstimine,
- c) sünnitusabi,
- d) haigemajas ravitsemine ühes täielise ülespidamisega,
- e) hambavalu äravõtmine hambaarsti juures ühes ravitsemise ja plombeerimisega tsement plommiga.

9. Kassaosalistel, kes vähem kui kaks nädalat kassaliikmed on olnud, ei ole õigust haigekassalt peale töölt lahkumise mingisugust arstilist abi ega abiraha saada.

10. Perekonna liikmetele antav arstiabi ja rahaline toetus antakse järgmisel määral:

- a) perekonna liikmetele antakse arstiabi ja rohtusid neil samul alustel kui kassaosalistele,
- b) ühe kassaosalise perekond võib ühe aasta jooksul arstiabi tarvitada järgmiselt: esimene perekonna liige võib saada aasta jooksul 15 arstimistähte ja iga järgmine perekonna liige 5 arstimistähte; kuid üks perekond ei või üle 30 arstimistähe haigekassast aasta jooksul saada. Aasta väljaarvamisel võetakse aluseks liikmeks astumise kuupäev.

Märkus: arstiabi kaasas käivad rohud antakse haigekassa arvel apteekidest hinnata.

- c) ühe arstimistähega võib ükskord arstiabi tarvitada. Arstiabi ei või ühe arstimistähe arvel üle 200 marga tõusta. Juhtumisel, kui arsti visiit tõuseb üle 200 mk., peab abitarvitaja summale vastavalt arstimistähti andma, arvates iga täht 200 mk.

Märkus: kassaosaliste kohta see määrus maksev ei ole.

- d) arstimistähtede arvel võimaldakse perekonna liigetele ka haigemajalist ravitsemist, kui see arstide poolt tarvi-

*) Ainult nendel kassaosalistel on haigekassalt arstiabi saamise õigus, kelle ravitsemine on töösutuse poolt sellekohase lepingu (v. lhk. 10) alusel haigekassa kätte antud.

lik leitakse olema. Perekonna liikme haigemajas ravitsemise kulude katteks maksab haigekassa, ettepanud arve põhjal, vastavalt perekonna kohta saada olevate arstimistähtede arvule, arvates üks arstimistäht a mrk. 200.

f) ühes arstiabiga antakse ka rohud, sidemed, lihtsa raamiga prillid.

Märkus 1. Prillide kestvuseks loetakse 2 aastat ja enne seda tähtaega uusi prillisi haigekassa ei osta.

Märkus 2. Prillisi on õigustatud haigekassalt saada kassaosaline või tema perekonna liige, kes vähemalt 6 kuud on olnud vahetpidamata kassa liige.

II. Haigekassa võimaldab haigemajalist ravitsemist ainult Tartu ülikooli kliinikutes.

Märkus 1. Kui haige seisukord Tartusse viimist ei luba, siis antakse temale abi kohalises haigemajas ja kaua kestva haiguse puhul viiakse ta esimesel võimalusel Tartusse üle.

Märkus 2. Kui haige soovib end arstida lasta erakliinikus, siis maksab haigekassa ettepanud arve põhjal Tartu ülikooli kliinikute taksi järele tõelikult kliinikus viibitud päevade eest.

Märkus 3. Haigemajasse mineku korral peab kassaosaline haiguslehe tingimata kaasa võtma ja haigemajast välja tulles seda haigemajas tehtud märkustega haigekassale ära andma.

12. Tarvitab kassaosaline ehk perekonnaliige oma algatusel eraarsti abi, tasutakse temale kulud ainult haigekassa arstidele maksetava tasu piirides.

13. Haigemajas sünnitamise kohta on hariliku haiguse määrused maksvad.

Märkus. Kui sünnitamine enne poolt aega (abort) on olnud, ei maksa haigekassa kulusid välja.

14. Perekonna liikmele, kes hooletuse pärast haigekassasse õigel ajal registreerimata, ei anta enne arstiabi, kui üks kuu registreerimise päevast mööda on.

15. Arsti sõidukulusi haige juure haigekassast välja ei maksa, ei Rakvere linna piirides, ei ka väljaspool Rakvere. Need kulud peab kassaosaline ise maksma. Samuti haige sõidukulusi arsti juure.

Täheendus 1. Arsti sõidukulud haige juure võtab haigekassa oma kanda ainult siis, kui haige kohe haigemajasse saadetakse, ehk kui haigusele surm järgneb.

Niisugustel kordadel peab kassaosaline haigekassale sõidukulude kohta arved esitama.

Täheendus 2. See määrus on maksev nii kassaosaliste kui ka perekonnaliigete kohta.

16. Matuse abiraha kassaosalise alla ühe aasta vanaduste laste matmiseks haigekassa ei maksa. Kuni 12 a. vanuste laste surma puhul maksetakse abiraha 10-ne päevapalga suuruselt. 12—16 a. vanuste laste surma puhul — 12-kordne päevapalk ja üle 16 a. perekonna liigete surma puhul — 15-kordne päevapalk.

17. Lapse sündimise korral maksetakse kassaosalisele ämmaemanda kulude katteks, ette pandud arve põhjal kuni 1000 marka ja ainult neile, kes vähemalt kolm kuud kassaliikmeks on olnud.

18. Haigekassalt abisaamise suhtes loetakse kassaosalise perekonna liigeteks:

- 1) naine,
- 2) lapsed, kasvandikud ja kassaliikme õed ning vennad vaeselastena kuni 17 a. vanuseni, kui nad ise tööd ei tee,
- 3) isa 60 a. ja ema 55 a. alates, kui nendel sissetulekud puuduvad ja kassaosalise ülespidamisel elavad, ja
- 4) kõik teised perekonna liikmed, ka isa ja ema alla punkt 3. nimetud eluaastate loetakse kassaosalise perekonna liikmeks ainult juhatusel igakordse erietsuse põhjal. Punktides 1—4. nimetatud perekonna liikmed registreeritakse ainult siis, kui nad kassaosalise juures ja tema täielisel ülespidamisel elavad ehk temalt ülespidamist saavad ja kui nendel selle juures puuduvad muud sissetuleku allikad. On aga haigekassa naisliikmel töövõimeline mees, siis ei registreerita tema lapsi haigekassas perekonna liigetena.

19. Kassaosalised, kes haiguse pärast tööst vabastatud, on kohustatud haiguslehte haigekassale ära tooma kolme päeva jooksul peale töövõimuliseks tunnistamist ehk töösse astumist, väljaspool Rakvere elevad kassaliikmed aga — ühe nädala jooksul. Selle määruse täitmata jätmise korral võib juhatus kassaosalist haiguse abirahast osaliselt ehk täiesti ilma jätta. Viivitab aga kassaosaline haiguslehte haigekassale saatmisega üle 4 nädala, kaotab ta abiraha saamise õiguse.

20. Elukoha muutmisest tuleb haigekassale 3 päeva jooksul teatada väljaspool Rakvere asuvad kassaosalised aga ühe nädala jooksul.

21. Arstiabi andmise kord:

- a) haigekassa arstid võtavad haigeid vastu liikmekaardi ja arstimistähe ettenäitamisel,
- b) iga arstiabi (visiidi) tarvitamise korral tuleb üks arstimistäht arsti kätte jätta,
- c) arstimistähti antakse välja haigekassa kantseleist, väljaspool Rakvere asuvatele kassaosalistele aga — tööasutuse kontorist, liikmekaardi ettenäitamisel kuni 3 tükki korraga. Kui arst pikemaajalist ravitsemist tarvitlikuks peab, antakse arstimistähti ka suuremal arvul välja;
- d) väljaantud arstimistäht on maksev üks kuu, selle väljaandmise päevast arvates, kui temale lühemat tähtaega peale ei ole märgitud. Hädalistel kordadel ja haigekassa kinnioleku ajal (pühapäevadel ja pühadel) võtavad haigekassa arstid haigeid ka liikmekaardi ettenäitamisel vastu. Sarnasel korral jääb liikmekaart pandina arsti kätte seniks, kui kassaosaline arstimistähe toob;
- e) rohud kirjutab arst sellekohasele plankettile, mille järele apteekidest rohud hinnata välja antakse;
- f) kui arst leiab haigele haigemajas ravitsemise tarvitlikuks, siis kirjutab ta haigekassale vastava vahekirja, millega haige läheb teise arsti juure, kes haiget oma korda läbi vaatab. Kui teine arst leiab samuti, et haigemajas ravitsemine tarvitlik, siis kirjutab ta vahekirjale ka alla ja haige saadetakse haigekassa kaaskirjaga haigemajasse;
- g) haige on kohustatud kõiki arsti ettekirjutusi rohtude ja arstimise abinõude tarvitamise, kui ka eluviisi kohta täitma. Arsti nõudmisel peab haige haigemajasse minema, vastasel korral lõpetakse temale haigekassa poolt igasugune arstiabi andmine.

21. Kassaosaline, keda arst haiguse pärast tööst vabastab, on kohustatud tööasutusest hiljemalt 48 tunni jooksul haiguslehte välja võtma. Erandid on lubatud ainult suurte pühade ajal. Vältava haiguse korral tuleb haiguslehte iga kuu möödumisel uuendada. Haiguslehte tähendab kassaarst haigeks jäämise kuupäevaks selle päeva, millal haige tema juure ilmus, niisama ka haiguse nimetuse ja arstimise korra. Ühtlasi määrab ära aja, mille jooksul kassaosalist tuleb tööst vabastada.

Juhised Rakvere Ühishaigekassa arstidele.

1. Rakvere Ühishaigekassa arstideks on kõik Rakveres ja väljaspool Rakvere asuvate ettevõtete ligiduses asuvad arstid.

2. Kassaosalistele ja nende perekonna liigetele kindlustatakse haiguste korral vaba arsti valik, mille maksmapanemisega tahab Rakvere Ühishaigekassa oma liigetele põhjalikku ravitsust võimaldada, mis kassa arste kohustab kassaosalisi oma erihaigetega ühistel alustel ravitsema ja nende kiire ning lõpuliku tervekssaamise eest hoolitsema.

3. Kassa-arstide kohuseks on arstlik abiandmine oma juures kõnetundidel ja tarvilikul korral haige juures kodus. See abiandmine ulatub kõige ravitsemisviisideni, mida arstilt võib arstiteadlikult kunagi nõuda ja mis tavalise instrumentaariumi abil võimalik.

4. Haigekassa majanduslise seisukorra huvides tuleb kassa-arstidel kõigi ravitsemisviiside puhul ainult seda korraldada, mis tarvilik. Haigekassa erilistele ülesannetele vastavalt tuleb kassa-arstidel juhatusele abiks olla, et kõrvaldada õigustamatuid ja liialdatuid haigekassa kasutamisi.

5. Kassa-arstid võtavad haigeid vastu arstimistähe ettenäitamisel. Kassaosaliste arstimistäht on trükitud valgele paberile, perekonna liikmete tähed — kollasele paberile. Arstimistäht on maksev ühe kuu kestes, selle väljaandmise kuupäevast arvates, kui arstimistähel mõni teine tähtaeg pole määratud.

Märkus. Õnnetusjuhtumiste kordadel ettevõtte töö juures peavad kassaosalised ilmuma arsti juure punase arstimistähga. Ilmub aga kassaosaline valge arstimistähga ültähendatud juhtumisel arsti juure, siis tuleb visiidi tasu ikkagi panasele arvele kanda*.)

6. Arstimistähele tähendab kassaarst haiguse nimetuse, selle tähe järele saada oleva tasusumma, arstiabi tarvitamise kuupäeva ja nime.

*) Vaata lhk. 22.

7. Ühekordselt võib kassaarst ka haigekassa liikmekaardi ettenäitamisel vastu võtta. Neil juhtumistel jääb liikmekaart seniks arsti kätte, kuni kassaosaline arstimistähe toob.

8. Kassa-arsti poolt haigekassa arvel määratud rohud tulevad haigekassa retsepti-blankettile kirjutada, tarvitades kassaosaliste jaoks valget, perekonnaliikmete jaoks kollast ja õnnetusjuhtumiste puhul ettevõtte töös, punast retseptiblokki. Kui kassa-arst haigekassa arvel rohtusid välja kirjutab isikuile, kellel nende saamiseks õigust ei ole, siis on kassaarst kulude eest vastutav.

9. Retsepti kotsule tähendab arst kassaosalise või ta perekonna liikme nime, kellele rohi kirjutatud, töösatuse nimetuse ja oma allkirja.

10. Tööst vabastamise korraldus tuleb ainult haigulehele tähendada.

Haigus ja töövõimetus.

11. Kassaosalist võib haiguse korral ainult siis töövõime tuks tunnistada, kui ta oma kutsetööd enam ei saa teha ja kassaosalise töövõimetus kohta enam kahtlust ei ole.

12. Üalnimetatud eeldamiseks ei tohi mööduandev olla haige isiklik arvamine, vaid ainult arsti otsus haige põhjaliku läbivaatamise järele.

13. Kui arst haigeks jäänud kassaliikme töövõimetus tunnistab, siis tuleb haigel või tema omastel ettevõtte kontorist viibimata, kuid mitte hiljem kui 48 tunni kestes, haigusleht tuua lasta. Haigusleht tuleb iga kuu möödumisel uuendada.

14. Töövõimetus algupäevaks loetakse see kuupäev, millal haige arsti juure ilmus ja arst ta töövõimetus tunnistas. Juhtumistel, kui arsti äranägemise järele mingit kahtlust ei ole, et töövõimetus enne arstiabi tarvitamist algas, võib töövõimetus algust tagant järele ära märkida, kuid mitte üle kolme päeva tagasi. Hariliku haiguse puhul ei tule kassaosalist üle ühe nädala ette töövõimetus tunnistada.

15. Töövõimetus edasikestmise kohta käiva märkuse võib kassa-arst ainult selle järele haiguslehele teha, kui ta kassaosalist isiklikult läbi vaadates töövõimetus edasikestmise kindlaks on teinud.

16. Kahtlust äratavad haigused tulevad tööst vabastamiseks 3-liikmelise arstlise komisjoni otsustamisele anda.

17. Haiguslehele tuleb haiguse nimetus (diagnoos) Eesti keeli kirjutada. Ainult juhtumistel, kui arstil põhjust on haige või tema perekonna eest haiguse tõsist nime varjata, võib haiguse nimetust Ladina keeles tähendada.

18. Üldised diagnoosid, nagu: silma-, kõhu-, nais-, närvihaigus jne., on ainult esialgselt, kuni haiguse tõsise diagnoosi selgestegemiseni, lubatud.

19. Õnnetusjuhtumiste kordadel, töösutuse töö juures, peab haige punase haiguslehe muretsema.

Arstiabi andmine.

20. Soovitav on, et kassa-arst iga päeva jaoks, välja arvatud pühapäevad ja pühad, kaks vastuvõtmise aega kindlaks määraks — üks hommikupoolel, teine õhtutundidel. Kõnetundide aja muutustest tuleb haigekassa juhatusele aegsasti teatada.

21. Haiged kassaosalised, kelle tervisline seisukord lubab, on kohustatud arsti juures selleks määratud kõnetundidel käima.

22. Töövõimetuid kassaosalisi, kellel korduvalt tarvis käia, tuleb kutsuda ennelõunastele kõnetundidele ja ainult äripäevadel. Õhtused kõnetunnid tulevad hoida peajaslikult töölkäivate kassahaigete tarvis.

23. Haiged kassaosalised, kelle tervisline seisukord ei luba väljaskäimist, saavad arstiabi oma juures kodus.

24. Kui arsti on kutsutud enne kella kahte päeval, siis on ta kohustatud igal juhtumisel veel samal päeval ilmuma. Raskete haiguste puhul on arst kohustatud igal ajal, olgu see ka pühapäeval või öösel, haige juure tulema.

25. Arst on õigustatud kassaosalisele abiandmise lõpetama, kui haige tema korraldusi sihilikult tähelepanemata jätab või arsti vastu ennast kohaselt üleval ei pea. Seesugustest juhtumistest tuleb ühes põhjustega viibimata haigekassa juhatusele teadustada.

26. Ravitsemised kõrgustikupäikesega (Höhensonne) ja Röntgeni kiirtega ning elektriga on lubatud ainult haiget ravitseva arsti kirjaliku nõudmise puhul ja kaigekassa nõusolekul. Kui haiget ravitsev arst kellel omal kõrgustiku päikeseseade, elektri aparaadid ehk Röntgeni kabinet on, haigele ülaltähendatud ravitsemise tarviliku leiab olema, siis peab tema kirjalik nõudmine mõne teise arsti poolt, kellel ülaltähendatud sisseseaded puuduvad, kinnitatud olema, peale selle haigekassa nõusolemine.

27. Raskejalgsuse kindlaks tegemine, mida ainult selleks nõutakse, ilma et sealjuures arstiabi andmist tarvis oleks, ei kuulu kassa-arsti kohustesse ja ei või haigekassa kulul sündida.

28. Normaalse te sünnituste puhul on abiandmine ämmaemandate hooleks ja kassa-arstidele abiandmine haigekassa

arvel on keelatud. Ainult juhustel, kui mõnesugused komplikatsioonid avalikuks tulevad, või neid näha on, tuleb arstiabi anda ja rohte haigekassa arvel välja kirjutada.

29. Kui haigekassa juhatuse arstilt mõnesuguseid teateid nõuab tema ravitsuse all oleva kassaosalise kohta, siis ei ole soovitav, et arst seda kassaosalisele teatavaks teeb. Niisama ei ole kohased märkused selles mõttes, et kassaosalisele, kui samasele, ainult piiratud arstiabi osaks saab.

30. Kassaarst on kohustatud haigekassa juhatuse sellekohase nõudmise peale teateid andma kõikide ravitsuse all olevate kassaosaliste kohta.

31. Arstlikka tunnistusi haigekassale ettenäitamiseks, haiguslehtede ja õnnetusjuhtumise teatelehtede märkusi ning surma- ja rõugepanemistunnistusi annab arst ilma tasuta välja. Tunnistusi kolmandaile isikuile ja asutustele ettenäitamiseks haigekassa arvel välja ei anta. Ka ei tasu haigekassa nende tunnistuse väljaandmise puhul olnud visiitide eest.

Maalesõidu load haigetele.

32. Sooviavaldusi, haigetele võimaldada lühikesajalist alalisest elukohast lahkumist, mille läbi haige haigekassa kontrollilt välja jääb, võib ainult tarvilikkul juhustel teha.

a) kui maalesõit haigust ei pikenda ja lähemal ajal terveks saamist oodata ei ole, ja

b) kui maalesõit haige kiiret töövõimuliseks saamist märksa edendab.

33. Neid korraldusi võib kassaosaline ainult peale arsti kirjaliku sooviavalduse haigekassa juhatusele esitamist ja sellelt loa saamist teostada.

Arsti tunnistused.

34. Õnnetusjuhtumiste tagajärjel vigasaanute tööjõu kaotuse kindlaks määramiseks tulevad väljaanda alustel ja korras, mis avaldatud „Riigi Teatajas“ Nr. 87/88 — 1924 a. (käsituse reeglid, mille järele ära määrata tööjõu nõrgenemist, või täielist kaotust kehaliste vigastuste tagajärjel, mis saadud õnnetusjuhtumiste läbi).

Kassa-arstide asetäitjad.

35. Kui kassa-arst oma tegevuse ajutiselt katkestab, siis

on ta kohustatud sellest haigekassa juhatusele teatama ja võimalikul korral enesele asetäitja nimetama.

36. Enese asetäitjaks võib nimetada ainult teist kassa-arsti

Arstirohud ja arstlikud abinõud.

37. Arstlikka abinõusid, nagu aparate, termomeetreid jne. ei tule haigekassa arvel välja kirjutada; neid saavad kassa-haiged tarvitamiseks haigekassa kantseleist.

38. Kubemerihmu, bandaashe ja teisi arstlikka abinõusid tuleb ainult siis korraldada, kui kirurgiline abiandmine enam võimalik ei ole.

49. Arstirohtude, arstlikkude abinõude ja igasuguste ravitsemisviiside korraldustel on ainult arsti otsus mõõduandev, mille juures ei pea kassa-arst kassaosalisele ütleva, et arst mõnesugust korraldust tema kalliduse pärast ei tohi teha. Ka ei vastaks see objektiivselt tõelusele, sest mitte arstliku abinõu hind, vaid ainult tema otsekohene tarvilikkuse puudumine ja mõne odavama korralduse vastav abi on selle piiramise tõsine põhjus.

40. Masseerimise korralduste puhul tuleb ära tähendada, kas masseerimist tuleb masseerija juures või haige kodus ette võtta. Kassaosalistele, kes käia võivad, võimaldakse masseerimist ainult masseerija juures.

Arvete õiendamise kord.

41. Arstitasu arvet haigekassale esitades tuleb sellekohased arveblankettisid tarvitada, mis haigekassa kantseleis saadaval. Arvele tuleb arstimistähed samas järjekorras juure lisada, nagu nimed arves on ära märgitud. Kassaosaliste, perekonna liigete ja õnnetusjuhtumiste rahitsemise arved tuleb lahus kirjutada. Arve tuleb esitada võimalikult kuu algul, vähemalt kord veerand aasta kestes, kuid mitte sagedamini kui kord kuus.

Arstitasu taks.

1. Visiit arsti juures päeval Mk. 75.

2. Visiit arsti juures öösel ja pühapäeval Mk. 150.

Märkus: On arstiabi tarvitajal kaks ehk rohkem, täiesti lahusolevat haigust ravitseda, saab arst lisatasu Mk. 50.

3. Visiit haige juures päeval Mk. 150.

4. Visiit haige juures öösel ja pühapäeval 300.

Märkus I. Kui haige kodus mitu haiget on, siis võetakse esimese haige eest 150 (ehk 300) marka, iga järgmise eest 75 marka.

Märkus II. Kui arst kutse, haige juure tulla, saab enne kella 2 päeval, kuid öösel ilmub, siis ei loeta seda öösiseks visiidiks.

5. Sidematerjaal ja rohud maksetakse eraldi tegeliku hinna järele.

6. Haige juure sõitmise kordadel väljaspool linna piirisi, saab arst iga väljasoldud tunni eest — päeval 150, pühapäeval — 200 ja öösel 300 marka. Visiiti arvesse ei panda.

Märkus. Väljasõitmiseks on tarvilik haigekassa nõusolemine.

7. Operatsioonid tasutakse suuruse järele kuni Mk. 500.

8. Consilium päeval Mk. 300.

9. Consilium öösel Mk. 500.

Märkus. Consiliumi võib korraldada ainult haigekassa nõusolemisel. Erakorralistel juhtumistel haiget ravitseva arsti kokku kutsumisel, kuid mitte haige nõudmisel.

10. Üldist massashi toimetavad masseerijad. Spetsiaal massashid (ginekoloogilised, vibratsioonid, elektrimassashid jne.) 100 marka. Visiiti arvesse ei panda.

11. Analüüsid võetakse ette arsti äranägemise järele; tasu kuni 150 mk.

12. Sünnitamise juure võib arst ilmuda ainult ämmaemanda kirjaliku kutse peale.

13. Taksid määravad sünnitusabi eest.

a) esimesed kaks tundi päeval Mk. 300.

b) iga järgmine tund Mk. 100.

c) esimesed kaks tundi öösel 600.

d) iga järgmine tund öösel Mk. 150.

Märkus. Loomuliku sünnituse juures tarvisminevad rohud annab ämmaemand, sellepärast ei tule neid arstidel sünnituse puhuks ette välja kirjutada.

14. Operatsioonide eest maksetakse lisa:

e) Väiksed: (I. kr. kärsemiste õmmelus, abordi puhastamine käega, järeltuleva pea vabastamine jne.) Mk. 100.

f) keskmised: (II. kr. kärsemiste õmmelus, abordi

puhastamine käega, järeltuleva pea vabastamine jne.) Mk. 200—300.

g) suuremad: (III. kr. kärisemiste õmmelus, placenti vabastamine käega, metreuryse jne.) Mk. 300-500.

h) suured: (tangide panemise, abordi puhastamine instrumentidega, emaka tamponeerimine, pööramine jne.) Mk. 500—1.000.

Märkus. Operatsioonide juures ettetulevate kärisemiste õmmeluste eest lisatasu ei makseta.

Operatsioonide kohta, mille tasu üle 500 marka tõuseb, tuleb arstil eriarved esitada, milles oleks põhjalikult ära tähendatud haiguse nimetus ja põhjus.

Hambaarsti tasumaks.

1. Hamba plombeerimine tsement ehk amalgam plom-bega Mk. 75.

2. Hamba plombeerimine ühes ravitsemisega (gangreen ja pulpitis) Mk. 150.

3. Ühekordne närvi suretamine kui plombeerimist ei olnud Mk. 50.

4. Hamba väljatõmbamine. Mk. 50.

Märkus. Üheks väljatõmbamiseks loetakse hamba ehk ühe ja sellesama hamba juurte välja tõmbamist.

5. Valuta väljatõmbamise eest lisatasu Mk. 25.

Märkus. Valuta väljatõmbamist võib haigekassa arvel ainult siis ette võtta, kui hamba väljatõmbamine teisiti võimalik ei ole.

6. Igeme vähema nahaaluse mädaniku (abscessi) avamine Mk. 50.

Märkus. Selle juures ei või ravitsemist eraldi arvesse panna.

Ühe arstimistähega võib ainult üks hammas ravitsetud, plombeeritud ehk välja tõmmatud saada.

Arved tulevad esitada üldistel, alustel võimalikult kuu algul, möödälainud kuu kohta.

Haigekassa arstide nimekiri.

Arsti nimi	Missuguste haiguste võtab vastu	Address ja vastuvõtmise aeg
Dr. Eberhardt, Adolf	sise-, laste-, kurgu-, nina-, kõrva-, naha- ja suguhaigused	Rakveres, Pikk uul. 3 — korter „ „ 34 telef. Nr. 195, tarvita ainult päeval. vastuv. 9—1 ja 4—6.
Dr. Haho, Jaan	sisehaigused	Rakveres, Pikk uul. 30 vastuv. 9—11 ja 4—5.
Dr. Hildebrand, Verner	nais-, haava-, sise- ja suguhaigused ja sünnitusabi	Rakveres, Pikk uul. 33 telefon 149 vastuv. 9—12 ja 3—5.
Dr. Hoffmann, Eduard	kõik haigused peale sugu- haiguste	Rakveres, Pikk uul. 58 vastuvõtmine 10—3.
Dr. Kuldsepp, August	laste- ning sisehaigused	Rakveres, Tallinna uul. 6, vastuv. 9—12 ja 1/24—1/25, pühapäeval 11—12.
Dr. Lepp, Oskar	silma-, kurgu-, nina- ja kõrva haigused	Rakveres, Vaksali uul. vastuvõtmine ainult pühapäeval 9—1.
Dr. Muradov, M. (Muradiants)	sise-, laste-, naiste- ja nahahaigused	Rakveres, Tallinna uul. 1, vastuv. 9—1 ja 4—7.
Dr. Müller, John	kõik sisehaigused	Rakveres, Rohaaia u. 21, vast. 9—1 ja 5—6.
Dr. Oja, Värdi	kõik sise-, naha- ja suguhaigused	Rakveres, Parkali uul. 9, telefon Nr. 197. vastuv. 8—10 ja 3—5.
Dr. Schmidt, Paul	silmahaigused ja sisehaiguste ravitsemiseks elektri kabinet	Rakveres, Pikk uul. 17 telefon 64, vastuvõtmine 9—12 ja 4—6.

Arsti nimi	Missuguste haiguste võtab vastu	Address ja vastuvõtmise aeg
Dr. Tamberg, Robert	sise-, naha- ja suguhaigused	Rakveres, Aleksandri uul. 14. vastuvõtmine 11—12 ja 3—4.
Dr. Tiivas	eriti sünnitusabi, nais-, haava- ja sisehaigused	Rakveres, Tallinna u. 25. vast. 9—12 ja 5—7.
Dr. Utt, Ernst	sise-, laste-, kõrva-, haava-, nais- ja kurguhaigused	Rakveres, Pikk uul. 16 vastuv. 9—12 ja 3—5.
Dr. Virén, Rudolf	sise-, haava-, kõrva-, naha-, sugu-, lastehaigused ja sünnitusabi	Rakveres, Tallinna uul. 25, telef. 101, vastuv. 1/29—1/210 ja 3—5.
Dr. Kemmerer, Ernst	kõik haigused	Väike-Maarja, üle Kiltsi, vastuv. igal ajal.
Dr. Landof, Albert	sise- ja haava haigused	Lüganuse, üle Püssi, telef. Lüganuse 13. vastuv. 9—1.
Dr. Spiegel, Aleksander	kõik haigused	Tapa alev, Tarvitajate ühisuse maja, telefon 49, vastuv. igal ajal.
Dr. Veeber, Helene	sisehaigused ja kirurgia	Kunda-Aru, Vilbergi maja, vast. igal ajal.
Kruuse, Eduard	kõik haigused	Roela Usmõis, üle Viru-Jakobi. Vastuv. igal ajal.
Mühlen, Richard	sise-, haava haigused ja sünnitusabi	Võsu, Metsa uul., vastuvõtmine igal ajal.
Hambaarstid:		
Juurik, Marie	hambahaigused	Rakveres, Tallinna u. 8, vast. 10—1 ja 4—5.
Kuldsepp-Soon	"	Rakveres, Tallinna u. 6, vast. 9—12 ja 4—6, pühapäeval 11—12.
Osman-Tombach, Klara	"	Rakveres, Parkali uul. 2, vast. 9—1 ja 4—6, pühapäeval 11—1.

Arsti nimi	Missuguste haiguste võtab vastu	Address ja vastuvõtmise aeg
Zlaff, F.	hambahaigused	Rakveres, Pikk uul. 4, vastuv. 9—1 ja 4—6, pühapäeval 11—1.
Petrovitsch, E.	"	Tapa, Apteeki uul. 4, vastuv. 9—1 ja 4—6.

Apteekide nimekirj.

1. Viru Maakonna apteek . . . Rakveres.
2. Prov. Ralf Steini apteek . . . Võsul.
3. „ Ed. Grönbergi apteek . . . Väike-Maarjas.
4. „ J. M. Pari apteek . . . Tapal.
5. „ J. Schakanovsky apteek . . . Lüganusel.
6. „ H. Rudolfi apteek . . . Port-Kundas.

Juhised Rakvere Ühishaigekassale alluvatele ettevõtetele.

Sunduslikult kuuluvad haigekassa alla tööasutused, kus vähemalt 5 inimest ametis, kui kinnitusameti otsusel võivad ka väiksemad ettevõtted haigekassa alla arvatud saada.

Ettevõtte määrab haigekassa alla töökaitse kommissar, kas oma algatusel ehk haigekassa ettepanekul.

Kommissari määruse kättesaamisel on ettevõtte kohustatud haigekassale 3 päeva jooksul järgmisi teateid andma: a) ettevõtte täielik nimetus ja asukoht (adress), b) kas tööasutuse ametis olevad isikud on õnnetusjuhtumiste vastu kinnitusühisuses kinnitatud, c) kõikide tööasutuses töötavate töölise ja ametnikkude*) nimekiri, sugu ja vanuse peale vaatamata (väljaarvatud need, keda palgatakse juhusliste tööde tarvis, mis üle ühe nädala ei kesta) ja d) palga maksu tähtjad.

Haigekassa maks.

Tööasutuse haigekassa alla arvamise päevast alates tuleb ettevõtjal iga kassaliikme tööpalgast**) 2% liikmemaksu haigekassa kasuks kinni pidada. Ettevõtja maksab haigekassale juuremaksu sama palju, kui tööasutuses töötavad kassaliikmed kokku.

Need maksud peab ettevõtja haigekassale tasuma ühe nädala jooksul, arvates palgamaksmise päevast. Tähtjaks tasumata jäänud haigekassa maks nõutakse ühes viivitus % (1% kuus) töökaitse kommissari korraldusel politsei kaudu vastuvaidlemata korras sisse.

*) nimekiri peab sisaldama neid samu andmeid, mis on ettanähtud teatelehes töölevõetud isikute kohta (vaata lhk. 34).

**) Tööpalgaks tuleb lugeda peale hariliku palga ka ületunnitöö tasu ja natuuras saadud ained (söök, korter, toiduained, maaala, riidevarustus jne.) viimaste hinna määrab kindlaks kinnitusamet.

Nende kassaliigete eest, kelle tööpalk vähem $\frac{2}{3}$ mustatöölise keskmisest päevapalgast, tasub ettevõtja nii liikmemaksu kui ka oma juuremaksu enda kulul. Mustatöölise keskmise päevapalga määrab kindlaks kinnitusamet.

Liikmemaksu ei võeta kassaliikmelt aja eest, mil ta palka saanud ei ole.

Kui ettevõtte tööd olid väljaantud hankijale, tasub haigekassa maksu ettevõtja, kusjuures hankija selle summa ettevõtjale tagasi maksab.

Kui haigekassa alla arvatud ettevõtja soovib töölise ja ametnikkude ravitsemist haigekassa kätte anda, siis tuleb tal haigekassaga sellekohane leping (v. lhk. 00) sõlmida ja lepingus ettenähtud korras ja normis lisa juuremaksu maksma hakkata.

Õieti sissetulnud summe haigekassa tagasi ei maksa.

Haigekassa maksu arveleht (v. lhk. 33).

tuleb esitada haigekassale iga palgamaksu tähtaja kohta hiljemalt seitsme päeva jooksul arvates palgamaksu tähtpäevast, selle peale vaatamata, kas palk välja maksetud ehk välja maksmata on.

Palgalehtedes olgu äratähendatud: a) ettevõtte nimetus, b) palgamaksu tähtaeg (mis ajast mis ajani), d) mitu päeva iga kassaliige palga tähtaja jooksul töötanud, e) üldine palga, kassaliigete liikmemaksu (meester. ja naister. eraldi) ja arstiabiks*) mineva (lisa-juuremaksu) maksu kokkuvõte.

Lõpusummade pennid olgu marga peale ümarguseks tehtud, mille juures alla 50 penni ära kustutada, kuna üle 50 penni mark arvata tuleb.

Kassaosaliste nimed tulevad arvelehele kirjutada palgaraa-matu numbrite järjekorras.

Kassaliikmed, kes haiguse või mõnel muul põhjusel palka ei ole saanud, ei või mitte arvelehtedest välja jätta, vaid märkuste all tuleb näidata, mis põhjal nad palgata on jäänud.

Raha saatekirjad

peavad järgmisi andmeid sisaldama: a) ettevõtte nimetus, b) missuguse aja eest on maksetav maks, c) kui palju maksu kassaliigetelt ja kui palju ettevõtjalt juuremaksu ja arstiabi

*) Arstiabi maksu maksavad ainult need ettevõtjad, kes on kassaliigete ravitsemise haigekassa kätte annud ja sellekohase lepingu sõlminud (vaata lhk. 10).

maksu, d) summad olgu kokku arvatud ja e) saatekiri ettevõtja ehk tema poolt volitatud isiku allakirjutatud.

Panka maksmise korral tuleb samasugune teadaanne haigekassale saata, milles oleks peale ülalnimetatud nõudmiste, veel äratähendatud panga nimetus ja sissemaksmise kuupäev.

Teatelehed töölevõetud*), lahtilastud**) ja haigeksjäänud***) kassaliigete kohta

tulevad haigekassale mitte hiljem kui kolme päeva jooksul saata.

Teateleht töölevõetud isikute kohta peab sisaldama järgmisi andmeid:

a) perekonna-, ees- ja isanimi, b) sündimise aasta, kuu ja päev, c) amet, d) töölevõtmise kuu ja päev, e) elukoha (adress), f) palgaraamatu number ja g) perekonna liigete nimed, sündimise aasta, kuu ja päev.

Perekonna liigete registreerimisel tuleb silmas pidada haigekassa sellekohast määrust (vaata lhk. 16).

Ettevõtjad, kelle tööliste ravitsemine haigekassa korraldada on, peavad töölevõetavad isikud arstliselt läbivaadata laskma ja vastavad arstitunnistused teatelehele juure lisama (vaata leping lhk. 10).

Kui töölevõetud isik varem kassaliige on olnud, siis tuleb sellekohane märkus teha ja endine liikme number üles anda.

Teateleht lahtilastud isikute kohta peab sisaldama järgmisi andmeid: a) perekonna-, ees-, ja isanimi, b) töölepingu lõpetamise kuupäev, c) kas tervena või haigena töölt lahkunud ja d) liikmekaardi number.

Kassaliikme lõpuarve saamisest teatades tuleb lõpuarve saamise päeva all mõista seda päeva, millal lõpuarve saanud isik viimast päeva tööd tegi, kuid mitte seda, millal ta lõpuarve välja võttis.

Nende kassaliigete kohta, kes ettevõttest lõpuarvet saanud ei ole, kuid mõnesugustel põhjustel kuu aja jooksul tööd teinud ei ole, väljaarvatud haigeks jäämised, tuleb haigekassale sellekohane teadaanne saata, ära tähendades töölt puuduja viimane töölolemise kuupäev.

Haigekassa liikmekaardid tulevad lõpuarve andmise juures ära võtta ja ühes teatelehega haigekassasse saata.

*) vaata lhk. 34.
**) " " 35.
***) " " 36.

Ühe kuu kestes, peale viimast tööpäeva (lõpuarvet) jääb kassaliikmel õigus kassa kulul arstiabi ja toetusraha saada, mil puhul temale haigekassast arstimistähed välja antakse.

Teateleht haigeksjäämistele kohta peab sisaldama järgmist: a) perekonna-, ees- ja isanimi, b) liikmekaardi number, c) amet, d) täielik adress ja e) haigeksjäämise kuupäev ja aeg. Teateleht tuleb haigekassale ära saata kohe samal päeval, mil haige tööasutusest haiguslehe välja võtab.

Õnnetusjuhtumise tagajärjel haigeksjäämistest teatamisel tuleb punase tindiga kirjutada.

Kõik teatelehed olgu ettevõtja ehk tema poolt selleks volitatud isiku allakirjutatud.

Haigekassale ülalnimetatud teadete mittesaatmine on karistatav nuhtluseaduse § 1404⁷ põhjal esimesel korral rahatrahviga kunni 10.000 margani, järgneval korral kunni 20.000 margani. Teadlikult valeteadete andmist karistakse sama seaduse § 1404⁸ põhjal rahatrahviga kunni 100.000 margani ehk arestiga 2—4 kuuni.

Haiguslehtede väljaandmise kord.

Kassaliigetele, kes haiguse pärast oma kutsetööd enam teha ei saa, antakse haigusleht tööasutuse poolt välja, millega haige peab kohe arsti juure minema, kes teda tööst vabastab.

Haiguslehed olgu, iga lehel oleva küsimuse kohta, lehe väljaandja poolt täpselt täidetud, niisama peab haiguslehele märkima päeva ja kellaaja, mil kaige töölt lahkus ja peale haigust tööle tuli. Need andmed peavad haigekassa maksu arvelehtedega kokkukõlas olema ja kandma märkuste tegija allkirja.

Haiguste puhul tulevad väljaanda valged-, kuna õnnetusjuhtumise puhul ettevõtte töös — punased haiguslehed.

Lehed on haigekassast saadaval ja ettevõtte on kohustatud neid aegsasti varuks muretsema, et nad alati käepärast oleksid*).

Arstimistähtede väljaandmise kord.

Väljaspool Rakvere asuvate tööasutuste ülesandeks on veel arstimistähtede väljaandmine kassaosalistele ja nende perekonna liigetele.

Arstimistähed tulevad samuti täita, äratähendades tähe

*) vaata määrus kassaosalistele haiguslehe asjus (lhk. 17).

väljaandmise kuu ja päev, kassaliikme number, ees-, liig- ja isanimi, vanadus, elukoht ja tööasutuse nimetus.

Kassaliigetele*) tuleb välja anda valge-, perekonna liigetele — kollane ja tööasutuse töös vigasaanutele — punane arstimistäht.

Arstimistähed on haigekassast saadaval.

Perekonna liigetele arstimistähtede väljaandmisel tuleb silmaspidada haigekassa sellekohast määrust tähtede arvu kohta (vaata lhk. 14).

Ettevõtteid palutakse haigekassale abiks olla, et igasugused õigustamatud ja liialdatud haigekassa kasutamised saaks kõrvaldatud.

Arstimistähtede väljaandmise kord
 Väljastatud on haigekassast saadaval ja ettevõtteid palutakse abiks olla, et igasugused õigustamatud ja liialdatud haigekassa kasutamised saaks kõrvaldatud.

*) Kui tööasutusele haigekassaga lepingut kassaosaliste ravitsemise asjus sõlmitud ei ole, siis tuleb arstimistähed ainult perekonna liigetele välja anda, kuna kassaosalistele arstiabi ettevõtte korraldada tuleb.

Raha vastuvõetud Kontroleeritud
 Kassa ord. Nr. Reskonto folio

RAKVERE ÜHISHAIGEKASSALE.

Tööasutuse nimetus

Haigekassa maksu arveleht

aja kohta 192 a. kuni 192 a.

Palga väljamaksmise päev 192 a.

Tähelepanemiseks.

- See maksu arveleht tuleb esitada haigekassale iga palgamaksu tähtaja kohta hiljemalt seitsme päeva jooksul arvates palgamaksu tähtpäevast, sellepeale vaatamata, kas palk väljamaksetud ehk väljamaksmata on.
- Kassaosaliste nimed tulevad kirjutada palgaraamatu numbrite järjekorras.
- Kassaosaliste liikmemaksu ja looasutuse juuremaksu kogusumma peab olema 4% palgasummast + arstiabiks minev maks.
- Kassaosalised, kes haiged ehk puhkusel, ei või mitte arvelehtedest välja jätta, vaid märkuste all tuleb näidata, mis põhjal nad palka pole saanud.

Kassasse maksta:

Kassaosaliste liikmemaksu :
 Meesterahvastelt Mk.
 Naisterahvastelt "
 Tööasutuse juuremaks
 Arstiabi korraldamise maksu :
 Kokku
 Viivitus %/0, 1% kuus
 Kõik kokku

Kokku selle lehe järele Mk.
 192 a.
 (allkiri)

Järjekorra Nr.	Perekonna ja eesnimi	Tööpäevade arv	Teenitud palk				Kassaosalise liikmemaks		Arstiabiks minev maks
			Harilikul tööajal	Ületunnid	Natuu-ras	Palga kogusumma	Mees-ter.	Nais-ter.	

Nr.

Rakvere Ühishaigekassale.

Teated

(tööasutuse nimetus)

tööle võetud isikute üle.

„ 192 a. kuni „ 192 a.

Järjekorra Nr. Nr	Perekonna nimi	Eesnimi	Isanimi	Sündimise aasta, kuu ja päev	Amet	Perekonna liigete nimed, sündimise aasta, kuu ja päev	Töölevõt- mise kuu ja päev	Adress	Kassaosalise Nr.
----------------------	-------------------	---------	---------	------------------------------------	------	--	----------------------------------	--------	---------------------

Tööasutuse tempel.

Allkiri:

- 1) Kui varemalt Haigekassa liige olnud, tuleb sellekohane märkus teha ja endine liikme number üles anda.
- 2) Kõik perekonnaliikmed, kelle sündimise aeg siin tähendamata, jäetakse registreerimata.

Nr.

Rakvere Ühishaigekassale.

Teated

(töösutuse nimetus)

töölt lahkunud isikute üle

„.....“ 192 a. kuni „.....“ 192 a.

Järjekorra Nr.	Perekonna nimi	Eesnimi	Isanimi	Töölt lahti- saamise kuu ja päev	Kas tervena või haigena töölt lahku- nud	Märkused

35

Töösutuse tempel.

Allkiri:

Ühes teatelehega tuleb töölt lahkunud kassaosalise liikmekaart Haigekassasse ära saata.

Rakvere Ühise Haigekassa ARUANNE

tegevuse, rahaliste läbikäikude ja kantselei töö kohta.

1929. aasta oli haigekassale majandusliselt väga raske. Raske mitte ükski Rakvere haigekassale, vaid kõikidele — Eestis. Ainult mõni üksik haigekassa on omaga väljatulnud, suurem osa tegutsesid puudujääkidega, s. o. olid sunnitud kulude katteks tagavara kapitalist lisa võtma.

Raskuste peapõhjuseks oli möödunud kevadel grippitaud ja selle järelhaigused. Masseliste haigestumiste tagajärjel ei tõusnud ükski kulud (abirahad, arstiabi, rohud, haigemajades ravimine jne.), vaid vähenesid ka haigekassa sissetulekud, sest kassaliige haiguse aja kestel liikmemaksu ei maksa, mille tagajärjel vabaneb ka tööandja oma maksudest haigestunud liikme kohta. Seega kulud suurenesid, kuna sissetulekud vähenesid, mille tulemuseks oli toetusrahade kärpimine haigekassa peakoosoleku poolt möödunud aasta 29. sept. kuu päeval.

Haigekassale allus 140 tööasutust. Nendelt tulevad haigekassamaksu arvelehed igalt ühelt keskmiselt kaks korda kuus, mis teeb aasta kohta 3360 arvelehte. Need vajavad kontrollimist ja raamatutesse laiali kandmist ja jälgimist, et need korralikult ja kõik sissetuleksid.

Õnnetusjuhtumiste kordadel ettevõtte töös ehk selle tagajärjel saadud haiguste ravimine sünnib tööandja kulul, mispärast iga retsept, visiit, haigem. rav. jne tuleb kanda vastava ettevõtte arvele ja hoolitseda, et need kulud haigekassale tagasi tuleks — tööasutusi allub haigekassale 140.

Politsei kaudu on haigekassa maksusi 1929. a. jooksul sisenõutud 1.242.786 senti — nõudmisi on esitatud sada kolmel korral.

Iga kassaliige ja tema perekonnaliikmed vajavad täpset registreerimist ja arvestamist. Kassaliikmete läbikäik oli 1929. a. 2498. Perekonnaliikmete läbikäik 1863. Nendest on peale liikmeks registreerimise 1542 liiget ühes 930 perekonnaliikmega välja registreeritud. See on kokku 6833 arvestamist — raamatutesse sissekandmist ja isikliste kaartide väljakirjutamist.

Haigekassa peakoosoleku poolt on perekonnaliikmetele arstimistähete arv piiratud. Iga väljaantud arstimistäht peab arvele võetama. Kui arvestada 1929. a. kohta keskmiseks vi-

siidi hinnaks 1 kr. (tegelikult makseti 75 senti), siis on

perekonnaliikmed	saanud	3533	visiiti
kassaliikmed		5875	„
„	õnnetusj. k.	674	„

see teeb kokku 10.082 visiiti.

Iga kord tuli vastava liikme isiklik kaart leida ja väljaantud arstimistäht kaardile kirjutada.

Haigekassal oli 1929. a. lepingu vahekord 26 arstiga ja 11 apteekiga. Arst annab keskmiselt 3 arvet kuus, mis teeb 26 arsti kohta 936 arvet — 10.000 arstimistähega, viimased tulevad arstide arvete kaasas haigekassale tagasi.

11 apteeki esitasid 1929. a. jooksul arvete juures haigekassale 10.000 retsepti kontsu.

Arstide, samuti ka apteekide arved tulid kõik üksikasjaliselt kontrollleerida, mille juures iga arstiarve kaasas saadud arstimistähed võrreldakse arve summadega, samuti apteekidest saadud iga retsepti konts — apteeki arvetes olevate summadega. Peale seesugust kontrollimist laotakse kõik arstimistähed tööasutuste järele kihtidesse (haigekassale allub 140 tööasutust), iga kiht annab, arstimistähtedel olevate summade kokkuarvamisel, üksikute tööasutuste peale kulutatud arstiabi summa (kassaliikmete ja perekonnaliikmete kohta eraldi). Need summad kokku peavad võrduma arstide arvete kogusummale.

Samasugune protseduur käib retsepti kontsudega, millega kätte saadakse iga üksiku tööasutuse peale kulutatud arstirohtude summad (jällegi kassaliikmete ja perekonnaliikmete kohta eraldi).

Kõik see kantakse tööasutuste järele raamatutesse ja kuuaruannetesse, missugused sisaldavad, peale ülalnimetatud, iga-sugused abiandmised eraldatult nii kassaliikmetele kui ka perekonnaliikmetele.

Kassaliikmete, samuti ka perekonnaliikmete arvu ja liikumise kohta nõutakse statistikat.

Küsitakse, et palju oli aruande-aasta algul kassal ja perekonnaliikmeid iga tööstusharu järele. Tööstusharusi on ettenähtud 20. Edasi nõutakse statistikat kassaliikmete vanaduse kohta jälle tööstusharude järele — tööliste ja ametnikkude kohta eraldi.

Et statistika nõudeid täita, tuli 1929. a. iga liikme kohta statistika kaart väljakirjutada — arvult 2498 (peale isikliste kaartide, milledest eelpool jutt) ja need vastavalt krupeerida ja arvestada.

Põhjalikku statistikat nõutakse haiguste kohta. 1929. a. oli 565 haiguse juhust 9933 päeva kaotusega.

Iga haigusjuhusel, s. o. 565 korral tuli haigestunud liikme keskmine päevapalk väljaarvata. Selleks tuli igal juhusel kuni 6 palgasummat haigekassamaksu arvelehtede pealt välja otsida, kokku arvata ja jagada arvesse võetud palkade aja sees olevate kõikide tööpäevade peale. See on üks aegaviitvamatest töödest.

Haigusstatistika saamiseks tulid jälle vastavad statistika kaardid välja kirjutada. Need krupeeritakse esiteks haiguste nimetuste (diagnooside) nomenklatuuri järele 75 rühma. Iga rühm krupeeritakse omakord haiguste kestvuse järele rühmadesse.

Teiseks krupeeritakse iga haiguste nimetuse (diagnoosi) nomenklatuuri rühm tööstusharude järele erirühma.

Kolmandaks samasugune protseduur vanusrühmade järele.

1929. a. oli kassaliikmete hulgas 7 surmajuhtumist — perekonnaliikmete hulgas 4.

Haigusstatistikas väärib erilist tähelepanu nakkushaigused — gripitaud, mis võtab oma alla 27,8% haigusjuhuste üldarvust, s. o. üle veerandi. Taud oli võrdlemisi raskekujuline komplikatsioonidega, millede ravimine eriti palju kulusi nõudis. Teise koha haigusstatistikas võtab oma alla välistel põhjustel tekkinud haigused, nende hulgas ka õnnetusjuhused ettevõtte töö juures, missugused teevad välja 26,9% haigusjuhuste üldarvust, s. o. samuti üle veerandi — esimestega kokku üle poole haigusjuhuste üldarvust.

Kolmandal kohal väärivad tähelepanu seedimisorganide haigused — 13,6% üldarvust, missugused on tingitud peamiselt viletsast toitmisest madalate palgaolude tagajärjel.

Neljandaks võiks äramärkida hingamisorganide haigused — 8,1% üldarvust, missugused on tingitud peamiselt halvadest tööoludest — külmetamine, tuuletõmbus jne. (peaasjalikult lauavabrikutes). Ka tükitöö palga süsteem vabrikutes sunnib töölisi ülemäära ruttama, mille tagajärjel keha liiga soojeneb ja külmetamiseks põhjust annab.

Teistes haigusrühmitustes on juhuseid väiksemal määral, mispärast nende juures pikemalt ei peata.

Perekonnaliikmete toetamiseks ja ravimise peale makseti 1929. a. üldsummas 1.114.194 senti. Põhikirja järele oleks tohtinud perekonnaliikmete peale kulutada üks kolmandik sissetulnud liikme- ja juurdemaksudest (§ 27), s. o. 1.010.274 senti. Seega on haigekassa perekonnaliikmete peale ülemäära kulutanud 103.920 senti.

Kassaliikmete ravimise peale on 1929. aastal kulutatud 2.063.178 senti. Sissetulekuid on tööasutustelt selleks otstarbeks saadud kõigest 1.174.026 senti — seega puudujääk 889.152 senti.

Kui pilku tagasi heita kassaliikmete ravimiskulude ja sellekohaste tulude peale eelmistel aastatel, siis selgub, et kassaliikmete ravimiskapitali puudujääk suureneb silmnähtavalt iga

aasta, missuguste puudujääkide katteks haigekassa peakoosolek oli sunnitud viimastel aastatel järjekindlalt teisi toetusrahasi kärpima, vähendama ja piirama.

Prægusel ajal haigekassa ei suuda maksta haigestunud liikmetele abiraha pühade, pühapäevade ja töö seisaku päevade eest; kui haigus kestab vähem kui neli päeva, siis haigusraha üldse ei makseta; kui haigus vähemalt neli päeva kestab, siis maksetakse haigusraha kolmandast päevast alates; haigemajas ravitsedes maksetakse abiraha kõigest üks kolmndik palgast jne.

Need on kõige väiksemad normid, mida seadus üldse lubab haigestunud liikmele maksta. Seesugune olukord on tingitud kassaliikmete ravimiskapitali puudujääkidest ja ei tohi kaua kesta.

Olukorra parandamiseks tuli kassaliikmete ravimise ümberkorraldamisele asuda, milleks haigekassa peakoosolek 29. sept. 1929. a. juhatusele korralduse tegi ja täielised volitused andis.

Haigekassa juhatus algas läbirääkimisi Rakvere arstkon-naga kohe. Maksev haigekassa ja arstkonna vaheline leping öeldi üles tähtajaga 1. jaan. 1930. a.

Läbirääkimised kestsid väikeste vaheaegadega kolm kuud, kuid ilma tagajärgedeta.

Arstkonna nõudmine oli kindel tasu visiidi pealt ja kollektiivne leping, mille juures nad nõus olid visiidi tasu kuni 15% alandama.

Haigekassa oli kollektiivse lepinguga nõus, kuid pakkus arstkonnale tasu üldsummas, teatud kindel osa haigekassa tuludest, ilma et arvesse saaks võetud visiitide arvu. Sellega oleks saanud huvitada arstisi haigete rutulisest terveks saamisest, oleks ära hoitud kunstlik visiitide arvu suureks ajamine, oleks arstkonna produktiivsus tõusnud, mille tagajärjel omakord oleks tõusnud visiidi tasu.

Peale selle kindlustas haigekassa arstkonnale iga aastase kassaliikmete ravimiskapitali võimaliku ülejäägi.

Et kummaltki poolt järelandmisi ei järgnenud, lõppes lepingu vahekorid Rakvere arstkonna ja haigekassa vahel 1. jaan. 1930. a. ja algas nii nimetatud „arstide streik“.

Haigekassa juhatusel oli kavatsus oma ambulatooriumi avada. Kuigi Rakvere arstkontd ajakirjanduses, kuulutuste kaudu, hoiatas kõiki Eesti arstisi Rakvere haigekassaga lepingu vahekorida astumast, oli haigekassal siiski 3 arsti teadupärast, kes oleksid nõus olnud haigekassa poolt avatavas ambulatooriumis töötama — teiste haigekassade poolt otsitud ja soovitatud. Ka oleks Tallinna haigekassa nõus olnud oma palgaliste arstide hulgast mõnd kas või ajutiselt Rakverre saatma.

Ambulatooriumi avamine jäi teostamata sellep., et Rakvere arstkontd hakkas kassaliikmeid erahaigetena vastu võtma riigiteenijate taksid järele, mis võrdlemisi mõõdukas ja haige-

kassale täiesti jõukohane. Ambulatooriumi vajadus langes seega esialgul ära.

Haigekassa esitaja, 2. märtsil 1930. a. Tallinnas, Eesti-maa Haigekassade Liidu juhatuse koosolekul, esines aruandega, mis järgmise kokkuvõttega lõppes:

„Rakvere arstkonna streik jätkub. Kumbki pool ei ole läbirääkimiste uuesti algamise katsed teinud. Haigekassa majandusline seisukord paraneb silmnähtavalt. Haigekassa tunneb ennast seisukorra peremehena.“

Arstkontd muidugi ei jätnud kasutamata igasugusi võimalusi, et haigekasat raskustesse viia. Nii kohalikkess kui ka pealinna lehtedes kutsuti kogu Eesti arstkontda üles Rakvere haigekassat boikoteerima. Samuti avaldati avalik seletus ajakirjanduses haigekassa ja arstkonna vahelise konfliktit tekki-mise põhjuste üle, millest lugejad pidid järeldama, et Rakvere arstkontd kõik on teinud haigekassaga kokkuleppe saavutamiseks, on nõus poolenisti tasuta kassaliikmeid vastu võtma ja igasuguseid muid järelandmisi tegema. Ühe lausega — süüdi on haigekassa, kes arstkonna poolt pakutud soodsaid tingimusi vastu ei võta.

Kui haigekassa juhatus ühes kohalikus lehes vastuseletusega tahtis esineda, siis selgus, et ajalehe veerud on haigekassale suletud. Lehe aktsionäärid-arstid ei jätnud oma peremehe õigust lehe juures kasutamata.

Haigekassa juhatus loobus katsetest teiste lehtede juures, olles kindel, et töölistkontd ise oskab hinnata arstkonna sihilikku seletust.

Et siiski võimalikka arusaamatusi ärahoida ja läbirääkimistest selgemat pilti anda, toome allpool haigekassa vastuseletuse:

1. Rakvere arstkonna ja haigekassa vahelise senise lepingu lõpetamise põhjuseks ei ole mitte arstiabi kapitali puudujääk, vaid selle puudujäägi iga-aastane suurenemine, mis käesoleval aastal tõuseb ligi miljon sendini.

Teatavasti on haigekassa ainukeseks sissetulekuks teatav protsent liikme teenistusest. Et töölistkonna palgad on väikesed, on ka haigekassa tulud väikesed, mis-pärast arstiabi kapitali puudujääk on saanud harilikuks nähtuseks mitte üksi Rakveres, vaid igal pool Eestis. Sellel puudujäägil peab aga piir olema, millele tegevus-kapitali tuludest ülejäägid ja tagavara kapital vastu suudavad pidada.

2. Võib olla, et arstkontnal ei ole „juttu“ olnud 1½ kuni 2 kroonilisest visiidi hinnast kassaliigetele (siin ei ole arstkontd otsekohene — juttu on siiski olnud), kuid tegelikult on haigekassa haigetelt 2 kr. arsti juures ja 3—4 kr. haige juures visiidi eest võetud. Vastavad all-

kirjad haigekassa blanketil on haigekassa kantseleis olemas.

Peame aga juure lisama, et enamus arstkonnast siiski riigiteenijate taksist kinni peavad.

3. On õige, et senise lepingu lõpetamise algatajaks polnud arstid, vaid Rakvere Ühise Haigekassa Juhatus. Samuti polnud arstid läbirääkimiste algatajaks uue lepingu sõlmimiseks, vaid Rakvere Ühise Haigekassa Juhatus. Viimase asjaolu jättis arstkond targu nimetamata, mis ometi küllalt oluline.

4. Arstkonna nõusolek senist tasu veelgi 15% võrd vähendada, ei väärinud vastuvõtmist sellep., et visiidihinna vähendamine ei hoiä ära visiitide arvu suurenemist — seega arstide vastutulek haigekassa majanduslist seisukorda ei kindlusta.

Kui haigekassa on põhjendamata jätnud süüdistuse, et mõned arstid on kunstlikult püüdnud suurendada visiitide arvu, siis on see sündinud delikaatsuse pärast üksikute arstide vastu. Dr. C. Prima — Põltsamaalt — kirjutab arstide ajak. „Eesti Arst“ artikli pealkirja all: „Miks labaneb meil arstline mõtlemisviis.“ Muu seas märgib tema, et haigekassade ja sotsiaalkindlustuste kaudu asetatakse arstkond saagihimust tekitatud demoralisatsiooni ja korrupsiooni õhkkonda. Tähendab, arstid ei ole vabad „mammona“ himust.

Mis puutub arstide poolt väljatöötatud süsteemisse, millega oleks kunstlik visiitide arvu suurendamise võimalus ära hoiatud, siis ei vasta see süsteem tegelikule elule. Miks hinnata arsti tööd ja aega kolmes väärtuses: esimene visiit — 75 senti, teine visiit 50 ja kolmas, neljas, viies jne. visiidid võib juhtuda ilma tasuta? Juba loogiliselt ei ole see õige.

Haigekassa on arstkonnale esitanud lepingu kavasi mitu. Arstidele tasumaksmise viisid on esitatud arstkonnale mitmes ja mitmes variatsioonis. Haigekassa arvepidamine (raamatud ja dokumendid) on arstkonna käsutuses seisnud. Arstide esitajad on isiklikult arvelaudadel raamatutest kokkuvõtteid teinud haigekassa kantseleis. Haigekassa ei ole saladiplomaatiat läbirääkimistel ajanud. Küll aga arstkond soomustas ennast juba läbirääkimiste algul (sept. kuul) streigi juhuseks streigimurdjate vastu, võttes kõikidelt arstidelt vastavad töötused — allkirjad.

Arstkond leidis alati põhjust haigekassa poolt esitatud lepingukava üksikuid punkte „parandada“, unustades sealjuures ära, et leping kui seesugune on tervik ja et ühe punkti muutmise tingib ka teise punkti muut-

mist, sest leping on rajatud vastavalt kalkulatsioonidele.

Tehniliselt olid läbirääkimised arstkonnaga raskendatud, sest nende esitajatel puudusid igasugused volitused. Esituse kaudu võis haigekassa Rakvere arstkonnaga ainult „juttu“ ajada, kuna kaugemale ulatuvaid otsusi ega kokkuleppeid teha oli võimata. „Parandused“ haigekassa ettepanekutes tehti arstide üldkoosolekul, kuhu haigekassa esitajat ei kutsutud, mispärast puudus võimalus nende „paranduste“ vastu vaielda ja vajalikka seletusi anda.

5. Mis puutub arstide kongressi resolutsioonis 1. sept. 1929. a. Võrus, milles Eesti arstkond eitab sotsiaalset kindlustust ja eriti sund-haiguskindlustust ja millega Rakvere arstkond ennast solidaarseks tunnistas, siis võime ainult kahetseda Rakvere arstkonna tagurlust ja omakasupüüdlikkust silmaringi. Meile on see resolutsioon hästi tuttav — tema looja on Dr. M. Nõges Viljandist.

Kui väga teadusemehelikud Dr. M. Nõgese „seisukohad“ on, seda iseloomustavad juba niisugused hooplaused, nagu „rahvaste õnne ja hüve“, „kogu rahvale kurb ja õnnetu“, „haiguskindlustus võimaldab ulaelu“ j. n. e.

Sotsiaalkindlustusel (haiguskindlustus on osa sellest) on oma ajalugu, on oma literatuur, mispärast Eesti arstkond ei tohiks nii tähtsas küsimuses pealiskaudselt hindajaks olla — eriti haiguskindlustuse hinnangut siduda oma leivaküsimusega. 50 aastat tagasi esitas tuntud riigimees Bismark esimesena parlamendile seaduse eelnõu sotsiaalse kindlustuse alal. Ometi oli Bismark üks truimatest monarhistidest, kelle pilt ka mõnel Rakvere arstil ilustab saali seina.

Arstiabi kapitali puudujäägi põhjuseks ei ole mitte vastava seaduse puudulikkus, vaid töölistkonna — kassaliigete — madalad palgaolud.

R. Ü. Haigekassa Juhatus.

Haiguslehtede täitmine pandi arstkonna poolt seisma, et sellega raskendada kassaliikmetel haigekassast toetusraha saamist ja tekitada nende hulgas arusaamatusi ja rahulolematusi haigekassa vastu.

Tasu vastuvõtte tõendustes (allkirjades) ei märgita haiguse nimetust jne.

Erilist tähelepanu väärrib Rakvere arstkonna organiseerimine, sest arstide seltsi asutamine langeb ühte arstkonna ja haigekassa vahelise konfliktiga. Asutatud seltsi tuleb võtta kui

arstide ametiühisust, mille sihiks haigekassat oma võimkonda haarata.

Need asjaolud kõik kohustuvad tööliiskonda, eriti kassaliikmeid, valvel olema. Tuleb saavutada haigekassale äärmist kokkukohoid arstiabi ja arstirohtude tarvitamisega. Tähtsuseta ja tühiste hädade ja vigastuste kordadel haigekassa arvel arsti tülitamine on raiskamine, mis lubamata.

Mida otstarbekohasemalt ja kokkuehoidlikumalt kassaliikmed haigekassat kasutavad, seda suuremal määral ja laiaulatuslisemalt suudab haigekassa tõsiste hädade ja raskemate haiguste kordadel kassaliikmeid ravitseda ja toetusrahasi maksta.

Kassaliikmete üksmeelne kokkuehoid ja otstarbekohane haigekassa kasutamine kindlustab haigekassale rutulise võidu Rakvere arstkonna üle ja võimaldab väärilise tasumaksmise arstidele, mille vastu haigekassa millaski ei ole vaielnud.

Õnnetusjuhuste kordadel on kassaliikmetele 1929. a. toetusrahasi ja ravimist võimaldatud üldsummas 568.765 senti.

Seega on haigekassa toetusi jaganud igasugusel kujul 1929. a. üldsummas kokku 4.748.628 s. Arstkond on sellest summast omale saanud 1.008.200 senti.

Haigekassa valitsemise kulud on 1929. a. kohta 605.904 senti, mis teeb 11% üldkuludest.

Kassaliikmed maksid liikmemaksu 1929. a. haigekassale

	1.513.493 senti
tööandjad — juurem. .	1.517.331 „

Seega tegevuskap. tulu	3.030.824 senti
millele juure arvatud . .	126.640 „

apteekidest saadud hinnaalandused.

Sularaha läbikäik oli 1929. a. 1610 väljamineku dokumendi järele 4.649.214 senti. Sissetulek 975 dokumendi järele — 4.564.999 s.

Memoriali järele oli 1929. a. tingitud väärtuste läbikäik 1771 dokumendi järele 10.622.412 s. Seega üldine arvete läbikäik 4356 dokumendi järele 19.836.625 s., mis nõudis üksi pearaamatus 8712 sissekannet, rääkimata teistest abiraamatutest ja arvestamistest.

1929. a. on väljasaadetud 1614 kirja. Iga kirja kokkuseadmine võtab aega ja mõtlemist.

Kõigele lisaks tuleb ametnikkudel harutada, vaielda haigekassa asjus kassaliikmete, perekonnaliikmete, tööandjate kui ka arstidega. Kassaliikmed nurisevad kui nad abi sel määral ja viisil ei saa, kui nad vajavad ja meele järele on. Tööandjad leiavad haigekassa maksud ja teised kohustused liig koormavad oma kohta olema. Arstidele ei meeldi mõnesugused juhatuse määrused ja korraldused nende kohta. Kõik need vaielused ja jutuajamised takistavad ametnikkudel töösse süveneda. Alali-

sed eksitamisest, telefoni kõlsemine jne., mis siiski paratamata, silmaspidades haigekassa laialdast tegevuse ala. Vaimlise töö eksitamine pole millaski hea — juhtuvad raamatutes eksitused, missuguseid peab punase tindiga parandama.

Haigekassas tuleb tegemis teha haigete, murest puretud ja kas kassaosalist või selle perekonnaliiget tabanud haiguse läbi erutatud inimestega. See nõuab ametnikult kannatust ja tasakaalu. Ta peab inimesi mõistma, väikestest ja väiklastest pistetest üle olema, peab arvestama kassaosaliste massi tasapinnaga, nende ümbruskonnaga, haridusega, kasvatusel ja — hädadega.

Seesugustel asjaoludel tuleb tihti haigestunud kassaliikme hädaldamisi ja kurtmisi kannatlikult kuulata, seda mõista ja arusaada, kuigi kiire ja hädaline töö ootab. . .

Juhatusel koosolekuid peeti aruande aasta jooksul 51. Otustati 725 küsimust. Seega langeb iga koosoleku peale keskmiselt 14 asjaarutamist.

Volinikkude peakoosolekuid peeti aruande aastal 2.

Revisjoni komisjon korraldas kaks revideerimist. Aasta aruande ja tegevuse revideerimise juures kasutati asjatundjaraamatupidaja kaasabi. Peale selle korraldas põhjaliku revideerimise III. jsk. tööinspektor.

Nimetamist väärrib veel Aseri tsemendi vabrik juures asuva haigekassa liitumine Rakvere Ühise Haigekassaga. Esiimeselt võeti üle 139.336 senti sularahas, raud-rahakapp, kontori kapp ja mõned toolid. Liitumine on kohtu lahendada Riigikohtus.

Haigekassa juhtimine on senini kannud juhuslist iseloomu. Toetusrahasi on makstud suuremal määral ja arstiabi on korraldatud soodsatel tingimustel nii kaua kui tagavarakapitali jätkus. Nüüd kus kassa tühi ja tagavarad otsas — vähendati abiandmised kõige väiksemate normideni, et jälle tagavarakapitali koguda, mis võimaldaks lühema või pikema aja järele jälle kõrgemate normide juure tagasi pöörata, et kogutud tagavarade abil vähe lahendamalt, kas või lühikest aega, elada.

Endine haigekassa majapidamise juhtimise viis edasi kesta ei või, mis pärast haigekassa ongi kassaliikmete ravimise ümberkorraldusele asunud. Eelarve piirides ei pea püsima mitte üksi valitsemise kulud, vaid ka kassaliikmete ravimine, nende abirahad, samuti ka perekonnaliikmete toetamine.

Tegevuskapitali

Tulude nimetus.

Kinnituskasud:

Kassaosanikkude liikmeraha:

a) mehed	Kr. 13.334 33					
b) naised	„ 1.800 60					15.134 93

Omaniku juurdemaks 15.173 31 30.308 24

Muud tulud:

Perekonnaliikm. rohtude p. hinnaaland. 1.266 40

31.574 64

aruanne.

Kulude nimetus

Toetusrahad kinnitatuile:

Haigusrahad meesliikmetele	7.899 14		
„ naisliikmetele	1.414 27		
Meesliikmete matmiseks	<u>711 50</u>		10.024 91

Perekonnaliikmetele toetusr. ja arstim. kulud:

Matmise kuludeks	233 25		
Arstiabi: a) arstid	3.533 21		
„ b) hambaarstid	512 50		
„ c) masseerijad ja ämmaem.	285 —		
Arstirohud	6.497 48		
Haigemajas ravimine	65 50		
Muud ravimise kaasas käivad kulud	<u>15 —</u>		11.141 94

Valitsemise kulud:

Kantseleikulud	509 37		
Teenijate palgad	3.540 —		
Üür, küte ja valgustus	701 26		
Mitmesugused kulud	321 05		
Ruumide korrashoid	96 —		
Kassa juhatuse ja rev. kom. tasu	214 30		
Trükikulud	511 96		
Sõidu- ja päevarahad	<u>165 10</u>		6.059 04

Muud kulud:

Eestimaa Haigekassade Liidu liikmem.	109 18		
„Töö ja Tervis“ toetus	<u>50 —</u>		159 18

Tagavara kapitali juure arvatud:

Sissemaksudest ja juurdemaks. 5%	1.515 41		
1929. a. tegevuskapitali ülejääk	<u>2.674 16</u>		4.189 57

31.574 64

Deebitoride arve.

Tulude nimetus.

Kinnitusühisuselt (tööõnnetuste puhul makstud abirahad ja ravimine)	4.235	12
Tööasutustelt (peale ülalnimetatud veel uute tööarstl. läbiv.)	1.724	62
Haigusjuhused, missugused arvestatud õnnetusj., ettevõtte töös, kuid hiljem selgus, et harilik haigus	30	64
Saldo	2.442	67
	8.433	05

Kulude nimetus.

Saldo 2.745 40

Kinnitusühisuse ja tööasutuste arved:

Toetusrahad tööõnnetuste korral:

Haigusrahad meesliikmetele	4.116	44
„ naisliikmetele	147	4.264 26

Arstim. kulud tööõnnetuste korral:

Arstiabi	674	75
Arstirohud	327	—
Haigemajas ravimine	281	40
Muud ravimise kaasas käiv. kulud	38	95 1.322 10

Mitmesug. kulud tööasut. arvel:

Uute tööliste arstlik läbiv.	88	75
Eriarved	12	54 101 29
	8.433	05

Eelarve 1930. a. peale.

Tulud

Kinnitusmaksud:

Kassaosanikkude liikmemaksud 1100 liiget à Kr. 15	16.500	—
Ettevõtjate juurdemaks 2% palgast	16.500	—
Kassaosaliste ravimiskuludeks	12.000	—

Muud tulud:

Viivitusraha %%	600	—
Hoiusummade %%	50	—
Hinnaalandus apteekidelt	3.350	—
	49.000	—

Kulud

Tagavarakapitali juurde arvatud	1.650	—
Kassaosanikkude abirahad	11.500	—
Kassaosanikkude ravimiskulud	18.000	—
Perekonnaliikmete toetus ja ravimine	10.500	—
Vallasvara muretsemine	150	—
E. Haigekassade Liidu liikmemaks	250	—
Valitsemise kulud:		
Kantselei kulud	400	—
Teenijate palgad	3.800	—
Üür, küte, valgustus	720	—

Ülekandeks 46.970 —

Ülekanne 46.970 —

Ruumide korrashoid	120 —
Kassa juhat. ja rev. kom. tasu	250 —
Trükikulud	300 —
Sõidu- ja päevarahad	200 —
Kirjanduse muretsemiseks	50 —
Ettenägemata kulud	2 34 —
„Töö ja Tervis“ toetuseks	50 —
Teenijate pensioni kassa maks	76 —
Ülejääk	750 —
	<hr/>
	49.000 —
	<hr/> <hr/>

Haigekassa Juhatuse esimees: **J. Aboh.**

Abiesimees: **F. Vendt.**

Liikmed: **F. Meister, K. Rink ja J. Udik.**

Revisjoni komisjoni esimees: **R. Varts.**

Liikmed: **A. Kertsel ja M. õunapuu.**

A s j a a j a a : **V. Luksepp.**

Rakvere Ühise Haigekassa

volinikkude peakoosolekul 23. märtsil 1930 a. vastu- võetud.

Kassaosalistele ja nende perekonnaliikmetele maksetavate abirahade normid ja arstiabi tarvitamise määrused.

Rahaline toetus kassaosalistele.

1. Haiguse korral maksetakse haigusabiraha:

- a) kodus ravitsedes pool palgast, haigemajas ravitsedes üks kolmandik, suvekoloniis ja sanatooriumis viibimise puhul üks neljandik palgast.

Täheendus: Sanatooriumis ja suvekoloniis ravitavad kassaosalised, kellede ülespidamisel perekonnaliikmed puuduvad, haiguse abiraha ei makseta.

- b) Kui haigus kestab vähem kui neli päeva, siis haigusraha ei makseta;
c) kui haigus vähemalt neli päeva kestab, siis maksetakse haigusraha kolmandast päevast alates;
d) pühade, pühapäevade ja tööseisaku päevade eest haigusraha ei makseta;
e) haigusraha väljaarvamise juures võetakse arvesse ainult terved töölt äraoldud päevad;
f) kui kassaosaline tööandjalt täie palga haig. aja eest on saanud, siis haiguse raha ei makseta;
g) haigekassa majanduslist seisukorda arvesse võttes võib juhatus keelduda kassaosalistele sanatooriumis, suvekoloniis, Kuresaares, Haapsalus jne. ravimise võimaldamisest.

2. Tööstuse töö juures õnnetujuhtumise läbi vigasaanutele maksetakse haigusraha kaks kolmandikku palgast kõikide haiguse päevade, ka pühapäevade ja pühade eest, kui need on haiguse aja sees, selle peale vaatamata, kas haiget kodus või haigemajas ravitakse.

3. Raskejalgsuse ja sünnitamise korral maksetakse sünnituse raha terve palga suuruses, kui sünnitaja kodus viibis. Sünnituse puhul kliinikus olnud päevade eest maksetakse sünnituse raha poole palga suuruses. Sünnitusraha maksetakse 2 nädalat enne ja 4 nädalat peale sünnitust ka pühade, püha ja tööseisaku päevade eest, kui need nimetud nädalate sees on.

Sünnituse raha maksetakse ainult neile kassaosalistele, kes enne sünnitust vahetpidamata kolm kuud kassaliikmed on olnud.

4. Matuseraha maksetakse 30. kordse päevapalga suuruses.

5. Üldmäärused:

- a) Toetusrahade väljaarvamise juures võetakse aluseks kuni nelja kuu palk, kõikidel nendel kassaosalistel, kelle palk lühendatud tööpäeva, tükitöö, ületunni tasu ehk muudel põhjustel kõikuv on olnud.
b) Töölt lahkunud kassaosalistele jäävad kõik kassaliikme õigused alles ühe kuu jooksul viimast tööpäevast arvates.
c) Kassaosalistel, kes vähem kui kaks nädalat kassaliikmed on olnud, ei ole õigust haigekassalt pääle töölt lahkumise mingisugust arstlist abi ega toetusraha saada.

Kassaliikmeks olemine lõpeb:

1. Kassaosalise mõne teise haigekassa liikmeks astumisega ehk kui kassaosaline teenistusse astub ettevõttesse, missugune ei kuulu haigekassa alla.

2. Töötaoleku korral 30. päeva möödumisel peale viimast tööpäeva haigekassa alla kuuluvas ettevõttes.

3. Kui haigus vahetpidamata kestab üle 26 nädala, ehk kui haigus vaheaegadega kestab ühes aastas üle 30 nädala.

4. Kassaosalise surmaga.

Kassaosaline, keda arst haiguse pärast tööst vabastab, on kohustatud tööasutusest hiljemalt 48 tunni jooksul haiguslehe välja võtma. Erandid on lubatavad ainult suurte pühade ajal. Vältava haiguse korral tuleb haiguslehte iga kuu möödumisel uuendada.

Kassaosalised, kes haiguse pärast tööst vabastatud, on kohustatud haiguslehte haigekassale ära tooma kolme päeva jooksul peale töövõimuliseks tunnistamist, ehk töösse astumist, väljaspool Rakvere elavad kassaliikmed aga ühe nädala jooksul. Selle määruse täitmata jätmise korral võib juhatus kassaosalist haiguse abirahast osaliselt ehk täiesti ilma jätta. Viivitab aga kassaosaline haiguslehte haigekassale saatmisega üle 4 nädala, kaotab ta abiraha saamise õiguse.

Elukoha muutmisest tuleb haigekassale 3 päeva jooksul teatada, väljaspool Rakvere asuvad kassaosalised aga ühe nädala jooksul.

Haigekassa juhatusel on õigus kassaliiget, kes peakoosoleku otsuseid ja määruseid, samuti ka haigekassa juhatuse ja ravijate isikute korraldusi ei täida, rahalisest toetusest täielikult ehk osaliselt ilma jätta ja haigekassa arvel ravimist katkestada — lõpetada.

Loetletud toetusraha normid ja allpool järgnevad määrused on maksvad 23. märtsist 1930 a. alates.

Arstiabi määrad ja haigete kohta määrused.

Haigekassa võimaldab arstiabi ainult neile kassaosalistele, kellede tööandjad maksavad haigekassale arstiabi maksu ja on allakirjutanud sellekohase lepingu arstiabi korraldamise asjus.

Teised kassaosalised on õigustatud arstiabi ja ravimist saama tööandja korraldusel ja kulul.

Perekonnaliikmed, kes on haigekassas registreeritud, saavad arstiabi ja toetust ühesugusel alusel, sellepeale vaatamata kas tööandja arstiabi korraldust haigekassa kätte on annud või mitte.

Arstiabi. Haigekassa võimaldab kassaosalistele täielise arstiabi, mis koosneb järgmistest osadest:

- a) ambulatoorne ravimine;
- b) kodus arstimine;
- c) haigemajas ravimine ühes haige täieliku ülespidamisega ja
- d) sünnituse abi.

Hammaste ravimist ja plombeermist võimaldatakse ja prillid antakse välja kassaosalistele, kes vahetpidamata vähemalt kuus kuud kassaliikmed on olnud ehk kes ühes aastas vaheaegadega üheksa kuud on töötanud haigekassa alla kuuluvates ettevõtetes.

Prillid antakse dioptria 1,5 alates. Prillide kestvuseks arvatakse 2 aastat ja enne seda tähtaega uusi ei anta.

Haigekassa võimaldab haigemajalist ravimist ainult Tartu Ülikooli kliinikutes III klassis.

Kui haige soovib ennast arstida erakliinikus, siis maksab haigekassa esitatud arve põhjal Tartu Ülikooli kliinikute taksid järele tõelikult kliinikus viibitud päevade eest.

Haigemajas ravimine võib sündida ainult haigekassa teadmisel ja nõusolekul ja kui arst seda tarvilikuks on tunnistanud.

Mitme arsti tarvitamine ühe ja sama haiguse puhul on ainult haigekassa nõusolekul ja ravitseva arsti soovitusel lubatud.

Haige sõidukulusi, samuti ka arsti sõidukulusi haige juure haigekassa ei tasu.

Juhusel, kui haigekassal üksikute arstidega ehk kogu arstikonnaga lepingu vahetõttu lõpeb ja haigekassal võimalik pole kassaliikmetele ja perekonnaliikmetele arstiabi korraldada, tasub haigekassa arstimis kulud esitatud arvete põhjal „Riigi Teataja“ Nr. 66, 1928 a. avaldatud haigekassa taksid järele.

Ühes arstiabiga antakse ka rohud, sidematerjal ja muud arstimise vahendid haigekassa arvel.

Patent rohtudest võimaldatakse ainult need, missugused on haigekassa arvel lubatud patent rohtude nimekirja ülesvõetud.

Kassaosalise perekonnaliikmetele antava arstiabi ja rahalise toetuse normid.

Abisaamise õiguslikeks perekonnaliikmeks loetakse kassaliikme naine, lapsed, kasulapsed ja vae-sedlapsed, õed ja vennad kuni 17 aasta vanuseni (17. a. väljaarvatud), isa 60. eluaastast ja ema 55. elu-aastast peale.

Eelpool loetletud isikud registreeritakse perekonnaliikmetena ainult siis, kui nemad kassaosalise juures ja temalt täielise ülespidamise saavad ja kui nendel selle juures muid sissetuleku allikaid ja kapi-tali pole.

Kui naiskassaosalisel on töö võimeline mees, siis ei registreerita tema lapsi perekonnaliikmetena.

Kassaosaliste perekonnaliikmetele võimaldatakse ravimist ja arstirohte üldiselt neil samul alustel, kui kassaosalistele.

Arstiabi ja abirahade saamise õigused omavad perekonnaliikmed peale seda, kui kassaliige kuu aega on töötanud haigekassa liikmena, ehk kui perekonnaliikme haigekassas registreerimisest kuu aega on möödunud.

Perekonnaliikmetele väljakirjutatud rohtude nimelisest hinnast maksab rohtutarvitaja ise 10%. Ülejääva osa tasub haigekassa.

Kassaosalise perekond võib ühe aasta jooksul arstiabi tarvitada järgmiselt: esimene perekonna-liige võib kasutada aasta jooksul kuni 15 arstimis tähte, 2 perekonnaliiget kokku kuni 20 arstimistähete, 3 perekonnaliiget kuni 25 arstimistähete ja 4 ehk rohkem perekonnaliiget kokku mitte üle 30 arstimistähe aasta jooksul. Arstimistähti antakse välja ainult selle mure osa suuruses perekonna aastast arstimis-tähete normist, mis vastab perekonnaliikmeks registreerimisest möödunud ajale.

Iga arstimistäht võimaldab üks kord arsti abi kasutada, mille juures arsti tasu ei või üle kahe krooni tõusta. Juhtumisel, kui arstitasu tõuseb üle 2 kr., peab abitarvitaja summale vastavalt arsti tähti andma, arvates iga täht 2 kr.

Arstimistähete arvel võimaldatakse perekonnaliikmetele ka haigemajalist ravimist kui see arstide poolt vajalik leitakse olema.

Perekonnaliikme haigemajas ravimise kulude katteks maksab haigekassa, ettepanud arve põhjal, vastavalt perekonna kohta saada olevate arstimistähete arvule, arvates iga täht 2 kr.

Kui perekonnaliige sünnitab, siis maksetakse kassaosalisele ämmaemanda kulude katteks ettepan-dud arve põhjal, kuni 20 krooni ja ainult neile, kes vähemalt kolm kuud kassaliikmeks on olnud.

Matuseraha maksetakse kuni 10. aastaste laste matmiseks 10. kordse päevapalga suuruses, 10—16 aastaste laste ja täiskasvanud perekonnaliikmete matmiseks 15 kordse päevapalga suuruses.

Perekonnaliikmed kaotavad arstiabi ja rahalise toetuse saamise õiguse kaks nädalat peale kassa-osalise viimast tööpäeva. Haigestunud liikme perekonna kohta see määrus maksev ei ole.

Leping.

1930. a. juuni kuu 20. päeval Rakvere Ühise Haigekassa põhikirja § 25. p. 2. ja § 74. põhjal Rakvere Ühise Haigekassa Juhatus ühelt poolt ja Rakvere Arstide Selts ja üksikud allakirjutajad arstid Rakvere Arstide Seltsi nõusolekul teiselt poolt sõlmivad käesoleva lepingu arstiabi korraldamiseks Rakvere Ühise Haigekassa liikmetele ja nende perekonnaliikmetele vaba arstivaliku põhimõttel alljärgnevatel tingimustel.

Täiendus: Teisi erilisi lepinguid üksikute arstidega Rakvere Arstide Seltsi nõusolekuta Rakvere Ühine Haigekassa ei sõlmi.

§ 1.

Käesolevale lepingule allakirjutajad arstid võtavad oma peale arstiabi andmise kohustuse Rakvere Arstide Seltsi heakskiitmisel Rakvere Ühise Haigekassa liikmetele piiramata — ja nende perekonnaliikmetele senini maksvate normide järele kõigil spetsiaal aladel nii arsti juures kui ka raskeil juhuseil haige juures kodu.

Täiendus: Kassa haiged, kes võivad käia, on kohustatud ilmuma arstiabi saama arsti juure vastuvõtmise tundidel. Erakorralistel juhusel on arstid kohustatud kassa haiged vastuvõtma ka teisel ajal, kui arst kodus viibib.

§ 2.

Paragraf 1. ettenähtud arstiabi tasuks maksab Rakvere Ühine Haigekassa käesolevale lepingule allakirjutanud arstidele oma tulude järele: kassaliikmete ravimiskapitali ettenähtud tulusummast üks kolmandik ja tegevuskapitali tulusummast üks üheksandik.

Arstile tasu arvestamise aluseks on endised tasunormid (haigekassa taksid). Arvete kokkuseadmise ja esitamise viisid ja arstiabi andmise kord jääb täiesti endiseks.

Kui arstide poolt esitatud arvete lõppsummad kokkuarvates ületavad käesoleva paragrafi esimese lõike järele haigekassalt saadaoleva üldsumma, siis vähendatakse kõikide esitatud arvete lõppsummasi vastava protsendi võrra, kuid mitte üle 20 (kakkümmend) protsendi. Vastupidisel juhusel suurendatakse arvete lõppsummasi vastava protsendi võrra. On aga arvete üldsumma võrdne haigekassalt saadaoleva üldsummaga, siis tasutakse arved muutmatult.

Honoraarid tasub Rakvere Ühine Haigekassa hiljemalt 15-dal kuupäeval möödunud kuu kohta.

§ 3.

Elektroterapia, kõrgustiku päikesega ravimine, röntgenoskopia, samuti ka laboratooriumi tööd tasutakse eraldi ja ei kuulu käesoleva lepingu tingimustesse ja võivad sündida arstlise komisjoni heakskiitmisel ja haigekassa nõusolekul — väljaarvatud laboratooriumi tööd.

§ 4.

Haigekassa on kohustatud arstide esindajatele esitama tööinspektorile saadetavatest kuuaruanne- test ärakirja haigekassa tegevuskapitali ja kassaliikmete ravimiskapitali tulude kindlaks tegemiseks. Samuti ka vastavate raamatute ettenäitamisega tõestama tulude tõelikkust.

§ 5.

Üksikasjalised juhised arstidele (arstiabi korraldus, haiguse ja töövõimetuse kindlaks tegemine, arstirohtude väljakirjutamine jne.) määratakse kindlaks eri juhustega, missugused töötatakse välja vastastikusel kokkuleppel arstide esituse ja haigekassa juhatuse vahel.

Täiendus: Kui kokkulepet selle § järele ei saavutata, siis pole käesolev leping maksev.

§ 6.

Käesolev leping on maksev kuus kuud, arvates 1. juulist 1930. a. kuni 1. jaanuarini 1931. a. ja lepingu maksvus jätkub vaikiva pikendamise teel määramata aja kestel, kui üks kummastki lepingu-osalisest ei ole ta ülesöelnud, kuuskümmend päeva ette teatades.

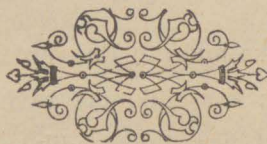
§ 7.

Käesoleva lepingu algtekst seatakse kokku kahes eksemplaris, milledest üks hoitakse alles haigekassa kantsleis, teine — Rakvere Arstide Seltsis. Lepingule allakirjutajad arstid saavad haigekassa poolt tõestatud ära kirjad.

Rakveres, 20. juunil 1930. a.

Rakvere Ühise Haigekassa Juhatus:
(Allkirjad.)

Rakvere Arstide Seltsi Juhatus.
(Allkirjad.)



Andmeid Narveri linna tervishoiulistest oludest.

Lisa # 18.

Narveri Ühine Naigekassa kannavalide austimistatistika
ja retsept-blansettide vormid.

(2 lehel).

Rakvere Ühine Haigekassa.

1

Haigek. arvel
lubat. minna Dr. juure.

Haigekassa sissetulekud on piiratud.

Kassaosalise arstimisetäht.

Välja antud

Rakvere Ühise haigekassa poolt.

Eesnimi

Perekonnanimi

Isanimi Vanus a.

Töoasutus

Aadress

Diagnoos (Eesti keeles)

.....

Arstimistäht, mille väljaandmisest üle nädala mööda, ei ole maksev, — Iga arstiabi tarvitamise korral jääb üks arstimistäht arsti kätte,

Ärge võimaldage õigustamata ja liialdatud haigekassa kasutamisi.

Kassaliige! Arstimistäht visiidil algul kohe arsti kätte anda.

Kassaliige! Arsti kutsudes ära viivita arstimistähe arsti kätte andmisega.

Haige visiit arsti juurde argipäeval
 vastuvõtmise tundidel on **kaks korda odavam** kui visiit pühapäeval või öösi.

Visiit	$\frac{\text{arsti}}{\text{haige}}$	juures	$\frac{\text{päeval}}{\text{öösel}}$ kr. s.
Visiit kliinikus			„	„
Operatsioon			„	„
Sidemed			„	„
Rohud			„	„
.....				„	„
.....				„	„
.....				„	„

Kokku kr. s.

Kas haiguse pärast tööst vabastatud?

.....

..... 193 a.

Dr.

Arsti visiit haige juurde päeva ajal
 on **kaks korda ja öösi neli korda kallim** kui haige visiit arsti juures argipäeval vastuvõtmise tundidel.

2.

RAKWERE ÜHINE HAIGEKASSA.

Haigekassa sissetulekud
on piiratud.

Perekonna nimi.....

Eesnimi.....

Tööasutus.....

Diagnoos (Eesti keeles).....

.....

Kas haiguse pärast tööst vabast.?.....

Kirjutas arst.....

Rohu hind Kr..... s..... (ilma %/0/0)

Kuu päew.....

Apteeki tempel ja Rp. Nr.....

Ärge võirnaldage õigustamata
ja liialdatud haigekassa
kasutamisi.

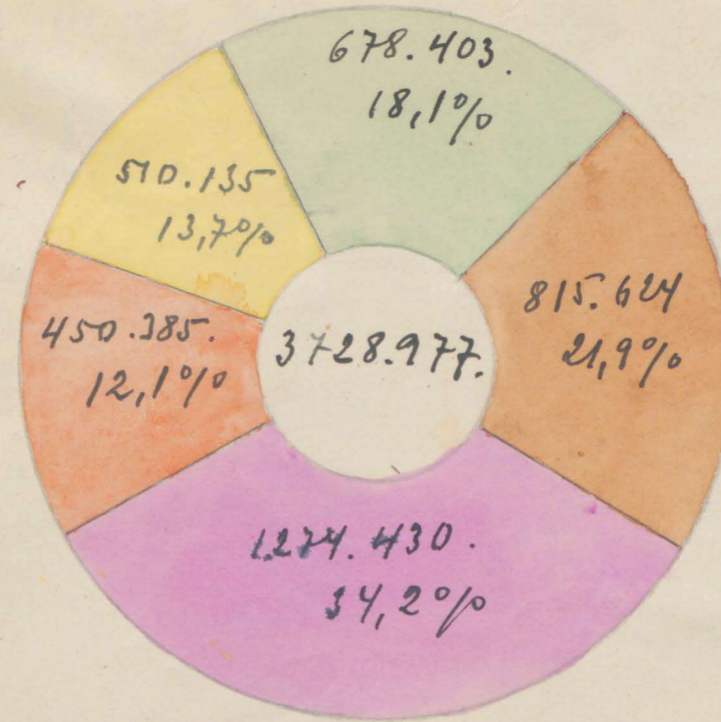
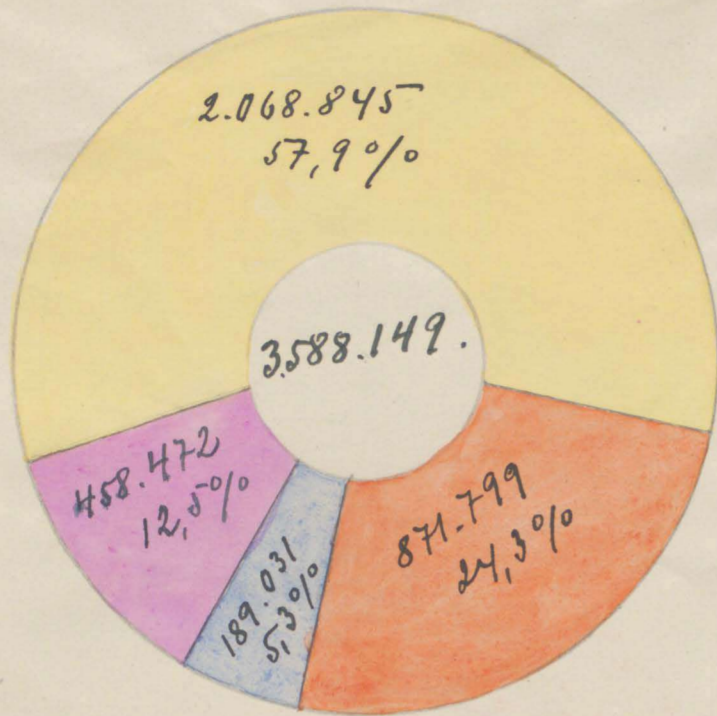
Rakwere Ühise Haigekassa arst
(kassaliikmele)

Raveve Ühise Haigekassa rahaline läbikäik 1925-1929a. (Tabel #19).

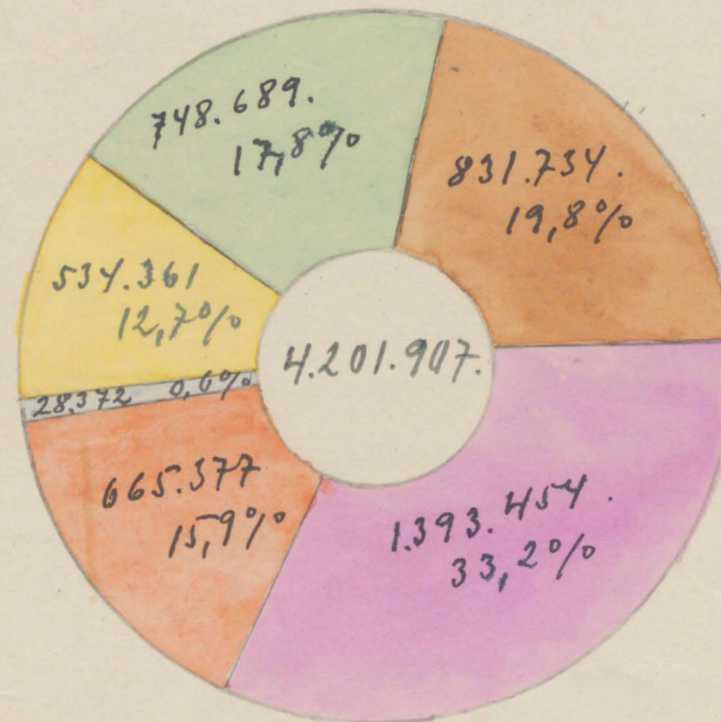
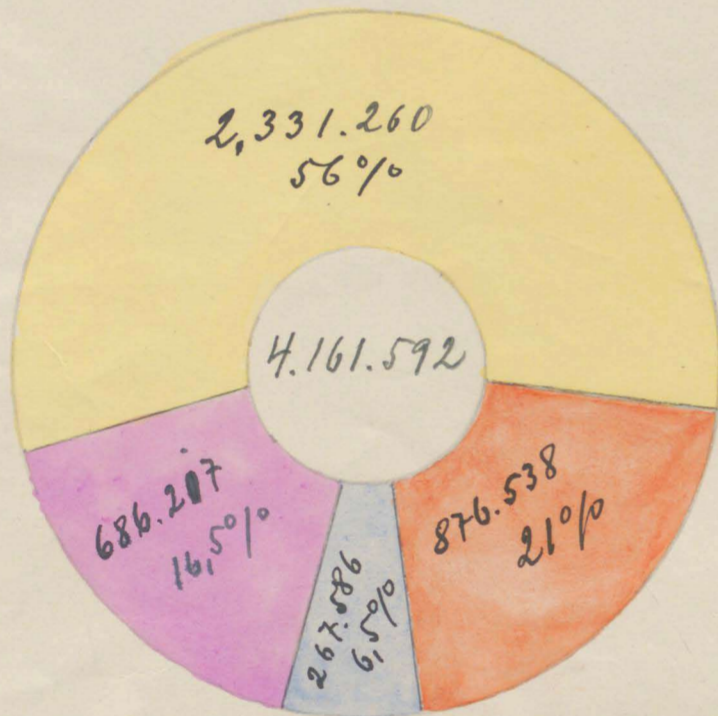
Tulud.

Diagrammid.

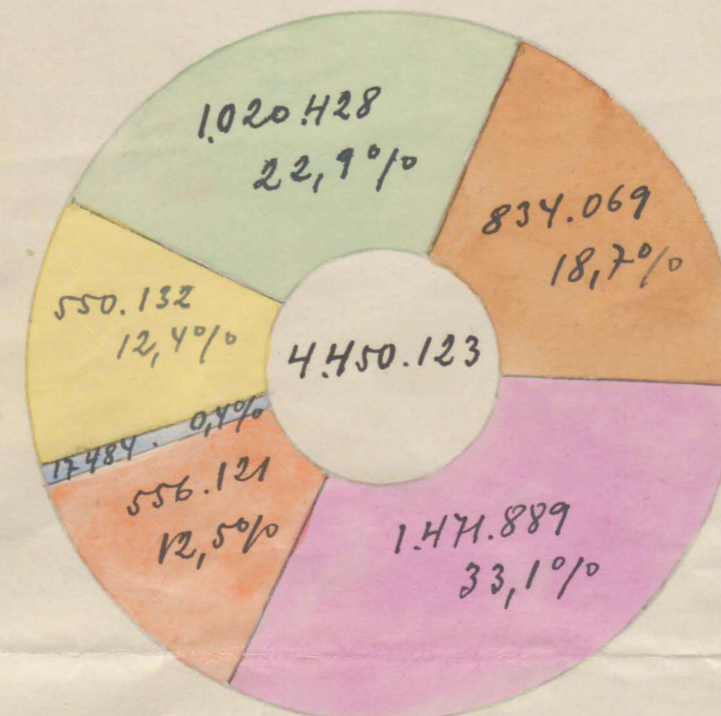
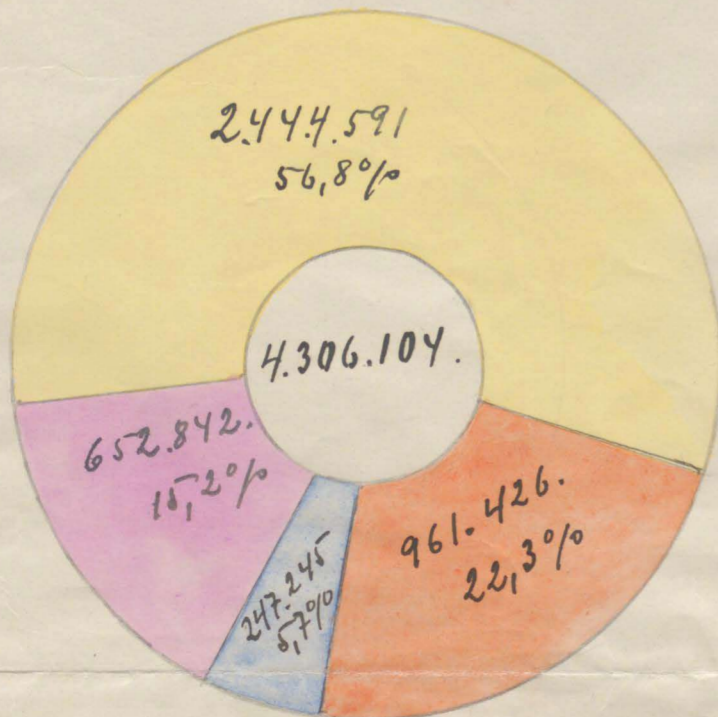
Kulud.



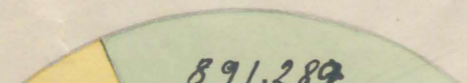
1926.



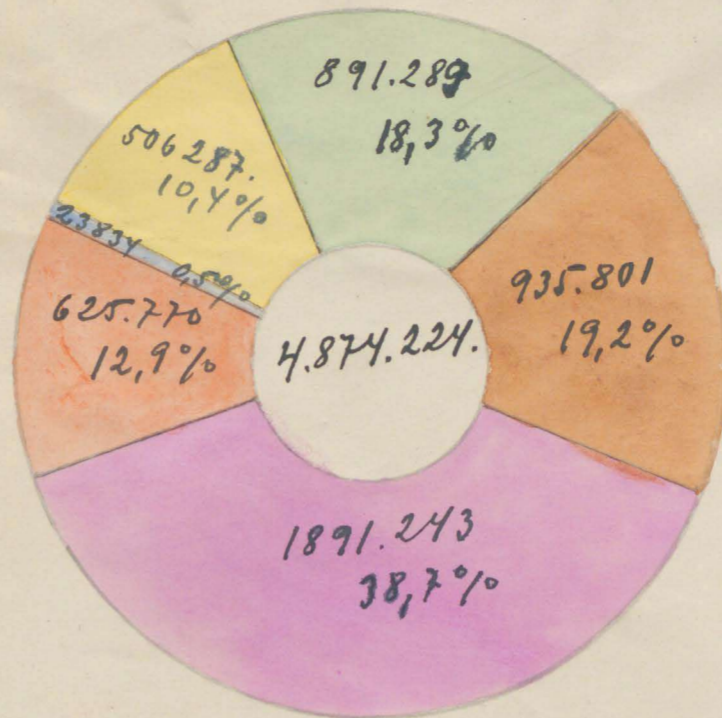
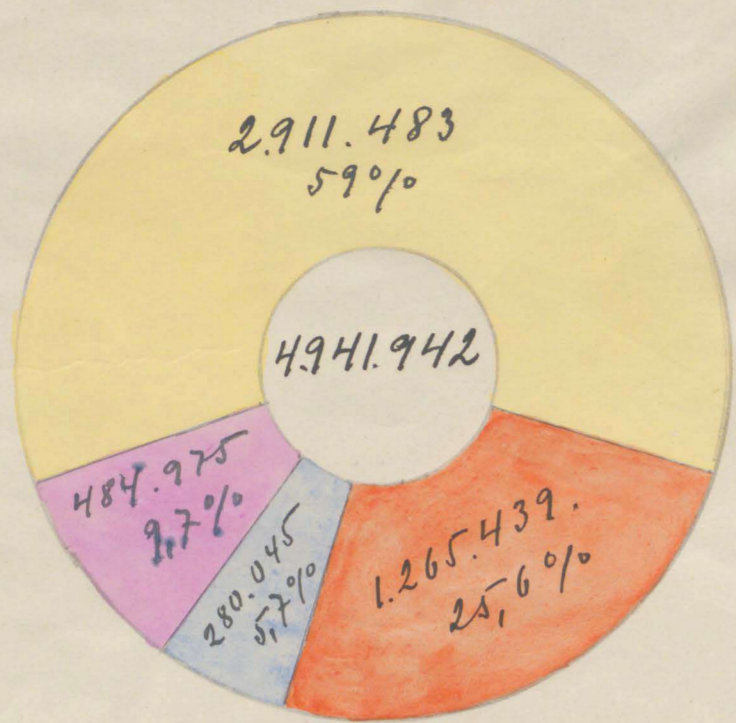
1927.



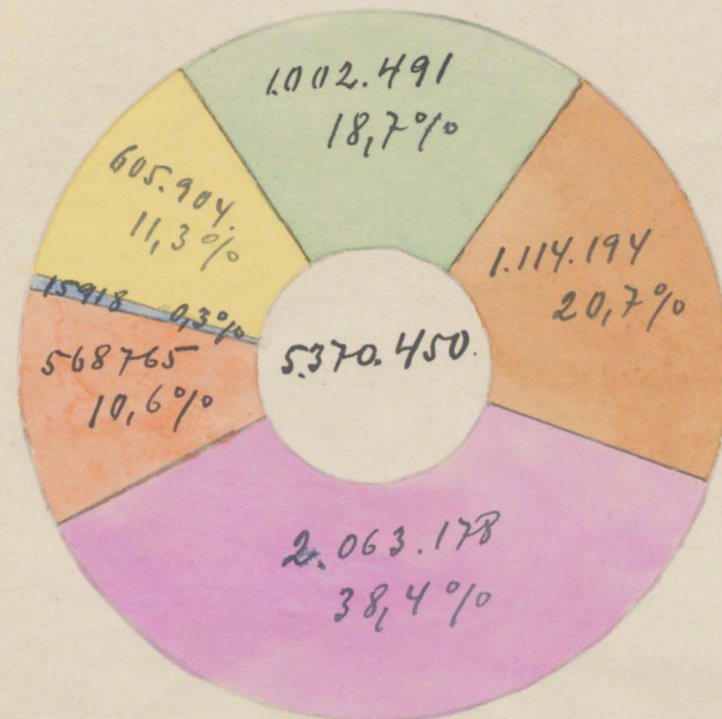
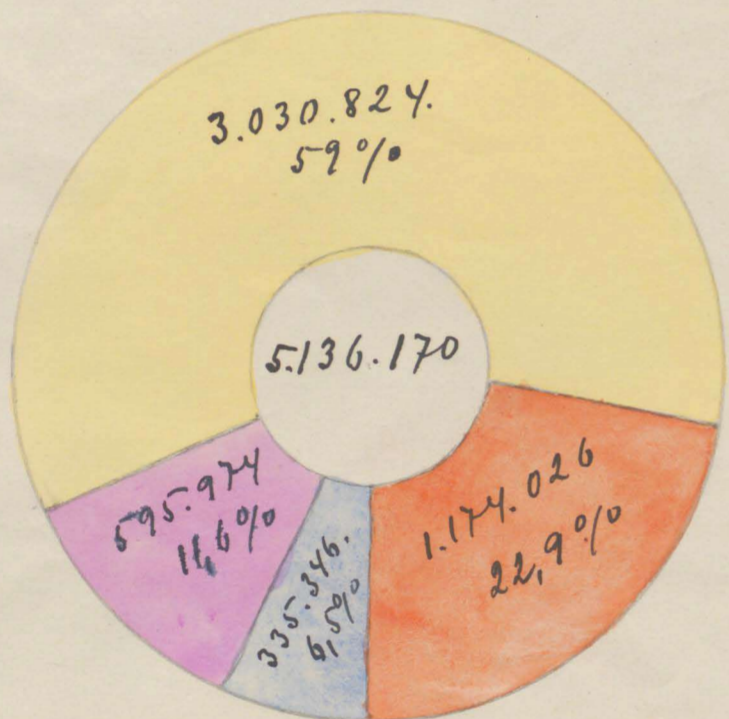
1928.



1928.



1929.



Värvide seletus:

- Teguruskapital.
- Kassalüüete ravimiskapital.
- Tagasisaadud ravimiskulud ja haigusrahad õimetusjuhuste puhul.
- Apteekidelt saadud hinnaalandus.

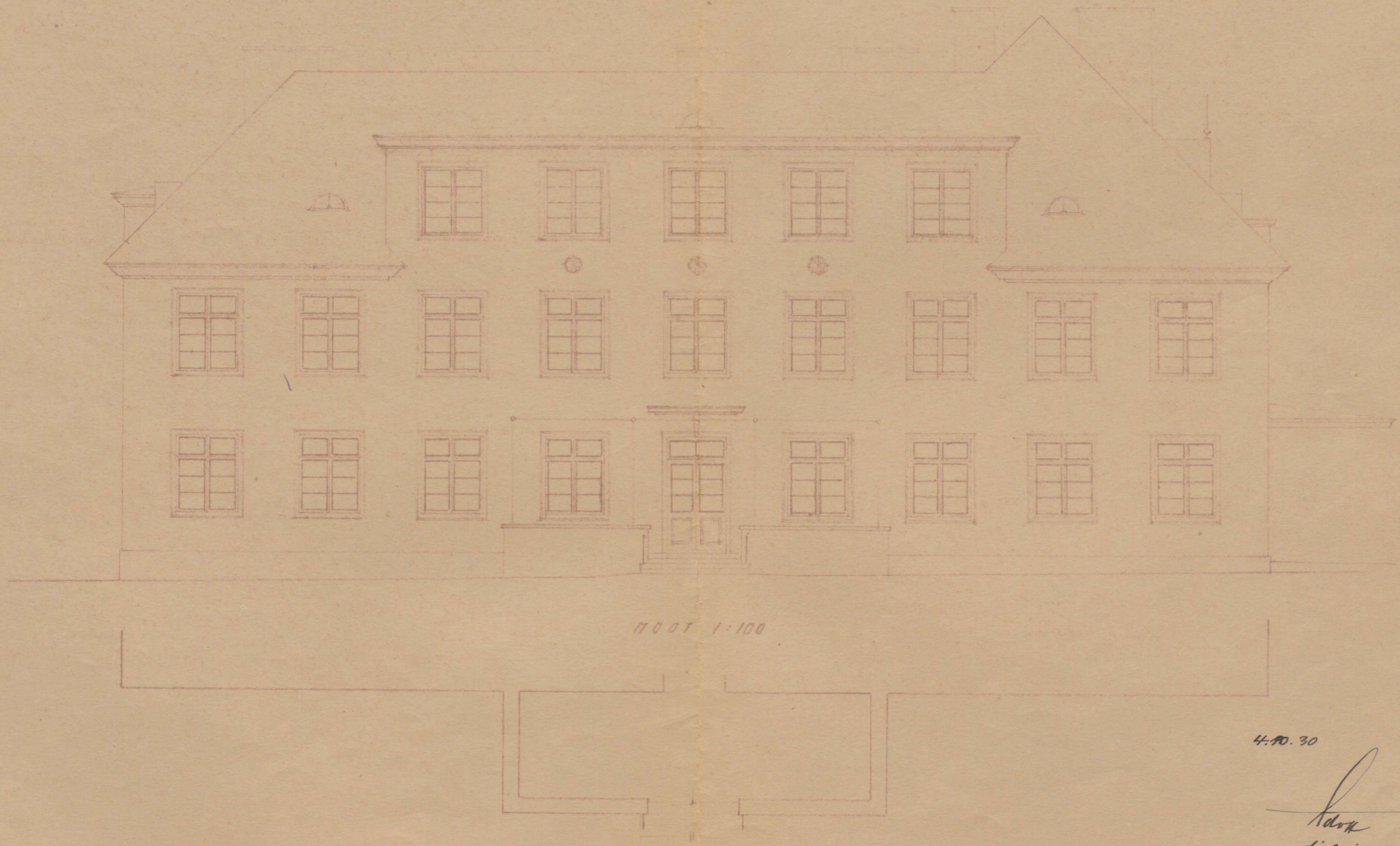
- Kassalüüete ravimiskulud.
- Toetusahad personalilüüetetele.
- Abirahad kassalüüetetele.
- Valitremiskulud.
- Mitmesugused kulud.
- Haigusrahad ja ravimiskulud õimetusjuhuste puhul.

RAKVERE HAIGEMAJA

Andrusid Narvere linna tervishoiuliseks oludeks Linn #20.

VARIANT

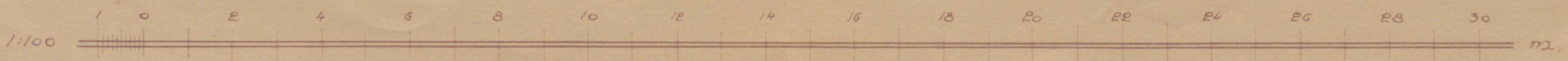
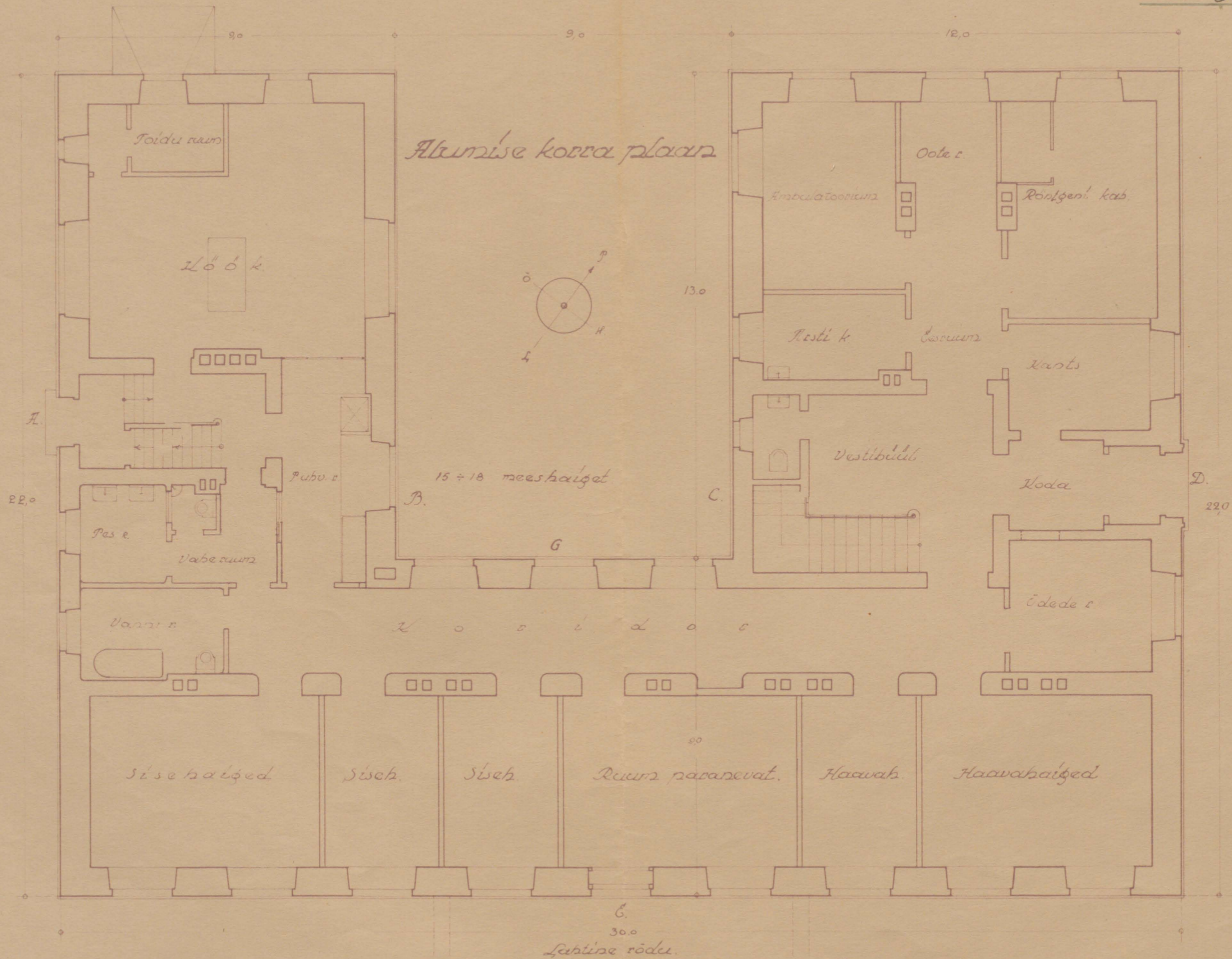
VAADE KUNNIA TÄNAVALT

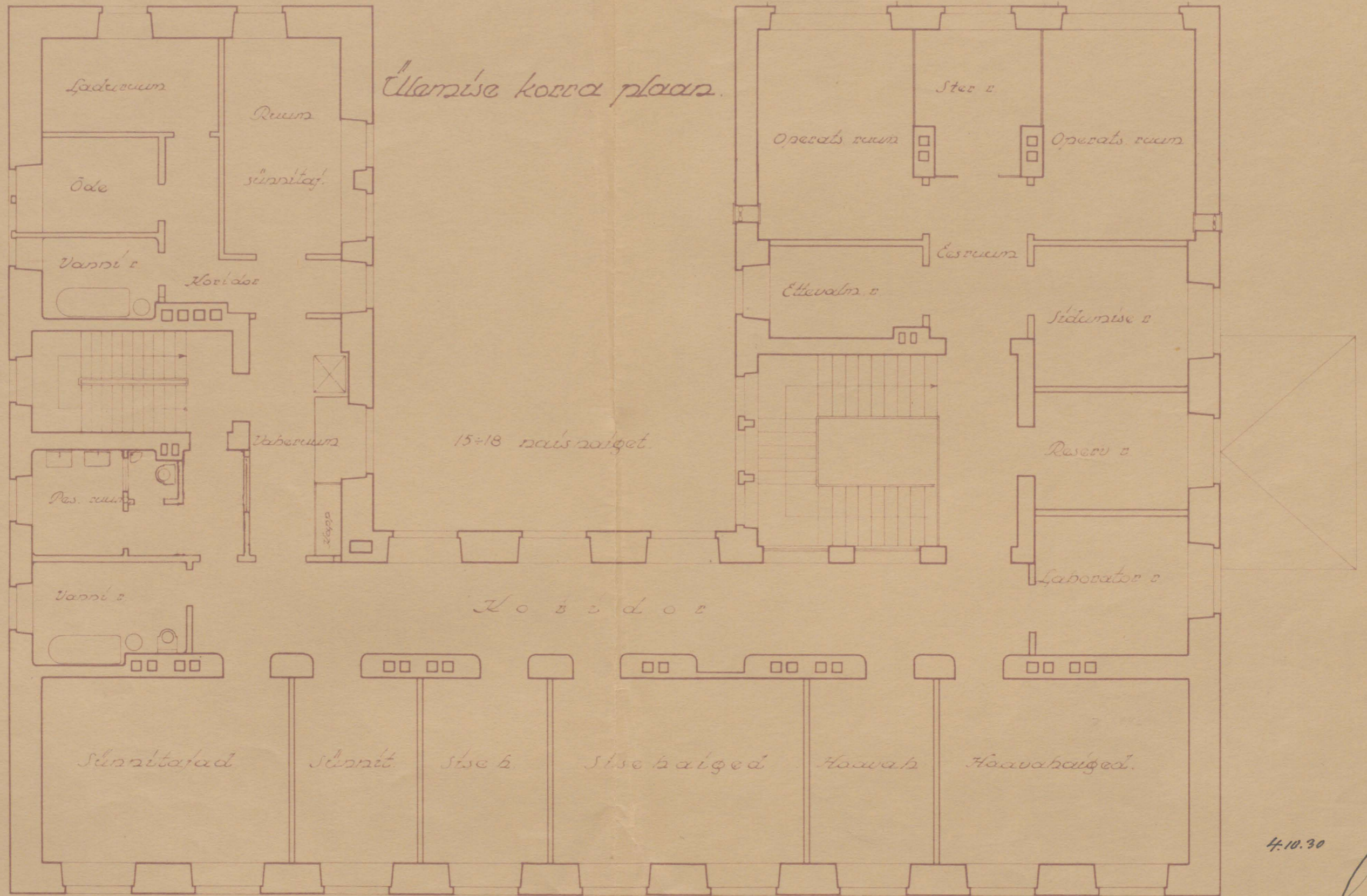


HOOT 1:100

4.10.30

[Signature]
dipl. ins.



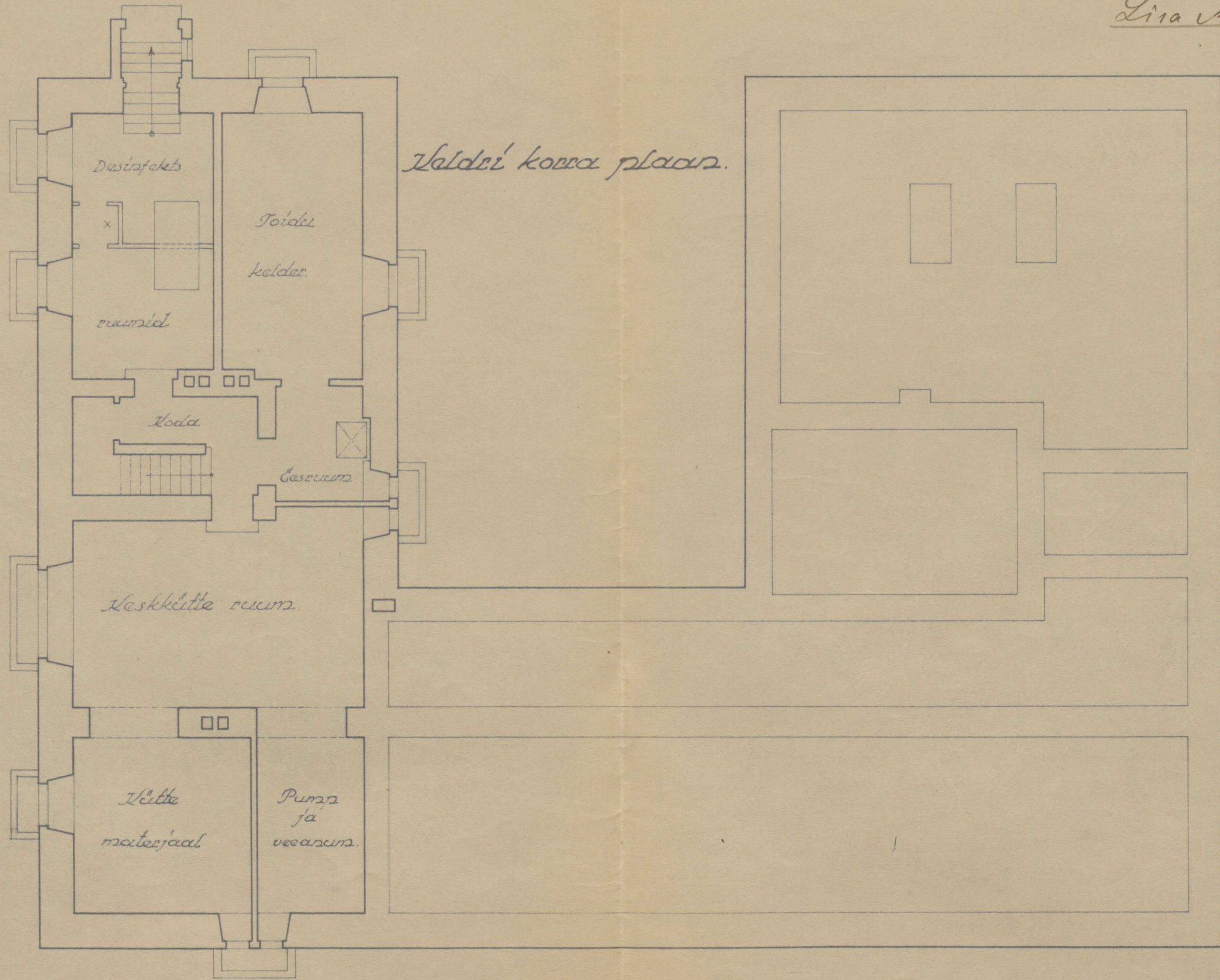


4.10.30

Adon
dipl. ins.

Andmeid rauum liima kivihoiulistat oludist

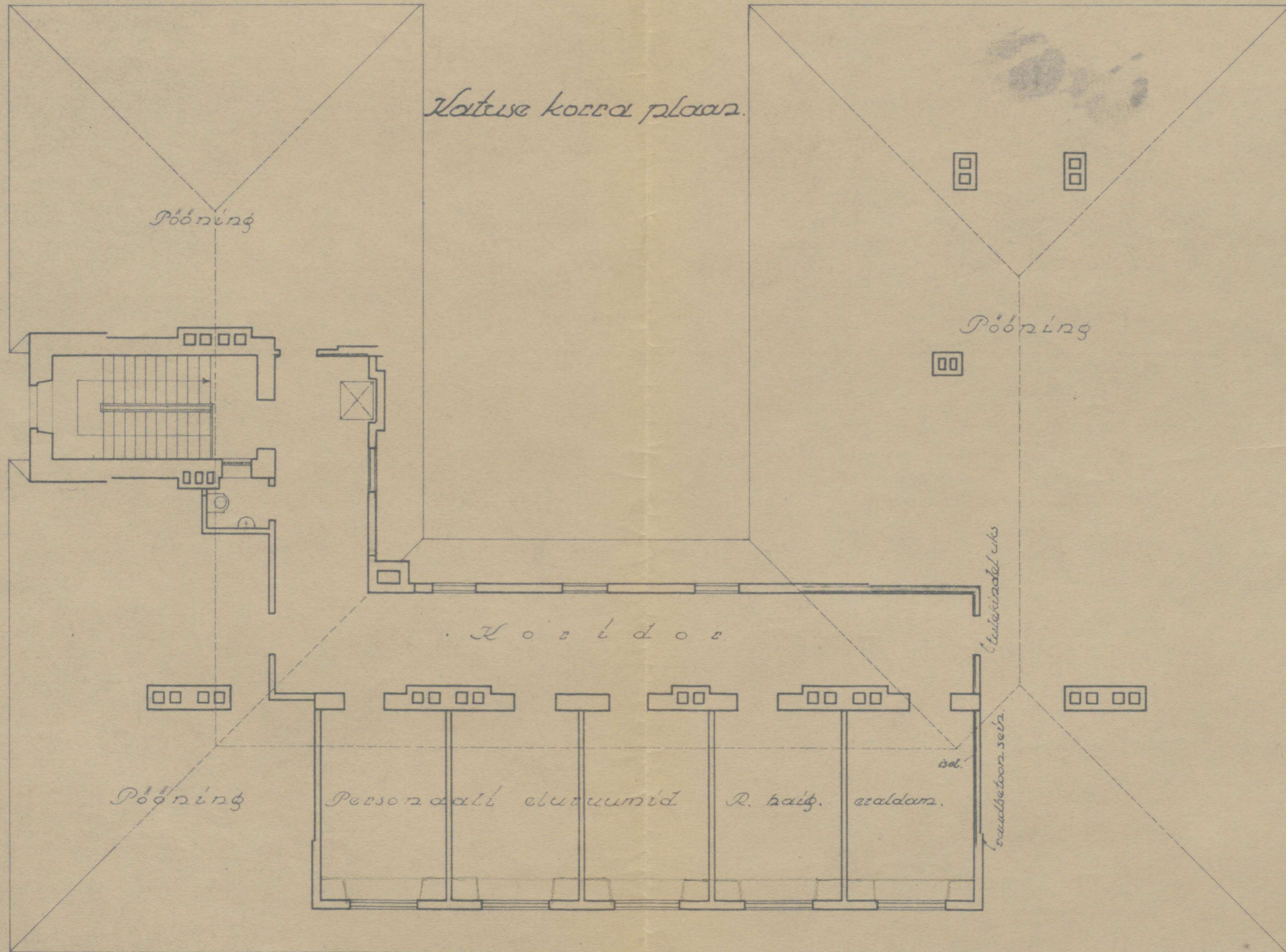
Lisa # 23.



4.10.30

Adon
dipl. ins.

Andmeid Narvuse Herreriskoolistat oludest
Lisa #24.



4.10.30

Adon
dipl. ins.

Andmeid Rannere linna tervishoidlikest oludest.

Lisa A 25.

Nimias Tiisime vastu võitlemise seltsi
nõuande kohta haiguslehtede, teadusmete j. n. e. nõuad.

(8 lehel).

11

Tuberkuloosi haige leht №.....

m

1. Perekonna-, ees- ja isanimi:
2. Sündimisaeg ja koht:
3. Perekondline seis: Suhe majapidamise eestseisjaga
4. Haigel on lapsi (resp. vendi-õdesi): p. vanaduses, t. vanaduses.
5. Nendest surnud: p., t.; nende vanus ja surma põhjus:
6. Elukoht:
7. Elukäik:
8. Õpitud amet:, viimane teenistus:
9. Haridus:
10. Isa, ema, mehe amet (laste ja naiste juures):
11. Kus töötab:; mitu tundi päevas:
12. Töötamise tingimused:
13. Mis võis haigeksjäämisele kaasa aidata:
(kutse mõju, juhuslikud momendid)
14. Muud kahjulikud momendid (alkoholism, tbc., lues, liigväsitus jne.):
15. Haige majandusline seis: a) kuuteenistus enne haigust:
b) viimasel ajal: c) kas saab toetust ja kelle poolt (haigekassa, hoolekande asutused, pension)
; kui palju:
- d) perekonna liigete teenistus kuus:; e) üldine majapidamise sissetulek:
16. Majanduslise seisukorra üldhinnang: äärmine puudus, vaesus, rahuloldav, jõukas, rikas.
17. Haige asupaik: a) korteri seis — maja uulitsa ääres, hoovis, aias; korter korral; korter kuiv, niiske; aknad poole; toad valged, pimedad; liig veiksed, veiksed, parajad, suured, õhu puhastus: üldine puhtus:
tubade arv korteri üür:
- b) korteris elavad: täiskasvanuid:, alaealisi:, kokku:
- c) oma tuba: on, ei ole; peale haige elab toas:; oma voodi; ühisvoodis:
täiskasvanut last
18. Korteri olude üldhinnang: hea, rahuloldav, mitte rahuloldav, vilets; puhas, must; halva õhuga, niiske.

Haiguse lugu. I. Anamnees ja subjektiivne revision.

- 1) Tuberkuloos perekonnas ja suguvõsas:
- 2) Põetud haigused:
- 3) Arvatav infektsiooni allikas:
- 4) Haiguse algus ja käik siitamaani:

5) Kehakaalu kaotus..... kg.; enesetunne.....; kõha.....
rõga.....; öösine higistamine.....; söögiisu.....
südameklõppimine..... hingeldamine.....
haiglane tunne: alati, ajuti; haige on voodis, üleval, käib väljas, ei piira normal elu.
Verekõha: millal?, kui palju?; palavik: millal?
..... kui kõrge:.....
on arstinud? kudas?

II. Objektiivne revision.

Kaal..... kg.; kehasoojus..... °C; Puls.....; nahk, ilanahad.....
kehaehitus.....; toitlus.....; Üldseisukord: hea, keskmine, vilets, väga halb
Haemoglobiin:.....; Erütrotsüütide arv:..... S. R.:.....
I. Pirquet: tugev, keskm., nõrk, kahtlane, negatiiv II.....; Tbc. batsillid:.....
Muude uurimiste tagajärjed:

Sisemiste elundite revisjon:.....
.....
Röntgeni pilt:.....
.....

Kliiniliselt:

Teised haigused:

Antud nõu:

Korduvad revisjonid:

Registreeritud: M. N. L. Vanus: Diagn.:

Tuberkuloosi haige leht №.....

1. Perekonna-, ees- ja isanimi:
2. Sündimisaeg ja koht:
3. Perekondline seis: Suhe majapidamise eestseisjaga
4. Haigel on lapsi (resp. vendi-õdesi): p. vanaduses, t. vanaduses.
5. Nendest surnud: p., t.; nende vanus ja surma põhjus:
6. Elukoht:
7. Elukäik:
8. Õpitud amet:, viimane teenistus:
9. Haridus:
10. Isa, ema, mehe amet (laste ja naiste juures):
11. Kus töötab:; mitu tundi päevas:
12. Töötamise tingimused:
13. Mis võis haigeksjäämisele kaasa aidata:
(kutse mõju, juhuslikud momendid)
14. Muud kahjulikud momendid (alkoholism, tbc., lues, liigvärsitus jne.):
15. Haige majandusline seis: a) kuuteenus enne haigust:
b) viimasel ajal: c) kas saab toetust ja kelle poolt (haigekassa, hoolekande asutused, pension)
.....; kui palju:
- d) perekonna liigete teenistus kuus:; e) üldine majapidamise sissetulek:
16. Majanduslise seisukorra üldhinnang: äärmine puudus, vaesus, rahuloldav, jõukas, rikas.
17. Haige asupaik: a) korteri seis — maja uulitsa ääres, hoovis, aias; korter.....korralt; korter kuiv, niiske; aknad poole; toad valged, pimedad; liig veiksed, veiksed, parajad, suured, õhu puhastus: üldine puhtus:
tubade arv..... korteri üür:
- b) korteris elavad: täiskasvanuid:, alaealisi:, kokku:

	täisealisi	koolilapsi	veikseid lapsi
c) oma tuba: on, ei ole; peale haige elab toas:
	täiskasvanut	last	

18. Korteri olude üldhinnang: hea, rahuloldav, mitte rahuloldav, vilets; puhas, must; halva õhuga, niiske.

Haiguse lugu. I. Anamnees ja subjektiivne revisioon.

- 1) Tuberkuloos perekonnas ja suguvõsas:
- 2) Põetud haigused:
- 3) Arvatav infektsiooni allikas:
- 4) Haiguse algus ja käik siimaani:

5) Kehakaalu kaotus.....kg.; enesetunne.....; kõha.....
rõga.....; öösine higistamine.....; söögiisu.....
südamekloppimine.....hingeldamine.....
haiglane tunne: alati, ajuti; haige on voodis, üleval, käib väljas, ei piira normal elu.
Verekõha: millal?, kui palju?; palavik: millal?
..... kui kõrge:.....
on arstinud? kudas?

II. Objektiivne revisjon.

Kaal.....kg.; kehasoojus.....°C; Puls.....; nahk, ilanahad.....
kehaehitus.....; toitlus.....; Üldseisukord: hea, keskmine, vilets, väga halb
Haemoglobiin:.....; Erütrotsüütide arv:..... S. R.:.....

I. Pirquet: tugev, keskm., nõrk, kahtlane, negatiiv II.....; Tbc. batsillid:.....

Muude uurimiste tagajärjed:

Sisemiste elundite revisjon:.....

Röntgeni pilt:.....

Kliiniliselt:

Teised haigused:

Antud nõu:

Korduvad revisjonid:

Registreeritud: M. N. L. Vanus: Diagn.:

Tuberkuloosi haige leht №

laste

1. Perekonna-, ees- ja isanimi:
2. Sündimisaeg ja koht:
3. Perekondline seis: Suhe majapidamise eestseisjaga
4. Haigel on lapsi (resp. vendi-õdesi): p. vanaduses, t. vanaduses.
5. Nendest surnud: p., t.; nende vanus ja surma põhjus:
6. Elukoht:
7. Elukäik:
8. Õpitud amet:, viimane teenistus:
9. Haridus:
10. Isa, ema, mehe amet (laste ja naiste juures):
11. Kus töötab:; mitu tundi päevas:
12. Töötamise tingimused:
13. Mis võis haigeksjäämisele kaasa aidata:
(kutse mõju, juhuslikud momendid)
14. Muud kahjulikud momendid (alkoholism, tbc., lues, liigväsitus jne.):
15. Haige majandusline seis: a) kuuteenistus enne haigust:
- b) viimasel ajal: c) kas saab toetust ja kelle poolt (haigekassa, hoolekande asutused, pension)
- d) perekonna liigete teenistus kuus:; e) üldine majapidamise sissetulek:
16. Majanduslise seisukorra üldhinnang: äärmine puudus, vaesus, rahuloldav, jõukas, rikas.
17. Haige asupaik: a) korteri seis — maja uulitsa ääres, hoovis, aias; korter korral; korter kuiv, niiske; aknad poole; toad valged, pimedad; liig veiksed, veiksed, parajad, suured, õhu puhastus: üldine puhtus:
tubade arv korteri üür:
- b) korteris elavad: täiskasvanuid:, alaealisi:, kokku:
- c) oma tuba: on, ei ole; peale haige elab toas:

täiskasvanut	last

; oma voodi; ühisvoodis:

täisealisi	koolilapsi	veikseid lapsi
18. Korteri olude üldhinnang: hea, rahuloldav, mitte rahuloldav, vilets; puhas, must; halva õhuga, niiske.

Haiguse lugu. I. Anamnees ja subjektiivne revision.

- 1) Tuberkuloos perekonnas ja suguvõsas:
- 2) Põetud haigused:
- 3) Arvatav infektsiooni allikas:
- 4) Haiguse algus ja käik siamaani:

5) Kehakaalu kaotus.....kg.; enesetunne.....; kõha.....
rõga.....; öösine higistamine.....; söögiisu.....
südamekloppimine.....hingeldamine.....
haiglane tunne: alati, ajuti; haige on voodis, üleval, käib väljas, ei piira normal elu.
Verekõha: millal?, kui palju?; palavik: millal?
..... kui kõrge:.....
on arstinud? kudas?

II. Objektiivne revisjon.

Kaal.....kg.; kehasoojus.....°C; Puls.....; nahk, ilanahad.....
kehaehitus.....; toitlus.....; Üldseisukord: hea, keskmine, vilets, väga halb
Haemoglobiin:.....; Erütrotsüütide arv:..... S. R.:.....
I. Pirquet: tugev, keskm., nõrk, kahtlane, negativ. II.....; Tbc. batsillid:.....
Muude uurimiste tagajärjed:

Sisemiste elundite revisjon:.....
.....
Röntgeni pilt:.....
.....

Kliiniliselt:

Teised haigused:

Antud nõu:

Korduvad revisjonid:

15

Koduse hoolekande kaart.

Nakkusliste tiisikushaigete ja nende omaste peale. (Mees).

Nimi Elukutse

Adress Vanus

Missugune perekonna liige	Vanus	Arstlise järelvaatuse päev	Märkused nakkavuse üle:

Surnud:

Mitte enam lahtine

...../...../.....

Mitte enam nakkav

...../...../.....

Kodune hoolekanne; Kohe tarvilik

Abiandmine (kust, kui

palju, millal)

Hiljem tarvilik

Ülespidamine :
kindel
nõus, aga tahtejõuetu
ükskõikne
vastuhakkav

Tehtud (mis, milla):

oma tuba, ei ole
oma voodi, ei ole

Kodus käidud:

Teisa toas: Voodis :

täisealisi

koolilapsi

väikseid lapsi

Märkused :

Woodrow Wilson
Ode to the

57

Teie perekonnas on üks tiisikusse $\frac{\text{haigeksjäämise}}{\text{suremise}}$ juhtumine olnud. Vaevalt on teist haigust, mis nii külgehakkav ja edasiantav, kui tiisikus. Teistest külgehakkavatest haigustest iseäraldub ta ainult selle läbi, et haiguse nähtused alles aegamööda, vahest alles aastate pärast, ilmuvad; see tähendab siis, kui haigust levitav haige ammu juba surnud ja unustatud on.

Teiste sõnadega — isikud, kes tiisikushaigega koos elavad või on elanud, võivad eneses kaua aega haiguse idusi kanda ja koguni haigedki olla, ilma et nad ise seda teaks.

Ainult väikeste laste juures areneb tuberkuloos (tiisikus) kiiremini mitmesuguste väljalöömistest ja põletikkude näol silmades, näärmetes, liigendites ja luudes ehk krampide näol (peaaju kelme põletik). Siin hakkab ta ka omastele enamalt silma ehk küll väga ja väga tihti teda teiste haigustega saab ära vahetatud (näiteks saab tuberkuloosne peajakelme põletik — ehk rahvakeeles peapõletik — selletõttu, et ta krampisi välja kutsub, tihti hambakrampidega jne. ära vahetatud).

On andeksandmata ükskõiksus, ehk sel juhusel kui vanematele külgehakkavus teada, kuritahtlik hooletus, kui ennast ja kõiki ühes elavaid perekonna liikmeid mitte ei lastakse järjekindlalt arstliselt läbivaadata esimese 3—5 aasta jooksul peale niisugust surma ehk haigeksjäämise juhtumist, selleks et teisa surmaohvreid ära hoida.

Niisugune hooletus on tihti põhjuseks, et terved perekonnad tiisikusse välja surevad.

Sellepärast juhime tungivalt Teie tähelepanu nende asjaolude peale.

Laske oma kodused viibimata läbivaadata ja ka edaspidi uurida, et kindlaks teha, kas nendel haiguse idusi küljes pole ja mis nendega teha, et neid haiguse külgehakkamise eest hoida, sest tuberkuloos on väga salajaselt luurav haigus.

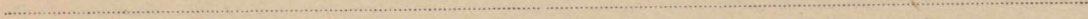
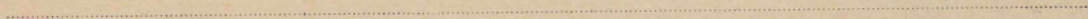
Suurem osa haigeksjäänuid märkavad oma haigust liig hilja.

Tiisikuse nõuande kohas, milline praegu Rakveres, linnavalitsuse majas asub, on läbivaatus ja nõuandmine eriarsti poolt maksuta. Vastuvõtmise tunnid — kella 11—1 peale pühapäevade.

7.

TRÜKITÖÖ

POSTKAART



VIRU
TIISIKUSE NÕUANDE
KOHT



Nõuande koha leiu teade kooliarstile haige koolilapse peale.

Laps:.....; vanus.....a.; elab....., õpib.....

Arvatav infektsiooni allikas

Korteri olud: hea, rahuloldav, mitterahuloldav, vilets.

Üldseisukord: hea, keskmine, halb, vilets.

Biolog. reaktsioon (Pirquet, Moro): —; (+); +; ++; +++

Haemoglobiin.....%, Kehasoojus

S. R. minutites::.....,:.....,:.....

Kliiniline leid:

Röntgenoloogiline leid:

Diagnoos:

Ennustus:

Praktiliselt terve. Meie poolt saab $\frac{\text{ettevõetud}}{\text{sunnitud}}$

Soovitame:

Uus läbivaatus tarvilik:

8.

NÕUANDE KOHT TIISIKUSHAIGETELE.

Rakveres,19...a.

Teie tervise huvides on tarvilik $\frac{\text{Teid}}{\text{Teie last}}$ uuesti korduvalt arstliselt läbivaadata.

Seepärast paneme Teile tungivalt südame peale ilmuda nõuande kohtakella 11—1 vahel ehk mõnel järgneval päeval.

Tarvilik on kaasa võtta

Arst

TRÜKITÖÖ

P O S T K A A R T .



.....

.....

.....

.....
=====

Andrusid Rausse linna teravikordide alandest

Virumaa Lastevastu Ühingu suvekoolis Narva linnas *Lisa № 26*
 1970a. suvitamiselaste mündelid ja mündatud nendel
 teravikordide arvumonas. Rakvere linna I algkool.

Autor: Hdr. phar. Joh. Põll

Järje Nr.	Lapse nimi.	Missugusest koolist.	Läkerakemakelg.	Läkerkergetemakelg.	Kasvatõike-makelcmt.	Lapse elukombed kolonias
1.	Nurk Meinhard	I	0,1	-	0,1	häd
2.	Soesoon Bruno	"	1,1	-	-	häd
3.	Argus Heinrich	"	1,1	-	-	"
4.	Lauri Aino	"	-	0,9	1	korralik
5.	Rätsep Ella	"	0,4	-	-	häd
6.	Luik Aino	"	0,9	-	-	"
7.	Laasberg Daisy	"	0,4	-	0,5	"
8.	Mõlita Linda	I ja II	2,1	-	0,5	"
9.	Aglita Welly	"	1,4	-	2	"
10.	Ahlberg Dagmar	"	0,8	-	0,5	"
11.	Olla Tenate	"	2	-	1,5	"
12.	Ponn Erika	"	6,1	-	1,5	"
13.	Leemets Konstantiin	"	4,2	-	2	"
14.	Kängsepp Harry	"	1	-	0,5	"
15.	Lilienbach Rudolf	II	1,4	-	-	"
16.	Luik Herta	"	3,1	-	-	"
17.	Neelukse Elfriede	"	1,3	-	-	"
18.	Samm Ilmar	"	2,2	-	1	"
19.	Uleksin Sinaida	"	2,3	-	-	"
<u>Rakvere linna II algkool.</u>						
20.	Steinberg Johannes	II	2,5	-	-	häd
21.	Einberg Karl	" I	2,4	-	1	"
22.	Triisental Endel	"	1,6	-	0,5	"
23.	Bergmann Hilja	"	1,3	-	4	"
24.	Bergmann Erich	"	2,9	-	1,5	"
25.	Nihver Linda	"	1,9	-	0,5	"
26.	Mugasto Laine	"	2,2	-	2	"
27.	Treigut Elmar	"	2,7	-	1	"
28.	Kässon Endel	"	2,7	-	0,5	"
29.	Blum Ellen	"	0,9	-	-	"
30.	Neelukse Heinrich	"	2,9	-	1	"
31.	Verder Helga	"	2,1	-	-	"
32.	Kreeman Bernhard	I ja II	3,8	-	1	"

Järje Nr.	Lapse nimi.	Missugu- ses kompl.	Läke række- make klg.	Läke kerge- make klg.	Kasvas- pik- make cmt.	Lapse elu- kombed ko- loniis.
<u>Rakvere linna III algkool.</u>						
33.	Virk Linda	I	-	-	-	hääd
34.	Erik Milda	"	-	0,7	-	"
35.	Erik Milsida	"	0,1	-	-	"
36.	Reinik Linda	"	0,6	-	-	"
37.	Hausendorf Salme	"	-	1,9	-	"
38.	Koll Endla	"	-	-	0,1	"
39.	Viil Agnes	"	-	0,1	0,1	"
40.	Poltan Leo	"	-	-	-	"
41.	Galubka Hermann	"	0,8	-	0,1	"
42.	Schmidt Helmut	"	0,1	-	0,1	"
43.	Oser Villem	"	0,5	-	0,1	"
44.	Schmidt Robert	"	0,8	-	-	"
45.	Vanda Harald	"	-	0,4	-	"
46.	Bachmann Martti	"	1,4	-	0,1	"
47.	Ettik Erich	"	0,1	-	-	nõrgad.
48.	Möllits Ellen	II	2,5	-	-	hääd
49.	Jögi Otto	I ja II	2,4	-	1	"
50.	Jögi Elsa	" "	2,3	-	-	"
<u>Rakvere Saksa algkool.</u>						
51.	Gering Vanda	II	1,2	-	-	hääd
52.	Nikolajev Feodor	"	4,5	-	1	"
<u>Rakvere õpetajate seminari harjutuskool.</u>						
53.	Breeman August	I	2,6	-	0,1	hääd
54.	Käänik Linda	"	1,1	-	0,1	"
55.	Siller Elsa	"	-	0,1	0,1	"
56.	Steinberg Linda	"	0,8	-	-	"
57.	Karjus Reeni	I ja II	3,6	-	1,5	"
<u>Puru algkool.</u>						
58.	Tikovt Leida	I	1,8	-	1	hääd
59.	Tikovt Elsa	"	0,6	-	-	hääd

Järje Nr.	Lapse nimi.	Missugu- ses kompl.	Läke række- make klg.	Läke kerge- make klg.	Kasvas- pik- make cmt.	Lapse elu- kombed ko- loniis.
<u>Jõhvi alevi 6 kl. algkool.</u>						
60.	Ambus Magda	I	0,7	-	-	hääd
61.	Ambus Johanna	"	-	0,1	-	"
62.	Kahk Liide	"	2,1	-	0,1	"
63.	Leht Linda	"	1,1	-	-	"
64.	Värav Leonora	"	2,7	-	-	"
65.	Uustal Marta	"	1,4	-	-	"
<u>Vasknarva algkool.</u>						
66.	Renkova Valentina	II	3,1	-	-	hääd.
<u>Püssi algkool.</u>						
67.	Snur Elga	II	2,5	-	0,5	hääd
68.	Kappel Artur	"	3	-	-	"
69.	Trummer Ella	"	1,8	-	1,5	"
70.	Normak Johanna	"	4	-	1	"
<u>Pagari algkool.</u>						
71.	Aps Olga	II	4,4	-	1	hääd.
<u>Väljaspool kooli.</u>						
72.	Nõuakas Valve	I	0,4	-	-	hääd.

V.L. Ühingu Esimees *heest*

Asjaajaja: *R. Kaup*

*Arutused Ravvere linna servikohalolevate oludest
Linnast 27.*

Rakvere linnavolikogu poolt 30. mail 1929 a. vastuvõetud

LOOMAKAITSE MÄÄRUS.

(„Riigi Teataja“ 1929 a. Nr. 79.)
(Alus: Linnaseaduse § 108 p. 24.)

§ 1. Loomade piinamise ärahoidmiseks on keelatud:

I. Hobused ja teised veoloomad:

- 1) haigeid, vigaseid ja jõuetuid loomi tarvitada veoks, tööks ja sõiduks: haigusetunnustega loomi võib tööle tarvitada loomaarsti loaga;
- 2) silmanähtavalt üle jõu käivaid koormaid vedama sundida;
- 3) keppide, nuiade ja raud- või terariistadega peksta või liikumisele sundida;
- 4) pea, kõhu, jalgade, seljale neerude kohale võisuguosade peale lüüa ja toorelt ohjadest kiskuda;
- 5) rakked lamavat looma sundida üles tõusma löökidega;
- 6) nüris rauas looma tarvitada veoks ja sõiduks libedal teel;
- 7) looma pikemaks ajaks riidega katmatult seisma jätta uulitsale, platsile või õuele lumesaju ja külma puhul;
- 8) koorma või hobuse juhil täiele koormale istuma jääda vastumäge käigul.

II. Kariloomad:

- 1) loomade ajamisel tarvitada löömiseks keppe või kaikaid;
- 2) looma sabaroo murdmise abil sundida käima;
- 3) käima sundida looma, kes haige või kelle liikumine on milgi põhjusel nähtavasti takistatud;
- 4) loomade vedamisel veoriistadel neid veoriistadele nõnda asetada, et nad lamades üksteisele vaeva ja piina sünnitavad, või niiviisi köita, et loomadel on hingamine takistatud, või neid muul viisil niisugusesse seisukorda panna, mis loomale piinav või valu valmistab;
- 5) veetavate loomade peal istuda või nende peal lamada.

III. Sulgloomad — linnud:

- 1) tõsta jalgadest või üles riputada tiibu- või jalgupidi, ja
- 2) asetada nõudesse, kastidesse, kottidesse jne., kus loomadel-lindudel pole küllalt õhku või kus nad on liiga kokkusurutud;
- 3) vigastada lindusid ja lõhkuda lindude pesi, välja arvatud röövlindude pesad.

IV. Koerad ja kassid:

- 1) lüüa või peksta uulitsatel või muudes avalikkudes kohtades, välja arvatud inimesele kallale tungimise juhtudel;
- 2) nõõri otsa siduda ilma sellekohase kaelarihmata.

V. Igasugused loomad:

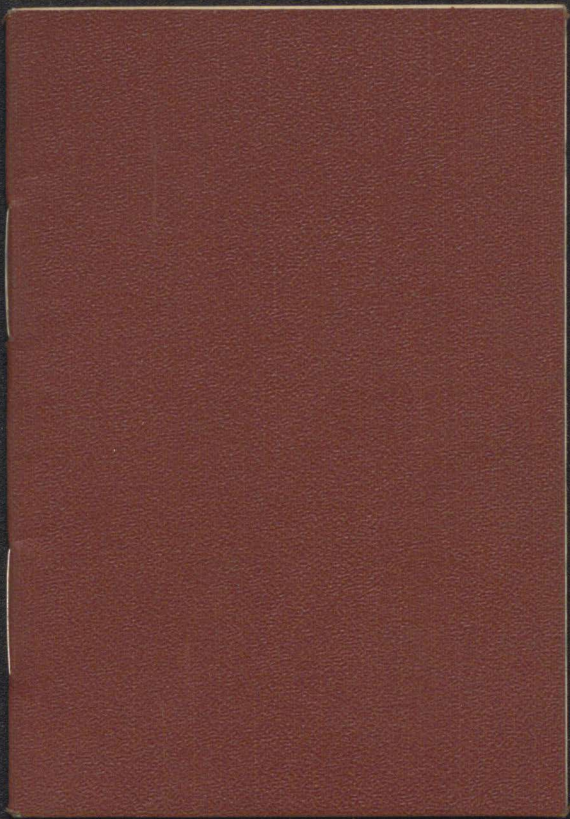
- 1) jätta toidu, joogi või inimhooleta, ja
- 2) haigeid või vigaseid loomi jätta uulitsale või mõnda teise avalikku kohta.

§ 2. Käesoleva sundmääruse vastu eksijaid karistatakse Mõnede seaduste ja sundmääruste rikku-
mise eest määratavate administratiiv-karistuste seaduse põhjal.

§ 3. Käesolev määrus astub jõusse kaks nädalat peale tema avaldamist „Riigi Teatajas“.

Linnapea aset. AUGUST MÄRK. S.

Sekretär JOH. KADAJA.



*Audumet' Raamne Linnu territo-
rii alusel omandat Linn A 28.*

Registreerimise raamat

No

Nimi

Eesnimi

Sündimise aeg

Elukoht:

Mehed pidage meeles:

1. Iga väljaspool abielulise sugulise ühenduse tagajärjeks võib suguhaigus olla.
2. Naesterahwas ei tea sagedasti, et ta suguhaige on ja võib kõige hoolsama arstilise järelwalwe juures siiski haigust edasi anda.
3. Kõige sagedamini saab haigust, isärانى **siifilist**, naesterahwaste käest, **kes arstlisel järelwaatusel ei käi** ja kes oma ihu puhtuse eest ei hoolitse.

Sellepärast wõta haiguste ärahoidmiseks alati aegsasti abinõusid tarwitusele.

1. Tarwita kahtluse korral kondomi (kesta), aga waata enne teda wenitades, kas ta mitte ei rebene.
2. Kui kondomi käepärast ei ole, siis **määri enne sugulist läbikäimist** suguosad waseliini wõi mõne muu raswa ollusega ära, et nahka wigastuse eest hoida.
- 3 **Peale sugulist läbikäimist** kuse ennast tühjaks, et kusetoru puhastada, ja pese seebi ja weega suguosad hoolega puhtaks

4. Peale selle wõib kusetorusse sattunute **haiguse idude häwitamiseks** — **üks kuni kaks tilka** piiritust wõi eau de cologni (kõlmi wett) kusetorusse tilgutada (mitte pritsida!). Sellekordse wäikese walu wõib kauakestwa haiguse asemel igaüks wäljakannatada.

Apteekides müidakse **suguhaiguste ärahoidmise abinõusid** walmis pakikes-tes, mis sisaldawad siifilise wastast salwi ja tripperi wastast wedelikku. Igal pakikesel on tarwitamise õpetus juurdelisatud.

Abinõud suguhaiguste ärahoidmiseks naesterahwastele.

I. Enne sugulist läbikäimist.

1. Waata meesterahwa suguliiget järele. Kellel kusetorust surumisel mitte läbipaistwat selget lima, waid **hallikat lima** ehk koguni **mäda** jookseb, sellega ära astu sugulisesse ühendusesse.

2. Waata kas suguliikme peal ja eesnaha all mitte **haawasid** ja **ära õerutud plekka** ei ole, sest niisugusel korral wõid haigust saada.

3. Pese suguosad wäljastpoolt ja seest leige weega ära, sest puhtuse eest hoolitseja inimene ei järele nii kergesti haigeks ega anna ka haigust edasi.

II. Peale sugulist läbikäimist.

1. Pese suguosad wäljaspoolt leige weega ära ja **kuse**, et kusetoru puhastada.

2. Pese tupp ja emaka suu **gummi pritsi** ehk **irrigatori (pritskannu)** abil puhtaks. Wõta sellejaoks pool toopi leiget wett ja pane sinna sisse üks supilusika täis **puuäädikat**. Lükka pritsi ots sõrme pikkuselt tupesse ja liiguta pritsimise ajal pritsi otsa, et wedelik kõikide woltide wahele läheks.

Niisugust puhastust peab ka **homikuti** ülestõustes ja **igakord** enne sugulist läbikäimist ettewõtma.

3. Käi tihti saunas wõi wannis, sest puhtus on kõige parem kaitse haiguste wastu.

Terwishoiu peawalitsuse määrus prostitutsiooni ja sellega kaasas- käivate suguhaiguste vastu wõit- lemiseks.

(„Riigi Teataja“ nr. 18 — 1921 a)

§ 1. Kõik isikud, kelle korterites lõbunaisterahwad elawad ehk elama asuwad, on kohustatud sellest 48 tunni jooksul teatama maakonnas — kohalikule maakonna terwishoiu-osakonnale, linnas — kohalikule linna terwishoiu-osakonnale.

§ 2. Lõbunaisterahwad wõiwad ainult neis ruumides oma äri ajada, mis on terwishoiu-osakonna poolt registreeritud ja nõuete kohaselt sisse seatud.

§ 3. Korteripidaja ei tohi ühtegi surwet awaldada lõbunaisterahwa peale, samuti ka tema wahekorra peale wastu wõetawate meeswõerastega, ega sellest omale liigkasu püüda.

§ 4. Lõbunaisterahwa ärasõidu kui ka elukoha muutmise korral peab korteripidaja wastawale terwishoiuosakonnale sellest 24 tunni jooksul teatama.

§ 5. Kõik prostitutsioonist elutsewad naisterahwad peawad terwishoiu-osakonna arsti poolt määratud päewadel määratud kohas tarwilisel arstlikul järelwaatusel käima.

Märkus: Haiguse ehk muu takis-
tawajuhtumise korral peab lõbunaisterahwas ehk tema korteri omanik terwishoiu-osakonna arstile sellest 24 tunni jooksul teatama.

§ 6. Terwishoiu-osakonna sellekohastel ametnikkudel ja terwishoiu politseil on õigus kõigilt kahtlastelt naisterahvastelt terwise tunnistust ja lähemaid teateid nende isiku, elukoha ja elukutse üle nõuda.

Märkus 1: Kahtlasteks loetakse seesuguseid naisterahwaid, kelle peale terwishoiu-osakonnale põhjendatud ehk usalduswäärilisi kaebusi on tulnud, ehk kes awalikkudes kohtades oma ülespidamisega kõlblustunnet lausa rikuwad.

Märkus 2: Usalduswääriliseks loetakse ainult niisugused kaebused, kus kaebaja oma nime ja aadressi õieti üles annud ja kus tõelused ette tuuakse. Kaebaja soowil hoitakse tema nimi saladuses.

§ 7. Kui § 6 nimetatud kahtlasel isikul terwise tunnistust ette näidata ei ole, peab tema 24 tunni jooksul nõutawa tunnistuse muretsema.

Märkus 1: Terwise tunnistusi annab wastawa terwishoiu-osakonna arst maksuta wälja. Terwishoiu-osa-

konna loaga on ka eraarstidel õigus seesuguseid tunnistusi välja anda.

Märkus 2: Kui terwishoiu-osakonna sellekohase ametniku ehk terwishoiu-politsei poolt arsti juurde saadetud kahtlane isik suguhaige on, peab arst sellest 24 tunni jooksul terwishoiu-osakonnale teatama.

Märkus 3: Nimetatud korralduse mõttes on suguhaigused järgmised: tripper, syphilis ja pehme shanker, selle peale vaatamata, missuguses kehaosas haigus ennast avaldab.

§ 8. Mees- ja naissuguhaiged, kellest haiguse edasilaotamist karta, rawitsetakse sunduslikult, neid wastawatesse haigemajadesse paigutades.

§ 9. Terwishoiu-osakonna loaga wõivad § 6 nimetatud kahtlased naisterahwad, kui nemad suguhaiged on, ennast ka nende eraarstide juures rawitseda, kellel selleks terwishoiu-osakonna luba, kuid peawad määratud tähtaegadel rawitseja arsti poolt terwishoiu-osakonnale oma arstimise kohta tõendusi tooma.

§ 10. Isikul, kes põeb suguhaigust külgehakkawas järgus, on teise isikuga suguliselt läbikäimine keelatud.

§ 11. Kui isik, kes edasilaotamise hädaohuga ühenduses olewat suguhaigust põeb arstlikult läbi waadakse ehk rawitsetakse

on arst kohustatud haige tähelepanu juhtima haiguse leialilaotamise wõimaluste, nende wiisi kui ka § 10 tähendatud keelu peale

§ 12. Lõbunaisterahwaste meestel ja armukestel on keelatud lõbunaisterahwaste kohta käiwate terwishoiu-osakonna korralduste elluviimist takistada.

§ 13. Selle määruse wastu eksimisi kui ka sundusliku rawitsemise eest kõrwalepuiklemist, haigemajast omawolilist lahkumist ehk haigemajast koju lubamise korral mitte õigeks ajaks tagasi ilmumist karistatakse Rahuk. n.-s. § 29 põhjal.

§ 14. Määruse elluviimise ja selle täitmise järele walwamine pannakse terwishoiu-osakondade ja nendele alluwate asutuste peale.

§ 15. Selle määruse awaldamisega kaotab maksuse „Riigi Teatajas“ nr. 75/76 — 1920 a. awaldatud „Sunduslik määrus prostitutsiooni ja sellega kaasaskäiwate suguhaiguste wastu wõitlemiseks Tallinnas“.

Siseminister: E i n b u n d.

Terwishoiu peawalitsuse juh.:

Dr. M ö t t u s.

Mäkuused arhiivist läbiwaatusest

Arhiiv	Mäkuused	Arhiiv	Arhiiv

Wäljaantud

Rakweres,

"....." 192 a.

Auhinnatōs
i [4]
473553